

БОГ МЕНЕ ЛЮБИТЬ

Методичний посібник

**м. Івано-Франківськ
2023**

Бог мене любить. Методичний посібник / За ред. Бусел І., Сміх С. – 2022 .

Пропоновані матеріали для роботи педагогів з учнями молодших класів допоможуть учителям основ християнської етики та початкових класів ефективно проводити уроки і позакласну роботу, забезпечувати духовно-моральний розвиток учасників освітнього процесу на основі інтегрованого підходу.

Авторський проєкт та загальна редакція:

Світлана Сміх, старший викладач кафедри педагогіки та психології, методист лабораторії національного виховання, вчитель-методист, координатор творчої майстерні вчителів курсу "Основи християнської етики"

Інна Бусел, учитель основ християнської етики, вчитель-методист Калуського ліцею № 7, голова творчої майстерні вчителів курсу "Основи християнської етики"

Автори:

І. Бусел, Л. Гоголь, С. Дейнека, С. Дубровна, О. Калиновська, А. Каратова, С. Левицька, М. Масевич, Б. Нагорняк, І. Олексюк, С. Пашковська, Н. Порайко, С. Єремія Рібакова, О. Романків, Х. Сирник, Н. Скоморовська, М. Слезінська, О. Сопилюк, С. Сміх, Л. Струк, Н. Цвілинюк.

Рецензенти:

Леся Загрійчук, учитель-методист, учитель початкових класів та основ християнської етики приватної школи "Перша ластівка", тренер НУШ

Марія Копчук-Кашецька, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початковій освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

**Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Івано-Франківського обласного інституту післядипломної
педагогічної освіти
(Протокол № 4 від 12 вересня 2022 р.)**

ЗМІСТ

Передмова	5
1 клас	
Оксана Калиновська. Тематичні паралелі та орієнтовні дослідницькі запитання	8
Оксана Калиновська. Я у світі	12
Оксана Калиновська. Моє ім'я	15
Богдан Нагорняк. Мої друзі	19
Інна Бусел. Людина – чудовий задум Творця	24
Богдан Нагорняк. Мої вчителі	29
Наталія Порайко. Моя сім'я	33
Наталія Порайко. Люблю спілкуватись	36
Світлана Пашковська. Узагальнювальний урок	38
2 клас	
Оксана Калиновська. Тематичні паралелі	42
Світлана Дубровна. Вступ	45
Світлана Дубровна. Любов будує родину	51
Марія Масевич. Моя родина	56
Мар'яна Слезінська. Дитина в сім'ї та родині	64
Світлана Пашковська. Батько в родині	70
Богдан Нагорняк. Обов'язки дітей у сім'ї та родині	74
Богдан Нагорняк. Моя родина	79
3 клас	
Оксана Калиновська. Тематичні паралелі	86
Світлана Дейнека. Вступ	89
Світлана Дейнека. Добро від Бога	93
Наталія Цвілинюк. Людина – вінець Божого творіння	97
Ірина Олексюк. Вміння слухати і почути	
Світлана Левицька. Конспект інтегрованого уроку з основ християнської етики	100
4 клас	
Оксана Калиновська. Тематичні паралелі	109
Світлана Дейнека. Вступ	112
Ірина Олексюк. Живемо в доброті	117
Світлана Дейнека. Вчимося прощати	122
Наталія Цвілинюк. Вчимося прощати	126
Леся Струк. Ділимося радістю з ближнім	128
Ольга Сопилюк. Творимо добро	131
Ольга Сопилюк. Вчимося щедрості	140
Ірина Олексюк. Співчуваємо ближньому	146
Оксана Калиновська. Узагальнювальний урок	152

Матеріали для інтеграції в освітньому процесі початкової школи

Ольга Романків. У пошуках подарунків Святого Миколая	158
Наталія Скоморовська. Сон у Різдвяну ніч. Казка про двох братів	165
Христина Сирник. Методи на повторення вивченого матеріалу	167
Ольга Романків. Сходінками Великого посту наближаємось до спасіння	171
Анна Каратова, Наталія (с. Єроніма) Рибаківа. У пошуках Різдвяної зорі	177
Світлана Левицька. Свято родини	227
Богдан Нагорняк. Оповідання на морально-етичну тему	238
Оксана Калиновська. Пропозиції щодо викладання курсу за вибором "Основи християнської етики" у Новій українській школі. (З досвіду роботи)	242
Світлана Левицька. Ребуси	248
Світлана Левицька. Правила класу	253

ПЕРЕДМОВА

*Ярославі Бак, Миколі Николину,
іншим подвижникам упровадження
християнських цінностей в освіту,
знаним і незнаним, присвячується...*

Починаючи з 1992 року, в закладах загальної середньої освіти Львівської, Тернопільської та Івано-Франківської областей рішеннями органів місцевого самоврядування введено експериментальний предмет за вибором "Основи християнської моралі".

Ярослава Бак, котра буда причетна до започаткування вивчення основ християнської етики на Прикарпатті, наголошувала, що після закінчення початкової школи учні мають добре усвідомити: Бог їх любить. Тому і назва "Бог мене любить" для посібника була взята з освітньої потреби, яка є актуальною для всіх сфер життя українського суспільства, особливо для реалізації особистістю свого потенціалу, її здатності самовизначатися у різноманітних життєвих ситуаціях.

У сучасному суспільстві часто подається уявлення про любов у звуженому вигляді. Однак, якщо ми шукаємо правду у Святому Письмі, вона нас визволяє: "Очистивши послухом правди душі ваші для братньої нелицемірної любови, любіть гаряче один одного ширим серцем..." (1 Пт. 1, 22).

Згідно з ключовою ідеєю Концепції "Нова українська школа" – виховання на цінностях є формуванням ставлень і суджень, що слугують основою для щасливого особистого життя та успішної взаємодії із суспільством (*Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Режим доступу <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>*).

Академік, доктор психологічних наук Іван Бех у програмі "Нова українська школа" у доступі до цінностей" особливу увагу приділяє любові: "...Базовими духовно-моральними цінностями визначені – ЛЮБОВ, ПОВАГА ДО ІНШИХ, ГІДНІСТЬ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ, СОВІСТЬ, СВОБОДА, ТОЛЕРАНТНІСТЬ, СПРАВЕДЛИВІСТЬ, РІВНОПРАВ'Я, ІНІЦІАТИВНІСТЬ.

...Любов виступає основою сучасного виховання, стрижнем людського життя, критерієм востребуваності, визначаючи його сутність і сенс...

...У вихованні вирізняють наступні типи любові: *любов до батьків (до дітей), любов до Батьківщини, любов до себе...* Вікові особливості учнів. Молодший шкільний вік. На цьому віковому етапі в дитини формується ядро особистості (моральні почуття, цінності, переконання), відбувається набуття досвіду моральної поведінки..." (*Програма "Нова українська школа" у доступі до цінностей. Київ, 2018. 40 с. Режим доступу <https://ipv.org.ua/prohrama-nova-ukrainska-shkola/>*).

Важливі думки вченого щодо "функціонування особистості за імперативом бути собою і в той же час цілим родом. У цьому вбачається її громадянсько-патріотична вихованість і національна ідентифікація" (*Бех І. Д. Особистість у сьайві духовності: монографія. – Київ – Чернівці: "Букрек", 2021. – 244 с.*).

Виходячи з потреб сьогодення, у посібнику автори-практики запропонували розробки уроків курсу "Основи християнської етики", інтегровано об'єднані з іншими, відповідно до чинних програм. Зробили це з любов'ю до всіх

учасників освітнього процесу, а особливо учнів початкових класів, свого роду і народу. З повагою до академічної свободи педагогами запропоновано конструктори уроків зі своїм авторським баченням та апробацією за місцем праці. У кожному з конструкторів уроків для окремих класів подано пропозиції щодо тематичних паралелей тем тижня чи місяця, орієнтовні дослідницькі запитання. З досвіду вчительки Оксани Калиновської ще представлено авторський розподіл змістового матеріалу для тематичної інтеграції. Додаткові матеріали розміщені на її блозі.

У матеріалах для інтеграції зібрані авторські знахідки, які допоможуть проводити ранкові зустрічі та виховні заходи; активізувати працю з допомогою нових методик і змісту, тобто реалізовувати важливу частину курсу – позакласну роботу. Саме проведення її на християнських основах дозволяє забезпечувати духовно-моральну складову патріотичного виховання, залучати більшість учасників освітнього процесу. Учителями-практиками продумано використання творчих матеріалів для успішної реалізації інтегрованого та діяльнісного підходів на засадах педагогіки партнерства.

Даний poradnik покликаний задовольнити потреби оновлення методики викладання предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі. Маємо надію, що він послужить, у доброму змісті цього слова, учителям основ християнської етики та початкових класів, класним керівникам, виховникам і всім християнським педагогам. Посібник також стане доповненням до методичного кола посібників Любомири Калуської "Соняшнікова школа казок", "Ангеликова школа" та "Сонячні промінчики душі", де 20 промінців допомагають плекати чесноти (*Калуська Л. Сонячні промінчики душі: посібник з основ духовно-морального виховання дітей старшого дошкільного віку та учнів початкових класів. – Івано-Франківськ: Фоліант, 2021. – 160 с.*), особливо для збереження наступності від дошкілля до початкової школи.

Оскільки кожна Божу справу треба робити якнайкраще, відчувати себе вільною і відповідальною людиною, на чому наголошує і Основний Закон України – Конституція. Насамперед маємо на увазі усвідомлення відповідальності перед Богом, українським народом, теперішніми і майбутніми поколіннями, залишаємо місце для творчості колег і запрошуємо до співпраці.

А розпочинати можна з особистої молитви чи молитви перед початком робочого дня ("...Я хочу подивитися на світ очима, повними любові...", видавництво "Апостол"); чи пройти своєрідним путівником (*Маланюк М. Жити на всі 100. – Івано-Франківськ: Апостол, 2020. – 44 с.*), який буде супроводжувати в пошуках істини та праці над собою упродовж 31 дня разом з учителькою початкових класів м. Івано-Франківська Марічкою Маланюк; чи молитвою перед уроком учителів початкової приватної школи "Католицька школа святого Василя Великого":

Перш, ніж зайти до учнів в клас,

Я затихаю на хвилину

І прошу Бога кожен раз:

Дай кожному зрозуміть дитину...

*Світлана СМІХ,
старший викладач кафедри педагогіки та психології,
методист лабораторії національного виховання ІФОІППО*

1 клас

**Тематичні паралелі та орієнтовні дослідницькі запитання
 1 клас. Хочу пізнавати світ**

Тема тижня. Орієнтовні дослідницькі запитання	Тема уроку	Дата
1. Я – школяр: • Хто я? • Хто мої однокласники?	1. Я у світі: • хто я, де я, що мені робити у світі; • неповторність людини; • Біблія про створення людини	
2. Мій/наш клас: • Як нам стати класною спільнотою?	2. Моє ім'я: • важливість імені в житті людини	
3. Мої друзі: • Хто такі друзі? / Яким має бути друг (подруга)? • Як знайти друзів?	3. Мої друзі: • потреба мати друзів; • повага та любов до друзів	
4. Моє довкілля: • Що мене оточує? • Як поводитись у довкіллі?	4. Людина – чудовий задум Творця: • голова, серце, руки і ноги допомагають мені пізнавати світ і творити добрі справи	
5. Осінь: • Як впізнати осінь? • Що нам дарує осінь?	5. Мої вчителі: • батьки – мої перші вчителі; • вчителі у школі; • Ісус Христос – Вчитель	
6. Я і моя Батьківщина: • Що таке Батьківщина? • Чому батьки і Батьківщина – схожі (споріднені) слова?	6. Моя сім'я. Батьки – найрідніші мені люди: • значення сім'ї у моєму житті; • я – Божий дар для моїх батьків	
7. Ми – підприємливі: • Як знаходити ідеї та можливості? • Як здійснити задумане? • Як отримати добрі результати?	7. Люблю спілкуватися: • мова в моєму житті як Божий дар; • різноманітність форм спілкування	
8. Канікули	8. Узагальнювальний урок "Пізнаю себе"	
9. Ігри: • Які ігри бувають? • Чому я люблю бавитися в різні ігри? • Навіщо потрібні правила гри?	9. Біблійні ігри • види ігор; • вивчення Біблії в ігровій формі; • поєднання гри з біблійною історією	

<p>10. Театр:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чому люди ходять до театру? • Навіщо нам театр? 	<p>10. Прагну багато знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • джерела знань про світ та людину; • вертеп – старовинний пересувний український ляльковий театр; • практична робота: • створення колажу 	
<p>11. Мода:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що означає бути модним? • Як виявляти свою неповторність? • Хто створює модний одяг? • Як змінюється мода? 	<p>11. Бачу і чую дивосвіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> • зір та слух – надзвичайні дари у пізнанні світу; • зовнішній вигляд і внутрішній світ; • одяг за часів Ісуса Христа 	
<p>12. Пригоди крапельки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Де є вода в природі? • Якою буває вода в природі? • Як вона мандрує? • Навіщо потрібна вода? • Що станеться, якщо її не буде? • Як берегти воду? 	<p>12. Відчуваю на смак, нюхом і дотиком:</p> <ul style="list-style-type: none"> • смак, нюх та дотик допомагають у пізнанні багатогранності та краси світу 	
<p>13. Зима</p> <ul style="list-style-type: none"> • Які сюрпризи нам готує зима? • Що відбувається з рослинами взимку? • Як зимують тварини? / "Чи кожна пташина у вирій на зиму літає...?" • Як цікаво проводити час взимку? 	<p>13. Свято у моєму житті</p> <ul style="list-style-type: none"> • готуємось до свят; • родинні свята 	
<p>14. Космос:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що можна побачити в космосі? • Чи можливе на Землі життя без Сонця? 	<p>14. Чудовий світ навколо мене:</p> <ul style="list-style-type: none"> • жива та нежива природа: трави, дерева, звірі, птахи, ріки, гори тощо; • творіння людське; • творіння Боже 	
<p>15. Подорожуємо в часі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чи хотіли б ви подорожувати в часі й чому? • Як змінилися ми за час шкільного життя? • Що знаємо і про що маємо довідатися для майбутніх подорожей? 	<p>15. Все живе потребує любові:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пізнання світу розумом і серцем; • охорона довкілля 	
<p>16. Зимові свята:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чому свято є важливим? • Які свята святкуються 	<p>16. Різдво – велике християнське свято:</p> <ul style="list-style-type: none"> • переказ біблійної історії про 	

<p>взимку в Україні та у світі?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Як підготуватися до свята? • Чому під час свята нам краще бути разом? • Хто забезпечує свято для інших? 	<p>народження Ісуса;</p> <ul style="list-style-type: none"> • приготування християн до Різдва у сім'ї. (Узагальнювальний урок) 	
<p>17. Світ захоплень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що я люблю 	<p>17. Враження від Різдвяних свят:</p> <ul style="list-style-type: none"> • спільна родинна свята вечерея; • колядки, щедрівки, віншування 	
<p>18. Я – мандрівник:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Хто такий мандрівник? • Чи можу я назвати себе мандрівником? 	<p>18. Радість зустрічі з Богом:</p> <ul style="list-style-type: none"> • свято Стрітення – зустріч людини з Богом 	
<p>19. Ми – дослідники:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Хто такий дослідник? • Як розвивати в собі вміння дослідника? • Як людина досліджує світ? 	<p>19. Бог піклується про світ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • турбота Творця про світ, про мене 	
<p>20. Спорт:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чому варто займатися фізкультурою чи спортом? • Які риси характеру розвиває спорт? 	<p>20. Я піклуюсь про своє здоров'я</p>	
<p>21. Мої улюблені книги:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чому варто читати книжки? 	<p>21. Прагну багато знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Біблія – джерело знань про Бога 	
<p>22. Транспорт:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Які є види транспорту? • Транспорт моєї місцевості. • Як бути гарним пасажиром? 	<p>22. Я – чемна та ввічлива дитина</p> <ul style="list-style-type: none"> • чемність та ввічливість – гарні риси характеру; • християнські привітання 	
<p>23. Професії:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Які бувають професії? • Ким працюють мої батьки? • Ким стати? • Яку професію обрати? 	<p>23. Навчаюся бути слухняним:</p> <ul style="list-style-type: none"> • бути слухняним – бути добрим; • "Нехай буде воля Твоя..." 	
<p>24. Час. Як керувати часом:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чим вимірюють час? • Навіщо нам потрібно бути пунктуальними? • Як керувати часом? 	<p>24. Моя турбота про світ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • творити добро для інших; • примножувати красу Божого світу 	
<p>25. Весна:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Як приходить весна? 	<p>25. Перемога добра над злом:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Воскресіння Христове – перемога життя над смертю 	
<p>26. Весняні свята. Великдень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Як святкують прихід весни? 	<p>26. Світле Христове Воскресіння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • краса та багатство свята в 	

<ul style="list-style-type: none"> • Які традиції Великодня у моїй родині? • Про що розповідає писанка? • Що кладемо у великодній кошик? 	Україні	
<p>27. Навіщо їсти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Навіщо ми їмо? • Як визначити корисну і шкідливу їжу? 	<p>27. Хліб – це життя:</p> <ul style="list-style-type: none"> • важливість їжі для людини; • хліб – Божий дар ("Хліб наш насущний...") 	
<p>28. Світ рослин:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чи є рослини живими? • Що спільного між усіма рослинами? • Чому людина не може жити без рослин? 	<p>28. Рослини Біблії:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення з рослинами, які зустрічаються в біблійних історіях 	
<p>29. Світ тварин:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Хто такі тварини? • Як живуть свійські і дикі тварини? • Чому треба берегти тварин? 	<p>29. Тварини Біблії:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення з рослинами, які зустрічаються в біблійних історіях 	
<p>30. Веселка:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Як з'являється веселка? • Чому веселка різнокольорова? 	<p>30. Доброта і милосердя:</p> <ul style="list-style-type: none"> • милосердя від Бога; • милосердя до людей; • добре серце 	
<p>31. Моя родина:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Хто є в моїй сім'ї? • Моє родинне дерево 	<p>31. Розкажу про мою маму. Свято Матері:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розповідь про маму 	
<p>32. Я – українець/українка:</p> <ul style="list-style-type: none"> • День Вишиванки • Українці – хто ми? • Що ти розкажеш про Україну друзям з Європи? • Що заповнено в українській вишиванці? 	<p>32. Найбільше щастя – жити у цьому чудовому світі, створеному Богом. (Узагальнювальний урок)</p>	
<p>33. Літо (Канікули)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Як розпізнати літо? • Чим діти займаються влітку? • Де я хочу відпочити на літніх канікулах? 	33. Канікули з Богом	
34. Екскурсії	34. Екскурсії	
35. Екскурсії	35. Екскурсії	

Тема тижня. Я – школяр

Тема уроку. Я у світі

Мета: сприяти формуванню уявлення дітей про предмет, про неповторність людини як Божого творіння, яке зростає у світі, оточене Його любов'ю.

Очікувані результати:

- сприймає усну інформацію, перепитує, виявляючи увагу, доречно реагує;
- відтворює основний зміст усного повідомлення відповідно до мети, ввічливо спілкується (МОВ);
- знаходить спільні й відмінні ознаки об'єктів; групує об'єкти навколишнього світу за однією або кількома ознаками (ПРО);
- пояснює від чого залежить безпека вдома, у школі та навколишньому світі (СЗО);
- описує себе, свій характер, захоплення, якими відрізняється від інших осіб; розповідає про себе, свою родину та інших осіб (ГІО).

Обладнання: Святе Письмо; правила спільної праці і рутин (*додаток 1*); Журнал для дітей "Зернятко", № 7, вересень 2013 р. (оповідання "Листочок від Господа Бога") (*додаток 3*); мультимедійне обладнання.

Словник:

Творець – Господь, люблячий і мудрий Бог, який створив світ.

Ближній – людина, яка біля мене, з якою ми спілкуємося, а також та, що потребує нашої допомоги.

Креативний – здатний до вироблення нових, оригінальних ідей та їх втілення.

Ключовий вірш. "...Бог є любов, і хто перебуває в любові, той перебуває в Бозі, і Бог перебуває в ньому" (*1 Ів. 4, 16*).

Хід уроку

І. Емоційне налаштування до уроку

Учитель. Дорогі діти! Я рада вітати вас на першому уроці. Разом ми вирушаємо у мандрівку - пізнання світу, себе і Бога.

- Вірш. "Хто Творець?"

*А чи знаєте ви, діти,
Хто створив птахів і квіти,
Сонце, місяць, небо, зорі,
Ріки та струмки прозорі?
Хто про все оце подбав?
Хто нам все подарував?
Хто підніс високо гори,
Океану дав простори,
Відокремив день від ночі.
І чиї пильнують очі,
Аби справно дні минались
І ніщо не руйнувалось?
Бог створив цей світ і нас.
Він із нами повсякчас!*

Автор невідомий

- Історії Старого Завіту – Створення світу (5. 56) (*Clara Studio. tv*).

II. Актуалізація опорних знань і вмінь

Учитель. Скажіть, будь ласка, що ще ви знаєте про Бога? (Відповіді дітей: Бог нам дав життя, Він є в церкві, Бог про нас турбується, Ми молимося Йому). (Підводимо дітей до спільної молитви).

Давайте, діти, ми разом подякуємо Богові за кожного з нас і весь створений світ.

- Молитва "Отче Наш".

III. Вивчення нового матеріалу

Учитель. Тепер пропоную нам познайомитися ближче з тими, хто є біля нас – з нашими ближніми.

- Ранкове коло. Знайомство.

Хто я? Де я? Що люблю? Вам сьогодні розкажу.

- Гра-знайомство "Павутинка".

- Питання загального змісту по темі:

– А чи знаєте ви правила дорожнього руху? (Діти можуть назвати кілька).

– А як ви думаєте, навіщо їх виконувати? (Для безпеки всіх).

Учитель. Отож, дорогі діти, дякую, щоб і наша мандрівка була доброю, потрібні підказки – правила, які допоможуть нам у спілкуванні й навчанні. Давайте разом складемо їх (учитель показує по черзі зображення і з допомогою дітей формує правила спільної праці) (додаток 1).

Працюй! Молися! Пізнавай!

Як щось цікавить, запитай.

Уважно слухай! Будь активним,

Веселим, творчим, креативним!

Оксана Калиновська (додаток 2)

Отже, усе, що ми з вами робимо, робимо з любові до наших ближніх, а значить і з любові до Бога. Чому?

Щоб дати відповідь на це питання давайте звернемося до Святого Письма.

- Біблійна основа (*1 послання апостола Івана 4, 12; 4, 16*).

12. Бога ніхто ніколи не бачив. Коли ми любимо один одного, то Бог у нас перебуває, і Його любов у нас досконала.

16. Ми пізнали й увірували в ту любов, яку Бог до нас має. Бог є любов, і хто перебуває в любові, той перебуває в Бозі, і Бог перебуває в ньому.

Щоб краще це зрозуміти, пропоную послухати оповідання "Листочок від Господа Бога" (за мотивами оповідання Беати Колодзей, "Зернятко", №7, вересень 2013 р.) (додаток 3).

- Питання для бесіди.

Учитель. Хочу дізнатися, хто з вас був особливо уважним. Для цього прошу дати мені відповіді на такі запитання.

– Про листочки яких дерев розповідали ангелики?

– А які дерева, кущі ви ще знаєте?

– Чи росте липа біля нашої школи?

– Чому саме листочок липи вибрав Господь? (Він у формі серця, яке свідчить про Божу любов до нас).

Осінь – прекрасна пора року, бо дарує нам багато листочків різних кольорів. І сьогодні подувом вітру принесла до нашого класу різнокольорові листочки

липи з особливим посланням від Бога для кожного з нас – "Бог мене любить!" (листочки роздати по завершенні заняття) (додаток 4).

• Руханка.

Цвіт із липи ми зривали (потягнули тулуб і руки вгору),

У торбиночку складали (нахилились вниз, руки до носочків),

Будемо ми чай варити (піднялись, руки на пояс)

І ніколи не хворіти (руки розвели в сторони).

Раз здорові всі малята (витагнуті руки перед собою, знак руки "ок"),

То почнемо працювати (діти сідають за парти).

<https://vseosvita.ua/library/virsovani-fizkulthvilinki-z-elementami-imitacii-9550.html>, *Водолазська Р. М. з власними доповненнями*

IV. Закріплення вивченого матеріалу

• Завдання.

Поміркуйте і назвіть/ підкресліть кольоровими олівцями:

Хто я? (додаток 5).

СИН/ДОЧКА

ШКОЛЯР/ШКОЛЯРКА

ПЕРШОКЛАСНИК/ПЕРШОКЛАСНИЦЯ

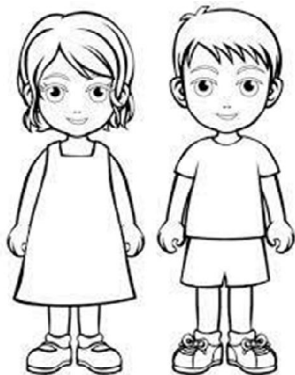
УКРАЇНЕЦЬ/УКРАЇНКА

ОНУК/ОНУКА

БРАТ/СЕСТРА

ДРУГ/ПОДРУГА

ДИТИНА БОЖА

• Розмалуйте.

Розмальовка "Дівчинка і Хлопчик" (bigpic.net.ua)

V. Рефлексія

• Пісня "Я – дитина Божя"

<https://www.youtube.com/watch?v=VnnCypTu4L0>

VI. Підсумок

Учитель. Бог з великої любові до нас створив весь світ і подарував його нам. Тож любимо його, наших ближніх і Бога. Подякуймо Йому за все!

Боже, дякую Тобі

Боже наш, Всесильний Отче,

Дякую Тобі за сонце,

І за весь Твій любий світ,

За повітря, воду, хліб,

За одягу й теплу хату.

Дякую Тобі, наш Тату.

Кость Вагилевич

• "Щоденник вражень".

Учитель. Дорогі діти! Дякую і вам за сьогоднішній урок. Давайте подякуємо один одному за спільну працю і приємні враження. (Усі плескають в долоньки).

• Методична скарбничка.

<http://mylabore.blogspot.com> (Блог учителя основ християнської етики Оксани Калиновської)

Тема тижня. Мій/наш клас

Тема. Моє ім'я

Мета: навчити дітей шанувати Боже Ім'я, пояснити важливість імені кожної людини.

Очікувані результати:

- сприймає усну інформацію, перепитує, виявляючи увагу, доречно реагує;
- відтворює основний зміст усного повідомлення відповідно до мети; ввічливо спілкується; розпізнає ключові слова і фрази в усному повідомленні, виділяє їх голосом у власному мовленні; пояснює, чому зацікавила інформація (МОВ);
- пояснює важливість співпраці у групі; разом з іншими особами визначає послідовність виконання завдань; виконує різні ролі у групі (ГІО);
- бере участь у колективній творчій діяльності, дотримується правил творчої співпраці; ділиться з іншими особами враженнями від сприйняття мистецтва та творчої діяльності (МІО).

Обладнання: Святе Письмо, зображення "долоньок" (додаток 1), правила поводження з ножицями (додаток 2), види ліній (додаток 3).

Словник:

Творець – Господь, люблячий і мудрий Бог, який створив світ.

Спільнота (community з латин.) – разом, спільно служити.

Ключовий вірш. "Ви ж моліться отак: Отче наш, що еси на небесах! Нехай святиться Ім'я Твоє" (Мт. 6, 9).

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

Учитель. Вітаю вас, діти!

В цьому класі друзі всі (плескаємо тричі в долоньки):

Я і ти, і ми, і ви (плескаємо тричі в долоньки).

Добрий день тому, хто зліва (поворот ліворуч, назвати ім'я).

Добрий день тому, хто справа. (поворот праворуч, назвати ім'я).

Разом – ми одна сім'я (розвести руки в сторони),

Діти Божі – ви і я (показати на всіх, скласти руки на грудях).

Один одному всміхніться (посміхаються),

Спільно Богу помоліться! (стають до молитви).

<https://vseosvita.ua/library/tizden-9-nus-igri-rankovi-zustrici-82625.html>,

Трофименко С. В., з власними доповненнями

- Молитва "Отче Наш".

II. Актуалізація опорних знань і вмінь

Учитель. Пригадаймо разом, про що ми говорили минулого уроку? (Відповіді дітей, приходимо до загального висновку – Бог створив світ, бо дуже нас любить).

- Вірш "Творець" (якщо є можливість можна спроектувати на екран).

Все, що бачимо з тобою,

Все створив Господь благий!

Зорі в нас над головою,

Сонце й місяць золотий.

*І могутні океани,
І маленькіі струмки –
Все це – Божий творчий почерк,
Справи це Його руки.
Нам співають в небі зорі:
"Бог – то мудрість і любов!"
Всі ліси, поля і гори
Славлять Бога знов і знов.
Все твердить про силу Божу!
І земля, і небеса,
Бо Всевишній тільки може
Ці творити чудеса!*

Едуард Скачков, переклад Олени Мікули

- Питання для бесіди:
 - Які Божі імена ви почули у вірші? (Творець, Господь, Бог, Всевишній).
 - А які ще знаєте? (Отець) (Відповіді дітей; багаторівневі запитання).
 - Коли ми так звертаємося до Бога? (У молитві, "Отче наш").
 - Що воно означає? (Бог – наш Батько).
 - Чому? (Бо піклується про нас).
- Біблійна основа.

Ви ж моліться отак: Отче наш, що єси на небесах! Нехай святиться Ім'я Твоє, нехай прийде Царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі. Хліба нашого насущного дай нам сьогодні. І прости нам довги наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим. І не введи нас у випробовування, але визволи нас від лукавого. Бо Твоє є царство, і сила, і слава навіки. Амінь. (*Євангеліє від Матвія 6, 9–13*).

- ВідеомолитовничОК – Отче наш (*Clara Studio.tv*) (1. 29).
<https://www.youtube.com/watch?v=MNVtnVibNcc>

III. Вивчення нового матеріалу

Учитель. Сьогодні, дорогі учні, вашу увагу хочу звернути на перше прохання Господньої молитви: "Нехай святиться ім'я Твоє...".

Ім'я Господнє Святе. Але необхідно, щоб ту святість Божого імені ми відчували й виявляли нашим життям, або те ж саме, щоб ім'я Господнє святилося в нас самих. А саме: щоб ім'я Господнє ми завжди тримали у думках і в серці як найбільшу святиню і висловлювали Його з найвищою пошаною. Господь навчає нас просити і собі святості, бо тільки святі гідно

шанують ім'я Його. А на охорону ставить нам заповідь "Не взивай намарне імені Господа Бога Твого" (Вих. 20, 7).

А зараз пропоную вам переглянути мультфільм і дізнатися, чому не варто вживати Боже ім'я надаремно.

- Мультфільм про Божі заповіді. Ім'я Господа (З любов'ю до дітей) (3.21) <https://www.youtube.com/watch?v=LZdKOx38nwk>

Учитель. Втомились? Запрошую до руханки.

- Пісня з рухами "Сьогодні славлю Боже Ім'я" (Сестри Службнички ПДМ НЗ) (3.12).

<https://www.youtube.com/watch?v=LPZAHtogVgU>

Але для Бога важливе також ім'я кожного з нас. Його ми отримуємо при народженні. В українців існує традиція: коли на світ з'являється дитина їй дають ім'я святого або людини, яку дуже шанують, когось із родичів. Це для того, щоб людина мали покровителя – Ангела охоронця і приклад для наслідування у доброму християнському житті. Знаючи наші імена, люди знають наших батьків, а також наші вчинки. Саме тому українське прислів'я нам каже: "Добре ім'я – найкраще багатство". Говориться про те, що для людини найцінніше – повага людей, гідна поведінка. А щоб краще запам'ятати ваші імена, пограємо у гру "Хто що любить".

IV. Закріплення вивченого матеріалу

ДП: Як нам стати класною спільнотою?

- Завдання "Долонька" (додаток 1).

Дітям роздаємо кольорові "долоньки".

Із досвіду роботи: "долоньок" має бути більше, ніж дітей і різноманітних кольорів, щоб кожна дитина могла вибрати собі до вподоби.

Пригадуємо правила поведінки з ножицями і види ліній (додатки 2 і 3). Просимо дітей вистригти акуратно "долоньку" по контуру.

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fnamebet.cc%2Fphoto%2F%25D0%25B4%25D0%25BE%25D0%25BB%25D0%25BE%25D0%25BD%25D1%258C%25D0%25BA%25D0%25B8.htm&psig=AOvVaw322ToWvXrcZqSwVfSB10_P&ust=1634571396394000&source=images&cd=vfe&ved=0CAwQjhqFwoTCIDDr63j0fMCFQAAAAAdAAAAABAD

На долоньці напишіть ваше ім'я або першу літеру імені.

V. Рефлексія

З долоньок створюємо спільний малюнок – малюнок нашої спільноти.

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fdityinfo.com%2Fdozvillya%2Ffarbi-v-dolonci_-idei-tvorchosti-dlya-malyukiv.html&psig=AOvVaw0c68WMHfrK88MQ0yRAbw0v&ust=16345713962823000&source=images&cd=vfe&ved=0CAwQjhqFwoTCNCZk5bi0fMCFQAAAAAdAAAAABAD

VI. Підсумок

Учитель. Кожен з нас різний: яскравий, цікавий і має своє ім'я. Разом ми творимо спільноту. Ми – спільнота Божих дітей, котрі, як і всі Його творіння, славлять Боже ім'я.

Все творіння славить Бога

*...Якщо вслухатись в природу,
Можна зрозуміть слова.
В час любий, в любую погоду
До небес летить хвала.
Люди також славлять Бога,
Хто як вміє так співа.
І на самих різних мовах
До небес летить хвала*

Автор невідомий

<https://www.youtube.com/watch?v=nvXmYX95tGs>

(Можна відтворити як пісню або зачитати вірш).

• Методична скарбничка.

<http://mylabore.blogspot.com>

(Блог учителя основ християнської етики Оксани Калиновської)

Тема тижня. Мої друзі

Тема уроку. Мої друзі

Мета: дати учням уявлення про те, що значить бути другом; активізувати пізнавальну діяльність дітей; формувати уявлення про те, що Ісус Христос є другом для всіх нас, приклад справжнього друга; розвивати творчі здібності, уміння оцінювати ситуації під час спілкування з іншими дітьми; вчити встановлення контакту та спілкуванню з іншими дітьми, пошуку друзів; виховувати почуття милосердя та відповідальності за своїх друзів.

Очікувані результати:

- цінує своїх друзів та ставиться з повагою до свого ближнього;
- розуміє важливість тактовного спілкування та толерантності;
- розрізняє добрі та погані риси характеру;
- наводить аргументи на захист власної думки та ілюструє її прикладами;
- віддає перевагу тактовному спілкуванню;
- уміє слухати інших;
- систематизує та узагальнює інформацію.

Обладнання: Біблія в переказі для дітей; папір, ручка, олівці, стікери у формі сердечка, нитка; телевізор (проектор).

Ключовий вірш. "І як хочете, щоб з вами чинили люди так і ви чиніть з ними..." (Лк. 6,31; Мт. 7, 12).

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

(Діти і вчитель стають у коло, вітаються та бажають один одному гарного настрою і продуктивної праці).

Усміхніться одне одному, подумки побажайте успіхів на весь день.

- Вправа "Очікування".
- Що ви очікуєте від сьогоднішнього уроку?

II. Актуалізація опорних знань

- Технологія "Мозковий штурм".
- Розкажіть про своїх друзів.
- Яким має бути справжній друг?

III. Вивчення нового матеріалу

Друг – це вірний порадник і помічник. Друг – це той, хто є біля нас. Хто нас розуміє і готовий допомогти у важку хвилину, потішити, розрадити. Найкращим другом усіх дітей є Ісус, який завжди радо зустрічався з дітьми.

- Підготовка до сприйняття Біблійного тексту.
- Чи знаєте ви, кого Ісус називає своїм другом?
- На якому з малюнків зображено дружні відносини, а на яких навпаки, недружні.

(Фото з власного архіву)

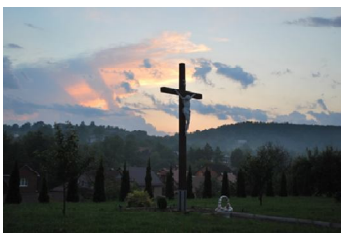
- Робота зі Святим Письмом.

Господь називає усіх людей, які виконують Божі Заповіді і люблять Бога та ближнього свого своїми друзями (Лк. 13, 20–21; Мт. 13. 33).

- Чи хотіли б ви бути найкращими Ісусовими друзями?
- У яку гру ви б запропонували Йому погратися з вами?
- Якщо б Ісус прийшов до вас додому в гості чим б ви Його пригостили?

Учитель. Господь так нас полюбив, що віддав своє життя на відкуплення людських гріхів. Він дуже переживав, що люди роблять інколи погані вчинки. А коли люди люблять і поважають одні одних, він радіє і ще більше благословляє наш світ. Особливо Господу приємно, коли дітки чемні і слухняні, уміють товаришувати і цінувати своїх друзів.

- Словесне малювання.

(Фото з власного архіву)

Учитель. На цій світліні ми бачимо на хресті розп'ятого Господа Ісуса Христа.

Що ви відчуваєте, коли дивитесь на це фото? (Учні описують своє враження від світліни).

Чи можемо ми сказати, що Господь є нашим найкращим Другом, бо віддав життя за нас?

Висновок з даного блоку уроку: дружба – це коли ти віддаєш себе іншим.

- Розповідь про Анну де Гвіньє.

Учитель. Гляньмо, якою має бути добра і побожна дитина. Саме з такими

варто товаришувати.

У Франції жила маленька і добра дівчинка Анна де Гвіньє. Коли Анні було ще 7 років, вона нагадувала дорослу і помірковану людину. З кожним роком це проявлялося ще більше. Дівчинка володіла високим рівнем послуху матері. Вона не перепитувала "чому, навіщо"? Анна якщо чогось не розуміла, то чемно прохала їй пояснити. Вона була зосередженою, уважною до всіх, ніколи не хнюпилася, не вередувала. Вона постійно переживала, що забуде виконати якусь мамине доручення. Її почуття відповідальності вражало. У 8 років можна було зауважити її чуйність і милосердя до ближніх. Вона розчулювалася, коли чула про бідних людей. Для дітей в'язала панчішки і светрики, й вирішила бути для них справжнім другом. Дівчинка не мала заздрощів, була скромна і віддавала перевагу бути осторонь усіляких похвал. У школі до неї тягнулися інші діти. Вони хотіли бути її друзями. Хтось навіть сказав, якщо поглянути на миле Анніне обличчя, ніби бачиш Бога. Як це вірно! Кожна людина створена на Образ і Подобу Божу. Тож чим більше людина є доброю і милосердною, уміє дружити тим більше схожа на Бога.

Анна любила гратися як і інші діти, але і мала любов до праці. Вона казала: "Усе треба робити заради Спасителя". Дівчинку можна назвати учителькою для інших дітей та дорослих. Анна володіла чеснотами героїчної любові. Ця любов спрямовується на інших. Можна сказати, що коли Анна любила Бога, то вона думала тільки про Нього і не просила нічого для себе, тільки для інших. Як зауважив, досліджуючи її життя, папа Іван Павло II, що через свою жертвність "Анна гідна прослави"... (Декрет 03.03.1990). Ненетта (пестливе ім'я Анни) надзвичайно любила свого молодшого Якоба! Братик із захопленням дивився на сестричку, яка гарно оповідала йому про Бога і вчила молитися. І взагалі, інші діти, бачачи прагнення Анни допомагати знедоленим і самі відмовляються від солодощів, збирають гроші, щоб купити бідним... Вони це вже роблять разом – як справжні друзі!

– Чи хотіли б ви мати такого друга як Анна?

• Руханка.

Мишка нічку недоспала (діти втомлено позіхають і роблять "потягусі"),
Мишка котика злякалась (показують переляк та роззираються довкруги)
Та швиденько крутить хвостик (викручуються і показують задоволене обличчя),

І ховає в лапки носик (руками ніби лапками закривають носик).

Глянь направо, глянь наліво (повертаються),

Чи нема нігде kota (видивляються приклавши руку над очима),

Як побачиш kota – сміло (показують, що побачили kota і показують на нього пальцем)

Накивайте п'ятака (тупотять на місці ніжками ніби тікають).

• Перегляд відео "Нехай любов керує світом" (серія 3).

Дівчинка Камілла Паріс теж була доброю дитиною. Камілла вже з юного (вашого) віку почала думати щодня про Господа. Вона брала приклад з Анни де Гвіньє. Зараз ми переглянемо фільм про цих двох дівчат і побачимо, як у фільмі "Нехай світом керує любов III" говориться про важливі риси характеру людей. Саме такі риси сприяють пошуку нових друзів.

<https://www.youtube.com/watch?v=NtHQsb9ltrA>

• Бесіда з приводу побаченого.

– Яке ваше враження від фільму? (Багаторівневі запитання).

IV. Закріплення вивченого матеріалу

- Гра "Коло друзів".

Діти стають у коло, беруться за руки. У руках ведучої клубок ниток. Намотавши кінець нитки на вказівний палець, вона називає своє ім'я і кидає клубок у напрямку іншої дитини. Той, до кого потрапив клубок, намотує собі кінець нитки на вказівний палець, називає своє ім'я і перекидає клубок комусь навпроти.

Гра триває доки кожна дитина не отримає клубок. Між гравцями утворюється своєрідна сітка. Робимо висновок, що так, як ця сітка тримає нас, так вірна дружба тримає друзів.

- Створення "асоціативного" куца.

Написати риси своїх друзів (чемний, добрий, лагідний, вірний, щирий, чесний тощо).

V. Рефлексія

Учитель. Перед вами стікери у формі сердечок. На нашій дошці уже намальоване велике серце. Впишіть на свої маленькі сердця-стікери імена своїх друзів. Їх може бути декілька.

Причепимо наші маленькі сердечка до великого. А тепер помилуємося, яке пишне і велике серце у нашого класу. Друзі – це наш скарб! Бережимо наших друзів, шукаймо нових. Справжніх друзів багато не буває...

- Практична робота. "Правила пошуку друзів".

Учні придумують способи потоваришувати.

1. Будь привітним і частіше посміхайся.
2. Завжди вітайся.
3. Умій слухати і не перебивати.
4. Не залишай друга самого.
5. Не вихваляйся перед другом.
6. Умій виконувати свої обіцянки.
7. Не обманюй.
8. Не будь скупим, умій ділитися.
9. Радій успіхам друга.
10. Цінуй дружбу як скарб.

- Робота з епіграфом.

Біблія каже, **"І як хочете, щоб з вами чинили люди так і ви чиніть з ними"**. Чи погоджуєтеся ви з цим твердженням?

VI. Підсумок

- Вправа "Добрий друг має".

(Палець угору – правильно, униз – неправильно)

1. Бути ввічливим.
2. Кричати один на одного.
3. Обзиватися.
4. Бути уважним до друга.
5. Уміти поспівчувати.
6. Сердитися через дрібниці.
7. Їсти морозиво разом.
8. Втішати.

9. Насміхатись з друга.
 10. Запізнюватися.
 11. Робити разом уроки.
 12. Наговорювати на друга.
 13. Ділитися канапкою.
 14. Разом гратися.
 15. Захищати друга.
 16. Пліткувати.
 17. Бути чесним.
 18. Любити свого друга.
- Бесіда.
 - Чи збулися ваші очікування? (Відповіді учнів).
 - Чого навчились на уроці?
 - Що вам найбільше запам'яталось?
 - Чи хотіли б ви мати нових друзів?

Учитель. Будьте і ви справжніми друзями. Любіть один одного. Нехай ваші серденька сповняться добротою, і тоді до вас потягнуться інші люди. Тоді ви знайдете багато друзів!

- Методична скарбничка.

Додаткові ігри

Гра 1

Діти сідають на кріслах. Біля однієї дитини справа залишаємо вільне крісло. Гра розпочинається тим, що ця дитина говорить: "Справа від мене – вільне крісло. Прошу нехай тут сяде (називає ім'я іншої дитини)". Відповідно звільняється інше місце. Ця дитина, біля якої звільнилося місце, запрошує когось іншого. Гратися треба швидко, можна ввімкнути музику. Ця гра допомагає дітям здружитися і краще орієнтуватися, де права, а де ліва рука.

Гра 2

Діти беруться за руки і роблять коло. Під музику вони рухаються колом вправо, а потім – вліво. Коли музика перестає грати, діти повинні взяти за руку іншу дитину, стати у пару, можна двома руками тримати двох дітей – тобто знайти собі друга, але жодна дитина не може залишитися одна.

"Хто вміє дружити" (Т. Золотухіна)

<https://xn--80aaukc.xn--j1amh/hto-vmie-druzhyty.html>

- Вправа "Так чи не так".

У новій школі

Переїхала Нюра на нову квартиру в інший район міста. Шкода їй було розлучатися зі старою школою, особливо з подружкою Валею.

У новій школі Нюра нікого не знала. Тому на уроках ні з ким не розмовляла, все придивлялась до учнів, до вчительки, до класу.

Якось на великій перерві підійшла до неї однокласниця Галя і питає:

– Ти ще ні з ким не дружиш?

– Ні, – відповіла Нюра.

– І я ні з ким не дружу, – зітхнула Галя. – Погані у нас в класі дівчиська: Ленка – задавака, Вірка – хитруля, Надька – брехуха, Ірка – задирака...

Майже всіх дівчат класу перебрала Галя, всі погані виявились. Лише про себе нічого не сказала.

– Просто не знаю, з ким ти зможеш у нас потоваришувати.

– Не турбуйся, – відповіла їй Нюра. – З ким я дружитиму, я ще не знаю. Зате знаю, з ким мені не треба дружити. (*Олег Буцень*).

Тема тижня. Моє довілля

Тема уроку. Людина – чудовий задум Творця

Мета: ознайомити дітей з біблійним поглядом на створення людей: чоловіка та жінки; допомогти зрозуміти, що Бог турбується про кожну людину; пояснити необхідність бути відповідальним за весь світ; розвивати в учнів уміння пояснювати біблійний погляд на виникнення світу і людини, уміння формулювати висновки, власну думку; виховувати моральні цінності, бажання бути гідними Божими дітьми, любов до ближнього, працьовитість, толерантність, бажання робити добрі справи.

Очікувані результати:

- розповідає (докладно, стисло або вибірково), про що йдеться в тексті (МОВ);
- обізнана з оповіданням про створення перших людей – Адама та Єви, знає про любов Бога до людей, про оригінальність, неповторність кожної людини (ГІО);
- виявляє любов та співпереживання до ближнього (ГІО);
- висловлює свій погляд на предмет обговорення (тему, головну думку, висновки тощо) (МОВ);
- пояснює важливість добрих вчинків для людини та довілля; проявляє ціннісне ставлення до свого життя й здоров'я (СЗО);
- висловлює свої думки і почуття з приводу перегляду мультфільму, дитячої пісеньки (МОВ).

Обладнання: Біблія в переказі для дітей; презентація до уроку; інтерактивна дошка/проектор; дидактичний матеріал до уроку.

Словник:

Творець – Бог, який створив світ.

Ключовий вірш. "Бог сказав: "Створимо людину за Нашим образом і подобою". І Бог створив тіло людини і вдихнув у ніздрі її живе дихання".

Хід уроку

І. Емоційне налаштування до уроку

Учитель. Починай свій день з Ісусом.

Учні. *Слава Богу за ще один день!*

Боже Отче, глянь на діти,

На Твої дрібненькі цвіти,

Світи сонцем і зірками

Над малими школярами!

Дай нам сили і охоти

До науки, до роботи,

Щоб росли ми здоровенькі

На потіху батька й неньки.

Дух Святий хай з нами буде,

Щоб ми стали добрі люди!

Б. Гірський

Або:

Станем, дітки, всі рівненько,

Усміхнемося гарненько,

*Настрій на урок взяли
Й працювати почали.
Працюватимемо старанно,
Щоб почули у кінці,
Що у наших першій класі,
Діти просто молодці!*

II. Актуалізація опорних знань і вмінь

– Хто створив наш прекрасний світ? (Бог).
– Для чого Бог створив цей світ? (Бог створив світ із любові. Він хотів про когось турбуватися).

• Перегляд мультфільму або слухання пісні з практичним завданням.
<https://www.youtube.com/watch?v=-PX88ZFe9x8>

• Заповніть дні творення світу.

– Діти, намалюйте, як ви уявляєте собі світло і темряву.

– Розфарбуйте небо.

– Пригадайте, які водойми ви знаєте?

– А які рослини ви знаєте?

– Намалюйте і розфарбуйте ці рослини і цей яскравий Божий світ.

– Намалюйте наші небесні світила. Які кольори ви використаєте?

– Намалюйте риб, птахів.

– Яких тварин ви знаєте, бачили?

– Намалюйте людину.

• Пісня "Боже творіння".

Бог творив земну планету

Не століття, не віки.

Всемогутньому Творцеві

Вистачило семи днів:

В перший день створив Бог світло,

В другий день – піднялась вода,

В третій день з'явилась суша

Й відкрилась зеленню земля.

В день четвертий – місяць, зорі,

Й сонце ясне в небесах.

В п'ятий день наповнив море,

Й небо стало у птахах,

Плазуни – на суходолі

І повні квіточки комах...

В шостий день з'явилися звірі

І людину Бог створив.

В сьомий день – скінчив творіння

І усе благословив!!!

<http://www.detsko.com/stati/poznaiki-3-6/virshi-pro-dni-tvorinnya.html>

III. Вивчення нового матеріалу

• Повідомлення теми уроку.

Учитель. Сьогодні на уроці ми дізнаємося про найулюбленіше Боже створіння.

– А може хтось уже знає про кого будемо говорити на уроці?

Найбільше Бог полюбив людину і тому створив її такою досконалою. Про

те, що це означає, дізнаємося на уроці.

• Вправа "Очікування".

Я очікую, що урок буде...

Я дізнаюся про...

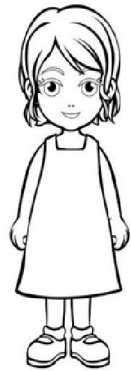
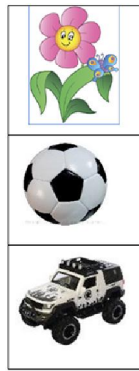
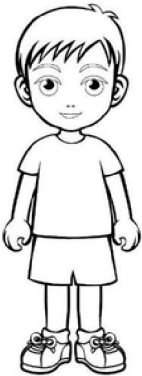
Я навчуся про...

Учитель. Отже, коли Бог-Творець все сотворив, настала тиша. Усі задумались: кому ж Бог подарує такий чудовий світ? Чи не з'явиться хтось могутній, мудрий, кому це творіння могло б послужити? У Біблії читаємо, що на шостий день творіння Бог сказав: "Створимо людину за Нашим образом і подобою". І Бог створив тіло людини і вдихнув у ніздрі її живе дихання". Дав людині тіло, душу і дух від Бога. Людина отримала душу, через яку ми можемо думати й розмовляти, плакати й радіти, любити, відчувати добро, що йде від Бога, від добрих людей, і робити добро іншим людям. Першою людиною був чоловік. Бог дав йому ім'я Адам. А потім, написано в Біблії, створив Бог жінку – Єву і привів її до чоловіка, щоб була вона помічницею йому. Поселив їх в раю.

• Робота в групах. Пригадуємо правила роботи в групі.

Завдання 1.

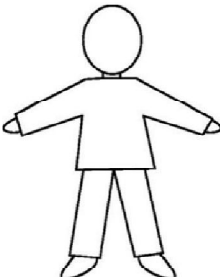
– Виберіть з поданих предметів, що підходить для дівчинки, а що для хлопчика.

Завдання 2.

– Чи можна знайти спільне у людини з рослинами і тваринами? (Народжуємося, ростемо, дихаємо, харчуємося).

– Чим ми відрізняємося від них? (Розумом, інтелектом, волею).

- Презентація робіт.

Учитель. Із зовнішнім світом люди спілкуються за допомогою тіла. Господь наділив нас органами чуттів: зором, слухом, нюхом, смаком, дотиком.

- Вправа "З'єднай пари".

- Гра "Так чи ні"

Якщо "Так" – діти плескають в долоньки, якщо "Ні" – тримають кулачки.

- Чи правда, що Бог створив першу людину – Адама?
- Чи правда, що Бог створив Єву помічницею для Адама?
- У людини є розум і воля?
- Людина має очі, вуха, хвіст?
- Тварини найдосконаліше творіння Бога?
- Чи правда, що хлопчики носять спіднички та бантики?
- Чи правда, що хлопчики мають бути захисниками дівчаток?
- Бог сотворив людину на шостий день?
- Чи правда, що дівчата люблять грати з лялечками, бути для них мамами?
- Руханка "Якщо ти щасливий"
<https://youtu.be/ICyFLC7SKbg>

VI. Закріплення вивченого матеріалу

– Як ви думаєте, чому Бог створив людину останньою? (Він все приготував для неї, щоб вона почувала себе щасливою).

– Чи залежить від нас, яким буде світ? (Так, все треба цінувати, берегти, любити, примножувати).

– Які вчинки повинна робити людина, щоб засвідчити свою любов до того, хто її створив?

- Робота з оповіданням.

Відломлена гілка

Уздовж алеї парку біг хлопчик. Був ясний весняний день, на деревах співали

пташки, серед квітів літали барвисті метелики. Хлопчиків було весело. Він біг, розмахуючи руками. Уздовж алеї росли маленькі липки, їх недавно посадили. На гілочках зеленіли ніжні пахучі листочки. Хлопчик зривав їх і кидав собі під ноги. Потішався. От зупинився біля однієї липи.

Та не листочок відірвав, а цілу гілочку відчахнув. Гілочка впала додола. Хлопчик на хвилику зупинився, глянув на тремтячі листочки. Глянув і на липку. З північного боку зяяла ранка... Хлопчиків стало шкода липки, та жалість у його серці жила недовго. Бо надворі був такий радісний сонячний день...

Хлопчик переступив гілочку й побіг далі. Минуло багато-багато літ.

Хлопчик виріс, став дорослий. І діти його повиростали.

Ось теплого весняного дня приходив він до того парку, де бігав колись малим пустотливим хлоп'ям. Уздовж алеї росли високі струнки липи. Одна тільки була мовби з північного боку поранена.

У неї ніби руки не було. Замість гілки – глибокий шрам.

Дідусь зупинився. Упізнав липу. Це він давно колись відчахнув її гілочку. І ось тепер на високому стрункому дереві не було великої гілки.

Менше листя зеленого, менше цвіту липового, менше співу бджолиного – бо він зламав гілочку. Менше й радості в світі. Дідусь зітхнув. Він стояв на алеї, дивився на рівну доріжку, по якій біг маленький хлопчик (Василь Сухомлинський).

- Вправа "Читацьке колесо".
- Про що говориться в тексті?
- Якби ти потрапив у подібну ситуацію, щоб ти змінив?
- Чого навчає цей твір?

V. Рефлексія

- Чи справдилися ваші очікування від уроку?
- Сьогодні я на уроці навчився...
- На уроці я запам'ятав, що...
- На уроці я б змінив...
- Найкраще мені вдалося...
- Урок завершую з настроєм...

VI. Підсумок

Учитель. Бог любить усі свої творіння, але людина є найдосконалішою і наймилішою для Бога. Господь подарував людині рай і зробив її в ньому господарем. Все, що є у світі, необхідне для гармонії і потребує дбайливого ставлення. А найголовніше – не забувайте цінувати світ, учіться радіти красивому і доброму, чинити хороші справи.

- Методична скарбничка.

Відео "Давай будемо природу берегти"

<https://youtu.be/4hqeKDPyUaQ>

- Дитячий вірш.

https://youtu.be/n_-JgE6lFbg

- Вірші та загадки про дні творіння.

<http://www.detsko.com/stati/poznaiki-3-6/virshi-pro-dni-tvorinnya.html>

Тема місяця.

Тема уроку. Мої вчителі

Мета: допомогти дітям зрозуміти важливість та святість праці вчителя; формувати у школярів зацікавленість до навчання та пізнання світу; розвивати в учнів уміння аналізувати побачене та виокремити найважливіше в отриманій інформації; виховувати повагу до праці вчителів, виокремити постать Ісуса Христа як Сина Божого, котрий навчає; розширювати уявлення учнів про можливості, які відкриває нам праця вчителя.

Очікувані результати:

- уміє сформулювати думку і поділитися враженнями про почуте на уроці;
- дитина більше дізнається про діяльність Ісуса Христа;
- розуміє важливість праці вчителя;
- виявляє повагу до вчителів і однокласників;
- відчуває відповідальність у потребі старанно вчитися;
- ділиться враженнями і запам'ятовує головні тези уроку.

Обладнання: дитяча Біблія; аркуші А 4, фломастери, олівці, кольоровий скотч-блискітка, телеекран; дидактичний матеріал до уроку; робочий зошит Галина Добош "Хочу пізнавати світ. Основи Християнської етики". Презентація уроку. 1 клас.

Ключовий вірш. "Щоб слухало мудрости вухо твоє, своє серце прихилиш до розуму" (*Книга Приповістей Соломонових, 2, 2*).

Глосарій:

Учитель (вчитель), учителька (вчителька) – людина, яка навчає інших людей (своїх учнів), передає їм певні знання...

Навчатися – це систематично здобувати знання, відвідувати школу, виконувати різноманітні завдання. Вчитися – це читати, писати, вивчати тощо.

Головне у навчанні – працьовитість, уважність, відповідальність, систематичність...

Хід уроку

I. Емоційне налаштування. Вітання

*Ми прийшли сьогодні в клас,
Мудра вчителька у нас! (Дуже мудрий вчитель в нас)
І все вміє, і все знає,
І за рученьку тримає!
Поведе в дорогу знань –
Як же ж тут цікаво, глянь!
Ми дізнаємось про все,
І велике, і мале...*

Богдан Нагорняк

• Вправа "Інтерв'ю": з яким настроєм ми прийшли до школи. Я очікую, що урок принесе мені радість, нові знання...

II. Актуалізація знань і вмінь учнів

Учитель. Дорогі діти, ми познайомилися із словами Святого Письма: "Щоб слухало мудрости вухо твоє, своє серце прихилиш до розуму". Із цієї найзначнішої книги на світі ми бачимо, що треба уважно слухати мудрість. Щодня на уроках ми чогось навчаємося. Якщо слухатимете вчителя, а ваше

серденько готове прихилитися до науки, то ставши дорослими зможете осягнути вміння до улюбленої професії. Учитель – ваш друг і порадник.

- Прочитати оповідання.

Загублене кошеня

Ранок. Діти ідуть до школи. Біля дороги сидить самотнє кошеня. Воно загубилося. А може, хтось і залишив його самого... Даринка співчутливо глянула на кошенятко. Вона любила тварин. Це кошеня нагадало їй kota Томика, який минулого року десь пропав. Даринка тоді дуже сумувала за ним. Але зараз потрібно поспішати на уроки. Уже час. Даринка погладила котика і почимчикувала далі. Глянула, ось і котик тихенько почвалав за нею. Так разом і прийшли до школи. Але ж як бути далі?

– Ой, котику, тобі сюди не можна! Тут школа і навчаються лише дітки. Почекай мене надворі, а після уроків я повернусь за тобою і візьму тебе до себе додому.

Котик жалісно нявкнув. У Даринки аж сльозинки виступили на очах. Вона ніжно погладила кошеня.

Раптом чиясь рука опинилася на плечах Даринки. Це підійшов їй вчитель Богдан Михайлович, який бачив сцену з котиком.

– Дариночко, – мовив вчитель, – я бачу, яке у тебе турботливе серце. Так турбуєшся про котика. Ти найкраща учениця! Даринка усміхнулася і сказала:

– А ви – найкращий вчитель!

Богдан Нагорняк

– За що похвалив вчитель Даринку?

– Як ви охарактеризуєте дівчинку? (Відповіді учнів)

– Чому треба любити тваринок?

III. Вивчення нового матеріалу

Учитель. Кожного разу, коли ми йдемо до школи, нас зустрічають учителі. Вони для нас – мов другі батьки: завжди турбуються, навчають, виховують, підтримують. Учитель – найкращий друг, ніколи не залишає нас на самоті. Скільки цікавого та повчального він нам розповідає. Особливо важливі розповіді вчителя про Бога. Господь Бог – найкращий Вчитель, котрий навчає нас усіх любити, прощати і робити добро. Він дав нам життя, подарував нам світ. Завдяки Божому Велінню ми маємо наших батьків, котрі піклуються про нас. А у школі є вчителі, які з батьківською турботою опікуються нами.

- Читання Святого Письма.

Ось ми бачимо зображення, на якому Ісус навчає своїх учнів, й усіх, хто бажав послухати Його науку. Чого ж навчав Ісус? Робити добро, бути чесним, вірним Богові, не чинити кривди нікому, не хвалитися, не чванитися, бути лагідним, покірним, милосердним, чистим серцем. Це означає, що вдома чи у школі ми маємо наслідувати Ісуса Христа, бути схожим на Нього.

На Таємній Вечері Господь умив ноги своїм учням і сказав до апостолів: "Ви Мене називаєте Учителем і Господом і правильно мовите, бо ним Я є. Тож коли вмив вам ноги Я – Господь і Учитель – то і ви повинні обмивати ноги один одному" (Івана 13,12–13. За біблійним текстом 1965 року, Прудентопіль).

- Перегляд фільму "Ісус".

(фрагмент з Таємної вечери. Сцена умиття Ісусом ніг апостолам)

https://www.youtube.com/watch?v=hyEvcG_a09E

- Бесіда з приводу побаченого.
 - А як ми можемо послужити одні одним? Орієнтовні відповіді (поділитися хлібом, відвідати хворого, допомогти у потребі, турбуватися про бідних та хворих...).

- Чи можемо назвати Ісуса найкращим Вчителем? Чому?

- Гра "Так чи Ні?".

Питання: "Коли радіє вчитель?" (Якщо "так" – діти плескають в долоньки, якщо "ні" – тримають кулачок).

Учитель радіє коли... (ви нечемні, ви чемні, запізнюєтеся на уроки, акуратно пишете на уроці, уважно слухаєте, розмовляєте з сусідом по парті, без дозволу говорите на уроці, вітаєтеся, усміхаєтеся, сидите похнюплені).

- Фізкультхвилинка. Продовження пригод мишки.

Мишка крутиться, мов дзиґа (діти крутяться довкола),

Мишка молочко розлила (імітують розлиття молока),

Лапками вже тупотіла (ледь присідаючи тупотять ніжками)

Все, крутитись вже не сила (показують, що втомлені дуже).

Пішла мишка в свою нірку (присідають),

Зачинила на ніч фіртку (накривають себе руками),

Буде наша мишка спати (не рухаються),

А вже завтра танцювати (піднімаються і починають танцювати на місці).

Учитель. А зараз ми спробуємо намалювати мишку за партою? На цьому малюнку вона має бути вже чемною та уважною на уроці (діти малюють).

- Весела гра "Машина часу".

Учитель. Отже ви намалювали мишку. А тепер уявіть, що стали дорослими і вибрали професію вчителя. А ваша учениця – наша мишка з фізкультхвилинки. Чого б ви її навчали? (діти активно висловлюють свої "версії").

- Гра "Сліпий учитель".

Ведучий обертається спиною до дітей, а діти ззаду наближаються до нього. Якщо ведучий дивиться на них – рухатися не можна. Перемагає той, хто першим торкнеться ведучого, який виконує роль вчителя. Хто переміг – стає ведучим...). Рекомендовано грати надворі.

- Гра "Неуважний учитель".

Учитель говорить приклади з математики з неправильним розв'язком, попередивши дітей, що буде помилятися. Переможе той, хто знайде найбільше помилок. Рекомендовано грати у разі шуму в класі. Якщо багато дітей знають правильний розв'язок, похвалити увесь клас. Гра допомагає здружитися і відчути, що вчитель може помилятися. Використовувати можна приклади чи інформацію з будь-якого предмета.

IV. Закріплення вивченого матеріалу

- Прочитання і аналіз оповідання.

Учитель і учні

Під гіллястою липою сидів Старий Учитель, записував до школи дітей.

На зеленій галявинці було тихо. Новачки ніяковіли, чувся стриманий шепіт батьків. До вчителя підійшов сивий дідусь. Учитель пильно подивився на дідуса, заплющився на мить і знову глянув йому в вічі. Він пізнав свого першого

учня. Шістдесят років тому під цією липою він записував його до школи.

– Остапе, це ти? – тихо запитав Старий Учитель.

– Я, вчителю... Привів внука... малого Остапа.

Старий Учитель і його перший школяр обнялися і поцілувалися. Остап зітхнув і тихо промовив:

– Роки йдуть, учителю.

Старий Учитель заплакав. Задумливий, схвильований, з тремтливими сльозинками в очах він довго сидів мовчки, дивився на маленького Остапа. Над гіллястою липою синіло літнє небо, в квітках хмелю гули бджоли, на далекому обрії тремтів синій ліс – як і шістдесят років тому.

– А тепер, мої любі учні, – промовив Старий Учитель рівним, тільки трохи схвильованим голосом, – хто ж мені скаже, для чого людині треба вчитися?

Першим підвів руку... дідусь Остап. Підвів і зніяковів.

– А як би ви відповіли на це питання?

– Чи розумієте тепер важливість праці вчителя?

V. Рефлексія

Учитель. Дорогі діти, напишіть на картці яким має бути вчитель одним словом. Прикрасьте картку кольоровою стрічкою-скотчем. Причепимо ваші відповіді на дощці і прочитаємо. Найчастіше ви відповіли ____ (обираємо слово).

VI. Підсумок

Учитель. Учитель – людина, яка супроводжує нас у країну знань. Учні – отримують знання. Чим уважніше ми слухаємо урок, тим більше ми його засвоїмо.

• Бесіда.

Я дізнався з цього уроку...

Я навчився цінувати...

Вдома розкажу про...

Найбільше мене вразило...

Найважче було...

Учитель. Пам'ятайте, учитель завжди хвилюється про вас і прагне навчити доброти. Це дуже важливо, особливо для нашої України. Вона потребує добрих та освічених людей.

• Методична скарбничка.

<https://mala.storinka.org>

https://xn--80aaukc.xn--j1amh/cgi-bin/search_m.pl?tag=%E4%F0%F3%E6%E1%E0&sort=id&up=DESC

• Дитяча молитва.

Пошли нам, Боже, маленьким дітям,

Щастя, здоров'я на многії літа!

Щоб виростили розумні та сильні!

Чисті душею і серденьком вільні!

Щоб нам світила зіронька волі,

Щоб ми не знали лиха ніколи.

Катерина Перелісна

КОНСТРУКТОР РАНКОВОЇ ЗУСТРІЧІ ПЕРЕД УРОКОМ "ОСНОВИ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ЕТИКИ"

Тема уроку. Моя сім'я

Мета: дати учням уявлення про сім'ю, у центрі якої є Ісус Христос; активізувати пізнавальну активність учнів; розвивати самостійне мислення, зв'язне мовлення, пам'ять; розвивати бажання шанувати батьків та інших членів родини.

Очікувані результати:

- висловлює та аргументує власну думку (МОВ);
- робить висновки зі спостережень з учителем або самостійно (ПРО);
- уміє керувати своїми емоціями, вчинками (СЗО);
- систематизує та узагальнює інформацію.

Обладнання: ікона Святої Родини, клубок ниток, паперові квіточки, цеглинки "ЛЕГО".

Біблійна історія. "Дванадцятирічний Ісус у храмі" (Лк.2:41–52).

Ключовий вірш. "Шануй батька свого і матір свою, щоб щасливим ти був на землі".

Хід ранкової зустрічі

І. Вітання

1. Організація класу. Емоційне налаштування.

Грає музика, яка повідомляє дітям, що вже час збиратися в коло. Діти і вчитель стають у коло.

2. Вітання вчителя.

Вранці рано з сонцем привітаюсь,

Вже прокинулась уся моя рідня.

Я усім вам, діти, радо посміхаюсь

І бажаю доброго всім дня.

Треба разом привітатись,

Дружно, голосно сказати:

– Слава Ісусу Христу!

Вліво, вправо повернімся,

Туди-сюди посміхнімся,

Удолоні поплескаймо.

Разом всі відповідаймо:

– Слава навіки!

3. Привітання один з одним.

Діти по колу передають квіточку добра та вітаються.

• Вправа "Побажання".

Божі діти – я і ти.

Ми прямуєм до мети,

А мета – це Царство Боже,

Хай Господь нам допоможе.

Н. Порайко

- Гра "Клубок ниток".

Беремо клубок ниток яскравого кольору. Усі діти сідають у коло. У центрі – учитель, що тримає клубочок ниток. Він першим каже побажання комусь із учнів і кидає йому клубок, зафіксувавши нитку між пальцями.

Так передаємо клубок кожному. Утворюється павутиння із ниток.

4. Робота з куточком настрою. Мій настрій сьогодні.

5. Щоденні новини.

Поклонюся Богові

Ну і гарно все придумав Бог:

Як тато і мама – то удвох.

А як бджола – то у гурті,

Сова – в дуплі й у самоті.

Придумав рибок ціле море,

Карпати – гори й хмари – гори.

Придумав сонце – соняха вгорі,

А зорі засвітив, як ліхтарі.

І місяць поставив на сторожі,

Лілеї, чорнобривчика і рожі.

А щоб забути геть про все сумне,

Придумав Бог родину і мене.

Василина Весняна

Відповідаючи на запитання вчителя, піднімаємо цеглинки "ЛЕГО".

– Яке число сьогодні?

– Який день тижня?

– Який він за рахунком?

– Які цеглинки асоціюються із словом осінь?

II. Групове завдання

1. Гра "Так чи ні?"

Завдання із чарівної торбинки. У цій торбинці є предмет. Учитель пропонує визначити що це може бути. Існують певні правила: торбинку не можна відкривати, її не можна трусити. Кожен може задати тільки одне питання про предмет. Відповідь має бути "так" або "ні".

– Це щось із паперу?

– Воно важке?

– На ньому щось зображено?

– Це іконка? (Іконка "Пресвята Родина").

Поклонюся Богові

Із чого починається країна?

Питання, друзі, зовсім не просте.

Країна починається з родини,

Як сад із того, що у ній росте.

А що ж сім'ю будує, запитаю?

Стає її початком знов і знов?

Вона життя і вічність починає

Одна із трьох чеснот. І це Любов.

Василина Весняна

2. Фронтальна бесіда з коментарями вчителя.

Учитель. Основою сім'ї є любов. Вона дарує нам життя. Бог завжди там, де є любов і доброта. Сьогодні на уроці ми будемо говорити про основу та

складові сім'ї. Християнська сім'я та, яка дотримується Заповідей Божих, у якій панує злагода і мир, де всі люблять один одного.

3. Сторінками Святого Письма.

Учитель. Апостол Павло залишив нам чудовий гімн любові: "Любов довготерпить, Любов милосердствує, не заздрить, любов не величається, не надимається, не поводить нечемно, не шукає тільки свого, не рветься до гніву, не думає лихого, не радить неправди, але тішиться правдою, усе зносить, вірить у все, сподівається на все, усе терпить!" (*Перше послання Павла до коринтян 13, 4–8*).

Від любові до родини починається велика любов до свого народу, до своєї землі. Бог наш добрий Отець.

• Фізкультхвилинка.

Ми – високі дерева.

Ми – низенька трава.

Нас сонце голубить,

Нас дощ полива.

Нас вітер колише,

Тріпоче, зриває.

Та Бог на руках своїх

Міцно тримає.

4. Крісло автора.

Вірші про членів сім'ї. Читають учні.

Ранкова молитва за родину

Мій Ісусе, будь зі мною

Нині кожної години,

Дай здоров'ячка і щастя

І мені, й моїй родині.

Тетяна Зінько із книги "Я люблю свою родину"

III. Обмін інформацією

Учитель. Із поданих букв складіть слова на тему "Родина".

Р, О, Н, И, Д, А, І, Я, С, М, Б, Т.

• Колективна робота. Лепбук "Моя родина".

IV. Підсумок

Учитель. Дружна родина – це велика підтримка на все життя. Батьки турбуються про своїх дітей, а діти про батьків. Батьківське і материнське благословення – це добрі слова батьків, їхня любов, підтримка і молитва. Всі ви, діти, хочете, щоб ваші батьки були здорові, щоб їм добре жилося. Тож потрібно звертатися в молитвах до Бога, щоб дав їм щасливе життя.

Тема тижня.

Тема уроку. Люблю спілкуватися

Мета: дати уявлення про Ісуса Христа; вказати на важливість спілкування між людьми; розвивати бажання з повагою і розумінням ставитися до думки іншої людини, вміти вислухати і допомагати тому, хто цього потребує.

Очікувані результати:

- висловлює та аргументує власну думку (МОВ);
- робить висновки з допомогою вчителя або самостійно (ПРО);
- уміє керувати своїми емоціями, вчинками (СЗО).

Обладнання: Святе Письмо; куточок ранкової молитви; капелюшки, сердечка.

Ключовий вірш. "Ти ж тримайся того, чого навчився і в чому переконався. Відаєш бо, від кого ти навчився і вже змалку знаєш Святе Письмо..." (2 Тим. 3:14–15). *Вибір апостолів (Лк. 6:12–16).*

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

• Спільна молитва у куточку ранкової молитви. Озвучення дітьми намірення молитви.

II. Актуалізація опорних знань і вмінь

- Читання вчителем або підготовленим здобувачем освіти вірша

Все, що в світі, чогось потребує:

Сонечко – неба, зіронька – ночі,

Пташка – вітру, рибка – води.

Людина щастя в світі шукає,

Прагне любові та доброти.

Г. Добош

- Вправа "Незавершене речення".
- Любові потребує...
- Я люблю...
- Свою любов я виражаю...
- Я розумію всіх оточуючих...
- Вправа "Кого Бог любить".

Учитель повторює з дітьми вивчену пісеньку. Діти, виконуючи пісню імітують за допомогою жестів, як люблять один одного, батьків, друзів, Бога.

III. Вивчення нового матеріалу

- Розповідь вчителя.

Учитель. Любов до оточуючих можна виразити словами. Спілкування не лише уміння говорити, а й слухати. Ми можемо спілкуватися з природою, один з одним, з батьками, з Богом.

Усе живе в природі має свою мову: горобець цвірінькає, вода хлюпоче, ліс шумить. З-поміж усіх живих створінь людина має найдосконалішу мову. Вона не лише словами, але й мімікою може виразити своє здивування, радість,

сум, гнів.

Особливу роль у спілкуванні людини з Богом відіграє молитва та Святе Письмо.

• Читання Святого Письма. (Учитель разом з дітьми сідають на килимок, утворюють коло. Одна дитина бере із куточка ранкової молитви Святе Письмо і передає іншим дітям по колу. Учитель читає уривок із Святого Письма. (*Євангеліє від Луки 6: 12?16. Вибір апостолів.*)

• Руханка.

Вітер шумить...

Вітер шумить – шу-шу-шу,

Журавлик курличе – кру-кру-кру,

Річка пливе – хлюп-хлюп-хлюп,

Серденько в грудях моїх - стук-стук-стук.

Хто ж це наказує вітру шуміти?

Хто ж це навчає птаха летіти?

Хто ж це? Хто ж це такий?

Господь могутній Святий.

Г. Добош

• Вправа "6 капелюхів".

Читання вчителем притчі Б. Ферреро "Крамниця" (*збірка "Таємниця твоєї душі", с. 267*).

Білий – факти. Що сталося?

Жовтий – позитивне мислення. Що хорошого було?

Чорний – ризики і небезпеки. Що не сподобалось?

Червоний – здогадки. Що можна очікувати?

Зелений – креативні ідеї. Чим завершилася розмова?

Синій – підбиття підсумків.

IV. Закріплення вивченого матеріалу

• Колективне складання правил спілкування

• Гра " Відкриймо серце одне одному" (*збірник "Просто і не просто ігри та забави", с. 14*).

V. Підсумок

• Бесіда.

– Що таке спілкування?

– З ким люди спілкуються?

– Як можна спілкуватися?

– Чи тільки люди можуть спілкуватися?

– Чи спілкуємося ми з Богом?

– Як спілкуємося з Богом?

• Подячна молитва.

Тема тижня. Розділ 1. Пізнаю себе (узагальнювальний урок)

Тема уроку. Створення колажу

Мета: ознайомити учнів із поняттям "колаж"; підсумувати знання учнів з вивченої теми; розвивати бажання пізнати світ і себе у ньому, читати Святе Письмо; учити учнів висловлювати свої думки; розвивати зв'язне мовлення, уміння працювати в групі; виховувати любов до Бога і ближніх.

Очікувані результати:

- висловлює та аргументує свою думку (МОВ);
- пояснює вчинки персонажів на основі змісту тексту та власного досвіду (МОВ);
- уміє керувати своїми емоціями, вчинками (СЗО);
- оцінює свої дії і знання та оцінює роботу інших.

Обладнання: Дитяча Біблія; ілюстрація "Свята Родина"; картинки для колажу, ватман, клей, ножиці.

Ключовий вірш. "Пізнайте Правду і вона вас визволить" (Івана 8, 32).

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

Дзвоник дзвонить: дзень-дзелень!

Швидше всі за парти.

Будем разом працювати,

Господу шану складати.

За творіння Його рук

І задум чудовий,

За сім'ю, батьків, ім'я,

Друзів і наставників.

Неповторність всіх людей,

Доброту і ласку,

За любов, добро і мир,

Неповторну казку.

С. Пашковська

Учитель. Дорогі діти! Сьогодні ми проведемо незвичайний урок, на якому не тільки підсумуємо ваші знання, але й створимо чудовий колаж, у якому спробуємо відтворити те, що є творінням Божим і за що ми маємо бути вдячні Господу Богу. Але щоб нашу роботу поблагословив наш Творець, давайте спільно помолимося.

- Спільна молитва.

II. Актуалізація опорних знань і вмінь

- Бесіда.
- Давайте пригадаємо, як Бог творив світ?
- Для кого Він створив світ?
- У який день Господь створив людину?
- Звичайно, Творець створив людину вкінці, коли усе вже буяло зеленню, линув спів пташок і все було прекрасно.

Творіння світу

*...Ось черга вже і шостій днині.
З'явилися звірі. І людині -
Вінцю Господнього творіння -
Дано цей світ у володіння.
На радість і життя святе.
Й побачив Бог, що добре те.*

Галина Манів

III. Практична діяльність учнів

- Метод "Колаж"
- Стіна слів. Робота зі словом "колаж".
- Рекомендації до методу.

Для роботи підготовлений ватман із зображенням творіння Божого (крім перших людей). Для дітей підготовлені вирізані з паперу силуети, сюжетні малюнки. Кількість малюнків має відповідати кількості учнів у класі.

• Робота зі Святим Письмом (учитель зачитує уривок зі Святого Письма про створення перших людей, учні прикріплюють силуети Адама і Єви).

Учитель. Створюючи людину, Господь Бог дав їй розум, добре і любляче серце, що допомагають пізнавати світ і творити добро. А також наділив людину мовою. Ми спілкуємося між собою, висловлюємо слова подяки батькам. І за допомогою цього Божого дару, ми можемо спілкуватись з Творцем у молитві (учень прикріплює картину із зображенням людини, що молиться).

*Моя сім'я і дорога родина –
Це тато, мама, бабуся і дідусь,
Сестричка, братик і любов єдина,
І я у них також любити вчусь.*

Надія Красоткіна

Учитель. Яке велике щастя мати дружню, щасливу родину! Сім'я, у якій панує любов, спокій, повага – це благословенна Богом сім'я. Любіть своїх рідних, шануйте своїх батьків, адже цього нас навчав Ісус (учениця прикріплює картину "щаслива родина").

Учитель. Ісус Христос сказав: "Любіть Господа Бога всім серцем своїм, а ближнього – як самого себе". Тому наше завдання – робити людям добро. Той, хто любить людей, любить Бога. Людей любить той, хто робить добро. Нам потрібно любити своїх друзів:

*Якщо поруч вірний друг,
Весело й приємно.
З другом граємо, вчимось,
Ліпимо, співаємо.
Дружно й весело живем, –
Бо у серці Бога маємо.*

С. Пашковська

(Діти прикріплюють картинку)

- Руханка.

Учитель. Друзі були і у Ісуса Христа – це Його апостоли. Вони були поруч з Ним, підтримували Його, допомагали пізнавати людям науку Христа (картинка Ісуса з апостолами).

Апостоли називали Ісуса Христа Учителем, бо Він навчав людей, як жити за Заповідями Божими. Цього і вас навчають ваші учителі (картинки "Ісус-Учитель" та учитель у школі).

Учитель. Давайте пригадаємо як навчає нас Господь Бог ставитись один до одного, до природи (розповіді дітей).

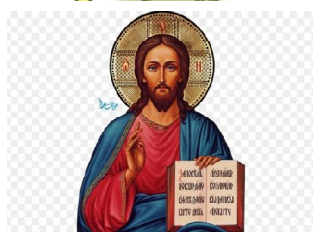
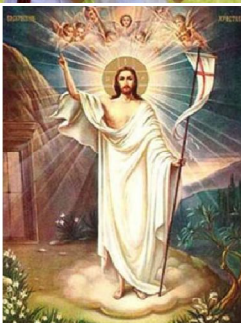
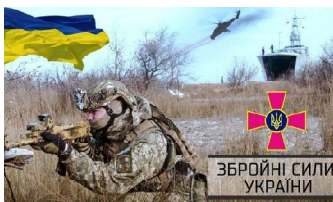
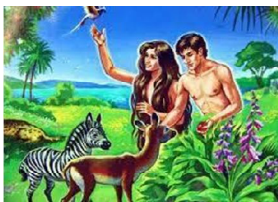
Учитель. Напевно, сьогодні, у час страшної війни, такі риси, як милосердя, доброта, щедрість найчастіше проявляються (допомога воїнам, порятунок тварин, участь дітей у благодійних акціях). Ми віримо, що наші захисники здобудуть перемогу і це буде найбільше свято для всіх.

Українці святкують не тільки державні, але й християнські свята. Одним із найбільш значущих свят – є свято Христового Воскресіння. Адже це перемога добра над злом, життя над смертю.

IV. Підсумок уроку

Учитель. Ось і завершився наш урок. Ми маємо пам'ятати, що пізнати себе можна тільки пізнавши Бога. Ісус навчає нас, як допомагати іншим, як бути люблячими, чутливими, як прощати, як бути світлом для інших. Давайте подякуємо Господу Богу за любов.

Мій Боже, дякую Тобі за Твою любов. Допоможи мені пам'ятати, що Ти мене любиш незалежно від того, що я роблю.

2 клас

Тематичні паралелі
2 клас. Живу та навчаюсь у родині

Тема місяця Орієнтовні дослідницькі запитання	Тема уроку	Дата
<p>1. Зміни:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Як змінилася моя школа? • Як змінився мій клас? <p>• Чому відбуваються зміни у природі?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Як змінюються істоти впродовж життя? • Що змінилося в мені? • Які зміни не залежать від мене? <p>Які зміни залежать від мене?</p>	<p>1. Вступ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чому недобре чоловікові бути самому? Як була сотворена перша сім'я на Землі? <p>2. Любов будує родину</p> <ul style="list-style-type: none"> • Любов дарує життя <p>3. Моя родина:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Яку родину називають християнською? • Завдання родини <p>4. Дитина в сім'ї та родині:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Народження дитини – найбільша радість для родини 	
<p>2. Факти і здогадки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Про що розкажуть прості речі? • Які факти минулого впливають на майбутнє? • Про що розкаже родовід? • Про які факти можуть "розповісти" родинні реліквії? 	<p>5. Батько в сім'ї:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Яким був твій батько в дитинстві? <p>6. Мама в сім'ї:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Якою була мама в дитинстві? <p>7. Обов'язки дітей у сім'ї та родині:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пошана до старших та турбота про них <p>8. Спілкування в родині:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Взаємоповага та взаємодовіра 	
<p>3. Територія:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що "розкаже" про територію рідного краю краєзнавчий музей? • Як територія може стати домівкою? • Де межі мого особистого простору? • Як зробити територію комфортною для себе? 	<p>9. Родинний дім:</p> <p>Рідний дім – школа доброго виховання, місце затишку та довіри</p> <p>10. Мудрість батьківського навчання.</p> <p>11. Мудрість батьківського навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Життєвий досвід батьків – джерело мудрості для дітей. <p>12. Вдячність дітей своїм батькам.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вдячність батькам за опіку, науку та виховання 	

<p>4. Спільнота:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Краще разом чи поодинці? • Що об'єднує людей у спільноті? • Як налагоджувати гарні стосунки? <p>Що я можу зробити для спільної справи?</p>	<p>13. Свято в родині:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Участь усіх членів родини у приготуванні до свята <p>14. Спішімо творити добро:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Приклади справ милосердя. <p>15. Різдво Ісуса Христа – свято єдності родини:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Радість різдвяних зустрічей у родині і в Церкві. <p>16. Узагальнювальний урок</p>	
<p>5. Вартість і цінність:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що для тебе найдорожче? • Що найдорожче у світі (життя, здоров'я, безпека, батьки, Батьківщина)? • Що корисного ти можеш зробити для спільної справи? • Чим цінний кожен із нас? • Чи все у природі має цінність? • Чи можуть природні цінності зникнути? • Чи можу я створювати цінності? 	<p>17. Земля мого роду:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Місце, де народилися твої батьки, діди, прадіди. • Важливість знання свого роду. <p>18. Земля мого роду:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Духовні й матеріальні цінності та традиції роду. <p>19. Моя рідня:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Родинні зв'язки та їх значення. • Відповідальність за честь і добру славу роду. • Історична пам'ять про свій рід 	
<p>6. Хочу – можу – треба:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Які бажання бувають у людей? • Чи є відмінність між мрією і бажанням? • Чи може мрія змінити життя людини? • Що потрібно для того, щоб здійснювати бажання? • Чи завжди варто це робити? • Чи може виникнути спільна мрія? Спільне бажання? 	<p>20. Земля мого народу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Україна – земля мого народу. <p>21. Земля мого народу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Відповідальність за рідну землю. <p>22. Духовні багатства мого народу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Найбільший скарб народу – віра в Бога. • Українська мова та пісня. <p>23. Духовні багатства мого народу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Українська християнська культурна спадщина. • Обов'язок оберігати та примножувати спадщину нашого народу 	
<p>7. Ідеї – винаходи – відкриття:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Для чого людина робить винаходи? Як з'являються ідеї винаходів? • Яка відмінність між 	<p>24. Роль духовних провідників у житті нашого народу.</p> <p>25. Роль духовних провідників у житті нашого народу.</p> <p>26. Славні українські роди.</p> <p>27. Славні українські роди</p>	

<p>винаходом і відкриттям?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кому належать винаходи? • Чи можу я бути винахідником? <p>8. Рух і час:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Як пов'язані рухи та життя людини? • Навіщо люди подорожують? • Як можна подорожувати у часі? • Чи є у природі щось, що не рухається? • Чи пов'язаний час із рухом? • Які рухи свідчать про пробудження природи? <p>Чому рух є ознакою життя?</p>	<p>28. Гостинність та щедрість українців.</p> <p>29. Гостинність та щедрість українців</p>	
<p>9. Все пов'язано з усім:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чому піклування про власне життя є особистою відповідальністю кожного? • Чому господарювати у природі людина має відповідально? • Чи можуть від однієї людини залежати зміни в суспільстві/ природі? • Як я можу вплинути на своє майбутнє? 	<p>30. Великодні звичаї в українській родині.</p> <p>31. Великодні звичаї в українській родині</p> <p>32. Воскресіння Христове – найбільше християнське свято.</p> <p>33. Роль жінки у житті народу.</p> <p>34. Добра родина, добра дитина – щасливий народ, Церква і держава.</p> <p>35. Узагальнювальний урок</p>	

Тема місяця. Зміни

Тема уроку. Вступ

Мета: донести до свідомості учнів біблійну історію про створення першої сім'ї і родини; формувати уявлення про цінність сімейних і родинних взаємин; виховувати пошану до батьків і рідних людей, працьовитість, толерантність, любов; учити дітей розповідати про свої враження від прослуханих біблійних текстів; формувати уявлення про те, що Ісус Христос є взірцем для нас.

Очікувані результати:

- розповідає (докладно, стисло або вибірково), про що йдеться в тексті (МОВ);
- обізнана з оповіданнями про створення перших людей – Адама та Єви, їхніх дітей Каїна та Авеля;
- знає про любов Бога до людей, оригінальність, неповторність кожної людини (ГЮ);
- розуміє значення слів "сім'я" і "родина";
- висловлює свій погляд на предмет обговорення (тему, головну думку, висновки тощо) (МОВ);
- висловлює свої думки і почуття з приводу перегляду мультфільму, дитячої пісеньки (МОВ).

Обладнання: дитяча Біблія; презентація до уроку; інтерактивна дошка, проектор; дидактичний матеріал до уроку; робочий зошит (Пацерковська О. А. "Християнська етика". 2 клас; Християнська етика. Читанка. 2 клас).

Ключовий вірш. "Все що є у світі – це Божий дар для тебе, будь вдячним Богові за все" (*Перше послання св. Ап. Павла до Солунян*).

Словник:

Сім'я – це святиня людського духу, благородних почуттів: кохання, вірності, любові, піклування.

Родина – це найдорожче, що є у людини; це любов, довіра, підтримка, взаєморозуміння, радість і надія.

Бог – Отець Небесний.

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

Вранці рано з сонцем привітаюсь,

Вже прокинулась уся моя рідня.

Я країні радо посміхаюсь

І бажаю доброго всім дня!

Л. Лисяк

• Вправа "Очікування".

– Що ви очікуєте від сьогоднішнього уроку?

II. Актуалізація опорних знань

• Прослуховування пісні "Все творіння славить Бога".

<https://www.youtube.com/watch?v=nvXmYX95tGs>

– Що ви запам'ятали з прослуханої пісеньки?

– Як у пісні славлять Бога?

- Хто створив світ, який нас оточує? (Бог).
 - Для кого Бог створив прекрасний світ? (Для людей).
 - Що ви знаєте про людину? (Боже творіння).
 - На який день Бог створив людину? (Шостий).
 - Як звати перших людей? (Адам і Єва).
 - А для чого створив Господь перших людей? (Відповіді, думки дітей).
 - Перегляд мультфільму
- <https://www.youtube.com/watch?v=mHq4pCebRVE>

III. Вивчення нового матеріалу

Учитель. Сьогодні на уроці будемо говорити про першу сім'ю, створену Богом, про ваші сім'ї, про люблячих ваших батьків, братів і сестричок, дідусів і бабусь... Про цих рідних людей, яких дав нам всемілостивий Господь. Ми навчимося з вами, як стати слухняними синовцями і дочками, навчимося любити Господа і дорожити безцінним даром – вашою родиною. Вивчимо четверту Заповідь Божу, яка закликає до пошани і любові ваших батьків, яка обіцяє винагороду:

"Шануй свого батька та матір свою,
Щоб довгі були твої дні на землі..." (Мт. 20, 12).

- Робота зі Святим Письмом

Біблійна історія:

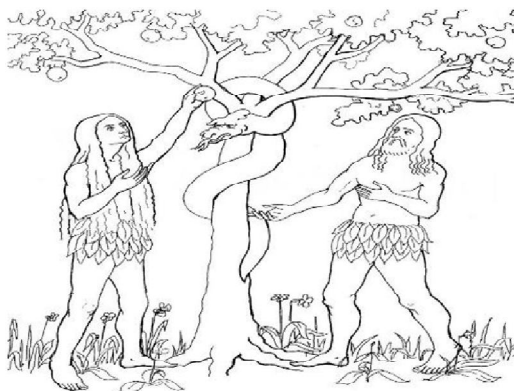
- Бог дарує людям рай (*Книга Буття 2*).
- Люди втрачають рай (*Книга Буття 3*).
- Каїн і Авель (*Книга Буття 4, 1-15*).

Учитель. Прослухавши біблійні історії, ви почули, що, за Божим задумом, з великої Божої любові була створена перша сім'я на Землі. Найближчі ваші люди, котрі є поряд з вами, становлять сім'ю. А це турботливі батьки, їхня любов, ласка, доброта, милосердя і благословення Боже.

- Як звати перших людей? (Адам і Єва).
- Яке дерево росло посеред раю? (Дерево пізнання добра і зла).
- Як звати синів Адама і Єви? (Каїн і Авель).
- Чому перші люди втратили рай? (Порушили Божий закон).
- Чого нас навчає історія про Каїна і Авеля? (Не чинити зло, убивство, біду...).
- Розмалюй малюнок із зображенням перших людей.

Розкажи, якою була перша сім'я.

<https://klike.net/4586-risunki-adama-i-eyi-dlja-srisovki-20-foto.html>

• Робота з малюнком. Підпиши членів своєї сім'ї.

Розмалюй малюнок.

<https://bigpic.net.ua/rozmalovky-dlya-dytyachogo-sadka-moya-simya-35-foto/>

– Назвіть членів вашої сім'ї.

– Скажіть, хто ми для батьків? (Діти).

– Хто ми для дідусів і бабусь? (Онуки).

– Як одним словом назвати всіх близьких членів сім'ї? (Родина).

• Руханка "Дякую, Боже, Тобі".

https://www.youtube.com/watch?v=fU4Q_JuZi_U

• Вивчення Четвертої Заповіді Божої.

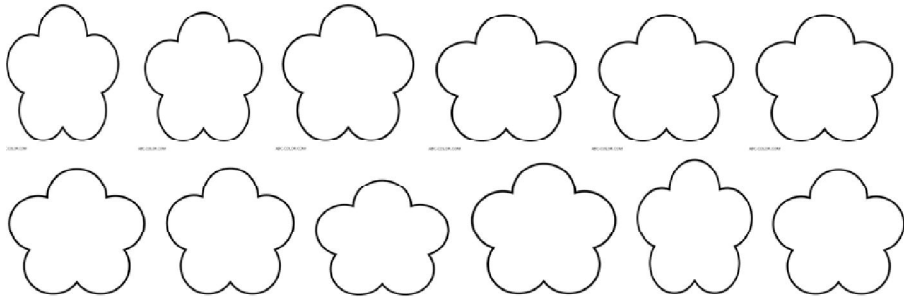
Учитель. Між дітьми і батьками має бути любов і взаємоповага.

"Усім твоїм серцем прославляй батька і не забувай про болі матері твоєї.

Пам'ятай, що вони привели тебе на світ: чим заплатиш за те, що для тебе вони вчинили" (*Сираха 8, 27-28*).

• Робота у групах. Склади прислів'я. Запиши в зошиті.

Розкажи як ти його розумієш.

(Шануй батька й неньку, то буде тобі скрізь гарненько).

(Шануй батька та Бога – буде тобі скрізь дорога).

(Шануй рідну матір, не покидай її ніколи, поки життя твого).

(Ділом та словом шануй свого батька).

(Хто батька – матір зневажає, той добра не знає).

IV. Закріплення вивченого матеріалу

Учитель зачитує оповідання "Мама" Бруно Ферреро та обговорює з учнями.

Мама

Усе життя я соромився своєї матері. У неї не було одного ока, і вона здавалася мені потворною. Жили ми бідно. Батька я не пам'ятав, а мати... Хто дасть хорошу роботу, такій як вона, одноокій. І якщо мене мати прагнула одягнути трохи краще, і в школі я не відрізнявся від однокласників, то вона порівняно з мамами інших дітей, такими гарними й ошатними, здавалася потворною жебраккою.

Я, як міг, приховував її від друзів. Але одного дня вона взяла і прийшла до школи – просто скучила. І підійшла до мене при всіх! Як тільки я кризь землю не провалився? Лютуючи втік світ за очі. А наступного дня, звичайно ж, уся школа тільки і говорила про те, яка в мене потворна мати. Ну, чи мені так здавалося. І я зненавидів її. "Вже краще б у мене взагалі не було матері, ніж така, як ти, краще б ти померла!" – кричав я тоді. Вона мовчала.

Найбільше я хотів скоріше піти з дому, піти від матері. Та і що вона могла мені дати? Я старанно вчився у школі, потім, щоб продовжити освіту, переїхав у столицю. Почав працювати, одружився, придбав будинок. З часом з'явилися діти. Життя посміхалося мені. І я пишався тим, що всього досяг сам. Про матір я і не згадував.

Але одного дня вона приїхала у столицю і прийшла до мого дому. Діти не знали, що це їх бабуся, вони взагалі не знали, що в них є бабуся, і почали сміятися над нею. Адже моя мати була такою потворною. Давня образа захлеснула мене. Знову вона! Тепер хоче зганьбити мене перед дітьми і дружиною?! "Що тобі тут потрібно? Вирішила налякати моїх дітей?" – шипів я, виштовхуючи її за двері. Вона промовчала.

Пройшло декілька років. Я досяг ще більших успіхів. І коли зі школи прийшло запрошення на збори випускників, вирішив поїхати. Тепер у мене не було причин соромитися. Зустріч пройшла весело. Перед від'їздом вирішив побродити містом, і сам не знаю, як вийшов до свого старого дому. Сусіди впізнали мене, сказали, що моя мати померла, і передали її листа. Я не особливо засмутився, та і лист спочатку хотів викинути не читаючи. Але все-таки розкрив.

"Здрастуй, синку. Пробач мене за все. За те, що не змогла забезпечити тобі щасливе дитинство. За те, що тобі доводилося соромитися мене. За те, що без дозволу приїхала у твій дім. У тебе красиві діти, і я зовсім не хотіла їх лякати. Вони так схожі на тебе. Бережи їх. Ти, звичайно, не пам'ятаєш цього, але коли ти був зовсім маленьким, з тобою сталося нещастя, і ти втратив око. Я віддала тобі своє. Більше я нічим не могла тобі допомогти. Ти всього добився сам. А я просто любила тебе, раділа твоїм успіхам і пишалася тобою. І була щаслива. Твоя мама".

Бруно Ферреро

Шануй батька твого і матір – це перша заповідь з обітницею: щоб тобі було добре і щоб був ти довголітнім на землі (*Послання до Ефесян св. ап. Павла 6: 2, 3*).

- Вправа "Читацьке колесо".
- Про що йдеться в тексті?
- Чого навчає цей текст?
- Яка головна думка?
- Якщо б ти потрапив у цю історію, що змінив би?
- опиши улюбленого героя твору.

V. Рефлексія

- Робота з епіграфом.
- Зверніться до епіграфа нашого уроку.
- Кому ми повинні бути вдячні?
 - Кого повинні любити?
 - Кого повинні шанувати?

Учитель. Ми повинні пам'ятати, що Божі діти мають уміти дякувати за все, що ми отримуємо від Отця Небесного. Жити згідно з четвертою Заповіддю Божою... Жити в добрі, жити в правді з Богом та рідними... Шанувати батьків і молитися за них.

- Робота з робочим зошитом.

Розфарбовування малюнка на с. 5.

- Бесіда.
- Чи збулися ваші очікування? (Відповіді учнів).
- Чого навчились на уроці?
- Що вам найбільше запам'яталось?

Запитай, запиши, запам'ятай: коли створили сім'ю твої батьки?

VI. Підсумок

Дружна сім'я – це велика підтримка на все життя. Хто з дитинства шанує своїх рідних людей, дружить з ними, підтримує, допомагає, той усе життя буде відчувати родинне тепло і матиме міцну родину.

- Методична скарбничка.

Сьома дочка

Було в матері сім дочок. Ось поїхала одного разу мати в гості до сина, а син жив далеко-далеко. Повернулася додому аж через місяць.

Коли мати ввійшла до хати, дочки одна за одною почали говорити, як вони скучали за матір'ю.

– Я скучила за тобою, немов маківка за сонячним променем, – сказала перша дочка.

– Я ждала тебе, як суха земля жде краплину води, – промовила друга дочка.

– Я плакала за тобою, як маленьке пташеня за пташкою, – сказала третя.

– Мені тяжко було без тебе, як бджолі без квітки, – щебетала четверта.

– Ти снилась мені, як троянді сниться краплина роси, – промовила п'ята.

– Я виглядала тебе, як вишневий садок виглядає соловейка, – сказала шоста.

А сьома дочка нічого не сказала. Вона зняла з ніг матусі взуття і принесла їй води в мисці помити ноги.

Василь Сухомлинський

Таємнича скриня

Жив колись один старець, який втратив дружину й залишився сам. Усе життя він важко працював кравцем, але й ціла низка нещастя позбавили його всього, що він заробив. Чоловік був такий старий, що вже не міг працювати, аби утримувати себе. Руки в нього тремтіли так сильно, що не міг втримати голки, а зір був такий слабкий, що зовсім неспроможний був шити. Мав він трьох дорослих синів, які вже мали свої сім'ї й були такі зайняті щоденними справами, що лише раз на тиждень відвідували батька.

Старець ставав щораз слабшим, а сини відвідували його чимраз рідше.

"Вони не хочуть, щоб я жив у них, – казав сам до себе. – Бояться, що заважатиму".

Одного дня в нього виникла ідея. Наступного ранку пішов провідати свого друга столяра і попросив його зробити велику скриню. Потім пішов до майстра, який зробив замки, і замовив у нього велику колодку.

І врешті-решт, пішов до скляра і попросив у нього скляні друзки. Відтак старець приніс скриню додому, до верху наповнив її склом і замкнув на ключ. Потім поставив її у кухні під столом. Коли його сини прийшли на вечерю, то зачепили її ногами.

– Що це в скрині? – запитали вони, заглядаючи під стіл.

– О, нічого, відповів батько. – Лише старі речі.

Сини підняли скриню, аби з'ясувати, чи вона важка. Коли хитнули нею, почули якийсь брязкіт.

Мабуть, у ній багато золота, яке батько назбирав, працюючи роками, – і вирішили припилънувати скарб.

Надумали, що будуть по черзі жити з батьком і опікуватимуться ним. Першого тижня наймолодший син переселився до тата і дбав про нього.

Наступного тижня чергування перейняв середущий син, а третього тижня – найстарший.

Так тривало деякий час.

Урешті батько захворів і помер. Похорон був дуже гарний і пишний, адже сини вважали, що у скрині зберігається скарб, а отже, могли дозволити собі витратити гроші на бідного старця.

Коли похорон закінчився, вони весь дім перевернули, шукаючи ключа від скрині. Нарешті, знайшли його. Коли брати відімкнули скриню, то побачили повно битого скла.

– Цей жарт вартий зневаги! – сказав найстарший син.

– Як можна так вчинити із синами!

– А що він мав робити? – сумно сказав середущий син. – Нам слід чесно сказати, що винні в цьому ми самі. Якби не ця скриня, ми б зовсім покинули нашого батька!

– Мені дуже соромно, – плакав наймолодший. – Ми змусили батька ошукати нас. Тільки таким чином він зміг добитися від нас виконання заповіді, якої навчив нас ще в дитинстві.

Найстарший син перевірів, чи у скрині не було більше нічого, крім битого скла. Висипав уміст на підлогу, аж тоді трое братів мовчки глянули на дно скрині й побачили там надпис:

"ШАНУЙ БАТЬКА СВОГО Й МАТИР СВОЮ"

Бруно Ферреро

БАТЬКО Й МАМА

*Як мені вас не любити,
батьку рідний, нене,
та ж ви мене згодували
і дбали про мене.*

*Та ж ви мене згодували
щирими руками,
ой, нема то ніде в світі,
як в батька і мами.*

*Батько розуму навчає,
мати приголубить,
ніхто мене так не світі,
як вони, не любить.*

*Дай же, Боже, щоб я виріс,
в школі гарно вчився,
щоб я батькові і неньці
добре відплатився.*

Богдан Лепкий

Тема місяця. Зміни

Тема уроку. Любов будує родину

Мета: допомогти учням усвідомити, що основою для родини є любов, повага, взаєморозуміння; формувати інтерес до читання біблійних історій, уміння аналізувати прочитане; розвивати в учнів вміння робити висновки, висловлювати власну думку; виховувати любов до рідних людей, толерантність, увічливість і працьовитість; розширювати уявлення учнів про родину, викликати бажання дізнатися коріння свого роду.

Очікувані результати:

- розповідає (докладно, стисло або вибірково), про що йдеться в тексті (МОВ);
- обізнана з біблійними оповіданнями про родину Ісуса;
- розуміє оригінальність, неповторність кожної людини (ГІО);
- виявляє любов та співпереживання до ближнього (ГІО);
- висловлює свій погляд на предмет обговорення (тему, головну думку, висновки тощо) (МОВ);
- висловлює свої думки і почуття з приводу перегляду мультфільму, дитячої пісеньки (МОВ).

Обладнання: Дитяча Біблія; презентація до уроку; інтерактивна дошка, проєктор; дидактичний матеріал до уроку.

Ключовий вірш. "Люби Господа, Бога свого, усім серцем своїм, і всією душею своєю, і всім своїм розумом, і з цілої сили своєї!"

Про друга: "Люби свого ближнього, як самого себе!" (Лк. 10, 27; Мк. 12, 30–31).

Словник:

Родинний дім – важливе місце спілкування з родиною і Богом.

Любити – відчувати глибоку відданість, прив'язаність до кого-небудь.

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

Щасливе дитинство, веселі роки!

Іду я до школи завжди залюбки.

Мов рідних, зустріли нас тут вчителі

І з Богом повели в науки святі!

Богдан Дмитришин

- Вправа "Очікування".
- Я очікую, що урок буде...
- Я навчуся...
- Я вивчу...
- Я дізнаюся про...

II. Актуалізація знань і вмінь

- Прочитати приказку.
- "Любов родину будує, тепло і ласку дарує".
- Що таке любов?
 - Що означає любити? (Відповіді учнів).
 - Складіть речення, використовуючи підказки.

III. Вивчення нового матеріалу

Учитель. На уроці ми поговоримо про родинні зв'язки в сім'ї, про любов, яка є основою сім'ї, про Святу Родину з Назарета. Найяскравішим прикладом доброчестивого родинного життя є батьки Божої Матері – Яким та Анна і Святої Родини – Діва Марія Йосип Обручник. По батьківській лінії Марія походила з царського роду Давида, а по материнській – з роду священничого Арона, брата Мойсея. Її батьки жили в Назареті, були працелюбними людьми, відзначалися великою любов'ю до Бога і ближнього. Батько Яким, будучи заможним господарем, ділив свої доходи на три частини: одну частину віддавав на пожертву для Бога, другу – для бідних, а третю – залишав для себе. Дочка Марія народилася в них на старості літ. Вона була призначена на Матір Сина Божого, а її прихід на світ став не тільки особливим джерелом радості для батьків, але й неба і землі. Діва Марія з дитинства виховувалась у церкві, там прожила 13 років. А коли стала дорослою, заручилась з чоловіком Йосипом з Давидового дому. На третьому місяці заручин Марії з'явився ангел і сповістив їй, що Вона обрана на Матір для Ісуса Христа.

- Пререгляд мультфільму.
<https://www.youtube.com/watch?v=INzVuV9prZg>
- Бесіда з приводу побаченого.
- Що запам'яталось вам з мультфільму?
- Як ви розумієте значення слова "родина"?
- Гра "Так чи Ні?"
- Чи правда, що Ісус – син Марії і Йосипа? (Так).
- Чи правда, що Марія своє дитинство прожила в церкві? (Так).
- Чи правда, що батьків Марії звали Яким і Анна? (Так).
- Чи правда, що Маріїні батьки жили в Назареті? (Так).
- Чи правда, що Ангел сповістив Марії, що вона стане матір'ю Ісуса? (Так).
- Руханка.

*Уявімо: пальці – то родина:
Цей для мами, той для тата,
Цей – то дід, а то – моя бабуся,
Я усіх назву – не помилюся.
І в молитвах їх своїх згадаю,
Рада, що сім'ю велику маю.*

• Розглянь малюнки. Котрий із малюнків нагадує тобі про твої вчинки? Підготуй усну розповідь: "Як шанують старших у твоїй сім'ї?"

Розмалюй малюнки. Поясни, чи виконали діти прохання своїх батьків?

• Робота у групах. Скласти частинки прислів'я і записати їх у зошиті.

(Не вір тому, хто про любов свою кричить, бо хто любить, той мовчить).

(До свого роду – хоч через воду).

(Без сім'ї та роду немає народу).

(Дерево тримається корінням, а людина сім'єю).

IV. Закріплення вивченого матеріалу

Учитель зачитує оповідання "Родина" Бруно Ферреро та обговорює його з учнями.

Родина

У самому серці долини, серед полів, луків і лісів, у двоповерховому будиночку мешкала щаслива родина. Складалася з трьох осіб: матусі, татуся і шестирічного синочка.

Долиною протікав веселий і бурхливий струмок.

Будиночок стояв віддалік села, і тому в неділю родина сідала в маленький автомобіль та їхала на Службу Божу в парохіяльну церкву.

Увечері перед сном усі разом молилися. Один з Господніх Ангелів щовечора забирав молитви і відносив їх на Небо.

Якось восени багато днів поспіль падав дощ. Струмок наповнився каламутною водою. Вода почала заливати долину.

Татусь розбудив матусю і синочка. Були перелякані, бо вода заливала перший поверх будиночка. І далі прибувала. Щораз темніша й щораз швидше.

"Підемо на дах!" – сказав татусь. Узяв синочка й зійшов на горище, а звідти – на дах. Матуся пішла за ними.

На даху почувалися, як пасажир затонулого корабля на острівці, який ставав дедалі меншим. Вода невпинно піднімалася і дійшла вже до колін татуся.

Татусь, стоячи на даху, обійняв дружину і сказав: "Стань на мої плечі і постав синочка на свої. Не бійся. Що б не сталося, я вас не покину!"

Матуся поцілувала синочка і сказала: "Стань на мої плечі і не бійся. Що не сталося б, не покину тебе!"

Вода далі піднімалася. Затопила татуся і його плечі, на яких стояла матуся. Потім затопила матусю, яка тримала синочка. Татусь тримав матусю, а вода далі піднімалася. Дійшла до рота дитини... її очей... чола...

Господній Ангел, який прилетів, щоби забрати вечірні молитви, побачив лише пасмо світлого волоссячка в каламутній воді.

Схопив це пасмо й потягнув... З'явився хлопчик, далі – його матуся, а за нею – татусь. Усі міцно трималися разом.

Ангел злетів з ними і поклав той людський ланцюг на найвищому пагорбі, куди вода не доходила. Татусь, матуся і синочок лягли на траву та почали обіймати одне одного, радіючи.

Замість молитов того вечора Ангел відніс на Небо їхню любов. Усі небесні сили раділи цьому.

Бруно Ферреро

"Що не трапилось би, я тебе не покину!" – каже Бог у Святому Письмі.

- Вправа "Читацьке колесо".
- Про що йдеться в тексті?
- Чого навчає текст?
- Яка головна думка?
- Чого ви сьогодні навчилися?
- Завдання у групах.

Учитель. Поміркуйте, якими вчинками ви можете висловити свою любов до рідних, Бога. Завершіть речення і запишіть відповіді на розданих листках.

Любити маму і тата означає...

Любити братиків і сестричок означає...

Любити Бога означає...

Поважати дідуся і бабусю означає...

- Інтерактивна вправа "Родинне сонечко".

Учитель. На дошці прикріплене зображення сонця. Учні сидять у парах. На – партах промінчики жовтогарячого кольору.

Учні, запишіть на промінчиках одну рису, яка на вашу думку, притаманна християнській родині. Прикріпіть свої промінчики до сонця. Прочитаймо разом й обговорімо всі чесноти християнської родини.

Доповни речення:

Людей об'єднує у сім'ю ...

- означає піклуватись один про одного.
- означає допомагати...
- означає пробачати...
- означає розуміти...
- завжди безкорислива.

V. Рефлексія

- Я дізнався з цього уроку...
- Я навчився цінувати...
- Вдома розкажу про...
- Найбільше мене вразило...
- Найважче було...

VI. Підсумок

Родинний дім – це школа мудрого і доброго виховання, місце затишку і довіри. Пам'ятайте любов і тепло родинної оселі все своє життя.

- Методична скарбничка.

Молитва

"Ісусе милий, Дитятко Боже, дякую Тобі, що Ти дав мені братика, хоча Ти знаєш, що я просив пса. Твій Мартин".

Андрійко мав лиш одну велику мрію: велосипед. Яскраво-жовтого кольору, з різними технічними новинками – він вразив Андрійка з першого погляду. Хлопець побачив його в місті на виставці і вже не міг забути: щоночі бачив його уві сні, бачив, п'ючи молоко і читаючи підручник з історії.

Але Андрійкова мама мала дуже багато видатків, вона ледве давала собі раду з рахунками за світло, газ, телефон... Купити синові такий дорогий велосипед їй було не під силу. Андрійко розумів мамині проблеми, тому просив про цей подарунок самого Бога. До своїх щоденних молитов він почав додавати одну фразу: "Не забудь про жовтий ровер. Амінь". Мама вслухалася в Андрійкову молитву й сумно зітхала. Вона переживала, що Різдво цього року буде для нього дуже сумне, адже Андрійко, ясна річ, не отримає велосипеда, і йому буде прикро.

Настало Різдво. Андрійко, як і можна було передбачити, ніякого велосипеда не дістав.

Увечері, як звичайно, він вклякнув біля свого ліжка, щоб помолитися на ніч.

"Андрійку, – співчутливо промовила до нього мама, – я знаю, що тобі сумно, бо ти не одержав велосипеда. Але ти не ображаєшся на Господа Бога, що Він не відповів на твої молитви, правда?"

Андрійко серйозно подивився на маму.

"Звичайно, що ні, мамо. Бо Господь відповів на мої молитви. Він сказав: "Ні!"".

Бруно Ферреро

Родина

*Моя сім'я і дорога родина –
Це тато, мама, бабця і дідусь,
Сестричка, братик і любов єдина,
І я у них також любити вчусь.
Мені тут тепло, затишно і тихо,
Надійно, світло, радісно завжди.
Мене в родині оминає лихо,
З усім на світі я біжу сюди.
Чи радість світла в серденьку буяє,
Чи сльози гіркі ллються із очей.
Я йду в родину, я ж бо добре знаю,
Як люблять у моїй сім'ї дітей.
Пригорне ніжно матінка дитину,
Положить тато руку на плече.
Я завжди можу спертись на родину,
Тут серце біль тяжкий не обпече.
Бо є любов, підтримка і увага,
Є тепле слово – щастя джерело.
Панує у родині в нас повага,
Любов прадавня, ласка і тепло.*

Надія Красоткіна

Тема місяця. Зміни

Тема уроку. Моя родина (інтегрований з предметом "Я досліджую світ")

Мета: формувати поняття "родина", "рід", бажання берегти родинні зв'язки, традиції своєї родини; допомогти дітям зрозуміти, що наша родина є сильною і міцною, якщо на першому місці Ісус Христос; сприяти усвідомленню про сім'ю, родину як осередок любові, взаємодопомоги та відповідальності; називати фактори, які впливають на самопочуття всіх членів родини; вчити учнів складати "Дерево життя", виготовляти квіти з паперу, а також висловлювати власні думки і почуття з приводу переглянутих простих медіатекстів, визначати їх тему і мету, пояснювати, що кожен учинок має наслідки, опираючись на приклади літературних героїв і персонажів мультфільмів, розвивати творчу уяву, мислення; співати дитячі пісні у відповідному настрої, характері, зображувати певні рухи за допомогою імітаційних дій; розвивати пізнавальний інтерес до дослідження історії свого роду; виховувати почуття любові і поваги до членів своєї родини.

Очікувані результати:

- пояснює, які почуття пов'язують його/її з близькими людьми, висловлює припущення про те, чим вони зумовлені; описує традиції своєї родини; спостерігає за діалогом, де висловлюються різні погляди на предмет обговорення, підтримує одну точку зору; наводить аргументи на захист власної думки та ілюструє її прикладами (ГЮ);
- висловлює власні думки і почуття з приводу переглянутих простих медіатекстів (світлин); підтримує й ініціює діалоги з тем, які викликають зацікавлення; розповідає про те, що його/її вразило, схвилювало; переповідає події з власного життя, правильно вимовляючи й наголошуючи загальноновживані слова (МОВ);
- ініціює спільні справи, ігри, розваги; уміє керувати своїми емоціями, учинками, формувати етично-емоційну сферу діяльності; пояснює, яка діяльність приносить і радість, і користь; пояснює, що кожен учинок має наслідки, виходячи з власного досвіду і прикладів літературних героїв, персонажів мультфільмів тощо (СЗО);
- робить висновки зі спостережень і досліджень разом з учителем або самостійно (ПРО);
- систематизує та узагальнює інформацію.

Обладнання: підручник "Я досліджую світ" (О. Волощенко, О. Козак, Г. Остапенко, 4 клас, Ч. II); Біблія в переказі для дітей; ікона Пресвятої Родини, ікона Ісуса Учителя; схематичне зображення "Дерево життя"; листки, квітки, плоди, дзеркальце, шаблони ромашок; слова до пісні "Ми є родина у Христі"; презентація до уроку, відеоматеріали; стікери, проектор.

Ключовий вірш. "Пильнуй, мій сину, заповіді батька твого, не відкидай навчання матері твоєї" (Приповідки 6:20).

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

- Привітання. Ранкове коло (Діти і вчитель стають у коло, вітаються і бажають

один одному гарного настрою і продуктивної праці).

*Доброго ранку! – мовлю за звичаєм;
Доброго ранку! – кожному зичу я:
Мамі і тату, сестричці і брату,
Бабусі й дідусеві, хресній мамі і тату
А також друзям своїм, усій Україні,
Хай буде приємно кожній людині!
І посміхаються в відповідь люди,
Добрі слова – кожному любі! (Слайд 1)*

Учитель. А зараз привітаємось християнським привітом.

Хлопці: Слава Ісусу Христу!

Дівчата: Слава навіки!

- Молитва "Отче наш" (Слайд 2).
- Вправа "Очікування".

– Що ви очікуєте від сьогоднішнього уроку?

(Діти на стікерах пишуть, чого очікують від уроку і прикріплюють на дошці).

- Гра "Дешифрувальник" (Слайд 3).

Перед вами великий мобільний телефон, а також номер телефону, наберіть його і розшифруйте тему нашого уроку (перша цифра / номер кнопки, друга – літера на ній).

5-3 6-2 0-3 7-1 6-2 2-3 3-4 6-1 1-1

1 АВВ	2 ГІДЕ	3 ЄЖЗИ
4 ІЙ	5 КЛМ	6 НОП
7 РСТ	8 УФХ	9 ЦЧШЩ
* ЬЮЯ	0	#

Отже, тема нашого уроку "Моя родина" (Слайд 4).

II. Актуалізація опорних знань і вмінь

– Що таке родина? (Відповіді дітей).

III. Вивчення нового матеріалу

"Родина", "рід", які слова святі!

Вони потрібні кожному в житті,

Бо з гілочки на дереві – ми з вами,

Яке стоїть вже довгими віками.

Це дерево – наш славний родовід,

Це батько, мати, прадід твій і дід.

• Гра "Складання "Дерева життя".

У нас на дошці прикріплено "Дерево життя". У кожного на парті є квітки і плоди.

Подивіться на екран, що там зображено? (Руки дорослої людини і дитини) (Слайд 5).

Так, це руки дорослого і дитини. Ті, хто брав нас за руку і вчив робити перші кроки, – це дорослі, тобто наші батьки, мама і тато. Вони нас дуже люблять і навчають багатьом мудрим і необхідним речам. За це ми повинні бути вдячними їм. Напишіть на першій пелюсточці імена своїх батьків.

А зараз знову погляньте на екран і подумайте, хто тримав вас у церкві під час хрещення? (Слайд 6). (Хрещені батьки).

– Для чого обирають хрещених батьків? (Відповіді дітей).

– Чи допомагають вони батькам у вихованні дітей? (Відповіді учнів).

Ми також повинні в усьому слухатись і любити хрещених батьків, а також молитися за них, щоб Бог зміцнив їхнє здоров'я. Напишіть на другій пелюстці імена хрещених батьків.

Знову подивіться на екран.

– Кого ви там бачите? (Дідуся і бабусю). (Слайд 7).

– Чи любите ви їх? (Відповіді учнів).

– А вони вас? (Відповіді учнів).

Так, вони вас дуже сильно люблять і готові все для вас віддати. Любіть їх і поважайте завжди і всюди. Напишіть на третій пелюстці імена своїх дідусів і бабусь.

– Кого ви зараз бачите на екрані? (Хлопчика і дівчинку). (Слайд 8).

Це ваші братики і сестрички. У кого з вас є брат чи сестра, напишіть їхні імена.

Ісус Христос навчав, що ми повинні любити кожную людину так, як рідних брата чи сестру. Усі ми є братами і сестрами, а Бог – нашим Отцем. Привітайте своїх братиків і сестричок ніжними обіймами! (Звучить музика і діти обіймають один одного).

<https://youtu.be/sk7Kxa8LPi8>

А зараз гляньте у цю чарівну скриньку, кого ви там бачите? (Себе). Напишіть на цій пелюстці свої імена.

Від кожного з вас залежить, чи будуть ваші рідні і хрещені батьки, брати і сестри, дідусі і бабусі радісними та щасливими. Нам потрібно слухати їхні мудрі поради, любити й молитися за них.

Бог говорить до нас через рідних і хрещених батьків, бабусю і дідуся. Коли дорослі просять нас про те, щоб ми були чемними, маємо їх слухати. Чи слухали б ви Бога, якщо Він прийшов би до вас і навчав, якими потрібно бути?

Бог говорить до нас через батьків, тому їх треба слухати.

• Фрагмент мультфільму про родину.

<https://www.youtube.com/watch?v=noZxceyaL9k&t=452s>

Ісус навчає нас любити один одного. Разом з Ісусом ми, наші рідні і хрещені батьки, бабці і дідусі, брати й сестри, називаємося родиною. Ці квітки, що є у нас, саме і символізують родину. Тільки напишіть усередині квітки, хто є основою, запорукою добра, хто об'єднує кожную родину? (Бог!). (Слайд 9).

Наша родина не зможе бути щасливою без Ісуса. Пресвята Трійця охороняє наші родини, огортає любов'ю, навчає любити один одного так, як любить

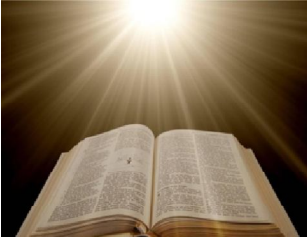
усіх нас Бог. Не забуваймо молитися до Господа за своїх рідних, просити для них щастя і здоров'я.

А зараз підійдіть до дерева, почепіть кожен свою квітку.

Плоди – це ваші добрі вчинки. Напишіть на яблучках, які є у вас на партах, що кожен з вас зробить для того, щоб його родина була щасливою. Зачитайте і прикріпіть їх на дерево.

Тепер це "Дерево життя" об'єднує всіх нас і наші родини у спільну велику християнську родину! І ми покликані дбати, щоб вона росла і міцніла!

• Робота зі Святим Письмом. (Слайд 10).

"Усім твоїм серцем прославляй свого батька і не забувай про болю матері своєї. Пам'ятай, що вони привели тебе на світ: чим заплатиш за те, що для тебе вони вчинили" (Сираха 8. 27–28).

"Шануй твого батька і матір твою, і добре тобі буде, і довго проживеш на Землі" (Вих. 20: 12).

Бог дав нам десять заповідей, які потрібно виконувати. Але тільки в цій заповіді Бог дав нам обіцянку. Що Бог обіцяє? (Відповіді учнів).

Наших батьків, бабусь і дідусів, усіх старших братів і сестер потрібно слухатись, адже вони навчають нас добра. Святий Антоній Великий про це писав так: "Щодня навчайся ... від старших своїх".

Отож, шануйте своїх батьків, дідусів і бабусь, братиків і сестричок, слухайтесь їх, допомагайте, робіть добро і тоді це добро повернеться до вас і ви будете щасливі

• Вірш.

Родина – стовбур дерева міцного.

Це батько й мати, бабці й дідусі.

Тітки і дядечки – всі до одного,

Ну, словом, родичі й близькі усі.

І є ще предки давні – це коріння,

Що глибоко у цій землі лежить.

А діти, діти – нове покоління,

Це пишне гілля, що увись летить.

Родинне дерево ось тут укоренилось,

На цій землі, у рідному краю.

Й новим гіллям так щедро розпустилось

Та має біографію свою.

Потрібно всім це дерево вивчати,

Бо ми господарі на цій святій землі.

Коріння роду треба добре знати,

Дітей навчати, поки ті малі.

Бо що то за людина без коріння?

Як перекотиполе, що летить...

Без роду-племени, його благословення

Не може праведно на цій землі прожити.

Віктор Фіалковський

– Як ви думаєте, про кого йдеться у вірші? (Про родину).

– Без кого людина не може у світі праведно прожити?

– Як про це сказано у вірші? Зачитайте, будь ласка.

Учитель. Ми повинні пам'ятати, що Божі діти, створені для добра. Кожен з

нас має гордитися своєю родиною, чинити добро, жити згідно з Божими заповідями, у правді з Богом, рідними людьми.

- Робота з підручником ЯДС (II частина, с. 9–10).

Учитель. Розгорніть підручники на с. 9 і дайте відповідь на питання:

– Які ознаки повинна мати спільнота, щоб можна було назвати її родиною? Розгляньте малюнок до завдання 2, визначте імена запрошених гостей і скажіть, скільки було внуків у Богдана Трохимовича.

Прочитайте завдання 3 і розкажіть, чи є у вашій родині традиція збиратися разом? Якщо так, то коли і чому?

А тепер перегляньте фотографії на с. 10 (завдання 4) і скажіть, які сімейні цінності вони ілюструють?

- Чи є у вас сімейні фотографії?

Принесіть, будь ласка, деякі з них на наступний урок і розкажіть про цінності ваших родин.

- Руханка. Пісня "Ми є родина у Христі".

<https://www.youtube.com/watch?v=2TeffGhO1Wo&t=106s>

Учитель. У Святому Письмі Бог каже: "Що б не трапилось, я тебе не покину!" Господь охороняє кожну родину і допомагає долати всі труднощі, які можуть трапитися у сім'ї. Перегляньмо відео, з якого дізнаємося як сильно Бог любить і оберігає нас.

- Притча Бруно Ферреро "Родина".

<https://www.youtube.com/watch?v=7GjgW2tUgQk>

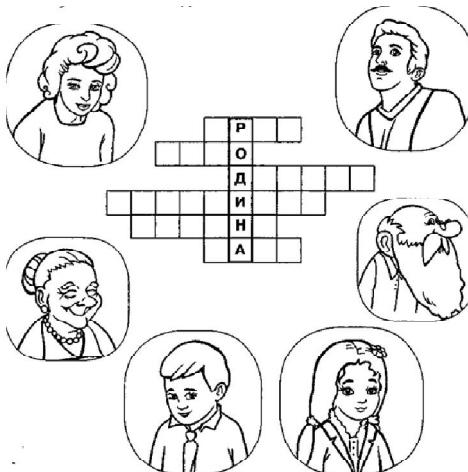
- Питання для бесіди:

- Які стосунки були в родині?
- Яка біда трапилася?
- Хто прийшов на допомогу?
- Як Бог піклується про нас?
- Якою є Господня любов?

IV. Закріплення вивченого матеріалу

- Кросворд "Моя родина".

Розгадайте кросворд, вписуючи слова, що називають членів вашої родини. Розфарбуйте малюнки, які допоможуть вам у виконанні завдання.

1. З ним ніколи не сварюся, іграшками поділюся.
Буду з ним дружити, гратись, бо це мій рідненький ... (братик).
2. Добрий, дуже справедливий, біля нього ми щасливі.
Знає, вміє він багато, гордимось, це наш ... (тато).
3. Він чимало літ прожив, на повагу заслужив.
Для матері він – татусь, а для мене він – ... (дідусь).
4. Хитрі очі, дві косички, у веснянках ніс та щічки.
Непосида невеличка називається ... (сестричка).
5. Пестить, ніжить і голубить, розуміє, дуже любить.
Я до неї пригорнуся, бо вона моя ... (бабуся).
6. Дуже щира і ласкава для дочки і сина(мама)
 - Створення "асоціативного" куща.

V. Рефлексія

- Бесіда.
- Чи збулися ваші очікування?
- Чого навчилися на уроці?
- Що вам найбільше запам'яталося?
- Що об'єднує родину?
- Хто є основою родини?
- Відеопідсумок "Моя родина".

<https://www.youtube.com/watch?v=X1hmZzSjNlk&t=11s>

Учитель. Символ родини – польова квітка ромашка. Виріжте з шаблонів, які є у вас на партах, ромашки і напишіть усередині квітки, що ви побажаєте своїй родині. Підійдіть до дошки і прикріпіть ваші ромашки, виклавши з них серце – символ любові, бо без любові все у цьому житті втрачає сенс. (*Слайд 11*).

VI. Підсумок

- Сходінки зростання (практична робота).
- Діти разом з учителем складають пам'ятку моральності стосунків у родині.
1. Люби, шануй і поважай усіх членів сім'ї.
 2. Радій успіхам рідних.
 3. Кажі їм завжди тільки правду.
 4. Слухайся батьків.
 5. Не зрадь рідних.
 6. Бійся образити когось словом чи вчинком.
 7. Дбай про молодших братиків і сестер, завжди їх захищай.
 8. Піклуйся про старших, допомагай їм.
 9. Бережи родинні зв'язки і традиції своєї сім'ї.
 10. Дякуй Богові та молися за свою родину.

• Молитва.

Учитель. Ісус – наш Батько! Попросимо в нашого Небесного Отця здоров'я, миру і злагоди для нашої родини.

*Матінка-земля в нас одна-єдина,
І одна-єдина ненька Україна,
І поля безкраї, і сади квітучі,
Ріки повноводні і могучі!*

Приспів

*Я здійму до неба крильця-ручєнята,
Помолюсь за маму, помолюсь за тата,
За сестру і брата, за усьо родину,
І за рідну неньку Україну!*

*Захисти нас, Боже, від лихої долі,
Уроди доволі житечка на полі,
Щоб сміялись дзвінко діти в кожній хаті,
Щоб були щасливі і багаті!*

Приспів

<https://youtu.be/3E9SWEVPGWs>

Тема місяця. Зміни

Тема. Дитина в сім'ї та родині

Мета: розширити знання учнів про сім'ю, про родину; ознайомити з основними духовно-моральними цінностями родинних стосунків; формувати в дітей розуміння, що поява дитини в сім'ї є Божим даром; з'ясувати, чому ім'я є важливим для дитини; розвивати пам'ять, увагу, пізнавальні інтереси учнів; виховувати в учнів християнські риси: любов до Бога, повагу та пошану до рідних.

Очікувані результати:

- пояснює, у чому виявляється важливість імені людини; розповідає, чому дитина є найбільшим Божим даром для сім'ї; називає основні риси християнської родини (СЗО);
- описує свої враження від почутого, побаченого; висловлює та аргументує власну думку, поважаючи думку інших (МОВ);
- досліджує зміни в житті людей (ПРО).

Обладнання: Святе Письмо; Християнська етика. Читанка. 2 клас.

Словник:

Сім'я – це група людей, що складається з чоловіка, жінки, дітей та інших близьких родичів, які живуть разом; родина.

Родина – соціальна група, яка складається з людей, поєднаних родинними зв'язками.

Ключовий вірш: "Добрий пастир знає імена всіх своїх овець" (Ів. 10, 3).

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

- Привітання.

Сонце лагідно всміхається,

Так воно до нас вітається.

Ну, а ми чемненько всі

Скажем "Боже поможи".

- Молитва "Отче Наш".

- Вправа "Побажання".

Продовжити речення "Бажаю тобі...".

- Вправа "Очікування".

– Чого очікуєте від сьогоднішнього уроку?

II. Актуалізація опорних знань і вмінь

- Вправа "Так-ні"

III. Вивчення нового матеріалу

- Вправа "Передбачення за малюнком" (додаток 1).

– Кого ви бачите на малюнку?

– Який дарунок отримали батьки?

– Як ми їх можемо назвати?

– Які емоції вони відчувають?

– Що відчувала ваша сім'я, коли ви народилися?

– Яке ім'я має кожен з них?

– Як ви думаєте, про що будемо сьогодні на уроці говорити?

Учитель. Тема сьогоднішнього уроку "Дитина в сім'ї та родині". Ми повинні усвідомити важливість імені в житті людини, зрозуміти, що поява дитини в сім'ї є Божим дарунком.

*Як маленьке немовля
У світ двері відчиня,
То дарують йому слово,
Слово це – його ім'я.*

Бог, Творець і Отець усіх людей, кличе нас, знає нас, любить нас. Ім'я, яке носимо та яке відтворює нашу індивідуальність, було дане нам під час святого хрещення. Ми маємо свідчити про дійсність, яка описана такими словами: "Тато й мама звертаються до тебе на ім'я. Так само й учителька чи вчитель; і твій приятель кличе тебе на ім'я, Той, хто тебе любить, знає твоє ім'я. Є Хтось, Хто знає твоє ім'я здавна. Бог знав твоє ім'я ще до того, як ти народився. Бог тебе знав: Він покликав тебе – і ти прийшов на світ. Він називає тебе на ім'я, бо споконвіку любить тебе".

Отже, народження дитини – це благословення для батьків. Кожен з нас є Божим дарунком для своїх батьків. Ми стаємо дітьми Божими, християнами, коли при хрещенні отримуємо ім'я.

*Коли ти народився,
Зраділа вся рідня.
Коли ти охрестився,
Зраділи небеса.
Бо Божою дитиною
У хрещенні ти став,
І Дух Святий
Печать свою
У твоє серце вклав.
Тож бережи ім'я своє!
Шануй та поважай,
І приклад вдачі доброї
Ти іншим подавай.*

Г. Добош

– Тож, що ми маємо робити зі своїм іменем?

– Як саме маємо берегти і шанувати своє ім'я?

– Як ви ставитесь до свого імені?

– Чи змінили б його, якщо була б така можливість?

– Чи для вас ім'я є важливим?

– Що воно означає?

– Чи названі ви в честь якогось святого?

– На чию честь вас назвали цим іменем?

– Якими "пестливими" словами вас називали, коли ви були дошкільнятами?

– А як називають тепер?

– Чи змінилося звертання рідних до вас?

Учитель. Потрібно жити за Божими Заповідями, не забувати звертатися у молитві до Бога, до свого Ангела-хоронителя, до святого, ім'я якого носимо. Тоді наші імена будуть найкращими в очах Божих. Дуже часто наймелодійніше ім'я можна забруднити поганими вчинками і словами, а звичайне, на перший погляд, ім'я можна зробити найдорожчим і найціннішим. Тож завжди

пам'ятайте народну мудрість: "Не ім'я красить людину, а добрі діла".

- Гра "Веселий ланцюжок".

Учні по черзі називають імена так, щоб наступне слово починалось останнім звуком попереднього слова (Ірина, Анна, Андрій ...).

- Руханка.
- Притча "Три сини".

Три жінки йшли до криниці по воду. На кам'яній лавці біля джерела сидів старий чоловік і прислухався до їхньої розмови.

Кожна вихваляла свого сина.

Перша сказала:

- Мій син такий швидкий і спритний, що ніхто не зможе з ним зрівнятись.
- А мій син, – промовила друга, – співає, як соловейко. Ніхто у світі не може похвалитись таким чудовим голосом.
- А ти що скажеш про свого сина? – запитали третю жінку, котра нічого не говорила.

– Не знаю, чи можу щось надзвичайного сказати про свою дитину, – відповіла вона. – Він добрий хлопчик, як багато інших. Але нічим особливим не вирізняється...

Наповнивши дзбани, жінки вирушили додому. Пішов услід за ними і старець. Глеки були важкі. Жінки аж угинались, несучи їх на раменах.

Тож вирішили перепочити.

Аж ось до них підбігло троє хлопців. Один одразу влаштував маленьку виставу: став на руки і почав дригати ногами, потім закрутив карколомні сальта.

Жінки були в захопленні:

- Який спритний!

Другий заспівав якусь пісеньку. Голос він мав справді, як у соловейка.

Жінки зворушено слухали:

- Що за ангельський голос!

Третій хлопчик підійшов до матері, узяв у неї дзбан, завдав собі на плече і поніс, ідучи поряд.

Жінки спитали старця:

- Що скажеш про наших синів?
- Про синів? – здивувався чоловік. – Я бачив лише одного сина.
- Вправа "Дай відповідь".
- Що найбільше запам'яталось?
- Дії котрого хлопчика найбільше сподобалися?
- Як ви їх оцінюєте?
- Які поради дасте хлопчикам, щоб їхня поведінка до матерів змінилася?
- Тести.

1. Хто йшов по воду?

- А. дідусі Б. дівчата В. три жінки

2. Про що вони розмовляли?

- А. про погоду Б. про своїх синів В. про домашні клопоти

3. Що сказала про свого сина третя жінка?

- А. Що її син дуже швидкий і спритний.

Б. Що її син – добрий хлопчик.

В. Що її син співає, як соловейко.

4. Чому старець помітив тільки одного сина?

А. Тому що тільки один син мав добре серце і по-справжньому любив свою матір.

Б. Тому що інші тільки розважались.
В. Тому що інші відразу пішли гуляти.

5. Визнач жанр прочитаного твору.

А. казка

Б. оповідання

В. притча

6. Які слова передають головну думку твору?

А. Любити своїх батьків, в усьому їм допомагати.

Б. Гордитися своїми талантами.

В. Найважливішим у житті є розвиток своїх здібностей.

1. В; 2. Б; 3. Б; 4. А; 5. В; 6. А.

• Оповідання "Родина" Бруно Ферреро.

<https://www.youtube.com/watch?v=7GjgW2tUgQk>

• Вправа "Продовж речення" на основі почутого. (Індивідуальне завдання).

– Сім'я жила у самому центрі(долини).

– Сім'я складалася з ... (трьох осіб).

– Родина їхала в церкву ... (автомобілем).

– Ввечері вони разом ... (молилися).

– Молитви забирав... (ангел).

– Коли почала підійматися вода, вони вийшли ... (на дах).

– Ангел побачив у воді... (пасмо волосся хлопчика).

– Ангел поклав людський ланцюг ... (на найвищому пагорбі).

– Бог каже у Святому Письмі: "Щоб не трапилось я ... (тебе не покину).

• Робота у групах (додаток 2).

(Об'єднання в групи за назвою пори року, коли народилися).

Повторення правил роботи у групах.

1 група "Зима": скласти частини прислів'я, поміркуй над їх змістом.

Без сім'ї та роду – немає народу.

Щаслива родина – міцна Україна.

Дитя, як дзеркало, все відбиває.

Добре ім'я – найбільше багатство.

Ім'я – не одяг, заплямуєш – не відмиєш.

<https://learningapps.org/watch?v=pxanwth6j21> (індивідуальне завдання).

2 група "Весна": скласти "Асоціативний куш" до слова "родина".

3 група "Літо": переставити букви так, щоб утворилося ім'я.

СИММАК, ЛОМИХАЙ, ТРОДМИ, ФІСОЯ, ЯДІНА, РІЯМА, КОЛАМИ.

4 група "Осінь": відшукати в таблиці назви чеснот, які мають бути у християнській родині (вдячність, доброта, любов, повага, турботливість, чесність, щедрість).

<https://learningapps.org/watch?v=p0tn5mx8j21> (індивідуальне завдання).

Презентація робіт груп.

• Вірш "Життя".

І кожній комасі,

І кожній пташині,

І кожній тварині,

І кожній людині –

Усім дарував Бог життя.

Хто буде слухняним

І слухатись мами,

Ні з ким не сваритись,

До Бога молитись,

Старанно учитись

*І чомно трудитись –
Той матиме вічне,
Блаженне життя.*

Із збірника "Православна азбука"

- Питання для бесіди.
- Які зміни відбулися з вами впродовж року?
- Що змінилося, а що залишилося незмінним навколо вас і у вашому житті?
- А що є незмінним у вас?
- Про що незмінне ви почули у вірші?
- Про які зміни, що залежать від нас, ви почули?

IV. Закріплення вивченого матеріалу

- Творча робота (*додаток 3*), (власне завдання).
Намалюй свій портрет. Запиши дату свого народження. Запиши своє ім'я.
- Скласти сенкан "Сім'я".
Весела, дружня.
Проживають, піклуються, люблять.
У сім'ї панує любов.
Родина.
- Робота над загадками.
<https://naurok.com.ua/zbirnik-cikaviv-zavdan-z-osnov-hristiyansko-etiki-104682.html>

*Птахи гніздечка в'ють собі,
Живуть лисиці в теплих норах.
А Він був бідний на землі,
Хоч в небі мав палац просторий.*
(Ісус)

*Святий і повний віри муж
У Бога ласки просить.
Дитя - Ісуса опікун,
А звати його.*

(Йосип)

*Холод, стужа, заметілі,
В бідних яслах - Бог на сні,
Мати сповива, леліє.
Як ім'я її?*

(Марія)

V. Рефлексія

- Вправа "Кубування".
- Поясни, у чому виявляється важливість імені.
- Чому важливо, щоб сім'я була дружньою?
- Пригадай, чому діти – благословення для батьків?
- Назви основні риси християнської родини.
- Запропонуй свої поради щодо поведінки дітей у сім'ї.
- Поділись, що ти відчуваєш, коли батьки тебе хвалять?

VI. Підсумок

- Вправа "Мікрофон".
- З яким настроєм завершуєте урок?

- Чим для вас є сім'я, родина?
- Яку родину беремо собі за приклад?
- Чи здійснилися очікування від уроку?
 - Вправа "Продовж речення".
- Сьогодні я дізнався/дізналася...
- Я відчув/відчула, що...
- Урок мені дав для життя те, що...
 - Методична скарбничка

Додаток 1

https://static.gazeta.ua/img/cache/preview/600/600973_w_300.jpg?v=0

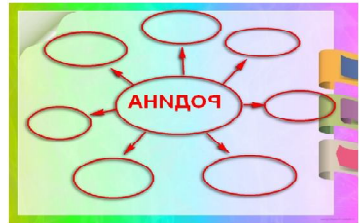

Додаток 2

Робота в групах. (Використано власні завдання).

1. ВДЯЧНІСТЬ
2. ДОБРОТА
3. ЩЕДРИСТЬ
4. ПОВАГА
5. ТУРБОТЛИВИСТЬ
6. ЧЕСНІСТЬ
7. ЛЮБОВ

Перестав букви, щоб утворилося ім'я.

СИММАК _____
 ЛОМИХАЙ _____
 ТРОДМИ _____
 ФІСОЯ _____
 ЯДІНА _____
 РІЯМА _____

Додаток 3.

Творча робота. (Використано власне завдання).

Мій портрет

Моє ім'я _____
Дата мого народження

Мене назвали на честь

Тема тижня. Факти і здогадки

Тема уроку. Батько в родині

Мета: ознайомити учнів з роллю батька в родині; активізувати пізнавальну діяльність учнів; формувати уявлення про Божу любов, уміння прощати; розвивати бажання жити за Заповідями Божими, читати Святе Письмо; вчити висловлювати свої думки; розвивати зв'язне мовлення, логічне мислення; виховувати любов, пошану і послух до батьків.

Очікувані результати:

- висловлює та аргументує свою думку (МОВ);
- пояснює вчинки персонажів на основі змісту тексту та власного досвіду (МОВ);
- зіставляє пережиті під час читання почуття та емоції із власним емоційно-чуттєвим досвідом;
- робить висновки зі спостережень і досліджень разом з учителем або самостійно (ПРО);
- уміє керувати своїми емоціями, вчинками(СЗО);
- узагальнює і систематизує інформацію;
- самооцінює свої дії і знання та оцінює роботу інших.

Обладнання: підручник "Я досліджую світ" (О. Волощенко, О. Козак, Г. Остапенко, 2 клас, ч. 1); дитяча Біблія; ікона "Свята Родина"; картина Рембранта "Повернення блудного сина"; цеглинки ЛЕГО; дитячі фотографії батьків; карта-схема.

Ключовий вірш:

*Пильнуй, мій сину,
Заповіді батька твого,
Не відкидай навчання
Матері твоєї.*

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

*Ось дзвінок вже пролунав,
Кличе вас за парти.
Господь Бог вам розум дав,
Щоб знання ви мали.
Тож візьмемо на урок
Ми усі старання.
Допоможе нам Господь
В нашому навчанні.*

С. Пашковська

- Спільна молитва.

II. Актуалізація опорних знань. (Підніжжя гори Пізнання)

Учитель. Дорогі учні! Ми сьогодні проведемо незвичайний урок, а урок-сходження до вершини гори Пізнання. На цій горі ми дізнаємося про найвищу Батьківську любов.

- Чи знаєте ви, що потрібно брати з собою у похід? (Відповіді учнів).
- Чи потрібні нам знання, друзі?

Звичайно! Тому сьогодні будемо підніматись до вершини гори Пізнання і покажемо свої знання, доведемо, що ми справжні друзі, які вміють підтримати, допомогти і спільно вирішити всі проблеми. Тож вирушаймо!

– Яку тему ми вивчали на минулому уроці? (Моя родина).

– Що таке родина? (Відповіді учнів).

– Якою має бути справжня християнська родина? (Спільно молитись, читати Святе Письмо, наслідувати Ісуса Христа, брати участь у Службі Божій).

– А хто з вас минулої неділі був у храмі Божому? (Підніміть жовті цеглинки. Побудуйте вежу. Ті, хто не зміг побудувати на Службі Божій, підніміть блакитні цеглинки. Побудуйте теж вежу. Давайте порівняємо, яка вежа вища? Наскільки?

• Вправа "Крісло автора".

Хто хотів би поділитись з нами, які відчуття ви переживали під час зустрічі з Ісусом Христом на Службі Божій? (Одна дитина розповідає, а інші ставлять запитання).

Ти – справжній молодець! Сподіваюся, що розповідь (Марійки) допомогла вам зрозуміти, що Ісусик чекає на вас у церкві завжди.

Погляньте, он видніється долина – це долина досвіду. Але щоб нам туди дістатись, ми маємо знайти скарб.

III. Вивчення нового матеріалу

• Гра "Знайди скарб".

Тема уроку зашифрована різними знаками.

НАШ ШИФРУВАЛЬНИК								
А	Б	В	Г	Г'	Д	Е	Є	Ж
З	И	І	Ї	Й	К	Л	М	Н
О	П	Р	С	Т	У	Ф	Х	Ц
Ч	Ш	Щ	Ь	Ю	Я	<i>"Розумний блиск" для кращих учителів і старших дітей</i>		

ШИФР

Відповідь. Батько в родині.

Учитель. Я знаю, що ви дуже любите своїх батьків, довіряєте їм, допомагаєте і проявляєте послух. Сьогодні я підготувала вам цікаве завдання. (Вчитель

виставляє на магнітну дошку фотографії татусів у дитинстві, пропонує впізнати своїх батьків).

- Чи впевнені ви, що це саме ваші батьки?
- Чи це ваші здогадки?
- Як ви здогадалися і впізнали їх? (Відповіді дітей).

Отже, це ваші здогадки, а тепер перевіримо чи справді ви відгадали. (Учні зачитують прізвища, які записані на звороті фотографій).

- А тепер ми встановили факт, що це дійсно ваші батьки.
- Якими були ваші батьки у дитинстві? (Відповіді учнів).
- А якими є зараз ваші татусі? Спробуємо скласти сенкан.
- Сенкан.

Татусь

Добрый, сильний

Любить, піклується, працює

У мене найкращий татусь

Батько

Молодці! Я дякую за чудову роботу. А ось і полонина. Тут ми можемо відпочити.

- Руханка "Я – дитина Божа".
Я – дитина Божа, (Показує на себе).
На Ісусика малого (Руки вгору).
Дуже-дуже схожа. (Руками тримає голову і хитає нею).
Схожі ручки, (Піднімає руки).
Схожі ніжки (Показує на ноги).
І мале серденько, (Складає пальчиками серце).
Що уміє так прощати,
Як Ісус і Його Ненька. (Показує на небо).
Хочу миру я для друзів, (Руки в сторони).
Для сім'ї своєї (Руки складає на грудях).
Щоб у класі нашій 2 (Руки в сторони).
Були всі щасливі! (Руки вгору).

С. Пашковська

Учитель. На нашому шляху знову видніється пагорб – пагорб умінь.

У давнину чоловіки брали активну участь у навчанні своїх дітей. З біблійного уривка (*Повторення Закону 6:6–7*) видно, що батько мав постійно проводити час з дітьми. Господь дає настанову: "Будуть ці слова, що Я сьогодні наказую, на серці твоїм. І пильно навчиш цього синів своїх, і будеш говорити про них, як сидітимеш удома, і як ходитимеш дорогою, і коли ти лежатимеш, і коли ти вставатимеш". Отже, батьки постійно мають займатися вихованням своїх дітей, вчити любити Бога і ближніх, бути милосердними, чесними і працюючими.

- Робота з текстом.

Ми зараз послухаємо повчальне оповідання "Як молився тато?" (*Зернятко. – 2009. – № 7. – С. 21*).

- Вправа "6 капелюхів".

Учитель розділяє учнів на шість груп за кольорами, роздає капелюхи і завдання для кожної групи.

Білий – розповісти, про що йдеться в тексті.

Жовтий – розповісти про позитивні моменти: що доброго, хороші

вчинки героїв.

Чорний – розповісти про негативні моменти.

Червоний – розповісти про свої почуття, емоції від прослуханого.

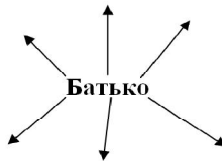
Зелений – розповісти про іншу можливу розв'язку історії.

Синій – зробити висновки, висловити свою думку після прочитаного та всього, що сказали учасники.

IV. Закріплення вивченого матеріалу

- Робота зі Святим Письмом.
- Притча про Милосердного Батька (*Лк. 15:11-32*).
- Яким був батько у притчі? (Відповіді учнів).
- Вправа "Асоціативний куц".

- Робота за картиною Рембранта "Повернення блудного сина".

V. Рефлексія

- Вправа "Мікрофон".
- Сьогодні я дізнався/дізналася...
- Мені було цікаво...
- Я навчився/навчилася...
- Усна розповідь "За що я ціную свого татуся?".

VI. Підсумок уроку

Учитель. Отож, любіть своїх батьків і пам'ятайте, що Господь Бог дав нам Заповідь, у якій обіцяє: що якщо ми будемо шанувати своїх батьків, то будемо жити довго і добре на Землі.

Я сподіваюсь, що сьогоднішня подорож допомогла вам пізнати Бога, Його науку. Постарайтеся зберегти ці знання у своїх серденьках.

Повертаючись із подорожі, ми заспіваємо пісню.

- Виконання пісні "Радісні ті діти, Отцем котрих є Бог".

Тема. Обов'язки дітей у сім'ї та родині

Мета: дати учням уявлення про те, що дитина має бути слухняною щодо старших, які нею опікуються; активізувати пізнавальну діяльність учнів; формувати уявлення про те, що послух батькам – головна риса чемної дитини; розвивати самостійне мислення, уяву, зв'язне мовлення, увагу, пам'ять; вчити керувати своїми емоціями, управляти вчинками, формувати етично-емоційну сферу діяльності; розвивати бажання вдосконалювати свій послух через духовні вправи.

Очікувані результати:

- висловлює та аргументує власну думку;
- підтримує діалоги з тем, пов'язаних з важливими життєвими ситуаціями;
- уміє пояснити наведені приклади;
- розрізняє правильні і неправильні відповіді;
- наводить аргументи на захист власної думки та ілюструє її прикладами;
- робить висновки зі спостережень і досліджень разом з учителем або самостійно;
- уміє керувати своїми емоціями, учинками, формувати етично-емоційну сферу діяльності;
- систематизує та узагальнює інформацію.

Обладнання: Біблія в переказі для дітей, Листочки з дерев, стікери, проектор.

Ключові вірші.

*Слухняний я, бо так хоче Ісус!
Люблю послухати завжди поради.
Роблю добро, ніколи я не злюсь:
в молитві все шукаю я розради.
Якщо попросить мама щось, то враз ?
біжу слухняно, потоптавши ніжки.
Прохання батька - теж святий наказ!
Зроблю ? і можна відпочити трішки.*

Б. Нагорняк

*"Стережи, сину мій, заповідь батька свого
і не відкидай науки матері своєї!"*

Прип. 6:20

Хід уроку

I. Емоційне налаштування. Вітання

(Діти і вчитель стають у коло, вітаються і бажають один одному гарного настрою, продуктивної праці). Усміхніться один одному, подумки побажайте успіхів на весь день.

- Вправа "Очікування"
- Що ви очікуєте від сьогоднішнього уроку?

II. Актуалізація опорних знань

- Технологія "Мозковий штурм"
- Які ми маємо обов'язки перед батьками?
- Чому батьків треба шанувати?

- Як ми можемо допомагати своїм батькам?
- Чому так важливо, щоб про вас говорили лише добре?

III. Вивчення нового матеріалу

Учитель. Господь Бог, створивши людину, подарував їй життя, світ, багато дарів і хотів, щоб люди були добрими і милосердними. Вони мають любити один одного, слухатися Господа і виконувати Його волю. Послух – чеснота, яка допомагає досягнути досконалості. Кого маємо слухатися:

- Господа Бога, котрий нас створив;
- батьків, котрі призвели нас на світ і опікуються нами;
- учителів, котрі навчають нас, відкриваючи нам дорогу до країни знань.
- Гра "Світлофор".

У ваших руках три круглі "сигнали" як у світлофорі: червоний, жовтий, зелений. Ви почуєте приклади поведінки. Якщо ви згодні, то нехай "засвітиться" зелене світло, якщо ні – світитиме червоне, вагаєтеся – жовте.

– Мама тричі просить мене написати домашнє завдання.

- Батько хвалить мене за акуратність.
- Я ніколи нічого не роблю вчасно.
- Я пхаю всюди свого носа.
- Я слухняний батькам.
- Я слухаю вчителя.
- Я кручуся на уроці, немов дзиґа.
- Я колупаюся в носі, коли мене про щось питають.

- Я завжди говорю правду.
- Я люблю свою вчительку.

Зображення:

<https://my.rv.ua/hotnews/prysluhajtesya-domeshkantsiv-rivnyany-prosyat-perenesty-svitlofor/>

Учитель. Отже, п'ять разів засвітилося зелене світло (варіант відповіді 2, 5, 6, 9, 10), п'ять разів червоне (1, 3, 4, 7, 8).

Чи засвітилося жовте? Ні, ми знали відповідь. (Якщо засвітилося, то розберімо цей приклад до встановлення остаточного рішення).

- Підготовка до сприйняття Біблійного тексту.

Послух відкриває людині двері до Царства Божого. Послух починається з маленьких літ життя. Чемна і добра дитина завжди слухатиме своїх батьків, даруючи їм радість. У добрій християнській сім'ї усі разом славлять Бога, проводять спільну молитву.

- Робота зі Святим Письмом.

Учитель. Учні Ісуса Христа слухали його слова.

Одного разу, коли народ тиснувся до Нього, щоб слухати Слово Боже, а Він стояв біля озера Генісаретського, і побачив Він два човни, що стояли при озері; а рибалки, вийшовши з них, полоскали сіті. Увійшовши в один з човнів, який належав Симонові, Він просив його відплисти трохи від берега і, сівши, навчав людей з човна. Коли ж перестав навчати, сказав Симонові: відпливи на глибину, і закиньте сіті свої для лову. Симон сказав Йому у відповідь: Наставнику, ми трудилися всю ніч і нічого не впіймали, але за словом Твоїм закину сіть. Зробивши це, вони наловили дуже багато риби, аж проривалася сіть у них. І дали знак друзям з другого човна, щоб прийшли допомогти їм; і прийшли, і наповнили обидва човни так, що вони почали тонуть. Побачивши це, Симон-Петро припав до колін Ісусових і сказав: Господи, відійди від мене, бо я чоловік грішний! Бо жах охопив його і всіх, що були з ним, від того улову риби, яку зловили; ...

- Словесне малювання ілюстрації. (Учні описують усе, що бачать на картині).
- Куди Ісус вказує рукою?
- Чи послухали б ви Ісусової поради – відплисти в інше місце, а чи ловили б рибу далі в тому ж місці?

Висновок з даного блоку уроку: порад Ісуса треба завжди слухатися. Він завжди вкаже, що ми маємо робити.

- Звернімося до епіграфу нашого уроку.

Про що говорять нам слова:

"Стережи, сину мій, заповідь батька свого, і не відкидай науки матері своєї!" (Прип. 6: 20).

- Робота у групах.

Учитель. Ділимося "наполовину". Пишемо про те, чим ми можемо прислужитися батькам. Перша група: "Я можу допомогти мамі". Інша група: "Я можу допомогти батькові". Потім міняємося місцями і пишемо "Мама мені допомагає", інша група: "Батько мені допомагає". Важливо, щоб група, яка писала про маму у другому завданні писала про тата і навпаки...

- Руханка.

Мишка нічку недоспала (діти втомлено позіхають і роблять "потягусі"),
Мишка котика злякалась (показують переляк та роззираються довкруги)
Та швиденько крутить хвостик (викручуються і показують задоволене обличчя).

І ховає в лапки носик (руками, ніби лапками, закривають носик),

Глянь направо, глянь наліво, (повертаються),

Чи нема нігде кота (видивляються приклавши руку над очима),

Як побачиш кота – сміло (показують, що побачили кота, вказуючи на нього пальцем)

Накивайте п'ятака (тупотять на місці ніжками, ніби тікають).

Учитель. Якщо дитина слухняна, то вона завжди вирішує свої обов'язки щодо рідних удома, у навчанні, у школі. Добрі і слухняні діти є завжди відповідальними. Ось про таких дітей і цей фільм, у якому хлопчик та дівчинка отримали в подяку за свою доброту лист від ... листочка...

- Перегляд відео "Сповідь самотнього листочка".
<https://www.youtube.com/watch?v=r9nrJHGftCM&t=17s>
- Бесіда з приводу побаченого.
- Чи сподобалася вам поведінка дітей?
- Чи зробили б ви так само?

IV. Закріплення вивченого матеріалу

- Виконання малюнку.

Учитель. А зараз спробуйте намалювати листочок, який став одним з головних героїв фільму.

V. Рефлексія

Учитель. Перед вами "головні вороги", з якими ми зустрічаємося у повсякденному житті при виконанні своїх обов'язків у сім'ї і родині:

непослух;

лінощі;

неуважність.

Покажіть жестами і рухами, чим можна побороти ці недоліки:

непослух (сидять чемно);

лінощі (активно рухаються);

неуважність (щось пильно складають).

- Підбиття підсумків з даної роботи.

• Робота з епіграфом. У Святому Письмі є такі слова: "Стережи, сину мій, заповідь батька свого, і не відкидай науки матері своєї!" (Прип. 6: 20).

Чи погоджуєтесь ви з цим твердженням, що треба слухатися батька і матір?

VI. Підсумок

- Головні обов'язки у родині.

Учитель. Виберіть і запишіть, що з даного переліку повинна робити добра людина.

1. Бути чемним і слухняним.
2. Шанувати старших.
3. Підтримувати чистоту в хаті.
4. Усі речі мають мати своє місце.
5. Усе робити вчасно.
6. Не перепитувати по сто разів.
7. Кожну справу доводити до кінця.
8. Уміти слухати і не перебивати.
9. Не бути сердитим.
10. Бути уважним.

- Бесіда.

- Чи збулися ваші очікування? (Відповіді учнів).
- Чого навчились на уроці?
- Що вам найбільше запам'яталось?
- Виконання своїх обов'язків як у повсякденних "хатніх" справах чи шкільних – це шлях зростання і відповідальності.

- Інтерв'ю "на вушко".

Учитель. А зараз розкажіть своєму сусідові на вушко, що вам найбільше запам'яталося на уроці.

(Діти шепочуть 30 секунд).

Розкажіть, але не повторюючи однакову відповідь. У кого відповідь збігається, підніміть палець догори і "лайкніть".

- Чи згодні ви з усіма відповідями?

Тема місяця.

Тема. Моя родина

Мета: дати учням уявлення про те, що родина – це найдорожчі для них люди, котрі виховують і піклуються про них; активізувати пізнавальну діяльність учнів; формувати уявлення про те, що Бог є Головним Творцем родини, яка слугує відображенням Його всеосяжної мудрості; розвивати самостійне мислення, увагу, зв'язне мовлення, увагу, пам'ять; вчити керувати своїми емоціями, управляти вчинками, формувати етично-емоційну сферу діяльності; розвивати бажання досліджувати історію своєї родини, окремих її членів або відомих для історії рідного краю особистостей, котрі мали стосунок до родини учня (учениці).

Очікувані результати:

- висловлює та аргументує власну думку про те, що таке родина;
- підтримує діалоги з тем, пов'язаних з темою уроку
- зіставляє почуте з власним досвідом, ділиться інформацією;
- уміє виділити найголовніше;
- наводить аргументи, відстоюючи власні думки та ілюструючи її прикладами;
- робить висновки зі спостережень і досліджень разом з учителем або самостійно;
- систематизує та узагальнює інформацію.

Обладнання: Біблія в переказі для дітей, схематичне зображення дерева, кольоровий папір у формі сердечка, ватман, двохсторонній скотч, ножиці, проектор(телеекран).

Ключовий вірш.

Родина, родина – від батька й до сина,

Від матері доні добро передам.

Родина, родина – це вся Україна

З глибоким корінням, з високим гіллям.

Вадим Крищенко

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

(Діти і вчитель стають у коло, вітаються і бажають один одному гарного настрою, продуктивної праці). Усміхніться один одному, подумки побажайте успіхів на весь день.

- Вправа "Очікування".
- Що ви очікуєте від сьогоднішнього уроку?

II. Актуалізація опорних знань

- Технологія "Мозковий штурм".
- Хто є нашими родичами?

III. Вивчення нового матеріалу

Учитель. Родина – група людей, які як справжня команда завжди разом. Головною ознакою родини є любов, яка їх об'єднує, спільне проживання, піклування один про одного. Про єдність родини свідчать однакові прізвища, сімейні світлини в домашніх архівах, спільна молитва, трапеза, відпочинок,

тощо. Голова родини – батько, мати – берегиня роду. Діти споконвіків шанують батьків, а вони, у свою чергу, опікуються своїми дітьми. В українського народу святість родини визначальна. Бог благословляє родини.

- Вправа "Вгадай слово".

Сховане слово "мама" слід заздалегідь написати на дошці і заховати аркушами паперу (як і слово "тато"). Слово "тато" діти мають вгадати одразу. Це найрідніші нам люди!

- Підготовка до сприйняття Біблійного тексту.

Учитель. Пригадаймо собі, кого створив Бог на Свій Образ і Подобу?

Людина створена на Божий Образ і Божу Подобу. Завдання людини на Землі – славити Бога і бути щасливою. Для цього Господь подарував людині створений Ним світ і велів, щоб вона берегла його: не нищила природу, ставилася до неї з турботою. Коли ми молимося разом, усією сім'єю, ми – домашня церква... Сім'я – це найближчі нам люди: мама, тато, брат чи сестра, дідусь, бабуся... У них є теж рідні люди. Вони складають уже нашу родину. Переглянемо коротеньке відео про те, що таке родина, сім'я.

- Перегляд відео кліпу "Моя родина".

<https://www.youtube.com/watch?v=X1hmZzSjNik>

– Що найбільше запам'яталося вам у цьому відео? Що таке родина? Які її ознаки?

- Робота зі Святим Письмом.

Родина має бути святою і єдиною. Це означає, що для щастя родини потрібне Боже благословення. Головне, що має бути у справжній родині – любов та повага між її членами. Ідеалом (найкращим) для наслідування є Пресвята Родина: Ісус, Божий Син, праведний Йосиф – Його Опікун, Матір Ісуса Христа – Пречиста Діва Марія.

Батьки Ісуса щороку ходили в Єрусалим на свято Пасхи. І коли виповнилося Йому дванадцять років, вони, за звичаєм, пішли на свято в Єрусалим. А після завершення днів свята, вони поверталися. Ісус залишився у Єрусалимі. Та не знали того Його батьки. Вони думали, що Він десь у натовпі. Пройшли день дороги і стали шукати Його поміж родичами та знайомими. І, не знайшовши, вони повернулися до Єрусалима і тут шукали Його. І сталося, що через три дні знайшли Його у храмі; Він сидів серед учителів, слухав їх та розпитував. Усі дивувалися з Його розуму та відповідей. Побачивши Його, вони здивувалися; і Мати Його сказала Йому: "Дитино, чому Ти нам таке вчинив? Ось Твій батько і я, страждаючи, шукали Тебе". А Він відповів їм: "Чому ж ви шукали Мене? Хіба ви не знали, що Мені треба бути при справах Мого Отця?" Та вони не зрозуміли тих слів, які Він їм сказав. І пішов Він з ними, і прибув у Назарет, і слухався їх. А Його мати зберігала всі ті слова у своєму серці.

- Словесне малювання ілюстрації.

(Учні описують, що бачать на картині).

<https://opusdei.org/uk-ua/article/zhittia-mariyi-roki-v-nazareti/>

Учитель. Висновок з даного блоку уроку: Ісус завжди був слухняним і чемним. Він шанував своїх батьків.

- Звернімося до епіграфа нашого уроку.
- Чи можемо ми сказати, що Україна – це вся наша родина?
- Як ви розумієте слова "від батька й до сина"?

Учитель. Тож бачимо, що родина живе у поколіннях і продовжується в дітях. А діти, у свою чергу, мають шанувати і берегти своє родинне коріння.

- Читання оповідання.

Молитва Даринки

Надворі була зима. Біля вікна сиділа маленька Даринка і пильно дивилася, як білесенькі сніжинки покривали землю. Завтра Різдво. Дівчинці сумно – захворіла мама. Як Даринці хотілося, щоб вона якнайшвидше одужала і напекла пирогів!

– Боже! – Ти можеш усе, – прошепотіли дитячі уста. – Ти створив сонечко, зіроньки, землю і ці легесенькі сніжинки. Допоможи моїй мамі стати здоровою. Я тебе дуже прошу. Я вже не буду пустувати.

Даринка цього дня була дуже слухняною. Вона допомагала старшим сестричкам прибирати у квартирі та доглядати за хворою мамою.

Сестрички також сумували. Вони співчували хворій мамі. Коли прийшов батько, то всі разом звернулися з молитвою до Господа за допомогою. Вони схилили свої коліна і щиро благали в Бога здоров'я для мами. Маленька Даринка також молилася:

– Боже, дай здоров'я мамі. Я тебе дуже прошу. Хто нам спече пироги на Різдво?

Після молитви всі полягали спати. Мама теж міцно заснула. Коли вона прокинулася вночі, то відчула, що хвороба від неї відступила. Уранці родина дякувала Господу за те, що Він почув їхню молитву.

Марійка Шевчук

– Що просила в молитві Даринка?

– Чи була вислухана її молитва?

– А що ви попросили б у Господа?

- Руханка "Школа".

Ми сьогодні йдемо до школи, (імітують ходу),

Озирнемося довкола (озираються).

Зліва – справа – і навкруги,

І туди, тепер сюди,

Крок вперед, назад швиденько

Зупинились, – всі тихенько,

Бо дрімає сірий котик, (показують, як котик дрімає).

Лапку клавши на животик.

Щось муркоче він під носик,

Хвостик ми йому лоскочи.

Ось і враз – прокинувся він,

Занявчав, мов справжній дзвін (усі "нявчать").

Учитель. Наша родина – це наше багатство. Щаслива та сім'я, де кожен з її членів пам'ятає про Бога, спільно моляться, підтримують один одного.

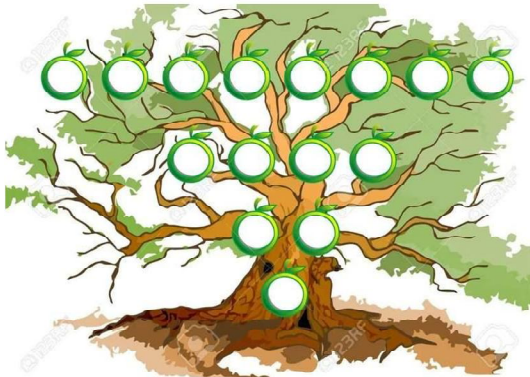
- Бесіда з приводу побаченого.

– Коли родина, сім'я стають домашньою церквою? (Коли всі моляться разом).

– Яка відмінність між родиною і сім'єю?

IV. Закріплення вивченого матеріалу

- Гра "Запам'ятав найбільше".

(Учитель роздає кожному заздалегідь підготовлений листок з родинним деревом (приклад на фото)

https://idea.24tv.ua/stvoryuyemo-rodinne-derevo-razom-iz-simyeyu-chomu-tse-tak-vazhlivo_n1852274

На менших листочках у формі серденька учні пишуть імена членів родини, навіть тих, котрих бачать доволі рідко. Можна дати запитання після написаного: хто є у родині найстаршим, вищим на зріст, хто чим займається, кого ти

хотів би запросити в гості... За бажанням можна намалювати членів і сім'ї.

- Чи знаєте імена ваших членів родини? Напишіть їх.

Закріпімо все це на листку, де зображене родинне дерево.

V. Рефлексія

- Вірш.

Учитель. А зараз спробуємо продовжити вірш про наших найдорожчих людей. (Учитель може промовляти перший склад).

Найдорожча у світі – ... (мама).

Дуже мужній у мене ... (татко).

Дорога мені ... (сестричка).

Любить бігати по травичці,

І не сумно в мене в хаті,

Любить гратись рідний ... (братик).

Ну і я ввечер час кручуся,

Бо люблю свою ... (бабусю)

Хочу їй допомагати,

В хаті люблю прибирати,

Замітати, все складати

... (дідусеві) помагати.

- Підбиття підсумків роботи.

- Робота з епіграфом.

Учитель. Ми всі – одна велика родина, а кожна українська родина складає нашу державу – Україну. Без людей нема держави. Кожний українець – чи великий, чи малий – є важливою частинкою країни...

VI. Підсумок

- Прослуховування пісні на слова Вадима Крищенка "Родина".

<https://www.youtube.com/watch?v=rKUatlw142I>

- Бесіда.

– Чи збулися ваші очікування? (Відповіді учнів).

– Чого навчились на уроці?

– Що вам найбільше запам'яталось?

Отже, кожний з вас може досліджувати історію своєї родини, окремих її членів, або відомих для історії рідного краю особистостей, котрі мали стосунок до вашої родини учня (учениці). Шануйте свою родину. Знайте її історію. Особливо не забувайте стареньких бабусь і дідусів. Розпитуйте в них про їхніх батьків. Беріть у них інтерв'ю. Таким чином вам вдасться зберегти пам'ять свого родоводу.

• Сходинки зростання (практична робота).

Складіть і назвіть правила чемності в родині.

Приклад.

1. Шануй батьків.
2. Слухайся з "першого разу".
3. Переглядай сімейний фотоальбом.
4. Підтримуй чистоту в хаті.
5. Будь завжди уважним до доручень старших.
6. Не лінуйся.
7. Не обмануй.
8. Запам'ятай дати дні народжень своїх родичів.
9. Дізнайся про своє коріння.
10. Запиши інтерв'ю у того, хто у вас вдома найстарший. Попроси розповісти про родичів, котрих уже немає на світі.

• Методична скарбничка.

Прислів'я

У кожної деревини – свій плід, а в кожної людини – свій рід.

Родовід (скоромовка)

Кульбаба мала бабу,

із баб кульбам кульбабу,

і пракульбабу бабу,

що мала також бабу.

А баба пракульбаби

була пра-пра-прабаба

всім бабиним кульбабам.

Така була кульбаба –

сама кульбабам баба! (З підручника "Живиця". Київ: Арка, 2000)

Рідна стріха

Любїть свою хату,

Хоч і небагату,

Тут ви бігали до мами

Дрібними ногами.

Тут ви підростали,

Божий світ пізнали.

Звідси батько вас за руку

Вів у школу, на науку.

Тут ваша утіха,

Радість і потіха.

Гей, нема то, нема в світі,

Як та рідна стріха!

Богдан Лепкий

– Оленко маленька,
Чому ти раденька?
– Бо в мене весела рідня.

– Чому в тебе очі
Такі голубенькі?
– На небо дивлюся щодня.

– Чому це у квітах
У тебе суєнка?
– В квітник я ходжу по росі.

– Розумна Оленко,
Чому ж ти маленька?
– Тому я маленька,
Що звуся Оленка, -
Оленки маленькі усі.

Платон Воронько

<https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=13001>

У Марійки аж дві тітки...

У Петрикової бабусі народився хлопчик. Петрик радіє й питає маму:

– Це в тебе братик народився, мамо?

– Так, братик.

– А він і мені братик?

– Ні, він тобі дядько. Ось підросте трошки, будеш носити дядька в дитячі ясла. Петрик з того дива аж рота роззявив. Є в нього два дядьки – батькові брати... так вони ж його, Петрика, на руки беруть, коли приїздять у відпустку з далекого Тихоокеанського флоту. А тут така дивина: дядька на руках носити. Зрадив Петрик: буде чим похвалитися. Це ж він один такий у першому класі. Ні в кого немає дядька такого малого.

Ледве стримуючи радість, побіг Петрик до школи. А повернувся сумний, невеселий.

– Що там у тебе в школі? - турбується мати.

– Марійка аж двох тіток-близняток до дитсадка водить... А в мене один дядько...

<https://mala.storinka.org/>

3 клас

Тематичні паралелі
3 клас. Прагну роботи добро

Тема місяця Орієнтовні дослідницькі запитання	Тема уроку	Дата
<p>1. Подорожуємо і відкриваємо світ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що спонукає людей подорожувати? • Які є способи мандрювання? • Які таємниці може відкрити подорож? • Що зробити, аби подорож запам'яталась? • Як досліджувати світ під час подорожі? • Які подорожі роблять нас щасливими? 	<p>1. Вступ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • весь світ сповнений Божої любові. <p>2. Добро від Бога:</p> <ul style="list-style-type: none"> • прояви добра у нашому житті. <p>3. Людина - вінець Божого творіння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • людина – образ і подоба Бога. <p>4. Дари Божі для людини:</p> <ul style="list-style-type: none"> • світ як Божий дар для людини 	
<p>2. Між минулим і майбутнім:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що було, коли мене не було? • Як довідатися про минуле? • Що буде, коли я виросту? • Як зберегти те, що є? • Чому зникають тварини/рослини/речі? 	<p>5. Наставники в житті людини:</p> <ul style="list-style-type: none"> • потреба мудрого наставника в нашому житті. <p>6. Вміння слухати і почути:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вміти слухати, почути, запам'ятати добрі поради. <p>7. Узагальнювальний урок.</p> <p>8. Завдання людини у світі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • творити добро для себе та для інших; • оберігати, примножувати Божі дари 	
<p>3. Чарівні перетворення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Як безпека перетворюється на небезпеку? • Як небезпеку перетворити на безпеку? • Чому воду називають чарівницею? • Як опинитися в минулому без чарівної палички? 	<p>9. Покликання людини:</p> <ul style="list-style-type: none"> • покликання до досконалості. <p>10. Покликання людини:</p> <ul style="list-style-type: none"> • жити в гармонії зі світом та з Богом. <p>11. Право людини на вибір:</p> <ul style="list-style-type: none"> • право людини робити вибір. <p>12. Наслідки неправильного вибору:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Божа пересторога за вибір 	
<p>4. Енергія:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що таке енергія? • Як людина використовує енергію Сонця, вітру, води? • Що робити, якщо відчуваєш 	<p>13. Я вибираю добро:</p> <ul style="list-style-type: none"> • відповідальність людини за вибір. <p>14. Узагальнювальний урок.</p> <p>15. Радість Різдва Христового:</p>	

<p>брак енергії?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Як заощаджувати енергію? • У чому сила енергії роду? 	<ul style="list-style-type: none"> • люди радіють, що народився Спаситель світу. <p>16. Повторення навчального матеріалу за I семестр</p>	
<p>5. Світ невідомий:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чому дещо нам невідоме? • Як сприймати невідоме? • Чи багато невідомого навколо? • Чи може відоме стати невідомим? 	<p>17. Заповіді Божі – життєвий дороговказ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • що таке заповідь; • де, коли і кому Бог дав заповіді. <p>18. Незмінність та важливість заповідей Божих:</p> <ul style="list-style-type: none"> • незмінність та важливість заповідей Божих. <p>19. Авторитет Бога у житті людини:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пошана особистих переконань людини і дотримання віри в Бога; • віра в Єдиного (Триєдиного) Бога. <p>20. Пошана Божого імені:</p> <ul style="list-style-type: none"> • святість Божого імені 	
<p>6. Світ невидимий:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Як побачити невидимий світ? • Які невидимі зв'язки є у природі? • Яку невидиму силу має слово? • Як невидиме може стати видимим? • Якою інформацією можна ділитися? 	<p>21. Святування неділі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • особливість неділі як свята Христового Воскресіння. <p>22. Пошана та любов до батьків:</p> <ul style="list-style-type: none"> • моральний обов'язок дітей перед батьками. <p>23. Бережемо життя:</p> <ul style="list-style-type: none"> • життя як Божий дар. <p>24. Чистота думок і вчинків:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дотримання слова; • чистота думок і вчинків допомагають нам стати кращими 	
<p>7. Приховані можливості речей:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що незвичайного є в довкіллі? • Які об'єкти і речі зберігають історичну пам'ять? • Що допомагає людині захищати себе? • Кому відомі деякі можливості об'єктів? 	<p>25. Власність людини:</p> <ul style="list-style-type: none"> • власність матеріальна та інтелектуальна. <p>26. Життя у правді:</p> <ul style="list-style-type: none"> • правдомовність. <p>27. Заповідь любові:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Люби Господа Бога свого..."; • "Люби ближнього свого, як самого себе". <p>28. Узагальнювальний урок</p>	
<p>8. Погода вдома:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що таке погода? • Як синоптики визначають 	<p>29. Послідовність і постійність у творенні добра:</p> <ul style="list-style-type: none"> • кроки до добра: відвага, 	

<p>погоду?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Які рослини і тварини "передбачають" погоду? • Як погода впливає на настрій? • Які природні явища бувають небезпечними? • Що робити, коли надворі дощ? 	<p>наполегливість.</p> <p>30. Витривалість, наполегливість і мужність на дорозі добра:</p> <ul style="list-style-type: none"> • відповідальність, мудрість, мужність, сила волі. <p>31. Воскреслий Христос змінює життя людей:</p> <ul style="list-style-type: none"> • важливість сильної, непорушної віри 	
<p>9. Я – людина:</p> <ul style="list-style-type: none"> • У чому моя неповторність? • Що в мене спільного з моїми родичами? • Яку людину називають гідною? • Навіщо та як допомагати іншим? 	<p>32. Надорожчча, наймиліша матінка моя:</p> <ul style="list-style-type: none"> • моя мама. <p>33. "Твори добро – остерігайся зла":</p> <ul style="list-style-type: none"> • прагнемо чинити добро. <p>34. Узагальнювальний урок.</p> <p>35. Повторення навчального матеріалу за II семестр</p>	

Тема місяця. Ми – третьокласники
Інтегрований кейс-урок. Тема. Вступ

Мета: обговорити життя учнів під час літніх канікул; дізнатися про очікування учнів від третього класу; дати учням уявлення про те, що значить бути добрим християнином, що лежить в основі доброти, доброго вчинку, славлячи добро в людині, її справах і ставленні до інших; активізувати пізнавальну діяльність дітей; формувати уявлення про те, що Ісус Христос є взірцем для нас, прикладом істинної правди; розвивати самостійне мислення, уяву, зв'язне мовлення, увагу, пам'ять.

Очікувані результати:

- прогнозує ймовірні наслідки власних рішень та поведінки в різних ситуаціях шкільного життя (СЗО);
- висловлює та аргументує власну думку, поважаючи позицію інших і дослухаючись до спільних рішень (МОВ);
- підтримує та заохочує інших, демонструє емпатію під час роботи в групі (ГЮ);
- зіставляє почуте з власним досвідом, висуває власні гіпотези;
- аналізує власну поведінку для запобігання або зменшення ризику для життя та здоров'я (СЗО);
- наводить аргументи на захист власної думки та ілюструє її прикладами;
- робить висновки зі спостережень і досліджень разом з учителем або самостійно (ПРО);
- уміє керувати своїми емоціями, вчинками, формувати етично-емоційну сферу діяльності (СЗО);
- систематизує та узагальнює необхідну інформацію (МОВ).

Обладнання: Біблія; ватман і пісок (манка); піскові годинники; фарби і трубочки; проектор або інтерактивна панель.

Шукаймо істину

*Мандрівка в країну чеснот
Життя – наче море безкрає,
надходить наш зоряний час.
В життя, що спокою не знає,
мандрівка чекає на нас.
Не в землі якісь нетутешні,
ні, друже, гарніша встосот,
мандрівка в минуле й прийдешне,
мандрівка в Країну Чеснот...*

Дмитро Білоус

Ключові вірші: "Дитино Моя, можливо ти не знаєш Мене, але Я знаю про тебе все..." (Пс. 139:1).

"Я ж бо поруч з тобою. Я повен любові до тебе". (1 Ів. 4: 16).

"Ти – Мій скарб..." (Вих. 19:5).

Хід заняття

I. Емоційне налаштування. Вітання

Діти стають в коло, беруться за руки. "Запалюємо іскру" – по черзі тиснемо руку один одному, "заряджаючи" теплом товариша.

Далі, передаючи по колу м'яч – символ сонця, радості та світла, називаємо одне слово асоціацію – відповідь (іменник) на питання вчителя "Яке відчуття було для вас найціннішим під час відпочинку влітку"?

- Вступ. Робота в групах.

Можна об'єднати дітей у четвірки, або п'ятірки (звичним для учнів класу способом – жеребкування кольоровими картками, цифрами, фігурками тварин, квітів чи птахів тощо).

Кожна група повинна мати:

– аркуш ватману на рівній поверхні та білий пісок (можна замінити манною крупою);

- шаблони пантбуків;
- цеглини ЛЕГО;
- пісковий годинник;
- фарби, папір для малювання.

Запитання вчителя:

- Добро – поняття матеріальне чи духовне?
- А чи можна побачити добро?
- А чи можна Його намалювати?
- А чи можна Його почути?

- 1-ша розгортка. Читання

Рівна спадщина

(З народного)

В одного купця було два сини. Старшого батько любив і хотів усе своє добро віддати йому. Матері жаль було меншого сина. Вона прохала батька, щоб він до певного часу не казав синам, як ділитиме між ними спадщину. Вона хотіла якимось зрівняти обох синів. Купець її послухав і змовчав.

Одного разу мати сиділа біля вікна й плакала. До вікна підійшов подорожній і спитав, чого вона плаче? Жінка відповіла: "Як же мені не плакати? Обидва сини мені рівні, обох люблю однаково, а батько хоче одному синові усе віддати, а другому - нічого. Я прохала чоловіка, щоб він нічого не казав синам, а я за цей час вигідаю, як допомогти меншому. Але ж грошей своїх у мене нема, я не знаю що робити". Подорожній сказав: "Тут легко пособити: піди і скажи синам, що старшому буде усе, а меншому – нічого, і тоді в обох буде рівно".

Мати послухалась. Менший син як дізнався, що у нього нічого не буде, пішов у чужі краї і вивчивсь ремеслам і наукам. Старший жив із батьком і нічого не навчився, бо знав, що буде багатий.

Як батька не стало, старший не вмів нічого робити і скоро прогайнував усе своє добро. А менший, вернувшись додому, знав і ремесло, і науку, працював і розбагатів.

(Запропонувати дітям створити пантбук, головним героєм обравши

молодшого сина. Додатково: нехай учні дадуть йому своє ім'я).

Опишіть героя	Герой _____ Назва твору _____ Автор твору _____ Жанр твору _____	Ставлення автора до героя
Негативні риси героя	Фото або малюнок героя	Ким би міг бути герой в наш час?
Позитивні риси героя	Створіть асоціативний ряд з літерами імені героя	Використайте смодкі для вашої оцінки образу

• Обговорення в групах. Обрання найцікавіших робіт. Коротка презентація з поясненням (3–4 учні).

– У чому, на вашу думку, цінність знань?

– Як ви розумієте зміст прислів'я "Не збирай синові худоби, збери йому розум"?

• 2-га розгортка. Я у світі

Учитель. Як ви думаєте, хто і що допомагає нам вчитися, здобувати знання для подальшого життя? (Відповіді дітей).

Пропоную практичне підтвердження ваших міркувань. Кожна група обирає свій колір ЛЕГО-цеглин. Далі будуюмо спільно вежу, отримуючи інструкцію поступового будівництва. Пригадаємо правила роботи в групі (діти пригадують основні правила – взаємодопомога, вміння слухати інших, взаєморозуміння та повага і т. ін.).

Учитель кидає цифровий кубик, а діти будують свої вежі, виконуючи вказівки – з'єднати "наступний поверх" певною кількістю точок дотику.

Учитель. У цьому навчальному році ми говоритимемо про вміння слухати і чути, про дари Божі для людини, про саму людину – вінець Божого творіння... Які ваші особисті якості допомогли побудувати спільні якісні вежі? (Міркування дітей).

- 3-тя розгортка. Математика
- Як ви гадаєте, чим можна виміряти пісок?
- Що потрібно зробити, щоб дізнатися скільки важить пісок?
- Які одиниці виміру маси вам відомі?
- Що ще завдяки піску можна виміряти?
- Так, завдяки піску можна виміряти час. (Учитель демонструє пісковий годинник).

- Як ви гадаєте, що можна встигнути за 1 хвилину?
- 4-та розгортка. Мистецтво
- Подивимося, чи встигнете ви за 5 хвилин методом "кляксографії" зобразити символ Божого творіння – дерево, метелика, пташку, хвилі, сонце і тощо.
- Малювання повітрям.
<https://www.youtube.com/watch?v=bKpP7RqK2uQ>
- Що ви відчували, коли малювали свої уявлення? Як почуваєтеся зараз, коли бачите кінцевий результат своєї праці?
- 5-та розгортка. Практичні навички
- Навчає Біблія.

Із Соломонових притч:

- "Немає мудрості, і немає розуму, і немає поради поза Господом". (21: 30).
 - "Доклади серця свого до навчання і вуха свої до розумних слів". (23: 12).
 - "Вуха, уважне до повчання життя, завше серед мудрих". (15: 31).
- Спробуйте пригадати свої приклади із життя, які могли б прокоментувати дані цитати.

II. Рефлексія

Завдання для кожної групи: намалюйте пальчиками на піску свої враження від почутого сьогодні на першому занятті. Потім інші учасники груп зможуть відгадати ваш настрій. А на завершення і настанову на наступні уроки – перегляньте, почуйте і поміркують – притча "Насіння".

<https://www.youtube.com/watch?v=70kJtQhVPQQ>

Тема місяця. У школі і на вулиці

Тема тижня. Як ми взаємодіємо

Тема. Добро від Бога

Мета: дати учням уявлення про те, що лежить в основі доброти, доброго вчинку, славлячи добро в людині, її справах і ставленні до інших; активізувати пізнавальну діяльність дітей, розбудити в дітях радість, тому, що Бог є з нами і опікується нами; формувати уявлення про те, що Ісус Христос є взірцем для нас, прикладом істинної правди; розвивати самостійне мислення, уяву, зв'язне мовлення, увагу, пам'ять; вчити керувати своїми емоціями, управляти вчинками, формувати етично-емоційну сферу діяльності; розвивати бажання безкорисливо чинити добро, приходити на допомогу в найважчі хвилини життя.

Очікувані результати:

- висловлює та аргументує власну думку, поважаючи позицію інших і дослухаючись до спільних рішень (МОВ);
- підтримує діалоги з тем, пов'язаних із важливими життєвими ситуаціями;
- зіставляє почуте з власним досвідом, висуває власні гіпотези;
- ставить запитання дорослим і одноліткам щодо інформації, яка викликає сумнів або є незрозумілою;
- наводить аргументи на захист власної думки та ілюструє її прикладами;
- робить висновки зі спостережень і досліджень разом з учителем або самостійно (ПРО);
- уміє керувати своїми емоціями, учинками, формувати етично-емоційну сферу діяльності (СЗО);
- систематизує та узагальнює інформацію.

Обладнання: Біблія; Підручник "Я досліджую світ. 3 клас" (у 2-х ч.) (Іщенко О. Л.); схематичне зображення квітки; стікери; проектор або інтерактивна панель; клубок кольорових ниток.

Ключові вірші:

Дитяча молитва

*Боже мій Всевишній,
Все в Твоїх руках.
Сонечком смієшся
В синіх небесах.*

*Бачиш все і чуєш,
Нас прощаєш знов:
Щедро всім даруєш
Ти Свою любов.*

*Я Твоє створіння –
Ангельське, земне;
Милістю Своєю
Огорни мене.*

Розкажи, як жити;

*Шлях мій освяти:
Я ж такий маленький –
Будь зі мною Ти...*

Василь Герасим'юк

"Доклади серця свого до навчання і вуха свої до розумних слів" (23: 12).

Хід уроку

I. Емоційне налаштування

• Клубок ниток.

1. Узяти клубок ниток яскравого кольору.
2. Учасники гри сідають (стають) у коло.
3. Учитель тримає в руках клубок ниток. Він перший дає відповідь на запитання для роздумів: "Дякую Тобі, Боже, за..." Тоді він кидає клубок з нитками іншому учаснику, тримаючи кінець нитки в себе.
4. Так відповідають на це питання інші, хто отримав клубок, повільно його розмотуючи й утворюючи "павутинку" усередині кола.
5. Ведучий підводить учасників до аналізу того, що відбувалося (що означає сам факт кидання клубка кожному учасникові? про що говорить переплетення ниток?).

Збираючи і підсумовуючи найважливіші роздуми, вчитель відкриває значення і зміст гри. (Усі ми маємо за що дякувати Богові, усі ми об'єднані єдиною турботою про нас...).

II. Оголошення теми уроку "Добро від Бога"

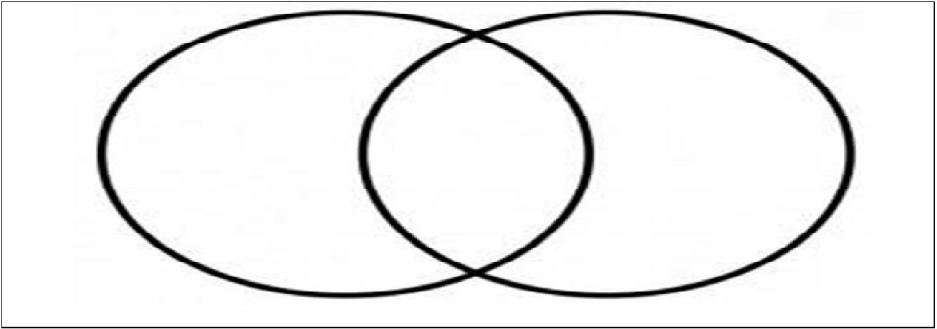
• Вправа "Очікування".

Формуємо три головні питання для уроку, котрі маємо вивчити й усвідомити. (Використовуємо технологію "мозкового штурму"). Питання записуємо на дошці.

- Що таке "дари" і "добро"?
- Яке добро отримуємо від Бога?
- Як я можу подякувати Богові за Його добро для мене?

III. Актуалізація опорних знань

Використовуємо технологію "Круги Вєнна" – спільне, відмінне в поняттях "дари" і "добро". Асоціації записують у схемі.

Дари – подарунок, подяка, талант...,
Добро – опіка, мир, допомога...,
Спільне – життя, любов, віра...

IV. Вивчення нового матеріалу

- Слово вчителя.

Усі ми любимо Господа. Творець світу невидимий, як і наша думка. Проте в нас перед очима – Його незчисленні творіння. І ми маємо бути вдячні Йому за все: за погожий ранок, за дощ і сонце, за радість жити.

Від Бога маємо таке добро:

для душі: молитва, духовні дари, любов, милосердя, доброта, вірність, віра, мужність, лагідність;

для розуму: знання, досвід, мудрість;

для тіла: здоров'я, краса, одяг, їжа, тепло.

Християни віряють, що всяке справжнє добро походить від Бога, що воно вічне і непереможне. Тільки добро перемагає зло.

- Робота зі Святим Письмом. Розважання.

– Ми створені за Божим образом, тому теж здатні виявляти цю рису (*Буття 1:27*). Наслідуючи Бога, ми зможемо робити добро всім, а не тільки близьким.

– Усе було створено Богом дуже добре: "І побачив Бог усе, що Він створив, і ось, добре воно" (*Бут. 1:31*).

– Усе добре походить від Бога: "Всяке добре даяння і всякий досконалий дар сходять зверху, від Отця світів, у Якого немає зміни і ні тіні переміни" (*Як. 1:17*).

- Перегляд або слухання притчі "Відро яблук".
<https://www.youtube.com/watch?v=eeTK4AssNbQ>

- Бесіда про побачене.

- Виконуємо Правила доброти.

Не будьмо жадібними.

Прощаймо помилки іншим.

Ніколи не виявляймо заздрості.

Співчуваймо іншим, а не собі.

- Фізкультхвилинка.

Об'єднати дітей у пари.

<https://www.youtube.com/watch?v=BPC5nU5cStw>

Я танцюю з тобою...

- Робота з підручником ЯДС (О. Л. Іщенко).

З с.15 прочитати текст про емоції. Дати відповідь на запитання: "Як настроїв

та емоції впливають на тих, хто поруч?"

V. Закріплення вивченого матеріалу

Уявімо себе кореспондентами інформаційної газети малих християн. Спробуйте записати, або й намалювати свої думки на одне із запитань до нашої сьогоднішньої теми: 1. Добро – поняття духовне. 2. Тільки добро перемагає зло. 3. Добро завжди вчасне.

Учитель може одразу створити інформаційний плакат (наклеїти на великий папір роботи дітей). Цей матеріал може стати в нагоді на наступний урок для повторення теми.

VI. Рефлексія

Перед вами стікери у формі пелюсточок. Напишіть на даних листочках, яке добро від Бога є для вас найціннішим. Учні записують (може бути і декілька варіантів відповідей), а потім приклеюють до сонячної серединки на квітку велику (подібно до казкового соняха).

VII. Підсумок

Дезидерата

"...отож, будь у мирі з Богом, що б ти не думав про Його існування, чим би не займався та якими б не були твої прагнення. У вуличному гаморі, у метушні життя збережи спокій своєї душі. З усіма своїми пастками, утомою та втраченими мріями, цей світ усе ж чудовий. Будь уважним і намагайся бути щасливим". *Цей текст датований 1692 роком, знайдено в старій церкві в Балтиморі.*

Тема місяця. Подорожуємо і відкриваємо світ

Тема уроку. Людина – вінець Божого творіння

Мета: довести до учнів, що людина – найкраще, найдосконаліше творіння Боже на Землі; показати, що кожен з нас створений за Образом і подобою Божими; формувати уявлення про те, що кожен із нас створений за Образом і подобою Божими; виховувати почуття відповідальності за взаєморозуміння між людьми; розвивати самостійне мислення, уяву, зв'язне мовлення, увагу, пам'ять.

Очікувані результати:

- усвідомлює свою неповторність та всіх людей як образу і подоби Божої (СЗО);
- взаємодіє з іншими на основі спільних цілей, дотримується правил співпраці у групі (ГЮ);
- наводить аргументи на захист власної думки та ілюструє її прикладами (МОВ);
- зіставляє прочитане з власним життєвим досвідом (МОВ).

Обладнання: Біблія для дітей, проектор, роздавальний матеріал (серветки, роздруковки з ключовим віршем і хмарою слів).

Біблійна історія. Створення людини (*Бут. 1: 26–31; Бут. 2: 21-25*).

Ключові вірші:

"Сотворімо людину на наш образ і на нашу подобу, і нехай вона панує над рибою морською, над птаством небесним, над скотиною, над усіма дикими звірами й над усіма плазунами, що повзають по землі..." (*Бут. 1:26*).

"І створив Господь Бог людину з пороку земного. І дихання життя вдихнув у ніздрі її, і стала людина живою душею" (*Бут. 2:7*).

Словник:

Образ – зовнішній вигляд кого-, чого-небудь.

Подоба – зовнішній вигляд (стосовно людини); зовнішність.

Образ Божий – подібність людини до Бога за здатністю мислити, почувати і проявляти волю.

Подоба Божа – досконала людина, тобто подібна до Бога.

Хід уроку

I. Емоційне налаштування і мотивація навчальної діяльності

• Сугестивна технологія "Серветка".

Учитель роздає учням серветки і дає інструкції:

- Візьміть серветку в руки.
- Складіть її удвоє і відірвіть правий нижній кут.
- Знову складіть серветку вдвоє, відірвіть лівий нижній кут.
- Перегорніть серветку ще раз і відірвіть лівий верхній кут.
- Розгорніть серветку.
- Чи є однакові серветки?
- Чи є у когось правильна чи неправильна серветка?
- Тож і в класі ви всі різні. Немає двох однакових учнів. Тому кожен нехай працює так, як він може. Це обов'язково принесе успіх.

II. Засвоєння нових знань

• Вправа "Склади речення".

Завдання: прочитати ключовий вірш.

І дихання	Господь Бог	Вдихнув	І стала людина	З пороку	Душею
6	2	8	10	4	12
І сотворив	Життя	Людину	У ніздрі її,	Живою	Земного
1	7	3	9	11	5

• Ознайомлення з Біблійною історією про створення людини.

– Перегляд мультфільму "Історії Старого Завіту – Створення світу" (Clara Studio. tv).

<https://www.youtube.com/watch?v=-PX88ZFe9x8>

– Робота зі Святим Письмом (дитячою Біблією).

• Порівняння з переглянутим.

Обговорення Біблійної історії.

– Як людина стала живою душею?

– Де поселив Бог людину?

– Що зробив Бог після того, як навів на Адама міцний сон?

– На кого перетворив Бог ребро, яке взяв з Адама?

– Отже, як з'явилися перший чоловік і перша жінка?

– За чийм Образом та подобою створені люди?

– Чи помітили ви, як Бог називає Себе? (Нашим, Подобою Нашою).

Учитель. Отже, хто створив людину? (Бог Отець, Син і Дух Святий; ми нащадки Адама і Єви, а це означає, що ми створені Триєдиним Богом за Його Образом і подобою).

• Фізкультхвилинка.

Учитель. Відпочинемо та налаштуємось на подальшу роботу за допомогою руханки "Якщо ти щасливий". (Гурт "Малдіви", З любов'ю до дітей).

<https://www.youtube.com/watch?v=ICyFLC7SKbg&t=97s>

• Прослуховування та обговорення оповідання В. Сухомлинського "Соромно перед соловейком".

<https://www.youtube.com/watch?v=kXRt1n91leg>

– Як дівчатка почувалися в лісі?

– Проаналізувати вчинок Олі.

– Чому Ліда поступила по-іншому?

– Ким людина повинна бути в природі згідно із задумом Божим?

• Вправа "Хмара слів".

Роздати дітям аркуші з "хмарою слів". Завдання: підкреслити риси, які підкреслюють неповторність людини як Божого творіння.

Краса, неповторність, вміння любити, вміння прощати, можливість допомагати, лінь, спілкування, жадібність, цілеспрямованість, самовпевненість, людяність, порядність, цілеспрямованість.

• Вправа "Чи правда, що...".

Чи правда, що...

– ...кожна людина не має нічого спільного з іншими людьми?

– ...деякі люди є особливими і неповторними?

- ...на планеті немає двох однакових людей?
- ...кожна людина у світі неповторна?
- ...ми відрізняємося лише зовнішністю?

III. Підсумок

- Який у вас зараз настрій? (Зобразити у вигляді смайлика).
- Які таємниці відкрили для себе?

Тема місяця. Між минулим і майбутнім

Тема. Уміння слухати і чути

Мета: навчати учнів не тільки слухати Слово Боже, але і виконувати його, пояснювати вплив слова правди на нашу поведінку; розвивати в учнів розуміння, уважність до Слова Божого як найвищої мудрості; виховувати відповідальність за свої вчинки, розуміння наслідків свого вибору у житті; формувати етичні звички; виховувати любов до свого народу, рідної мови, культуру поведінки.

Очікувані результати:

- висловлює та аргументує власну думку, поважаючи позицію інших і дослухаючись до спільних рішень (МОВ);
- підтримує діалоги з тем, пов'язаних із важливими життєвими ситуаціями;
- зіставляє почуте з власним досвідом, висуває власні гіпотези;
- ставить запитання дорослим і одноліткам щодо інформації, яка викликає сумнів або є незрозумілою;
- наводить аргументи на захист власної думки та ілюструє її прикладами;
- робить висновки зі спостережень і досліджень разом з учителем або самостійно (ПРО);
- уміє керувати своїми емоціями, вчинками, формувати етично-емоційну сферу діяльності (СЗО);
- систематизує та узагальнює інформацію.

Обладнання: підручник О. Волощенко "Я досліджую світ" 3 клас (частина 1); Біблія в переказі для дітей; ангелики-емоції; стікери; проєктор.

Ключовий вірш: Біблійна історія. Притча про сіяча (Мт. 13:33).

"Справді ж блаженні ті, що слухають Боже слово і його зберігають". (Луки 11:28).

"...Чудовим способом відрізнити вартісне від другорядного є уважне слухання". (Борис Гудзяк).

Хід заняття

І. Емоційне налаштування. Привітання

Учитель. У кожного з вас на парті лежить зображення ангеликів, які зображають певні емоції. Покажіть, з яким настроєм ви прийшли на урок.

1. Радість

2. Незадоволення

3. Здивування

4. Сум

мал. Наталії Букатчук

II. Актуалізація опорних знань

- Робота в парах: "Малюнок".

Учитель. Сьогодні на вас чекає новий урок, тему якого, дорогі діти, ви визначите самі.

Візьміть в руки один олівець (фломастер). Спробуйте разом (парою) намалювати дерево. (Обов'язкова умова: на одному листочку, одним олівцем разом намалювати дерево).

– Було легко чи важко виконувати цю роботу? Поясніть чому?

– А як треба було вчинити, щоб результат був більш успішним? (Треба було спочатку обговорити, що будемо малювати, як малювати, тобто треба було вступити в спілкування один з одним).

– Як ви думаєте, про що ми будемо сьогодні говорити?

Учитель. Діти, кожна людина має власне і тільки одне життя. Але вона живе з людьми, між людьми, серед людей. Людина має розум і велику цінність – можливість спілкуватися з іншими.

Отож, тема нашого уроку – "Уміння слухати і чути". У мене до вас запитання: "чому треба вміти слухати?", адже це так просто.

III. Вивчення нового матеріалу

- Слово вчителя "Ситуації".

Ситуація 1

У класі всі говорять одночасно. Що з цього вийде? А чи почує хоч одна людина іншу? А якщо до однієї людини одночасно звертаються багато людей? Що робити? Як встановити порядок?

Ситуація 2

Після літніх канікул всі одночасно вирішили розказати вчителю, як провели літо. Чи почув класний керівник хоча б когось? Чому?

Ситуація 3

Двоє дорослих розмовляють, а вам треба звернутися до одного з них? Як вчинити в даній ситуації?

Ситуація 4

На уроці вчитель дає питання, на яке ніхто з учнів не наважується відповісти, як тільки хтось починає відповідати, інші перебивають. Як бути?

Ситуація 5

Після довготривалої хвороби дівчинка зателефонувала до своєї подруги, хотіла щось розпитати, але однокласниця не дала їй слова сказати. Як правильно було б повести себе у даній ситуації? Що не так вчинила дівчинка?

- Практична робота "У спілкуванні головне".

Запишіть у зошит:

- взаємоповага;
- порядок під час спілкування;
- спочатку надати слово тому, хто був відсутній;
- уміння увійти в розмову (*ситуація 3*);
- поведінка на уроці;
- уміння вести телефонну розмову.

Учитель. Не випадковим є те, що Бог створив людину з одним ротом, але з двома вухами. Є багато цитат, зміст яких навчає нас менше говорити й більше слухати.

Ісус розповів пізнавальну притчу про важливість слухати, чути, сприймати почуте. Давайте переглянемо відеоролик.

Учитель. Ви прослухаєте притчу про сіяча. Відкрийте Євангеліє від Матвія 13 розділ 4–9 вірші.

Ви знаєте, що Слово Боже треба слухати уважно, зосереджено, спокійно і терпляче. Зараз ви будете слухати притчу і слідувати за текстом в Євангелії.

- Перегляд відеоролика.

Розповіді Доброї Книги – Притча про сіяча.

https://www.youtube.com/watch?v=ztmRxVMhZ3A&ab_channel=ClaraStudio.tv

- Закріплення прочитаного.

- Скільки ґрунтів розглядається в притчі? (Чотири).

- Що сталося із зернятками, які впали біля дороги? (Потоптане, видзьобане птахами).

- Що сталося із зернятками, які впали на кам'янистий ґрунт? (Висохло).

- Чи дало плід зерно, яке впало між терен? (Терен заглушив зерно).

- Як називається земля, яка вродила плід в тридцять, шістдесят і сто раз? (Добра земля, родючий ґрунт).

- Фізкультхвилинка "Ти не слухай мале вушко, що не слід".

<https://youtu.be/NE7vloH7x7c>

- Сторітеллінг.

Учитель. Ісус Христос часто говорив такі слова: "Хто має вуха, хай слухає". Як ви розумієте ці слова? Складіть невеличку розповідь про те, як ми маємо слухати Бога, батьків, друзів. Чому важливо слухати Слово Боже? Якою людиною стає, коли слухає Слово Боже? Допомогою вам стане скринька зі словами, які можете використати у своїй розповіді. (Уважно (щоб зрозуміти і запам'ятати); спокійно (щоб почути); зосереджено (щоб зібратись з думками); терпляче (щоб примусити себе почути).

- Інтеграція з ЯДС. Проблемне питання.

Учитель. Пригадайте історію про заснування Кривого Рогу (с. 49, підручник ЯДС).

За що поважали козака Рога, чому до нього часто приходило за порадою? У чому його секрет? (Він умів вислухати кожного, підібрати потрібні слова).

IV. Підбиття підсумків

Учитель. Слово Боже – це найважливіша мудрість у нашому житті. Тому ми повинні слухати Його дуже уважно. Багато мудрості наш народ заклав у прислів'ях та приказках, давайте закінчимо їх разом.

Слухай багато, ... а говори мало.

Слухай сто разів, ... а говори раз.

Слухай перший, ... говори останній.

Сім раз відмірай, ... а раз відріж.

Доброму слухачеві ... пів слова вистачить.

Хто говорить – сіє, ... а хто слухає – жне.

- Робота над повчальним віршем.

"Справді ж блаженні ті, що слухають Боже слово і його зберігають". (Луки 11:28). Блаженні – Щасливі. Що таке щастя? Якщо ми слухатимемо Бога, він буде нас любити, пошле здоров'я і Свою Благодать.

"...Чудовим способом відрізнити вартісне від другорядного є уважне слухання". (Борис Гудзяк).

V. Рефлексія

- Практикум.

Учитель. Для того щоб проросло зерно, дало гарний плід, треба добре чути свого співрозмовника. Давайте з'ясуємо чи ви зрозуміли зміст притчі.

– Хлопець подає бабусі милостиню. Чи проросло зерно Слова Божого в серці цього хлопця?

– Дівчинка допомагає матері готувати їжу, мити посуд. Яким ґрунтом можна вважати серце цієї дівчинки?

– Діти діляться цукерками. Чи принесло плід Слово Боже в їхніх серцях?

– Учні на уроці грають у телефон? Яким ґрунтом є серця цих учнів?

– Хлопчик ввічливо пропускає дівчинку в дверях перед собою. Чи є доброю землею його серце?

– Хлопець глузує з дівчини, яка перехрестилася йдучи повз церкву. Яким ґрунтом є серце цієї дівчини? А хлопця?

• Повчальне оповідання (учитель читає оповідання).

Уміння слухати – мистецтво, якому можна навчитись

Одного разу в приймальню Оксфордського університету зайшли, небагато одягнені чоловік і жінка. На питання секретаря: "Що ви хотіли?" Жінка сказала: "Нам потрібно зустрітися з директором університету". Секретар оглянула їх скептичним поглядом і відповіла: "Директор зайнятий і навряд чи зможе вас прийняти. Приходьте пізніше". "Добре, – сказала жінка. – Ми почекаємо стільки, скільки потрібно".

Через дві години директор зміг їх прийняти, і як тільки вони зайшли, одразу сказав: "Панове, у вас є одна хвилина, я дуже зайнятий". Жінка подякувала йому, що зміг їх прийняти і мовила: "Ви знаєте, наш улюблений син вчився у вашому університеті, йому дуже подобалося тут навчатися. Але так склалася обставина, що рік тому, він трагічно загинув. Ми дуже любили нашого сина і в пам'ять про нього хотіли поставити пам'ятник на території університету". Директор зупинив її на півслові: "Панове, про що ви говорите? Це не кладовище, а університет. Ідіть, я дуже зайнятий". "Ви, напевно, нас неправильно зрозуміли. Ми хотіли б за свої горші побудувати корпус, подарувати його університету і назвати цей корпус ім'ям нашого сина". Директор знову перебив: "Панове, про що Ви думаєте? Одна тільки лабораторія коштує 7 мільйонів фунтів. Ідіть". Подружжя встало і тихо пішло до виходу. Уже біля дверей чоловік, котрий мовчав увесь час, сказав дружині: "Слухай, якщо так недорого коштує лабораторія, може є сенс нам побудувати свій університет?". Увечері того дня вони сіли на поїзд, який прямував у місто Стенфорд, і побудували там Стенфордський університет.

• Бесіда за прочитаним.

– Що трапилось в даній ситуації? (Директор університету не зміг або не захотів вислухати цих людей, упустив кошти в свій університет і заробив конкурента. Дуже багато ми втрачаємо, якщо не вміємо вислухати людину).

• Емоційне налаштування.

Ще раз погляньте на ангеліків, чи змінився ваш настрій, які емоції у вас зараз?

• Методична скарбниця.

Подячна молитва

Господи, дякуємо Тобі за цей урок, за те, що пізнали Твою Правду. Допоможи нам бути чемними, говорити тільки гарні слова, добре вчитися, щоб Ти нами пишався. Дякуємо Тобі за все, Ісусе. Амінь.

Конспект інтегрованого уроку з основ християнської етики

Тема: Бережіть себе і людей навколо вас

Мета: дати учням уявлення про те, що людина невід'ємна частина цього світу, який створив Господь; активізувати пізнавальну діяльність дітей; формувати уявлення про те, залежність здоров'я людини від природного і суспільного оточення; розвивати самостійне мислення, уяву, зв'язне мовлення, увагу, пам'ять; виховувати любов до всього живого, позитивне ставлення до подій, які відбуваються.

Очікувані результати:

- висловлює та аргументує власну думку, поважаючи позицію інших і дослухаючись до спільних рішень (МОВ);
- підтримує діалоги з тем, пов'язаних із важливими життєвими ситуаціями;
- ставить запитання щодо інформації, яка викликає сумнів або є незрозумілою;
- наводить аргументи на захист власної думки та ілюструє її прикладами;
- робить висновки зі спостережень і досліджень разом з учителем або самостійно (ПРО);
- уміє керувати своїми емоціями, учинками, формувати етично-емоційну сферу діяльності (СЗО);
- систематизує та узагальнює інформацію.

Обладнання: сюжетні малюнки, таблиця психонастрою.

Хід уроку

I. Організація уроку

(Учні, узявшись за руки, висловлюють один одному і присутнім побажання).

Учитель. Розпочати урок хотіла б зі своєрідного психологічного тесту. Я роздам аркуші паперу, на яких зображені овали, а ви спробуйте схематично за хвилину змалювати свій настрій. Настрій людини можна визначити за виразом її обличчя.

			
Радісна	Уважна	Зла	Сумна

II. Актуалізація опорних знань

Учитель. Давайте прочитаємо тему нашого уроку.

На цьому уроці ми зосередимо свою увагу на таких питаннях:

- Завдання людини у світі.
- Що є необхідним для життя людини?
- Як допомогти собі і рідним у збереженні здоров'я?

Для цього нам потрібно пригадати:

– Що таке довкілля?
– Що потрібно для того, щоб існувало життя в довкіллі? Знайдіть відповідь на шифрограмі. (Сонячне тепло і світло, повітря, вода, земля, живлення). Це умови життя.

Учитель. Подивіться на дошку. Чи зможете ви поділити все, що бачити, на групи.

Учні називають такі групи:

нежива природа;

жива природа;

предмети, які створила людина.

– До якої групи належить людина?

Учитель. Для того, щоб дати відповідь на інші питання, послухаймо одну розповідь. (Діти інсценізують притчу).

Учитель. Господь творив наш світ з любов'ю, наповнюючи його різними чудами. Тоді ангели співали й танцювали перед Богом. Усі творіння ставали в чергу, щоб привітати Господа. Кожному з них Бог дав обов'язки, аби все у світі існувало в мирі та злагоді, щоб усі були щасливими.

Сонце. Я сонце. Я зігріваю всіх своїм теплом. Я завжди маю бути пунктуальним. Без мене не було б життя на Землі!

Хмарка. Я хмарка. У мені дуже багато води. Я напуваю все живе.

Троянда. Колись я була колючим кущем, але Господь обдарував мене прекрасним цвітом. І зараз я дарую людям красу. Я є натхненням для художників і поетів. Я є виявом любові, коли мене дарують.

Вошка. Я маленька вошка. Мене всі дуже не люблять. Але Господь дав мені особливе завдання: я навчатиму всіх покори.

Людина. Я людина. Я зігріта сонцем, живу на Землі, яку напуває хмарка, річка. Милуюся трояндами та іншими квітами. Інколи в моєму житті можуть бути різні неприємності, найменшою з яких може бути ось ця маленька вошка, яка нагадує мені, що гординя і велич – це великий гріх. Господь дав мені особливе завдання – доручив мені весь світ. І сказав мені десять слів для того, щоб людина насправді залишалась людиною.

– Кого Господь обдарував особливим даром? (Людину).

– Який найбільший дар Господь Бог дав людям, коли їх створив? (Розум, волю).

– Як ви думаєте, про яких десять слів йшла мова? (Десять заповідей Божих).

– Чи може людина жити поза довкіллям? Давайте переконаємось у цьому.

• Проведення експериментів.

– Давайте попрацюємо в парах. Один з вас затамує на деякий час подих, а інший поставить своєму сусіду по парті на пульту руку. Що відбувається?

– Заплющимо очі.

Чи можемо ми щось бачити?

– Уявімо собі на хвилинку, що на всій планеті зникла вода?

Що в такій ситуації буде з нами?

– Уявімо собі, що люди перестануть один до одного посміхатися.

Що буде тоді з нами?

II. Вивчення нового матеріалу

Учитель. На уроці читання ми ознайомилися з однією історією. Хтось з

учнів займе крісло автора і пригадає, про що йшлося.

Діти, хто з вас здогадався, де старий мудрець назавжди зберіг зображення зірочки?

Учитель. У кожному яблуці є місце для щасливої зірочки. Давайте уважно подивимось, чи є маленька зірочка у цьому яблуці. (Учитель роз'єднує дві половинки і показує дітям зірочку). Подивіться, як затишно зірочці в яблуці. Тут вона має дім (яблуко) і друзів (зернятка). Якщо ми з'єднаємо половинки яблука, то побачимо, яке воно красиве.

– Дивлячись на це яблуко (на його серединку), що ми можемо сказати стосовно людей?

- Як ви думаєте, чому мудрий старець допоміг зірочці?
- Чи відчували ви сум, самотність?
- Як можна допомогти людині не відчувати себе самотньою?
- Що ви відчуваєте, коли зробили для когось щось хороше?
- Які приємні речі можна зробити для оточуючих, дорогих вам людей?

• Фізкультхвилинка.

Учитель. Пропоную вам зробити зірочку і поставити промені щастя, любові і добра від себе до всіх дорослих, дітей на Землі.

Учні однієї з груп під моїм керівництвом підготували план-запитання.

- Що може стати причиною хвороби?
- У чому причина поганого настрою свого і оточуючих?
- Що може призвести до відчуття щастя?
- Як впливаємо ми на здоров'я, самопочуття інших людей?

III. Робота з текстом

(Кожен вчитель самостійно добирає текст, що відповідає темі уроку, зачитує і аналізує його).

IV. Робота у групах

1. У вас є лист паперу, поділений навпіл. Ваше завдання: в одній половині намалювати ті речі, які необхідні для життя, а в іншій – бажані.

2. Обговорення.

- Про що це свідчить?
- Чи можна жити без бажаних речей?
- А без необхідних? Чому?
- Чи може людина отримати все бажане? Завдяки чому людина іноді може отримати бажане? (Слово-відгадка заховане у прислів'ї).

3. Практична справа.

Ми з'ясували, що людина не може жити поза довір'ям. Але що доброго вона може зробити для довір'я?

З кожної групи представник вибере для групи завдання:

- А) для рослинного світу;
- Б) для тваринного світу;
- В) для неживої природи;
- Г) для людини.

V. Підсумок уроку

Запитання зі скриньки.

- Як можна берегти себе і тих хто поряд з вами?

– Чи може людина бути щасливою, коли навколо інші нещасливі?

VI. Творче завдання

1 група – намалювати "Місто щастя".

2 група – "Місто, у якому живуть нещасливі люди".

Дати відповідь на таке питання: Чи існують такі міста?

3 група – написати роздуми на тему "Що таке щастя".

4 група – скласти програму "Я рятую світ".

4 клас

Тематичні паралелі
4 клас. Вчимося мудрості

Тема місяця. Орієнтовні дослідницькі запитання	Тема уроку	Дата
<p>1. Подорожуємо і відкриваємо світ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чи можуть винаходи бути небезпечними? • Які відкриття змінили світ? • Які загрози чатують на нас у довіккілі та як їх уникнути? 	<p>1. Вступ.</p> <p>2. Живемо в доброті та правді:</p> <ul style="list-style-type: none"> • доброта людини починається з добрих думок і намірів. <p>3. Вчимося прощати (уміння прощати) – важлива риса людини.</p> <p>4. Виявляємо милосердя (милосердя) - миле серце.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Світ потребує нашого милосердя 	
<p>2. Машина часу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чому важливо знати своє майбутнє? • Як далеко в минуле ми можемо зазирнути? • Які традиції українців ми хочемо продовжити в майбутньому? 	<p>5. Ділимося радістю з ближніми – Бог запрошує людину до радісного життя. Євангеліє – це Добра Новина.</p> <p>6. Творимо добро – добро матеріальне й моральне. Наслідувати Ісуса Христа у творенні добра.</p> <p>7. Вчимося щедрості: "Краще давати, ніж брати".</p> <p>8. Співчуваємо ближньому – здатність співчувати має лише людина</p>	
<p>3. Чарівні перетворення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Як зберегти своє здоров'я? • Чому кров червона? • Як працює серце? • Чи вміємо ми дихати? 	<p>9. Узагальнювальний урок.</p> <p>10. Вчимося бути справедливими – справедливість і чесність у житті.</p> <p>11. Вчимося бути чесними (чесність) це запорука справжньої дружби.</p> <p>12. Вчимося бути надійними і пунктуальними. Надійність як дотримання обіцянки</p>	
<p>4. Факти і таємниці:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Як я сприймаю інформацію ззовні? • Як ти дорослішаєш? 	<p>13. Вчимося бути надійними і пунктуальними. Бути пунктуальним – означає вміти розпоряджатися своїм часом.</p>	

	<p>14. Вчимося бути правдомовними (правдомовність) невід'ємний складник життя людини.</p> <p>15. Узагальнювальний урок.</p> <p>16. Повторення навчального матеріалу за I семестр</p>	
<p>5. Світ невидимий:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Хто такі віруси і як вони спричиняють хвороби? • Як захиститися від вірусів? 	<p>17. Вчимося виправляти помилки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • потреба визнання власних помилок. • Виправлення помилок – шлях до мудрості. <p>18. Радіємо успіхам ближніх (радіти успіхам ближніх) – це вияв любові до них.</p> <p>19. Вчимося бути стриманими і скромними – "Бог гордим противиться, а покірним дає Свою благодать"</p>	
<p>6. Світ невідомий:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Де у Всесвіті зосереджена матерія? • У чому унікальність планети Земля? 	<p>20. Вчимося бути миролюбними. Вчимося жаліти ближніх, так як мир і злагода приносять щастя. Співчуття до слабших.</p> <p>21. Вчимося бути правдивими. Неправдиве звинувачення Ісуса Христа в суді.</p> <p>22. Вчимося бути терплячими і лагідними.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лагідність і терплячість приносять людині радість і спокій. <p>23. Дбаємо про чесне ім'я. Честь і гідність людини як Божого образу</p>	
<p>7. Як це влаштовано:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що я можу зробити для інших? 	<p>24. Узагальнювальний урок.</p> <p>25. Працюємо сумлінно. Значення праці в житті людини.</p> <p>26. Ділимося плодами своєї праці – допомога бідним та немічним.</p> <p>27. Вчимося розкривати свої таланти.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Розвиток талентів – це завдання для кожної людини 	
<p>8. Енергія:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Які бувають джерела енергії? • Чому слід заощаджувати 	<p>28. Узагальнювальний урок.</p> <p>29. Вчимося мудрості. Мудрість дитини зростає від послуху батькам та вчителям.</p>	

<p>енергію та ресурси?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Як поводитися під час пожежі? 	<p>30. Вчимося бути обачними. Обачність і обережність як прояви мудрості.</p> <p>31. Вчимося ввічливості. Пошана та ввічливість – ознаки християнина</p>	
<p>9. Можливості людини:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Яким/якою має бути друг/подруга? • Як розв'язувати конфлікти? • Чи завжди людина має можливість здійснити все задумане? • Чи варто зберігати старожитності? • Як ми зростали? 	<p>32. Будемо наполегливими в пізнанні істини. Повнота істини про світ, людину, Бога відкривається у вченні Ісуса Христа.</p> <p>33. Вчимося приймати корисні поради.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Будь-яка порада повинна провадити до добра. <p>34. Узагальнювальний урок. Вкладай Божу мудрість у свої слова та вчинки.</p> <p>35. Повторення навчального матеріалу за II семестр</p>	

**Тема місяця. Вчимося відповідальності
Інтегрований кейс-урок. Вступ. Навчаємося мудрості.**

Мета: обговорити найважливіші моменти життя учнів під час літніх вакацій; узагальнити дослідження кожного: "Як я змінився/змінилася"; дати учням уявлення про те, що таке правда, прощення та милосердя; активізувати пізнавальну діяльність; формувати уявлення про те, що Ісус Христос є для нас прикладом істинної правди та любові, взірцем безкорисливого творення добра; розвивати самостійне мислення, уяву, зв'язне мовлення, увагу, пам'ять.

Очікувані результати навчання:

- прогнозує ймовірні наслідки власних рішень і поведінки в різних ситуаціях шкільного життя (СЗО);
- висловлює та аргументує власну думку, поважаючи позицію інших і дослухаючись до спільних рішень (МОВ);
- підтримує та заохочує інших, демонструє емпатію під час роботи в групі (ГЮ);
- зіставляє почуте з власним досвідом, висуває власні гіпотези;
- аналізує власну поведінку для запобігання або зменшення ризику для життя і здоров'я (СЗО);
- наводить аргументи на захист власної думки та ілюструє її прикладами;
- робить висновки зі спостережень і досліджень разом з учителем або самостійно (ПРО);
- уміє керувати своїми емоціями, учинками, формувати етично-емоційну сферу діяльності (СЗО);
- систематизує та узагальнює необхідну інформацію (МОВ).

Обладнання: Біблія; Велика книга притч; демонстраційний матеріал для вправи на мислення (м'яка іграшка, склянка, пісковий годинник або учнівський пенал); фольга та ножиці; проєктор або інтерактивна панель.

Шукаймо істину

*Для мене багато не треба,
щоб ласку і добрість пізнати:
лиш провіток рідного неба
та затишок теплої хати,
та житнього хліба шматочок,
та цвіту, що сяє калинно...
...Для мене багато не треба,
щоб серце забилося раптово,
лиш латочку рідного неба
та матері лагідне слово.*

Дмитро Луценко

Треба любити, любити, любити і більш нічого...

Святий отець Піо

Хід заняття

I. Емоційне налаштування. Вітання

Діти стають у коло. "Ділимося радістю" по черзі (ланцюжком) передаємо в руку один одному маленьке сердечко ("малюючи" пальчиком на долоньці

товариша) зі словами побажання чогось дуже доброго напочатку нового навчального року.

• Молитва початкова.

Господи, Ісусе Христе, Сину Божий, молитвами Пречистої Твоєї Матері й усіх святих помилуй нас. Амінь.

(Діти можуть повторювати слова молитви за вчителем).

II. Актуалізація опорних знань

Можна об'єднати дітей у четвірки або п'ятірки (звичним для учнів класу способом), коротко пригадати правила роботи у групі, обрати командира і секретаря команди.

Кожна група отримає: шаблони схем "Фішбоун", цеглини ЛЕГО, пісковий годинник, фольга, ножиці, кольорові ручки і зошити.

Запитання вчителя:

- Віра – поняття матеріальне чи духовне?
- А як можна зрозуміти, чи людина вірить?
- А чи можна втратити віру?
- А як можна допомогти людині відновити віру?

III. Вивчення нового матеріалу

• 1-ша розгортка. ЧИТАННЯ (з передбаченням: методика, коли вчитель робить зупинку під час читання і пропонує дітям продовжити думку самостійно міркуючи).

Щира віра

Одне літо видалося дуже спекотним, дощі майже не падали, і землю накрила посуха. Тому селяни, дуже занепокоєні долею свого врожаю, вирішили звернутися за порадою до священника.

Отче, ми мусимо щось робити, бо інакше втратимо весь урожай! – сказали вони після чергової служби.

Усе, що ви можете вдіяти, – молитися зі щирою вірою, – мовив священник. – Бо молитва без віри – то не молитва. Вона має виходити із серця.

Отож увесь наступний тиждень селяни зби ралися двічі на день і пристрасно молилися, щоби Бог подарував їм дощ. А в неділю вони знову прийшли до священника.

Нічого не виходить, отче! – розпачливо залементували вони. – Ми щодня збираємось і молимося гуртом, а дощу нема й нема.

Ви справді звертаєтеся до Всевишнього з вірою? – запитав священник.

Люди одностайно запевнили його в цьому, проте він похитав головою:

На жаль, ви молитесь без віри. Бо жоден із вас не прихопив із собою парасольки!

Молитися – це просити дощу, вірити – принести парасольку.

Робота у групах – заповнення схем "Фішбоун" ("фішбоун" – (з англ. риб'яча кістка) – прийом критичного мислення, сенс якого полягає у встановленні причинно-наслідкових зв'язків між об'єктом аналізу і факторами, які на нього впливають.

Проблема: "Молитва без віри".

Причини (відповіді дітей): невміння, неуважність, небажання, лінь, хвороба, байдужість...

Факти (наслідки): розчарування, зневіра, страх, сльози...

Висновок: молитися треба з ВІРОЮ.

Обговорення у групах. Обрання найцікавіших робіт. Коротка презентація з поясненням (3–4 учні).

- У чому, на вашу думку, цінність віри?
- Як ви розумієте зміст прислів'я "Око бачить далеко, а розум ще далі"?

• 2-га розгортка. Я У СВІТІ.

Учитель. Як ви думаєте, хто і що допомагає нам долати труднощі, здобувати знання і досвід для подальшого життя? (Відповіді дітей)

Пропоную практичне підтвердження ваших міркувань. Кожна група обирає свій колір цеглин ЛЕГО. Далі – СПІЛЬНО будуємо вежу максимальної висоти. Час – 2 хвилини.

У цьому навчальному році ми будемо говорити з вами про добро і щедрість, будемо вчитися прощати, виявляти милосердя, співчувати ближньому, залишатись чесними, навчатимемось виправляти життєві помилки, виховуючи в собі стриманість, миролюбність, гідність.

Які ваші особисті якості допомогли побудувати спільні якісні вежі? (Міркування учнів).

• 3-тя розгортка. МАТЕМАТИКА.

Погляньте на ці предмети: пісковий годинник, порожня склянка, м'яка

іграшка.

– Що їх може об'єднувати? (Відповіді учнів: один господар, час існування тощо...).

– Що є спільною ознакою? (Відповіді учнів: штучний матеріал, неживі предмети, наповнюваність, тобто можуть бути чимось наповнені – пісок, вода, вата і т. п.).

Використовуючи тільки ці предмети, спробуйте скласти просту веселу задачу і запропонувати розв'язати її друзям з іншої групи.

Наприклад. Ведмедик вирушив до джерела о 8 год ранку. Проїшовши відстань 2 км до води, згадав, що забув удома склянку. Повернувся. Узяв склянку о 10 год ранку. Води вдалося напитися лишень об 11 годині. З якою швидкістю рухався ведмідь? (Учні кольоровими ручками можуть малювати у своїх зошитах схеми, записувати умову та розв'язки).

• 4-та розгортка. МИСТЕЦТВО (технології).

Подивимося, чи встигнете ви за п'ять хвилин створити ключовий символ сьогоднішньої притчі. Спробуйте САМОСТІЙНО розробити алгоритм дій для виготовлення власної парасольки з фольги.

- Що ви відчували, коли втілювали в життя свої уявлення?
- Як почуваєтеся зараз, коли бачите кінцевий результат своєї праці?

• 5-та розгортка. ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ.

Навчає Біблія

Для всього свій час, і година своя кожній справі під небом: час родитись і

час помирати, час садити і час виривати посаджене, час вмирати і час лікувати, час руйнувати і час будувати, час плакати і час радіти, час ридати і час танцювати, час розкидати каміння і час каміння громадити, час обіймати і час ухилитися від обіймів, час шукати і час розгубити, час дерти і час зашивати, час мовчати і час говорити, час кохати і час ненавидіти, час війни і час миру (3: 1–8)

Спробуйте пригадати свої приклади з життя, які могли б прокоментувати дані слова зі Святого Письма.

IV. Рефлексія

- Завдання для кожного.

Рецепт життя від Блаженнішого Любомира Гузара: "Дозвольте, я дам такий невеличкий рецепт для вашого життя, для життя кожного з нас. Увечері, коли ми вже готові йти на спочинок, поставмо собі три запитання:

1. Що Господь Бог зробив для мене сьогодні? Нема такого, щоб Господь Бог мене забув – кожного дня, кожної хвилини він є з нами.

2. Що я зробив для себе доброго: чи я добре вчився сьогодні, чи я використав свої таланти...

3. Що я доброго зробив сьогодні для моїх ближніх, для інших, таких, як я.

Я думаю, якщо ми дуже серйозно і послідовно ці три питання ставили б собі кожного вечора, наше життя набирало б дуже великого значення".

Тема місяця. Подорожуємо і відкриваємо світ

Тема. Живемо в доброті і правді

Мета: дати учням уявлення про те, що означає бути добрим, що лежить в основі доброти, доброго вчинку, славлячи добро в людині, її справах і ставленні до інших; активізувати пізнавальну діяльність учнів; формувати уявлення про те, Ісус Христос є взірцем для нас, прикладом істинної правди; розвивати самостійне мислення, увагу, зв'язне мовлення, увагу, пам'ять; вчити керувати своїми емоціями, вчинками, формувати етично-емоційну сферу діяльності; розвивати бажання безкорисливо чинити добро, приходити на допомогу в найважчі хвилини життя.

Очікувані результати:

- висловлює та аргументує власну думку, поважаючи позицію інших і дослухаючись до спільних рішень (МОВ);
- підтримує діалоги з тем, пов'язаних із важливими життєвими ситуаціями;
- зіставляє почуте з власним досвідом, висуває свої гіпотези;
- ставить запитання дорослим й одноліткам щодо інформації, яка викликає сумнів або є незрозумілою;
- наводить аргументи на захист власної думки та ілюструє її прикладами;
- робить висновки зі спостережень і досліджень разом з учителем або самостійно (ПРО);
- уміє керувати своїми емоціями, учинками, формувати етично-емоційну сферу діяльності (СЗО);
- систематизує та узагальнює інформацію.

Обладнання: підручник "Я досліджую світ" (О. Волощенко, О. Козак, Г. Остапенко, 4 клас, ч. 1); Біблія в переказі для дітей; схематичне зображення дерева; стікери; проектор.

Ключовий вірш.

*Не забувайте, звідки ви і хто ви,
Чийх очей лежить на вас печать.
У світі слів немає випадкових,
Хоча вони й століттями мовчать*

Д. Білоус

Ухилийся від злого та добре чини, та й навіки живи!

Пс. 36:27

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

(Діти і вчитель стають у коло, вітаються і бажають один одному гарного настрою, продуктивної праці). Усміхніться один одному, подумки побажайте успіхів на весь день.

- Вправа "Очікування".
- Що ви очікуєте від сьогоднішнього уроку

II. Актуалізація опорних знань

- Технологія "Мозковий штурм".
- Що таке "людські чесноти"?

III. Вивчення нового матеріалу

Людина – найдосконаліше Боже творіння. Основним із її завдань є усвідомлення відповідальності за цей світ, за все, що нас оточує. Високе звання людини зобов'язує нас побачити навколо себе інших, шанувати їх, зігрівати добротою.

• Вправа "Розшифруй".

ардбтоа, ялсмоиред, ардпва, іротдпяньс.

Доброта – чутливість, стан душі людини, що спонукає творити добро.

Милосердя – готовність допомогти кому-небудь або простити із співстраждання, людяності.

Правда (істина) – те, що є, або те, що існує.

Порядність – чесність, нездатність до низьких, поганих учинків.

Учитель. Про такі чесноти ми будемо говорити на сьогоднішньому уроці.

• Підготовка до сприйняття Біблійного тексту.

– Чи доводилося вам з батьками пекти хліб?

– Що зображено на малюнку?

Саме такі інгредієнти потрібні для того, щоб приготувати закваску, яка є основою хліба.

– Що відбувається із замішаною закваскою? (Вона збільшується у розмірах, з невеликої кількості стає дуже багато).

• Робота зі Святим Письмом.

Цю притчу Ісус Христос теж розпочав з риторичного запитання: "З чим порівняю Я Боже Царство?" Відповідаючи, Христос пояснив:

"Царство Боже подібне до закваски, яку бере жінка, кладе на три мірки муки, аж поки все вкисне" (Лк. 13. 20–21; Мт. 13. 33).

– Як готують тісто? Чому воно збільшується в об'ємі?

– Що символізує закваска? (Слово Боже, наші добрі вчинки).

– Чого вчить притча? (Робити добрі справи на славу Божу, поширювати Христову науку).

– Що допомагає Слову Божому швидко поширюватися по всій планеті?

• Словесне малювання ілюстрації.

(Учні описують усе, що зображено на картині).

Висновок з даного блоку уроку: душа людини повинна наповнюватися тільки добрими справами, які "розростатимуться", як закваска. Добро повинні відчувати у спілкуванні з ближніми, допомагаючи їм.

- Звернімося до епіграфа нашого уроку.

- Як ви думаєте, про чиї очі йдеться у вірші Д. Білоуса? (Божі)

Учитель. Ми повинні пам'ятати, що Божі діти створені для добра, життя згідно з Божими заповідями, у правді з Богом і людьми.

- Робота з підручником (ЯДС).

Учитель. Говорячи про добро, звернімося до твору Яни Ларрі "Хто з'їдає зелених корів?" (с. 14–15).

- Пригадайте, про кого ви дізналися, читаючи уривок твору "Хто з'їдає зелених корів?" (Трав'яні комахи – попелиці, сонечко).

- Ви дізналися, що сонечка – це хижакі. Доведіть факт.

- Зверніть увагу на останній абзац (с. 14): "...Сонечко раптом збило ногою одну з корів, підім'яло під себе, і ... від корови лишилася тільки зелена шкурка".

- Сонечко зробило добрий учинок стосовно інших комах? Чи думало воно про своїх ближніх?

- Руханка "Ранковий котик".

Сірий котик міцно спав (діти закривають обличчя долонями),

Навіть пісню не співав.

Та, нарешті, пробудився (нахилиють голову вправо-вліво, вгору-вниз)

І довкола обдивився (діти роблять рух очима по колу, а потім уліво й управо).

Став смачненько потягатись (потягування)

І чистенько умиватись (імітують руками вмивання).

Порозчісував він вуса (імітація розчісування вусів руками).

Зуби й кігті нагострив (кілька разів міцно стискають кулачки, розслаблюють руку)

І до комірчини побрів (ходьба на місці).

Буде мишку полювати й добро оберігати (діти потирають долоні).

Ми, як котик, відпочили,

Щоб зміцнили наші сили.

Учитель. Якщо люди творитимуть добро та житимуть у правді, у світі запанують гармонія, щастя. Саме цього прагне кожен. Переглянемо відео, дізнаємося: що ж таке гармонія і щастя.

- Перегляд відео "Притча про щастя".

<https://youtu.be/3p94ZrbQ6vk>

- Бесіда з приводу побаченого.

- Яке основне завдання людини?

- Яке найважливіше правило ви можете сформулювати на основі даної

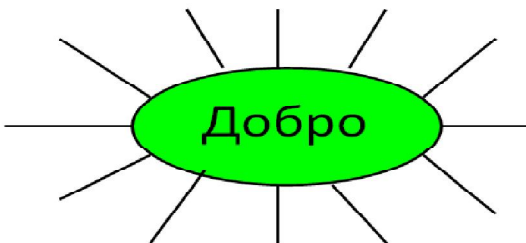
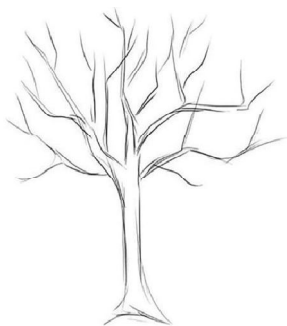
історії? ("Якщо людина прагне бути щасливою, то завадити у цьому може лише вона сама").

IV. Закріплення вивченого матеріалу

• Гра "Добре і погано". (Учитель називає слова, а учні піднімають чорні або білі знаки: чорне – зло, біле – добро).

Розірвав, захистив, образив, відвідав, зруйнував, посварилися, обігрів, відібрав, штовхнув, допоміг, поділився, ударив, заспокоїв.

• Створення "асоціативного" куща. Милосердя, прихильність, ласка, щирість, благодійність, чуйність, привітність, приязнь, добротинність, любов.

V. Рефлексія

Перед вами – стікери у формі яблучок. Напишіть на даних листочках, які добрі вчинки ви зробили щодо своїх ближніх. (Учні записують і приклеюють до дерева, яке прикріплює до дошки).

Наше дерево ожило, але чогось ще не вистачає. На столах є ще стікери у формі листочків. Напишіть на них, кому потрібно казати правду? Чому?

• Підбиття підсумків з даної роботи.

Робота з епіграфом. Біблія каже, що лише ухилившись від зла, можна щасливо прожити життя. Чи погоджуєтеся ви з цим твердженням?

VI. Підсумок

• "Добра людина повинна". Вберіть і запишіть, що з даного переліку повинна робити добра людина:

1. Бути вихованою, стриманою.
2. Тайкома робити комусь зле.
3. Не прибирати за собою.
4. Берегти рідну природу та охороняти її.

5. Шанувати працю інших людей.
6. Галасувати, коли хтось відпочиває.
7. Допомогати батькам.
8. Обманювати, хвалитися.
9. Насміхатись з чужого горя.
10. Добре вчитися, багато читати.
11. Не слухати батьків, вчителів.
12. Допомогати друзям у біді.
13. Ділитися тим, що в тебе є.
14. Ображати інших.
15. Захищати слабкого.
16. Пліткувати.
17. Красти.
18. Любити своїх батьків.

• **Бесіда:**

- Чи збулися ваші очікування? (Відповіді учнів).
- Чого навчились на уроці?
- Що вам найбільше запам'яталось?
- Яку чесноту хочете виробити в собі?
- Чого прагнути позбутися?

Учитель. Творіть добро, живіть у правді із собою та світом, вчіться співчувати. Бійтеся комусь зробити зло, причинити біль, тому що за це рано чи пізно ви будете покарані. Знайте, що колись ви також можете опинитися у скрутній ситуації, і вам ніхто не подасть руки. Як ви ставитеся до цього світу, таким боком і світ до вас повернеться.

• **Сходинки зростання (практична робота).**

Учні разом з учителем складають пам'ятку моральності.

1. Будь чесним, визнавай свою провину.
2. Радій успіху товариша.
3. Кажі завжди тільки правду.
4. Не зрадь батьків і товаришів.
5. Не хвалися навіть найгарнішим вчинком – добра справа промовляє сама за себе.
6. Умій дотримуватись слова, не розповідай про чужу таємницю. Справжній друг пізнається, будь готовий допомогти своєму ближньому.
7. Бійся образити когось словом чи вчинком.
8. Дбай про молодших, захищай їх, піклуйся про старших, допомагай їм.

Тема місяця. Безпека. Тема уроку ЯДС. Як не піддатися тиску?

Тема уроку ОХЕ. Вчимося прощати

Мета: дати учням уявлення про те, що значить вміти прощати; активізувати пізнавальну діяльність дітей; формувати уявлення про те, що Ісус Христос є взірцем для нас, прикладом істинної правди; розвивати самостійне мислення, увагу, зв'язне мовлення, увагу, пам'ять; вчити керувати своїми емоціями, управляти вчинками, формувати етично-емоційну сферу діяльності; розвивати бажання виявляти стриманість щодо осудження свого ближнього.

Очікувані результати:

- зіставляє почуте з власним досвідом, висуває власні гіпотези;
- висловлює доброзичливо своє ставлення до думок інших (поділяє їх повністю, частково чи аргументовано відхиляє) (МОВ);
- дотримується правил літературної вимови у власному висловлюванні (МОВ);
- створює власне висловлення на основі почутого/побаченого/прочитаного (МОВ);
- передає зміст повідомлення за допомогою асоціативних схем, таблиць (МОВ);
- висловлює свій погляд на предмет обговорення (тему, головну думку, висновки тощо) (МОВ);
- систематизує та узагальнює інформацію.

Обладнання: Біблія; підручник "Я досліджую світ. 4 клас" (Іщенко О. Л.); молитва Св. Франциска Асизького, видрукована для кожної дитини на окремому аркуші (*додаток 1*); стікери, пластилін, зошити, проектор або інтерактивна панель.

*А буває, ідеш по світу,
і проходить повз тебе людина
так, неначе проносить квіти
і тобі віддає половину.
Ще і стебла від рук гарячі.
Озирнешся на неї здала
і збагнеш – на промінь багатша
стала раптом твоя земля.*

Ліна Костенко

*Якщо ти робиш добро, люди звинуватять
тебе в потаємній корисливості й себелюбності.*

І все ж твори добро!

Мати Тереза

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

- Вправа "Наш скарб".

Мета: допомогти дітям зосередитись і відкрити скарби кожного, хто поруч.
"Бо де твій скарб, там і твоє серце" (Мт. 6. 21).

Підготувати скриньку. Заховати в неї шматок соленого тіста або глини.
(Можна взяти пластилін світлого кольору).

Діти стають у коло. Скринька по черзі мандрує з рук у руки. Кожен

намагається відгадати, що всередині заховано. Учні можуть поставити вчителю одне запитання, формуючи його таким чином, щоб отримати відповідь тільки "Так" чи "Ні". (Цей предмет штучний? Ми його бачили на уроках? Твердий? Для читання? Для творчості?...). Далі пропонує своє припущення. Ці дії продовжуються до тих пір, поки хтось не вгадає. Якщо ніхто не вгадає, тоді вчитель дає остаточну відповідь і відкриває скриньку.

- Слухання християнської притчі "Шматок глини".

Бог виліпив людину з глини і залишився в нього невикористаний шматочок.

– Що ще зліпити тобі? – спитав Господь.

– Зліпи мені щастя, – відповіла людина.

Нічого не відповів Бог і лише поклав людині в долоню шматочок глини, який залишився.

- Розважання. Який висновок ми повинні зробити для себе? (Відповіді дітей).
- Практична робота. Створення ситуації успіху. За бажанням можна запропонувати учням зліпити фігурку людини, уявляючи її щасливою.

- Оголошення теми уроку "Вчимося прощати".
- Вправа "Очікування".

Спробуйте скласти запитання для мене стосовно того, що ви хотіли б дізнатися сьогодні на уроці. (Найцікавіші, за вибором дітей, учитель записує на дошці).

II. Актуалізація опорних знань

Що ми дізналися на уроці ЯДС про тиск з боку оточуючих, уміння розуміти ситуацію та наші відчуття?

- Як зрозуміти, що нас змушують зробити щось ризиковане чи небезпечне?
- Що ви робите, коли вас змушують робити щось таке, у чому ви не певні?
- Як ви відчуваєте себе, коли вас образили? Що з цими відчуттями робити?

III. Вивчення нового матеріалу

Учитель. Найкращі ліки від ненависті та гніву – це прощення. Слово "прощення" походить від прощати, тобто пробачати простити чию-небудь провину; дію, виявляти до когось поблажливість.

- Поділімося власними думками.

Чому по-людськи важко прощати образи, а по-християнськи важко не прощати їх?

Спробуємо коротко записати ваші міркування, склавши таблицю. (Діти працюють у зошитах).

- Пам'ятаймо. Біблійна мудрість. Блудний син.
- Слухання аудіокниги.

http://youtube.com/watch?v=pz_hOtJ7BJ4

Учитель. "Блудний син" – кажуть про людину, котра усвідомила свої помилки і розкалася. "Я бо провину мою визнаю і гріхом моїм журюся" (Лс. 38: 42).

• Робота зі Святим Письмом. Прочитаймо і поміркуймо.

Прощайте і вам прощатимуть. "Бо якщо ви прощатимете людям провини їхні, то простить і вам Отець Небесний. А коли не будете прощати людям провин їхніх, то й Отець не простить вам провин ваших", – сказав Ісус Христос. І прости нам борги наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим (Матв. 6:42).

• Руханка.

http://youtube.com/watch?v=BBx_4BRcRiw Банс "Дякую"

IV. Закріплення вивченого матеріалу

• Бесіда.

Учитель. Прощати чиюсь провини, вибачати, як просити прощення, – усе це дуже не легко. Але нам треба вчитися прощати один одному, хоч як би це важко не було б, і вчитися визнавати свою вину та просити прощення. Адже ми живемо, вчимося, працюємо серед людей. А коли люди прощають один одному, вони позбуваються чорного почуття ненависті та помсти.

Не легко живеться і працюється тій людині, котра відчуває за собою якусь провину: її дуже мучить совість. Тоді, як вона одержує прощення, до неї знову повертаються сили і бажання жити, працювати, спілкуватися з людьми. Вона звільняється від тягаря вини і знову стає впевненою в собі, знову відчуває себе цінною.

Той, хто прощає, стає і милосердним, і мудрим. Прощаючи іншим, ми водночас позбуємося гніву, почуття образи та бажання помститися.

• Практична вправа (для тих, хто забажає).

Учитель. Спробуйте записати словами, реченням, малюнком на маленькому аркуші паперу свою образу. А потім зосереджено порвіть цей запис на дрібнісінькі клаптки, уявляючи, як розвіюється ваша образа на когось. Попросіть у Бога допомоги, щоб дав вам радість відчуття прощення.

Спробуйте подолати в собі гнів, замініть його на розуміння і спокій.

V. Рефлексія

Молитва

Господи, зроби руки мої свідченням Твого Світу.

І туди, де ненависть, дай мені принести Любов.

І туди, де образа, дай мені принести Прощення.

І туди, де ворожнеча, дай мені принести Єдність.

І туди, де омана, дай мені принести Істину.

І туди, де сумнів, дай мені принести Віру.

І туди, де відчай, дай мені принести Світло.

І туди, де смуток, дай мені принести Радість.

Допоможи мені, Господи!

Не стільки шукати розради, скільки втішати,

Не стільки шукати Розуміння, скільки розуміти,

Не стільки шукати Любові, скільки любити.

Бо хто віддає – той отримує.

Хто забуває себе – знову себе знаходить.

Хто прощає – тому прощається.

Хто помирає – той відроджується до вічного життя.

*Допоможи мені, Господи,
Зроби руки мої свідченням Твого Світу!*

Св. Франциск Асизький

Збережіть цю молитву для себе і своїх близьких.

Прощення за свої гріхи просимо і в Бога, що супроводжується щирою молитвою, покайням. Наші щирі молитви, перепрошення Бога також змінюють подальше життя на краще.

Отже, визнавати провину, журитися за свої гріхи, просити прощення і прощати винним – означає бути щасливим і довголітнім на цій Землі.

VI. Підсумок

- Вправа "Незавершене речення".
- Не звинувачувати того, хто...(Скривдив вас).
- Не тримати в серці...(Гніву...).
- Знайти в собі мужність...(Визнати свою помилку...).
- Отримувати від спілкування з людьми...(Радість...).

Додаток 1

Молитва

Господи, зроби руки мої свідченням Твого Світу.

І туди, де ненависть, дай мені принести Любов.

І туди, де образа, дай мені принести Прощення.

І туди, де ворожнеча, дай мені принести Єдність.

І туди, де омана, дай мені принести Істину.

І туди, де сумнів, дай мені принести Віру.

І туди, де відчай, дай мені принести Світло.

І туди, де смуток, дай мені принести Радість.

Допоможи мені, Господи!

Не стільки шукати розради, скільки втішати,

Не стільки шукати Розуміння, скільки розуміти,

Не стільки шукати Любові, скільки любити.

Бо, хто віддає – той отримує.

Хто забуває себе – знову себе знаходить.

Хто прощає – тому прощається.

Хто помирає – той відроджується до вічного життя.

Допоможи мені, Господи,

Зроби руки мої свідченням Твого Світу!

Св. Франциск Асизький

Тема місяця. Подорожуємо і відкриваємо світ

Тема уроку. Вчимося прощати

Мета: довести до дітей про важливість уміння прощати, просити вибачення; навички аналізувати свої вчинки, робити висновки; формувати уявлення про те, що Ісус Христос є взірцем для нас, прикладом істинної правди; активізувати пізнавальну діяльність; розвивати самостійне мислення, уяву, зв'язне мовлення, увагу, пам'ять.

Очікувані результати:

- висловлює та аргументує власну думку, поважаючи позицію інших, дослухається до спільних рішень (СЗО);
- наводить аргументи на захист власної думки та ілюструє її прикладами (МОВ);
- зіставляє прочитане з власним життєвим досвідом (МОВ);
- аналізує, які якості йому/їй потрібні для досягнення мети (ГІО).

Обладнання: Біблія в переказі до дітей; роздавальний матеріал; проектор.

Ключовий вірш. "І коли стоїте на молитві, то прощайте, як маєте що проти кого, щоб і Отець ваш Небесний пробачив вам прогріхи ваші" (*Марка 11.25*).

Словник:

Прощення – походить від прощати, тобто пробачати, простити чию-небудь провину; виявляти до когось поблажливість.

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

- Перегляд та прослуховування пісні "Шляхом доброти".

<https://www.youtube.com/watch?v=ONJZ9s98G2c>

- Вправа "Створюємо настрій".

Спробуємо відчути себе часточками колективу, і скажемо собі:

Ми прийшли на урок для чого? (*Вчитися*).

Ми будемо якими? (*Активними*).

З нами хто? (*Наші друзі*).

Вони нас що? (*Поважають, цінують, люблять*).

Нам це як? (*Приємно*).

Ми готові до чого? (*До успішної роботи, до нових знань, до нових відкриттів*).

II. Актуалізація опорних знань

- Вправа "Збери слово".

Завдання: зібрати слово та сказати, про що йтиметься на уроці.

о	е	н	р	п	н	щ	я
---	---	---	---	---	---	---	---

(Прощення)

- Повідомлення теми уроку.

Учитель. Сьогодні ми поговоримо про вміння вибачати і просити вибачення. З'ясуємо, чи може образа в серці шкодити людині і тим, хто її оточує, чи варто терпіти біль образи?

III. Вивчення нового матеріалу

Учитель. Нам треба вчитися прощати один одному, як би це важко не було. Ми живемо, вчимося, працюємо серед людей. А коли люди прощають один одному, вони розривають хибне коло помсти. Коли людині прощають, вона звільняється від тягаря вини і знову стає впевненою в собі. Коли людина відчуває за собою якусь провину, то не так легко їй живеться і працюється. А коли вона отримує прощення, до неї знову повертаються сили і бажання плідно працювати. Коли ми прощаємо, то стаємо і добросердними, і мудрими. Прощаючи інших, ми водночас позбуваємося гніву, почуття образи та бажання помститися.

- Робота над віршем "Навчіться прощати" (Ю. Мельничок).

<https://www.youtube.com/watch?v=MEjCXXESGnE>

- На яке місце автор ставить прощення?
- Чим небезпечна образа?
- Як ставитися до того, хто нас образив?
- Хто є щасливим?
- Руханка "Посмішка".

<https://www.youtube.com/watch?v=V9plpdJqXNk>

• Робота зі Святим Письмом. Розповіді Доброї Книги читання Біблії для дітей. Історія про прощину грішницю.

https://www.youtube.com/watch?v=2JCCj_n_zuo

- Обговорення:
- Чого нас навчає Біблійна історія?
- Чи часто нам доводиться прощати?
- Чи часто ми просимо вибачення?
- Чи завжди ми прощаємо?

IV. Рефлексія

Зобразити у вигляді смайлика свої почуття, коли вам пробачили та, коли ви пробачили.

V. Підсумок

• Вправа "Завершити речення" (роздати учням аркуші з незавершеними реченнями).

Мені пробачають...

Я прошу вибачення тоді...

Тема місяця. Машина часу

Тема уроку. Ділимося радістю з ближніми

Мета: допомогти дітям усвідомити основу християнської радості і потребу ділитися нею з ближніми.

Очікувані результати:

- створює власне висловлювання на основі почутого/ побаченого/ прочитаного; передає свої враження (запис у щоденнику вражень) (МОВ);
- застосовує відповідні матеріали, засоби, обладнання, прилади (ПРО);
- відзначає зміни емоцій, почуттів, настрою співрозмовників і відповідно реагує; пояснює, як емоції впливають на його/ її стан і стан інших (СЗО).

Обладнання: Святе Письмо; мультимедійне обладнання.

Словник:

Ближній – людина, яка біля мене, з якою ми спілкуємося, а також та, що потребує нашої допомоги.

Радість – почуття задоволення і втіхи від добре виконаної роботи, від спілкування з Богом.

Евангеліє – Добра Новина для всього людства про прихід на Землю Спасителя Ісуса Христа; частина Нового Завіту.

Магніфікат (лат. magnificat – звеличує, величає) – гімн, у якому висловлюється радість з приводу народження Сина в Діви Марії.

Ключовий вірш. "Радійте й веселіться, бо нагорода ваша велика небі..." (Мт. 5, 12).

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

- Привітання.

Здрастуй, сонечко!

Я всміхаюсь сонечку:

– Здрастуй, золоте! –

Я всміхаюсь квітонеці –

Хай вона цвіте!

Я всміхаюсь дощику:

– Лийся, мов з відра!

Друзям усміхаюся –

Зичу їм добра!

Марія Познанська

- Ранкове коло. Пісня для дітей "Тому, хто біля Тебе..."

<https://www.youtube.com/watch?v=NvFNESNZ7wk>

– Як ви почуваетесь, діти? (Добре, класно, весело, радісно).

Учитель. Ми посміхнулися ближнім. Пригадуємо, що ближній – людина, яка біля мене, з якою ми спілкуємося, а також та, що потребує нашої допомоги.

(Тема попереднього уроку "Виявляємо милосердя"). Наша усмішка здатна творити дива. Людям біля нас стало краще. Ми принесли іншим радість. Господь також радіє, коли ми звертаємося до Нього. Тож давайте спільно промовимо молитву.

- Молитва "Отче Наш".

II. Актуалізація опорних знань і вмінь

– А що ж таке радість?

Учитель. Послухайте, будь ласка, вірш.

Радість – це пісня, радість – це сонечко,

Радість – коли усміхається донечка.

Радість – із квітів килим строкатий,

Радість – це мамині руки і тата.

Радість – веселки шарфик барвистий,

Радість – із зірок сріблясте намисто.

Радість – дарунки, радість – це свято,

Радість – це сніг, перший, ніжний, лапатий.

Радість – оцінка, радість – це друзі,

Радість – метелик в зеленому лузі.

Радість – робота, радість – це успіх,

А після всього – втомлений усміх.

Радість – це усмішка й тепле слово,

Що з твоїх уст злетіти готове.

Радість – добро, без якого на світі

Не можуть жити й дорослі, і діти.

Найголовніше для вас, любі діти, –

Бачити радість навкруг і радіти,

Вміти її по краплинах збирати

І одне одному їх дарувати.

Т. Цидзіна

З досвіду роботи: відповіді мають дати всі учні. Тому це підходить для класів з невеликою кількістю дітей. Натомість можна запропонувати підкреслити кольоровими олівцями п'ять слів з вірша, якщо діти мають роздавальні матеріали, або назвати вибірково, коли текст проектується на екран (аналогічно до методу "5 із 25").

III. Вивчення нового матеріалу

– А чому радієте ви? (Відповіді дітей, складання хмари слів).

– А чи знаєте ви, у чому основа християнської радості? Щоб дати відповідь на це питання, звернемося до Святого Письма.

• Біблійна основа. Марія у Єлисавети (*Лк. 1, 39–49*).

<http://ukrbible.at.ua/LK/lk1.htm>

• Розповіді Доброї Книги – Благовіщення (*Clara Studio.tv*).

<https://www.youtube.com/watch?v=T8NjGEQ4Mys>

• Питання для бесіди:

– Куди побігла, "пустилася швидко" Марія? (У місто Юди до Єлисавети).

– Чого? (Поділитися радісною відсткою, порадіти разом з нею).

– Що відбулося під час зустрічі? ("Єлисавета сповнилася Святим Духом", "дитина з радости здригнулась у моїм лоні").

– Як це сприйняла Марія? (Співає гімн, звеличує Господа, "і дух мій радіє в Бозі, Спасі моїм").

– Яка подія принесла радість? (Звістка про народження Спасителя).

– Де ми читаємо про цю подію? (У Євангелії).

Учитель. Отже, християнська радість – це плід Святого Духа, присутність Бога в нашому житті. І ми черпаємо її з Євангелія. Нам легко запам'ятовуються саме радісні події, які приносять теплі спогади.

(ДП: Як далеко в минуле ми можемо зазирнути?).

• Руханка. Пісня з рухами: Щасливий я, що маю Книгу.

Божа Книга (сл. І. Павліва, муз. Кузьми Смаля)

<https://www.youtube.com/watch?v=NvFNESNZ7wk>

IV. Закріплення вивченого матеріалу

• Робота із Святим Письмом. Цитати про радість.

Учитель. З'єднайте уривки цитат Святого Письма про радість і прочитайте їх:

"...не сумуйте, бо радість
Безперестанку моліться"
(1 Сол. 5, 16–17)

"Радуйтеся завжди у Господі;
що ваші імена записані на небі."
(Лк. 10, 20)

"Завжди радійте!
знову кажу: Радуйтеся!"
(Флп. 4, 4)

"...радійте тому,
у Господі це ваша сила!"
(Неем. 8, 10)

V. Рефлексія

– З яким настроєм ви завершуєте заняття? (Учні показують Ангеліків своїх емоцій).

• "Щоденник вражень".

• Вправа "П'ять слів".

Запишіть п'ять слів, які становлять основу християнської радості для вас

VI. Підсумок

"Радійте й веселіться, бо нагорода ваша велика небі..." *(Мт. 5, 12)*.

З цими словами після проголошення блаженств у Нагірній Проповіді Ісус Христос звертається до всіх, хто готовий поширювати Його навчання, проповідувати Євангеліє, що є основою нашої християнської радості. І ми з вами маємо щиро ділитися нею з ближніми, бо "...хто виконає їх і навчить, той буде великим у Небеснім Царстві" *(Мт. 5, 19)*.

• Методична скарбничка.

Цитати Святого Письма про радість:

"...не сумуйте, бо радість у Господі це ваша сила!" *(Неем. 8, 10)*.

"Радуйтеся завжди у Господі; знову кажу: Радуйтеся!" *(Флп. 4, 4)*.

"Завжди радійте! Безперестанку моліться" *(1 Сол. 5, 16–17)*.

"...радійте тому, що ваші імена записані на небі" *(Лк. 10, 20)*.

• Шкільна пісня "Усмішка, неначе сонце".

<https://www.youtube.com/watch?v=wyFHYwbDNb8>

Тема місяця. Машина часу

Тема уроку. Творимо добро. Вступ до теми "Машина часу"
(інтегрований з предметом "Я досліджую світ")

Мета: розширювати й поглиблювати знання учнів про добро; розвивати бажання творити добро, не сподіваючись винагороди; виховувати почуття доброти, милосердя; уміти розпізнавати добро матеріальне і моральне.

Очікувані результати:

- підтримує діалоги з тем, пов'язаних з важливими життєвими ситуаціями;
- ставить запитання дорослим і одноліткам щодо інформації, яка викликає сумнів або є незрозумілою (МОВ);
- наводить аргументи на підтвердження власної думки та ілюструє її прикладами;
- робить висновки зі спостережень і досліджень разом з учителем або самостійно (ПРО);
- систематизує й узагальнює необхідну інформацію (ПРО);
- висловлює доброзичливо своє ставлення до думок інших (поділяє їх повністю, частково чи аргументовано відхиляє) (ПРО).

Обладнання: підручник "Я досліджую світ" (О. Волощенко, О. Козак, Г. Остапенко, 4 клас, ч. 1); Біблія в переказі для дітей; проектор.

Словник:

Добро – це благо, яке походить від Бога, радість, приємність, щастя.

Милосердя – діяльне прагнення допомогти кожному, хто має в цьому потребу.

Левіт – єврейський духовний служитель у храмі.

Динарій – римська срібна монета.

Ключовий вірш: "І як бажаєте, щоб вам чинили люди, чиніть їм і ви так само" (Лк. 6, 31).

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

- Запрошення до ранкового кола.

Привітання. (Діти вітаються та бажають один одному гарного і благословенного дня).

Посміхніться один одному і побажайте гарного настрою.

У всіх народів є слова вітання,

Вони повагу і любов несуть.

При зустрічі хороші побажання

Завжди людську відображають суть.

Привітайте один одного, висловлюючи свої побажання. (Діти по колу обмінюються побажаннями).

- Обмін інформацією.

Тема тижня (ТТ). Без минулого немає майбутнього.

Тема дня (ТД). Як з'явилися музеї?

– Чи любите ви подорожувати?

– Я пропоную вам здійснити мандрівку на машині часу. Якою ви її уявляєте?

– Куди ми можемо потрапити?

– А де ще ми можемо ознайомитися з нашим минулим?

- Навіщо потрібні музеї?
- Для чого їх створюють?

Учитель. Відвідування музею – єдина офіційно можлива мандрівка в часі. Саме тут найкраще на прикладі роздивитися історичні артефакти чи художні об'єкти, аби зрозуміти їхню сутність і наблизитися до історії.

Тема місяця, яку ми сьогодні починаємо вивчати – "Машина часу", тема тижня – "Без минулого немає майбутнього", а тема дня – "Як з'явилися музеї?"

- Перегляд та обговорення мультфільму.

Корисні підказки 2. Помузеймося!?

<https://www.youtube.com/watch?v=-F-bMZhaK-M>

- Які музеї ви вже відвідали?
- У якому мрієте побувати?
- Групове заняття.
- Стратегія "Кластер".

Завдання: складіть кластер до слова "музей". На чистому аркуші напишіть ключові слова, що є головними в розкритті питання. Поступово всі нові елементи з'єднуються прямою лінією з ключовим поняттям. Так утворюються нові логічні зв'язки між поняттями.

- Гра "Склади пазл".

Учні об'єднуються у три групи. Кожна з них отримує набір пазлів з певним об'єктом, складає та озвучує інформацію, що міститься на їхньому звороті.

1-ша група – музей писанкового розпису (музей "Писанка", м. Коломия).

Фото. Instagram / @dikhtenko.v

Життєдайна сила писанки, її неповторна краса, багатство орнаментів і, зрештою, звичаї та обряди, пов'язані з нею, лягли в основу побудови експозиції єдиного у світі музею Писанки, відкритого вперше восени 1987 р. в церкві Благовіщення – пам'ятці архітектури XVI століття.

2000 р. музей отримав власне приміщення. Оригінальна архітектурна споруда виконана у формі великої писанки (висота – 13 м) як оригінальної і своєрідної реклами музею. Сьогодні музейна колекція нараховує понад 10 тисяч творів. В експозиції музею представлені писанки та декоративні яйця не тільки з усіх регіонів України, а й Польщі, Чехії, Румунії, Словаччини, Білорусі, Росії, Франції, Канади, США, Пакистану, Індії, Шрі-Ланки, Китаю, Єгипту та Алжиру. Мова їхніх орнаментів – це мова добра, оберега та миру.

У музеї є писанки, розмальовані в Чорному Потоці, що називаються "чорнянські".

2-га група – музей Біблії (Вашингтон).

https://dyvensvit.org/wp-content/uploads/2017/11/804234_1_w_570.jpg

Музей Біблії у Вашингтоні займає чотири поверхи, а його площа становить 40 000 м². Він визнаний одним з найбільш технічно досконалих музеїв планети. Тут демонструються біблійні експонати за період з 500 років. Установа пропонує відвідувачу особистий досвід пізнання Біблії, розкриває її вплив на світ.

3-тя група – музей популярної науки і техніки "Експериментаніум"(м. Київ).

https://tickikids.ams3.cdn.digitaloceanspaces.com/z1.cache/gallery/organizations/203/image_5aa57392c9ae46.16350217.jpg

З інтерактивними експонатами відвідувачі власноруч будують мости без жодного цвяха, спостерігають зародження торнадо, створюють блискавку, змушують літати магніт і навіть зазирають у нескінченність. Тільки простягніть руку, щоб увімкнути, повернути, розкрутити, натиснути, потягти, штовхнути, – на власні очі побачиш, як працює фізичний закон.

Теми для щоденника вражень:

- Яку музейну кімнату я хотів би (хотіла б) створити у школі?
- Музей, до якого я хочу помандрувати?
- Найбільше мені запам'яталася екскурсія до музею...

II. Актуалізація опорних знань і вмінь

- Пісня "Прийди, Ісусе, до мене, прийди". (Запис пісні).

<https://www.youtube.com/watch?v=gZ0JtKcXMLU>

– Які почуття у вас викликає пісня?

– До чого нас закликає ця пісенька? (Прийняти любов, слухати Ісуса).

III. Вивчення нового матеріалу

Учитель. На попередньому уроці ми дійшли висновку, що Бог запрошує кожну людину до радісного життя, через Євангеліє – Добру Новину, яку сповіщає всім людям Ісус Христос. Цією новиною ми маємо ділитися з усіма друзями, рідними та людьми, котрі зустрічаються нам у житті.

• Робота зі словами із "стіни слів" (добро, милосердя, динарій, левіт).

Добро – це благо, яке походить від Бога, радість, приємність, щастя.

Милосердя – діяльне прагнення допомогти кожному, хто має у цьому потребу.

Левіт – єврейський духовний служитель у храмі.

Динарій – римська срібна монета.

• Технологія " Фішбоун".

Розшифруйте анаграму (О Р О Б Д).

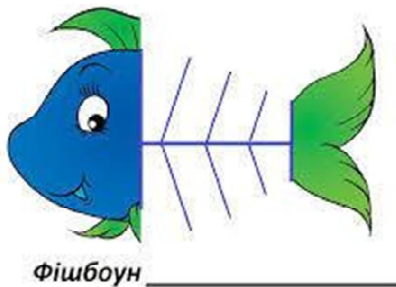
– Що таке добро?

– Кому ми маємо чинити добро?

– Як ми себе почуваємо, коли творимо добро?

– Чи потрібно робити добро?

(Свої думки учні записують коротко на хвості над рибою. Можна скелет намалювати під рибою, висновок – на голові).

• Підготовка до сприймання біблійного тексту.

• Гра "Незвичайна математика" (використовуємо дошку або панель).

До + бім – ім + рік – ік + око – ко

– Яке слово утворилось? (Добро).

– Що відчуваємо, коли вимовляємо слово "добро"?

• Вправа "Знайди межі слів" (або з окремих слів склади прислів'я).

добрероби, добрейтобібуде (Добре роби, добре тобі буде);

краситьлюдинунеодяг,адобрісправи (Красить людину не одяг, а добрі справи).

– До чого закликають нас ці речення?

Підкреслити всі слова "добро" (або написати великими літерами на дошці).

Інший варіант: написати всі слова на кольоровому папері, як кубики ЛЕГО.

Прочитати, скласти на парті рядок відповідно до слів.

• Вірш "Поспішай творити добро" о. Петра Половка.

(Учні читають по одній строфі, можна використати не всі куплети).

1. *Поспішай творити добро,*

Поки сонце на небі ще світить.

*Прийде час, що pomoже воно
Твоє серце холодне зігріти.*

*2. Поспішай творити добро
Всім, кого у житті ти зустрінеш,
Прийде час, що pomoже воно,
Коли птахом цю землю покинеш.*

*3. Поспішай творити добро,
Не чекай ти ніколи заплати,
Прийде час, що pomoже воно,
Як Господь буде строго питати.*

*4. Поспішай творити добро,
Хліб біленький усім роздавати,
Прийде час, що pomoже воно,
Коли будеш і ти голод мати.*

*5. Поспішай творити добро,
Дай води, кому важко піднятись,
Прийде час, що pomoже воно,
Коли будеш також лікуватись.*

*6. Поспішай творити добро,
Час короткий, літа проминають,
Прийде час, що pomoже воно,
Коли іспит життєвий складають.*

• Вправа "Мапа думок".

– До чого закликає вірш?

– Чи повинна чекати людина за добро винагороду?

– Кому маємо чинити добро?

Відповіді мають дати всі учні. Тому це підходить для класів з невеликою кількістю дітей. Натомість можна запропонувати підкреслити кольоровими олівцями слова про добро з вірша, який учні мають у роздавальних матеріалах на партах.

• Робота зі Святим Письмом.

А зараз ми звернемось до Біблії, яка скаже нам, кому маємо творити добро.

• Вправа "Крісло автора".

Біблійна основа. Притча про милосердного самарянина (*Лк. 10, 25–37*).

<http://ukrbible.at.ua/LK/lk1.ht>

Один єврей, законник, бажаючи виправдати себе (бо євреї вважали "ближніми своїми" тільки євреїв, а решту людей зневажали), запитав Ісуса Христа: "А хто ж мій ближній?" Щоб навчити людей вважати своїм ближнім усяку іншу людину, хто б це не був, з якого б народу не походив і якої б віри не був, а також щоб ми мали співстраждання і милосердя до всіх людей, подаючи їм посильну допомогу в їхній біді й нещасті, Ісус Христос відповів йому притчею.

Один чоловік ішов з Єрусалима до Єрихона і потрапив до рук розбійників, які забрали в нього одяг, побили його і пішли, залишивши його ледь живим.

Випадково тією дорогою ішов єврейський священник. Він подивився на нещасного і пройшов мимо.

Так само і левит (єврейський духовний служитель) був на тім місці; підійшов, поглянув і пішов далі.

Потім тією ж дорогою їхав самарянин (євреї зневажали самарян настільки, що не сідали разом за стіл, навіть намагалися не розмовляти з ними).

Самарянин, побачивши побитого єврея, зглянувся над ним. Він підійшов до нього, перев'язав йому рани, полив їх оливою і вином. Потім посадив його на свого осла, привіз у готель і там піклувався про нього. А наступного дня, від'їжджаючи, він дав господарю готелю два динарії (динарій – римська срібна монета) і сказав: "Подбай про нього і, якщо витратиш більше цього, то я, коли повернусь, віддам тобі". Після цього Ісус Христос запитав законника: "Як ти думаєш, хто з цих трьох був ближнім для людини, яка потрапила до рук розбійників?"

Законник відповів: "Той, який змилосердився над ним (тобто самарянин)". Тоді Ісус Христос сказав йому: "Іди і ти роби так само". (Лк. 10, 29–37).

- Вправа "Питання – відповідь".
- Назвіть героїв притчі.
- Що сталося з чоловіком, що лежав край дороги?
- Як учинили священник і левіт?
- Як учинив самарянин?
- Хто є нашим ближнім?
- Як ми маємо чинити з ближнім?
- Як ви думаєте, чому так названо притчу?
- Що означає слово "милосердя"?
- Чи думав самарянин про винагороду або якусь користь для себе, коли допомагав чоловікові, котрого побили?
- Чому він допоміг потерпілому?
- Чого вчить нас ця притча?

Учитель. Звернімось до епіграфу нашого уроку.

Як ви думаєте, до чого закликає нас цей біблійний вірш? (Творити добро).

Отже, найвища наука життя – мудрість, а найвища мудрість – творити добро. Доброта і чуйність, співпереживання і щиросердечність, уміння розуміти чужий біль, вчасно підтримувати у важку хвилину – це повинно бути у характері кожної людини. Цього нас вчить Ісус Христос у своїй науці.

Усе, що нас оточує, усе, що ми бачимо, створено для людини нашим Батьком Небесним, нашим творцем для нашого кращого життя. Усе це добро можна поділити на дві частини: добро матеріальне (те, що ми бачимо, чим насолоджуємось споглядаючи); добро моральне (те, що ми відчуваємо, це внутрішнє багатство нашої душі: повага, усмішка і т. д., це те, що робить нас щасливими).

- Робота з підручником.

Учитель. Говорячи на сьогоднішньому уроці про добро, милосердя, про те, як творити добро, звернемося до тексту підручника "Як з'явилися музеї"

(с. 40).

- Про що розповідається у тексті?
- Хто з вас відвідував музей?
- Що можна побачити в музеях?
- Які музеї є у нашому місті, районі, області?

Отже, у Європі найбільші колекції зберігали при церквах і монастирях. І так почали виникати музеї. У них можна побачити твори минувшини чи цікаві експонати. Цією діяльністю займалися заможні люди з метою, щоб майбутнє покоління знало свою історію. Як ви думаєте, така справа є доброю і корисною? (Обґрунтуйте свою думку).

- Руханка. Стук, стук, стук (з рухами).
<https://www.youtube.com/watch?v=Dss0t1IUJ54>

У наше серце проситься поселитися і добро, і зло. Кого ми впустимо – залежить від нас.

- Перегляд відео "Притча про добро".
<https://www.youtube.com/watch?v=3wJOkRMKO-U>
- Питання для бесіди.

- Для кого Бог створив світ? (Для людини).
- Як людина повинна поводитись у світі? (Берегти, допомагати, тобто служити іншим людям).
- Пригадаймо Ісуса, чим Він займався, живучи на Землі?
- Як Ісус служив людям? (Лікував хворих, навчав, оздоровлював паралізованих, воскресив трьох людей і просто любив людей, допомагав їм).
- Як далеко в минуле ми можемо заглянути?

Учитель. У нашого народу є багато різних звичаїв, зокрема толока. Толока – це праця гуртом для виконання великої за обсягом роботи. На толоку скликали сусідів, родичів, друзів. Толокою збирали врожай, споруджували будинки, церкви, школи, дороги. У нашому селі цей звичай залишився до сьогодні. За працю на толоці люди грошей не платили, а робили з повагою і любов'ю до господарів, не чекаючи винагороди. Такі в нашому селі.

Зчитуємо з дошки ключовий вірш "І як бажаєте, щоб вам чинили люди, чиніть їм і ви так само" (Лк. 6, 31).

- Гра "Оплеск".

Учитель називає добро – чесноту. Якщо вона моральна, то робимо оплеск долонями; якщо чеснота матеріальна, то розводимо руки. Учні стоять біля парт. Хто з них допустив помилку, сідає за парту. Виграє той, хто не припуститься помилки. Переможцями можуть бути троє учнів. (Варіанти слів: квітка, любов, дерево, хліб, школа, співчуття, лагідність, повага, грушка, телефон, розуміння, милосердя і т. д.). Їм аплодують усі учні (Доцільно практикувати гру з кольоровими предметами: червоний колір – матеріальна, зелений – моральна чесноти).

- Технологія "Мнемотехніка".

За ілюстраціями скласти оповідання усно, а потім прослухати з оригіналу і порівняти.

- Читання оповідання.

Добрий зайчик

Знайшов якимось зайчик капустяний листочок і дуже зрадів, що зможе гарно поспідати. Раптом почув тихеньке попискування. Під кущем лежав горобчик з пораним крилом.

Дай мені пити, – попросив горобчик. Хутенько зайчик побіг до джерела і

приніс води в капустияному листочку. Напоївши горобчика, зайчик побіг собі далі. Враз хмара набігла – і випав дощ. Знову чує зайчик, що хтось його кличе. Це метелик благав:

- Зайчику, поможи. Дощ намочить мені крила, не зможу летіти.
- Дивись, який капустияний листок великий. Це буде наша парасолька.

Скоро дощ скінчився. Метелик подякував і полетів, а зайчик тим часом підійшов до річки, ступив на місток, аж бачить – мишка тоне. Опустив зайчик свій листочок у воду, щоб урятувати мишку.

- Дякую за доброту твою, – сказала мишка.

Поки зайчик помагав мишці на берег вибратися, його листочок вода понесла.

- Утік мій сніданок, – зітхнув зайчик.

- У моїй нірці є зернятка, – запропонувала мишка. – Може спробуєш?

Зайчик заперечливо похитав головою. Раптом мишка аж пікнула з радощів.

– Згадала! Недалеко звідси є покинутий город. Там повно капусти. Ходімо, покажу!

– Ого, тої капусти мені на цілу осінь стане! – вигукнув зайчик. – Я втратив лиш один листочок, а отримав он скільки! За що мені таке щастя, сказав зайчик.

Обговорення: за що зайчик отримав таке щастя? (За доброту і щирість).

Розважання: діти висловлюють свої міркування вголос від прочитаного, або на дошці до малюнку зайчика прикріплюємо на магнітах "смайлики" і висловлюємо свої міркування.

IV. Закріплення вивченого матеріалу

- Вправа "Павутинка".

До слів з лівої колонки відповідно дібрати слова з правої колонки і з'єднати, щоб утворилось слово, яке означає почуття (любов).

Пробачити	Ю добре слово
Сказати	О радість
Утішити	Б горе
Розділити	Л образа
Допомогти	В розпач

Добро неможливе без любові до ближнього, до життя, до самого себе. Саме вона, любов, ця безкінечна, вічна і всеохоплююча сила, творить дива зі свідомістю і серцем людини, перетворюючи їх на одне прагнення - допомогти квітці, пташині, людині. Допомогти – це значить принести дрібку добра, шматочок сердечності, крапельку милосердя. Принести тому, хто про це мріє більше ніж ти; тому, для кого подих – щастя, а порух – нездійсненна мрія. Треба менше говорити про добро, а постійно його робити і нести людям любов.

- "Мій Бог такий Великий" (пісня з рухами).

<https://www.youtube.com/watch?v=NvFNESNZ7wk>

V. Рефлексія

Уявімо собі, що люди на Землі перестали б робити добро. Що відбувалося б навколо нас: у природі, стосунках між людьми, як виглядали б люди? Спробуйте це намалювати на листках, використовуючи різні кольори.

Виставка робіт. Ми побачили, що дехто з учнів застосовував темні кольори. Чому? (Відповідь учнів).

VI. Підсумок

Ми повинні робити добро для ближніх, не чекаючи подяки і віддачі, бо наші добрі вчинки – це наша заслуга перед Богом. Ісус каже: "Усе, що ви зробили одному з Моїх братів найменших – ви Мені зробили" (*Мт. 25:40*). Цими словами Він закликає чинити добро іншим, бути милосердними один до одного, добрими.

З досвіду роботи: відповіді мають дати всі учні. Тому це підходить для класів з невеликою кількістю дітей. Натомість можна запропонувати підкреслити кольоровими олівцями слова про добро з вірша, який учні мають у роздавальний матеріалів на партах.

- Методична скарбничка.

<https://www.youtube.com/watch?v=NvFNESNZ7wk>

<https://www.youtube.com/watch?v=3wJOkRMKO-U>

<http://ukrbible.at.ua/LK/lk1.ht>

<https://www.youtube.com/watch?v=Dss0t1IUJ54>

Тема місяця. Машина часу

Тема. Вчимося щедрості. Вступ до теми " Машина часу" (інтегрований з предметом "Я досліджую світ")

Мета: формувати уявлення про Божу щедрість, плекати це почуття в міжособистісних стосунках; значення Божої щедрості для нас на прикладі притчі про нерозумного багача; цінувати щедрих людей; виховувати бажання бути щедрим і милосердним до інших.

Очікувані результати:

- висловлює та аргументує власну думку, поважаючи позицію інших і дослухаючись до спільних рішень (МОВ);
- зіставляє почуте з власним досвідом, висуває власні гіпотези;
- ставить запитання дорослим та одноліткам щодо інформації, яка викликає сумнів або незрозуміла;
- робить висновки зі спостережень і досліджень разом з учителем або самостійно (ПРО);
- уміє керувати своїми емоціями, учинками, формувати етично-емоційну сферу діяльності (СЗО);
- систематизує та узагальнює інформацію.

Обладнання: підручник "Я досліджую світ" (О. Волощенко, О. Козак, Г. Остапенко, 4 клас, ч. 1); Біблія в переказі для дітей; проєктор.

Словник:

Щедрість – це риса людини, котра вміє ділитися своїм майном, коштами, часом, любов'ю; у разі необхідності, не шкодує втрачати що-небудь своє.

Милосердя – добре, співчутливе ставлення до людей; почуття, завдяки якому людина допомагає іншому не з вигоди, а внутрішньої душевної потреби.

Ключовий вірш. " Хто має дві одежі, нехай дасть тому, що немає. А хто має харч, нехай так само зробить" (Лк. 3, 11).

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

- Запрошення до ранкового кола.

Привітання

Від сьогодні тут збираймося!

Зранку весело всміхаймося!

Школа радо вас вітає!

Кожен гарний настрій має?

Станьмо разом в дружнє коло,

Привітаймося довкола!

Добрий день!

- Обмін інформацією.

Тема тижня "Історія і таємниці смаколиків".

Тема дня "Чи давно люди вирощують картоплю?"

Учитель. Послухайте загадку.

Під землею народилась і до борщика згодилась.

Мене чистять, ріжуть, труть, смажать, варять і печуть.

Некрасива, шишківата, як прийде на стіл вона,

Скажуть весело хлоп'ята: Ну й, розсипчаста, смачна! (Картопля).

– Як ви гадаєте, де батьківщина картоплі?

– Що ви знаєте про картоплю?

– Чому в народі кажуть, що картопля – це "другий хліб" для українців?

• Гра "Складіть прислів'я із розсипанки"

Завдання: зі слів, написаних на "картоплинках", скласти прислів'я:

– картопля хліб береже;

– картопля і каша – їжа наша;

– картоплю копати – не руками махати;

– голодному – і картопля ласощі;

– у того картопля не родить, хто орати лінується;

– картопля – мати наша, а хліб – годувальник.

Учитель. Здавалося б, що цікавого можна розповісти про картоплю?

Батьківщина картоплі – Південна Америка, де і зараз можна зустріти дикорослі види цієї рослини.

А чи відомо вам, що в Європу картопля вперше потрапила 425 років тому?

За однією з версій, англієць Томас Херріот привіз з Колумбії до себе на батьківщину першу картоплю. Відомо, що картоплю вперше почали вирощувати близько 5 тисяч років тому мешканці басейну озера Тітікака.

У Франції картопляні квіти носили у волоссі, робили з них букети. У Німеччині картоплю вирощували на клумбах перед палацами. Про те, що в картоплі можна їсти лише бульбу, багато хто спочатку не здогадувався. Селяни намагалися споживати її плоди, що нагадували зелені ягоди і були не лише не їстівними, але й отруйними, а називали їх тоді "зелені яблука".

• Руханка "Я – картопелька".

<https://www.youtube.com/watch?v=fXKNB9UsWkI>

• Гра "Хто більше".

Завдання для груп: написати назви страв, які готують з картоплі. У кого їх буде більше, той переможе.

• Перегляд та обговорення відео "Як українці борщ винайшли".

<https://www.youtube.com/watch?v=EDjJ5BTR0oY>

Теми для щоденника вражень:

– якби я був (була) шеф-кухарем у картопляному ресторані..0;

– що було б, якби картопля не потрапила до Європи?

– моя улюблена страва з картоплі.

II. Актуалізація опорних знань і вмінь

• Пісня "Даруй добро".

<https://www.youtube.com/watch?v=ktNx1o4CHO4>

– Який у вас настрій, діти? (Веселий, піднесений).

Побажайте один одному того, чого хочете собі.

• Вправа "Кубик Блума":

– Поясни, що таке добро?

– Назви людей, яким ти хочеш добра.

– Придумай звернення до людей зі словом "добро".

– Чому добро – це радість?

– Поділись своїм добром.

– Запропонуй друзям зробити хоча б один добрий учинок на день.

III. Вивчення нового матеріалу

Наш добрий Господь зі своєю любов'ю і щедрістю до людей створив цей світ і дав нам у користування, тобто поділився своєю владою з людиною, з нами. Нам теж треба навчитися у нашого Творця щедрості, добра, милосердя.

- Робота зі словами.

Щедрість – це риса людини, котра вміє ділитися своїм майном, коштами, часом і любов'ю; за необхідності не шкодує витратити що-небудь своє.

Милосердя – добре, співчутливе ставлення до людей; почуття, завдяки якому людина допомагає іншим не з вигоди, а з внутрішньої душевної потреби.

- Чи зустрічалися вам щедрі люди?
- Пригадайте, як це відбувалося?
- А як ви розумієте слово "милосердя"?
- Де живе милосердя?

(Тема попереднього уроку "Творимо добро").

- Яке цікаве оповідання ми читали на минулому уроці?
- Чого нас вчить учинок зайчика? (Творити добро щиро і безкорисливо).
- Хто пам'ятає вірш з Біблії? ("І як бажаєте, щоб вам чинили люди, чиніть їм і ви так само" (Лк. 6, 31).

- До чого закликають біблійні рядки?

Учитель. Людина, котра бачить потреби ближніх, творить добро, допомагає, проявляє свою любов і повагу до людей, стає щедрою. А саме ми поговоримо про Божу щедрість до людей, ознайомимось з біблійною історією про нерозумного багача та вчитимемось бути щедрими.

Отже, ми з вами бесідували на попередньому уроці про те, що добро є матеріальне і моральне. Ісус Христос вчить нас творити добро й уникати зла. Маємо творити ближнім добро, не чекаючи за це нагороди.

- Що означає вислів з Біблії "Не хлібом єдиним живе людина..." (Мт. 7, 5) ? (Відповіді дітей).

- Підготовка до сприйняття біблійного тексту.

Назвіть ознаки щедрої людини (учні називають і записують на дошці).

Фото з інтернету

- Гра "Дім, де живе щедрість".

У зошитах намалювати будинок з цеглинок, на кожній цеглинці написати слово, що характеризує щедрість. (Варіанти: лагідність, чесність, доброта, співчуття, милосердя, любов, щирість, розуміння, усмішка, терпіння, радість...).

Ми побачили, що щедрість живе там, де є людяність, де живе доброта, де любов. Бог є любов. Він любить нас усіх, любить так, як ніхто з людей. Бог є

щедрим. Він дає все, що потрібно для життя.

Звернемось до Святого Письма, щоб дізнатись, як потрібно проявляти свою щедрість.

- Робота зі Святим Письмом.

Біблійна основа. Притча про нерозумного багача (Лк. 12, 15-21).

<http://ukrbible.at.ua/LK/lk1.htm>

- Питання для бесіди.

Робота у групах. Обговорення правил роботи у групах. Об'єднуємося у групи відповідно до пір року.

Питання для обговорення у групах:

- Яка подія відбулася у господарстві багатого чоловіка?
- Що багач зробив з урожаєм?
- Яким був багатий чоловік?
- Як можна було розпорядитися урожаєм?

Щоб бути щедрим, не обов'язково бути багатим, мати великі статки. Часто маленька річ, подарована від душі, цінніша, ніж дорогий подарунок.

- Робота з підручником (ЯДС).

На сьогоднішньому уроці ми говорили про щедрість, а зараз звернемось до нашого підручника (с. 52-53).

Віднови прислів'я і поясни його ("Картопля – другий хліб").

Прочитайте текст 2 (с.52).

- Звідки примандрувала до нас картопля?
- Які ви знаєте інші назви картоплі? (Бульба, бараболя, ріпа, крумпля).

Читання тексту 5 (с.53).

- Де садять картоплю? (На городі).
- Що ми можемо сказати про нашу годувальницю-землю? (Вона щедра, дає нам різні врожаї).
- Що ще знаходиться у землі? (Корисні копалини: метали, вода, скло, пісок).
- Що ще можна отримати з картоплі? (Крохмаль).
- Де використовують крохмаль? (Додають у кисіль, кетчуп, соуси, як згущувач).
- Як застосовують крохмаль недоброчесні виробники у продуктах споживання?
- Як це перевірити?

Отже, ми бачимо, що картоплю можна не тільки споживати як страву, а й використовувати в інших цілях.

- Руханка. Пісня з рухами "Спільнота".

<https://www.youtube.com/watch?v=e9n910AffaQ>

Учитель. Якщо ми всі разом будемо творити спільноту, то зможемо зробити багато добрих справ для людей, котрі потребують нашої підтримки. Ми в такий спосіб проявимо свою щедрість.

- Перегляд відео "Притча про щедрість".

<https://www.youtube.com/watch?v=p9rE646BRaQ>

Учитель. У Святому Письмі читаємо, що краще давати, ніж брати.

IV. Закріплення вивченого матеріалу

- Гра "Розсипанка".

Робота в парах (за столом, усі учні разом складають речення, а потім пояснюють фрази, які вони отримали). Ми маємо речення, які "розсипались". Потрібно знайти, які частинки речень підходять один одному. Загалом ми

отримаємо поради для щасливого і доброго життя, якого навчає Ісус.

– Бог не запитає тебе, яким був твій будинок, але запитає, кому ти дав прихисток.

– Бог не запитає тебе, чи вистачало тобі їжі, але кого ти нагодував.

– Бог не запитає тебе, у що ти вдягався, але кого ти одягнув.

– Бог не запитає тебе, скільки ти заробляв, але чи ділився з іншими.

– Бог не запитає тебе, яким автомобілем ти їздив, але кого ти підвіз.

– Бог не запитає тебе, скільки ти мав друзів, чи ти був справжнім другом. Бог з любов'ю запровадить тебе до небесного житла за твою доброту і щирість.

V. Рефлексія

• Вправа "Поділися з ближнім".

У коробочці є цукерки. Учні беруть тільки по дві: одну залишають собі, а другою діляться з іншими.

Цукерки мають бути однакові і вдосталь (і для вас так само). Після того, як діти їх візьмуть, вони мають лежати на їхніх партах, щоб можна було побачити, з ким ще потрібно поділися, аби в кожного була приблизно однакова кількість (можна дати підказку). Якщо учнів багато або ви знаєте, що може виникнути непроста ситуація (коли клас не зовсім згуртований чи існує певна неприязнь), то краще хай поділяться з тими, хто (праворуч, ліворуч, по сусідству, більше потребує (без наголосу), але слід уникати власного вибору, щоб уникнути приниження кого-небудь. Свою цукерку можете віддати тій дитині, котра поділиться з вами першою або ж віддати тій, хто більше потребує. Наголошуємо, що коли ділимося з іншими, то ділимося також і з Господом ("...Істинно кажу вам: усе, що ви зробили одному з моїх братів найменших, – ви мені зробили" (Мт. 25, 40).

VI. Підсумок

• Вправа "Фішбоун". Щедрість.

Малюємо риб'ячий скелет, що дозволяє продемонструвати причини конкретних подій, явищ, проблем та їхні наслідки, зробити висновки.

Риб'ячий скелет складається з чотирьох блоків: голова – проблемна ситуація чи запитання; верхні кістки скелета – ключові причини, що зумовили виникнення певної події чи явища; нижні кістки скелета – факти, що підтверджують наявність зазначених причин; хвіст – відповідь на поставлене запитання, висновки, узагальнення.

– Що таке щедрість?

– Що таке Божа щедрість?

– Де ми бачимо Божу щедрість?

"Хто має дві одежі, нехай дасть тому, що не має. А хто має харч, нехай так само зробить" (Лк. 3.11).

Учитель. Сьогоднішній урок збагатив нас розумінням слова "щедрість". Український народ завжди гостинний і щедрий. Люди радо діляться тим, що мають, за потреби віддають навіть останнє. Я надіюсь, що ви від нині станете ще щедрішими, добрішими. У вас є ідеальний взірєць щедрості – Господь.

Усе, що ми бачимо на небі і на землі, Бог створив для блага і користі людини. Нас оточує повітря, яким дихаємо і без якого не можемо жити. Ми скрізь маємо воду, яка необхідна нам, як повітря. Ми живемо на землі, яка дає нам усіляку їжу. Нас освітлює світло, без якого ми не змогли б жити. Та нічого і

нікого ми не мали б, якби Господу не угодно було дарувати нам це все. Тому Бог є добрим, щедрим і всемилостивим. Господь хоче, щоб і ми такими були.

- Щоденник вражень. Вправа "Сенкан".

1-ий рядок, іменник "щедрість".

2-ий рядок, опис – безкорислива щедрість.

3-ий рядок, дія – дарувати, бажати іншим.

4-ий рядок, – Бог є щедрим, добрим і всемилостивим.

5-ий рядок – зичливість.

- Методична скарбничка.

<https://www.youtube.com/watch?v=fXKNB9UsWkl>

<https://www.youtube.com/watch?v=EDjJ5BTR0oY>

<https://www.youtube.com/watch?v=ktNx1o4CHO4>

<http://ukrbible.at.ua/LK/lk1.htm>

<https://www.youtube.com/watch?v=e9n910AffaQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=p9rE646BRaQ>

Тема місяця. Машина часу

Тема уроку: Співчуваємо ближньому

Мета: дати уявлення про зміст таких понять, як "співчуття", "співпереживання", "розуміння", "емпатія"; сприяти розвитку світогляду, розвивати мислення, логіку, навички користування Біблією; виховувати любов до Бога та ближнього, вміння співчувати.

Очікувані результати:

- читає подумки та виразно вголос тексти різних видів та з різною метою (МОВ);
- розповідає (докладно, стисло або вибірково), про що йдеться в тексті (МОВ);
- установлює причиново-наслідкові зв'язки між подіями, вчинками персонажів та їхніми стосунками з іншими персонажами (СЗО);
- виявляє любов та співпереживання до ближнього (ГЮ);
- висловлює свій погляд на предмет обговорення через стосунки з іншими персонажами (СЗО);
- висловлює свій погляд на предмет обговорення (тему, головну думку, висновки тощо) (МОВ);
- висловлює та аргументує власну думку, поважаючи позицію інших і дослухаючись до спільних рішень (МОВ).

Обладнання: дитяча Біблія; підручник і зошит; презентація до уроку; інтерактивна дошка/проектор; роздруківка для орфографічної хвилини.

Наскрізнi вміння учнів: розв'язують проблеми; критично і творчо мислять; співпрацюють; ефективно спілкуються; розвивають свій емоційний інтелект; досліджують; організують свою діяльність; рефлексують; вдумливо читають.

Ключовий вірш. "Люби ближнього свого, як самого себе" (*Друга Заповідь Любові*).

(Тема попереднього уроку – "Вчимося щедрості").

Словник:

Співчуття – чуйне ставлення до чужого горя, переживання, безпосередня участь у біді.

Емпатія – це здатність розуміти і відчувати почуття іншої людини. Іншими словами – здатність помістити себе в "поле" чужої позиції.

Терпимість – здатність терпимо, поблажливо ставитися до чужих звичок, звичаїв, поглядів і т. ін.

Співпереживання, розуміння – це вміння людини ставитись без агресії до думок інших людей, до їхнього способу життя, віросповідання, звичаїв, традицій, ідей і почуттів.

Хід уроку

I. Емоційне налаштування. Організація учнів для роботи

II. Актуалізація опорних знань

- Вправа "Словесне малювання".
- Перед вами кілька картинок. Скажіть, про що кожна з них розповідає?
- Чим діляться один з одним зображені персонажі?
- Чи доводилося вам бути в подібній ситуації?

– Про що йтиме мова на сьогоднішньому уроці?

• Вправа "Квіткове поле".

Учитель. Діти, чого ви очікуєте від уроку? На розданих квіточках напишіть свої очікування від уроку. Прикріпіть квіточки на аркуш паперу, щоб утворилося квіткове поле. Озвучте написане.

III. Мотивація навчальної діяльності

• Читання вірша вчителем чи підготовленим учнем.

*Не всім і не завжди все добре буває...
Не всім і не завжди все добре буває,
Частинько і прикрість якась випадає,
Бо там, де добро, там і зло метушиться,
Щоб людям дошкулить, нашкодить, помститься.
Якщо сили зла зачепили людину,
Повідайте їй, що вона не єдина,
Що рідні і друзі в біді не залишать,
Вони допоможуть, розрадіють, утішать.
Це дуже важливо вміти співчувати,
Гуртом значно легше біду подолати.
Хай злому не буде назад вороття,
А нас не покине людське співчуття .*

М. Луків

- Бесіда за прослуханим текстом.
- Яке головне слово, на вашу думку, у цьому вірші?
- До чого закликає вірш?
- Що, на вашу думку, у вірші є ключовим?
- Що таке співчуття? Як і коли його варто проявляти?

IV. Вивчення нового матеріалу

- Сторінками Біблії.

Для того, щоб краще зрозуміти, що таке співчуття ми звернемося до Христової притчі про милосердного самарянина.

- Перегляд відеоролика.

https://www.youtube.com/watch?v=Cf3IHunLaas&ab_channel=TheGlobalGospel

- Робота зі Святим Письмом (читає вчитель).

Один єврей, законник, бажаючи виправдати себе (бо євреї вважали "ближніми своїми" тільки євреїв, а решту людей зневажали), запитав Ісуса Христа: "А хто ж мій ближній?" Щоб навчити людей вважати своїм ближнім усяку іншу людину, хто б це не був, з якого народу не походив би і якої віри, а також щоб ми мали співстраждання і милосердя до всіх людей, подаючи їм посильну допомогу в їхній біді й нещасті, Ісус Христос відповів йому притчею.

Один чоловік ішов з Єрусалима до Єрихона і потрапив до рук розбійників, які забрали в нього одяг, побили його і пішли, залишивши ледь живим.

Випадково тією дорогою ішов єврейський священник. Він подивився на нещасного і пройшов мимо.

Так само і левит (єврейський духовний служитель) був на тім місці; підійшов, поглянув і пішов далі.

Потім тією ж дорогою їхав самарянин (євреї зневажали самарян настільки, що не сідали разом за стіл, навіть намагалися не розмовляти з ними). Самарянин, побачивши побитого єврея, зглянувся над ним. Він підійшов до нього, перев'язав йому рани, полив їх оливою і вином. Потім посадив його на свого осла, привіз у готель і там піклувався про нього. А на другий день, від'їжджаючи, він дав господарю готелю два динарії (динарій – римська срібна монета) і сказав: "Подбай про нього і, якщо витратиш більше цього, то я коли повернусь, віддам тобі".

Після цього Ісус Христос запитав законника: "Як ти думаєш, хто з цих трьох був ближнім для людини, яка потрапила до рук розбійників?"

Законник відповів: "Той, який змилосердився над ним (тобто самарянин)".

Тоді Ісус Христос сказав йому: "Іди і ти роби так само" (*Див.: Лк. 10, 29-37*).

- Обговорення притчі.

Ця притча вчить нас любити один одного, співчувати іншим, а також любити ворогів/чужих, як своїх ближніх.

– Що хоче сказати нам Господь цим уривком?

– Чого хоче нас навчити Ісус Христос?

– Яку мудрість ви взяли з притчі?

– Як Ісус Христос відповів на запитання: "Що треба робити, щоб досягнути Вічне життя?"

– Котрого з подорожніх можна назвати ближнім постраждалого?

- Робота над ключовим поняттям.

На основі почутого та прочитаного скажіть, що таке співчуття?

СПІВЧУТТЯ

**Це риса характеру, яка
допомагає зрозуміти як
почуваються люди в
скрутних обставинах і як їм
можна допомогти**

Кого можна назвати співчутливою людиною?

Співчутлива людина намагається уявити себе у схожій ситуації і робить усе можливе, щоб допомогти втішити іншого.

• Руханка.

Бог все бачить, Бог все знає

<https://youtu.be/SBAsPnLGW6k>

• Робота над текстом Тані Поставної "Вчимося розуміти іншого" (с. 42–43).
Аудіотекст до даного твору <http://www.e-litera.com.ua/ukrmova-4k-ch1/>

– Якою зображена головна героїня? (Вона мрійниця, фантазерка, уміє любити і більш за все цінує в людях щирість).

– Чому ми співчуваємо головній героїні?

"...Дідусь не знав, де мої батьки, бо знайшов мене в лісі біля лисячої нори майже п'ять років тому. Він забрав мене, щоб я не замерзла, бо тоді була зима. Він сказав, що спочатку я більше походила на лисицю, ніж на дитину, але з часом вилюдніла. Хоча так і залишилася руда і дика".

– Що відчували ви, коли читали твір? Що особливо вразило?

– Що уявляла собі Лисичка? (с. 42).

(Лисичка зростає без батьків. Авторка вважає, що таких діток називають "сирним словом". Що це за слово? (Сироти).

– Чи знаємо чому батьки покинули дівчину?

(Ні, не знаємо, авторка спеціально не розкриває цю тему, адже ми знаємо, що є різні причини того, що діти позбавлені батьківського піклування).

– Чому Лисичка і Віка перестали дружити? Як це пояснює оповідачка, а як пояснила би Віка?

– Чому Вікин тато сварився з дідом? Чому дід не виходив зі своєї веранди, а бабуся непокоїлася?

– Знайдіть і зачитайте мудре повчання дідуся. Як ви розумієте ці слова?

("...Люди бачать лише те, що хочуть бачити. А те, чого вони не розуміють, їх лякає. Не переймайся цим, Лисичко").

– Про яке свято згадано у творі? (свято Миколая).

– Чи в кожного є свій янгол-охоронець? (с. 43). "...Янгол є у всіх... Дочекайся дня Святого Миколая і побачиш свого. Вони завжди прилітають, щоб записати всі дитячі бажання, а коли настане час, здійснити їх").

• Бесіда.

Учитель. Ми повинні розуміти, що всі люди різні, але рівні у правах. Існують поняття, що стоять на сторожі цієї рівності, – співпереживання, розуміння.

– Що ж собою передбачає "співпереживання", "розуміння"? (Дружбу, розуміння, милосердя, доброту, співчуття).

– На чому базується співчуття, розуміння? (Запис).

Усі люди різні: не кращі і не гірші, а просто різні. Поважайте думки, почуття, переконання іншої людини незалежно від того, чи збігаються вони з вашими. За будь-яких обставин залишайтеся собою.

- Робота з епіграфом.

Учитель. Поняття "співчуття" часто вживається в Біблії. Апостол Петро радив християнам бути "спочутливими, братолюбними, милосердними" (1 Петра 3:8). Грецьке слово, перекладене тут як "спочутливий", буквально означає "той, хто страждає з іншими". Апостол Павло також заохочував християн до співчуття, кажучи "тішитися з тими, хто тішиться, і плакати з отими, хто плаче". Він додав: "Думайте про інших так само, як про себе" (Римлян 12:15; 12:16).

– Як ви розумієте епіграфи уроку? (Неможливо любити інших, не вміючи поставити себе на їхнє місце).

– Ви погоджуєтеся зі словами Ф. Достоєвського?

IV. Закріплення вивченого матеріалу

- Асоціативний куш.

(Добро, милосердя, жаль, чуйність, доброзичливість).

- Вирішення проблемної ситуації. Робота у групах.

Гра "Зрозумій + Поспівчуй + Допоможи ближньому".

Перерахуйте співвідносні слова чи дії співчуття тим, хто:

Група 1	Група 2	Група 3
Плаче	Забився	Захворів
Зламав руку	Вратив близьку людину	Запізпився
Матері чи батькові, котрі дуже втомлені	Однокласнику, у котрого немає друзів	Загубив важливу річ

V. Рефлексія

- Вправа "Шифр".

Відгадайте слово, виділяючи кожну третю літеру.

ВОЕЗУМЛІПЮІАНУТЯШІЛДЯ (ЕМПАТІЯ).

ЕМПАТІЯ – здатність розуміти й відчувати почуття іншої людини, або здатність помістити себе в "поле" чужої позиції.

Учитель. Це здатність, яка, у першу чергу, притаманна людині. Тільки той, хто ставиться до свого ближнього (а ми вже розуміємо суть слова "ближній"),

як до самого себе є Людиною з великої літери, Божим творінням.

Отже, співчуття – один із соціальних аспектів емпатії, формалізована форма вияву свого стану з приводу переживань іншої людини. Емпатія – це те, що стоїть на сторожі золотого правила моралі.

- Погляньте на свої "квіти очікувань".

VI. Підсумок

- Чи справдилися ваші очікування?
- Що було для вас найцікавішим?
- Новою для вас була інформація про...
 - Метод "5 питань 1 речення".

Хто/Що? Де? Коли? Навіщо? Як? Дайте відповіді на всі ці питання одним реченням, яке вичерпно відобразить сутність нового матеріалу.

- Сократівське питання.

"Що з почутого на уроці ви візьмете із собою в життя?"

- Створіть міні-проект "Я співчуваю...".

Теми місяців. Подорожуємо і відкриваємо світ (вересень)

Машина часу (жовтень)

Тема уроку. Уроки доброти (узагальнювальний урок з теми)

Створення лепбука "Мої добрі справи"

Мета: узагальнити й закріпити вивчений матеріал у пізнавально-ігровій формі.

Очікувані результати:

- систематизує та узагальнює необхідну інформацію; створює прості візуальні медіапродукти (лепбук) самостійно та у групі, ураховує мету й аудиторію; добирає необхідну інформацію з різних джерел: шукає її у словниках, довідниках, енциклопедіях, бібліотеці, Інтернеті; вступає і підтримує діалог на теми, пов'язані з важливими для дитини життєвими ситуаціями (МОВ);

- створює та оздоблює виріб, дотримуючись логічної послідовності, за зразком чи власним задумом з різних конструкційних матеріалів і повторно використовуючи матеріали; спільно з дорослими чи самостійно розраховує приблизну кількість необхідних ресурсів для виготовлення виробу; самостійно дотримується безпечних прийомів праці під час використання інструментів та пристосувань (використання клею, інструментів і пристосувань з гострими частинами) (ТЕО);

- взаємодіє з іншими на основі спільних цілей, дотримується правил співпраці у парі, групі; порівнює різні відомості на основі інформації, зібраної з різних джерел, пропонує власний висновок (ГІО).

Обладнання: Святе Письмо; роздатковий матеріал (означення, ілюстрації, кросворд, зразки елементів та шаблони деталей для лепбуку); цупкий папір, картон для основи, кольоровий папір, скотч двосторонній, ножиці, клей, степлер, кольорові олівці, фломастери, ручки.

Словник:

Лепбук – багатофункціональна розкладна папка, що містить ніші й кріплення для різноманітного дидактичного матеріалу (тематична папка) (<https://uk.wikipedia.org/wiki/Лепбук>).

Ключовий вірш. "Твори добро – уникай зла" (християнська праведність).

Хід уроку

I. Емоційне налаштування до уроку

Учитель. Рада бачити вас, діти! На цьому занятті кожен з нас створить лепбук "Мої добрі справи", і ви будете мати чудову нагоду пригадати матеріал, який опрацьовували з теми "Уроки доброти". А щоб усі були зосереджені і виявили свої творчі здібності якнайкраще, попросімо допомоги у Господа.

- Молитва "Отче наш".

II. Актуалізація опорних знань і вмінь

Учитель. Пригадаймо разом, які теми, слова, біблійні історії ми вивчали під час наших занять (відповіді дітей з допомогою учителя):

1. Вступ (Євангеліє, Вчитель, християнська праведність).
2. Живемо в доброті та правді (доброта, правда, правдива людина).

3. Вчимося прощати (прощення, Господня молитва, біблійна історія про милосердного батька).

4. Виявляємо милосердя (милосердя, біблійна історія про милосердного самарянина).

5. Ділимося радістю з ближніми (радість, біблійна історія про зустріч Марії та Єлисавети).

6. Творимо добро (добро, добрі справи).

7. Вчимося щедрості (щедрість, біблійні історії про багача, вдовину лепту).

8. Співчуваємо ближньому (Заповіді любові).

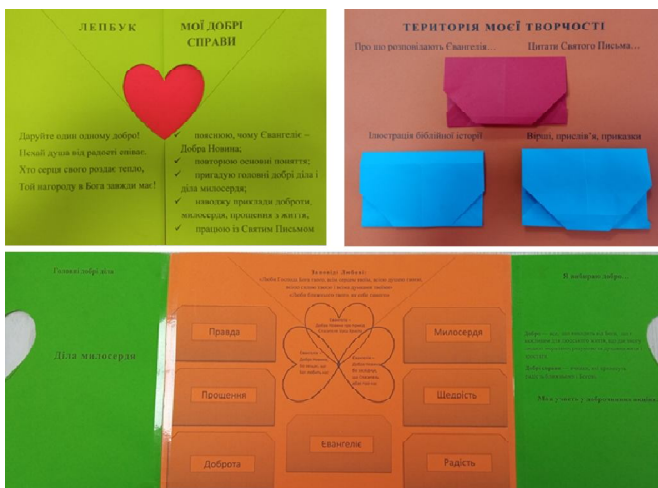
Дякую вам! Тішуся, що ви так багато знаєте.

III. Створення лепбука "Мої добрі справи"

• Організація роботи.

Учитель. А зараз пропоную вам створити свій лепбук "Мої добрі справи" на основі вивченого матеріалу, а також прикладів із Святого Письма та вашого життя.

Перед вами – усі необхідні матеріали і шаблони. Ви можете створити власний дизайн або ж скористатися запропонованим зразком (додаток 1).

Але найголовнішим для створення лепбука є фантазія!

• Послідовність роботи.

Також пригадую вам послідовність роботи:

1. Постановка проблеми. Формулювання теми.

2. Складання плану.

3. Створення макета.

4. Наповнення лепбука.

5. Збір інформації та матеріалу.

• Інструктаж з безпеки життєдіяльності.

Учитель. Прошу вас пам'ятати і виконувати правила поведінки з ножицями (додаток 2).

VI. Презентація робіт

Коротке представлення (якщо робіт кілька) або виставка в осередку

творчості.

V. Рефлексія

• Пісня "Побажання" (муз. А. Олейнікова, сл. Л. Ратич, аранж. О. Сичова, вик. А. Шляхової, 7 років, вок. студія "Джерельце" (3. 23).
<https://www.youtube.com/watch?v=UA4yheLq9WQ>

VI. Підсумок

*Даруйте один одному добро!
Нехай душа від радості співає.
Хто серця свого роздає тепло,
Той нагороду в Бога завжди має!*

Оксана Калиновська

Учитель. Дякую вам, дорогі діти, за роботу! Нехай ваші знання й уміння приносять користь людям і радість Богові!

• Методична скарбничка.

Лепбук. Онлайн-курс для вчителів початкової школи.

(Модуль 3. Інтеграція та інтегроване навчання. Лепбук. Інна Большакова)
<https://www.youtube.com/watch?v=xRRqIOk0vXg>

З досвіду роботи. До цього часу діти зазвичай уже неодноразово виготовляли лепбуки на різну тематику як індивідуально, так і в парі та групах. Залежно від кількості дітей і матеріалу вчитель може самостійно визначити його тип.

Виготовлення лепбука потребує досить об'ємної підготовчої роботи. У першу чергу, необхідно підготувати достатню кількість листків картону для основи, кольорового паперу для елементів, шаблони деталей для лепбуку. Хоча у створення лепбука вкладена творчість дітей, потрібно також запропонувати роздавальний матеріал (означення, біблійні історії, цитати Святого Письма, ілюстрації, вірші, прислів'я, приказки, загадки, кросворди, пазли), щоб учні мали можливість ними скористатися та застосувати за потреби (на власний вибір). І, звичайно, потрібно допомогти дітям пригадати приклади творення добра для ближніх, навколишнього світу, справи милосердя до душі і тіла, добродійні акції, у яких вони брали участь.

• Додаткові матеріали.

Означення:

Добро – усе, що виходить від Бога, що є важливим для людського життя, що дає змогу людині морально, розумово та духовно жити і зростати.

Добрі справи – учинки, які принесуть радість ближньому і Богові.

Доброта – чутливе, дружнє ставлення до людей.

Євангеліє – Добра Звістка про прихід Спасителя Ісуса Христа.

Правда – те, що народжене Божою наукою й узгоджується з нею.

Прощення – добровільна відмова від звинувачень іншої людини в певних гріхах.

Радість – почуття задоволення і втіхи від добре виконаної роботи, спілкування з ближніми та Богом.

Милосердя – почуття, завдяки якому людина допомагає іншій не з вигоди, а з внутрішньої душевної потреби.

Щедрість – здатність людини поділитися з іншим тим, що маєш.

Для чого маємо читати Євангеліє?

Євангеліє – Добра Новина, бо звіщає, що Бог любить нас.

Євангеліє – Добра Новина, бо виявляє, що Ісус бажає благословити, наповнити добром і вірою наше життя.

Євангеліє – Добра Новина, бо засвідчує, що Спаситель дбає про наше здоров'я – фізичне і духовне, дає перемогу над страхом і поганими звичками, дарує надію на те, що житимемо з Ним вічно, у єдиній сім'ї Божій.

Читати Євангеліє означає знов і знову переживати радість від Доброї Новини про прихід Христа Спасителя, черпати з нього джерела життєвої мудрості, прагнення жити чесно і в порозумінні з правдою, у чистій вірі, незламній стійкості, а головне – у любові один до одного і до нашого Творця. (Жуковський В. М., Ніколін М. М., Филипчук С. В. *Основи християнської етики. Посібник для 6 класу ЗНЗ. Острог, 2007*).

• Кросворд "Благовіщення" Біблійна основа. Благовіщення (Лк. 1, 26–38), Марія у Єлисавети (Лк. 1, 39–49).

<http://ukrbible.at.ua/LK/lk1.htm>

1. Нічого бо немає неможливого в ..." (Лк. 1, 37).

				Б ¹					
			2	Л					
				А ³					
				Г ⁴					
			5	О					
6				В					
				І ⁷					
				Щ ⁸					
			9	Е					
			10	Н					
				Н ¹¹					
	12			Я					

2. "Ось я Господня...: нехай зо мною станеться по твоєму слову!" (Лк. 1, 38).

3. ... їй сказав: "Не бійсь, Маріє! Ти бо знайшла ласку в Бога (Лк. 1, 30).

4. І звідкіля мені це, що прийшла до мене мати... мого? (Лк. 1, 43).

5. до діви, зарученої чоловікові, на ім'я..., з Давидового дому (Лк. 1, 27).

6. Увійшла вона в дім Захарії і привітала... (Лк. 1, 40).

7. Ось ти зачнеш у лоні й вродиш сина й даси йому ім'я... (Лк. 1, 31).

8. та, що повірила, бо здійсниться сказане їй від Господа (Лк. 1, 45).

9. І мовила Марія: "...душа моя Господа (Лк. 1, 46).

10. Він буде великий і ...Всевишнього назветься (Лк. 1, 32).

11. Шостого місяця ангел Гавриїл був посланий Богом у місто в Галілеї, якому ім'я... (Лк. 1, 26).

12. Ім'я ж діви було... (Лк. 1, 27).

• Кросворд "Благовіщення" (відповіді).

					Б ¹	о	г	а			
					2с	Л	у	г	п	н	я
					А ³	н	г	е	л		
					Г ⁴	о	с	п	о	д	а
					5Й	О	с	п	ф		
Є	л	п	с	а	В	е	т	у			
					І	с	у	с			
					Щ	а	с	л	п	в	а
				в	Е	л	п	ч	а	є	
			С	п	Н	о	м				
					Н	а	з	а	р	е	т
	М	а	р	і	Я						

Ілюстрація (розмальовка) до Притчі про милосердного самарянина.

<https://www.facebook.com/lixtarykxram/photos/pcb.418920455120859/418920285120876/?type=3&theater>

Матеріали уроку та додатки:
<http://mylabore.blogspot.com/>

**Матеріали для
інтеграції в
освітньому процесі
початкової школи**

У ПОШУКАХ ПОДАРУНКІВ СВЯТОГО МИКОЛАЯ

Виховна година з елементами квест-гри за участю батьків

(Перед початком уроку вчитель роздає батькам та гостям аркуші шести кольорів, на яких написана молитва до Св. Миколая *(додаток 1)*).

Учитель. Дорогі діти, батьки та гості! Сьогодні незвичайний день – день, коли до кожної оселі, до кожної чемної дитини завітає Святий Чудотворець. Розпочинаємо наше свято з молитви. Давайте зробимо гарне коло, і по черзі скажемо, яких духовних багатств просимо сьогодні у Миколая.

(Діти по колу передають реквізит – коробочку у вигляді подарунка і говорять свої прохання. Батьки приєднуються до молитви дітей).

Учитель. Щороку приходив він у кожна родину з миром і дарунками. Для дітей стає чарівною казкою, коли невідомо як з'являється вночі і кладе під подушку такі бажані гостинці.

– А хто ж такий Святий Миколай?

(Заздалегідь підготовлені розповіді дітей про Миколая та його добрі вчинки *(додаток 2)*).

• Пісня "Доброта Миколая".

Учитель. Отож, напередодні свята ми поговоримо з вами про доброту – дуже важливу і потрібну для кожного з нас чесноту.

Ми кажемо "добре", коли нам приємно, радісно і затишно. "Добре", кажуть наші батьки, друзі чи знайомі, коли ми зробили щось корисне і хороше іншим людям.

Доброта і є основою всіх наших хороших почуттів. А щоб добра стало ще більше у світі, нам потрібно його примножувати власними вчинками. Людина, котра робить добро, є щасливою. Маємо пам'ятати, що найвища мудрість життя – це бути добрим.

Для вас Святий Миколай надіслав зашифроване смс-повідомлення, у якому він озвучує найголовніші правила доброти. Тож пропоную вам у парах розшифрувати ці повчальні слова.

(Діти виконують завдання, обговорюють його з учителем *(додаток 3)*).

Учитель.

– Чому нам слід робити добрі вчинки?

– Як ви думаєте, чи достатньо для радості у житті тільки ігор та розваг?

– А які добрі вчинки робите ви?

– А ви, батьки?

Маємо добрий приклад для наслідування – доброта Миколая. Пропонуємо вашій увазі переглянути театр тіней "Капці для Святого Миколая".

(Дошка для театру тіней оздоблена витинанками казкового зимового міста, ялинки, подарунків. Під ніжну мелодію учень читає історію, троє дітей рухають фігурками ангеліків, Миколая *(додаток 4)*).

Учитель. Тому, дітки, коли завтра вранці серед своїх подарунків знайдете іграшку, поляпану шоколадом або книжечку з перевернутим образком, не журіться – це, напевно, із Св. Миколаєм завітало до вас маленьке ангелятко!

Отож, прийшов час Миколая зустрічати!

(Чути стукіт у двері, заходить ангелік і зачитує лист від Миколая).

*Щойно листа від вас я дістав,
Хутко сани спакував.
Знав, що дівтора чекає
На Святого Миколая.
Довго я ішов, втомився,
Сів спочити на пеньок.
Тут Нечемник нагодився
І забрав дарів мішок.
То ж я прошу вас, малята,
Ці дарунки відшукати.*

Учитель. Дякуємо, ангелику, за листа.

Ну що ж, дівтора та батьки! Пропоную пограти і відшукати подарунки. Для початку поділіться на команди за кольорами ваших аркушів з молитвою, має бути шість команд. Діти приєднуються до своїх батьків.

Ангелик залишив для кожної групи відповідного кольору конверти, у яких є підказки, де знаходяться пазлики-частини головної картинки. З неї ми дізнаємося місце, де сховані подарунки.

(Учасники квесту розшифровують підказки (додаток 5), виконують завдання (додаток 6) і отримують потрібну частинку пазла. У кінці всі разом складають картину, де вказано місце знаходження подарунків, приносять їх до класу (додаток 7)).

Учитель. Ну, що ж, мої дорогі малята та батьки, ви гарно сьогодні попрацювали і подарунки від Миколая відшукали. Живіть з любов'ю до ближніх, творіть добро повсюди і повсякчас і, головне, не забувайте за все дякувати Богу.

- Пісня "Ой, хто-хто, Миколая любить".

Додаток 1

*Любий Отче Миколаю,
Ти усе про мене знаєш.
З висоти небес спустися,
Серця лагідно торкнися,
Освяти його Любов'ю,
Подаруй душі здоров'я.
Буду чемна і слухняна,
Все робитиму старанно.
Хочу, Отче, як і Ти,
Мир і Радість всім нести.*

Додаток 2

Десь 1700 років тому на півдні Італії у заможній родині народився маленький хлопчик, якого назвали Миколаю. Нічого не бракувало малому Миколі – ні одержі, ні їжі. Та через деякий час він залишився сиротою, спочатку померла мама, а за нею і тато. Хлопчик ріс під опікою чужих людей. Він часто виходив на вулицю погратися з дітьми. Це були діти небагатих батьків. Микола їх жалів, але не знав, як допомогти.

Був у Миколи старий учитель. Одного разу вони читали Святе Письмо: "Коли ти робиш добро, нехай твоя правиця не знає, що робить лівиця..."

– Як це розуміти? – запитав учителя замислений Микола.

– Коли ти робиш добро іншому, то не треба про це голосно всім розказувати.

Краще не хвалитися своїми добрими вчинками.

Стояла глибока осінь. Миколка знав, що багато дітей у їхній околиці живуть бідно, у голоді і холоді.

От родина старого Олександра. Мати хвора, в Петра немає взуття, а мала Софійка вранці збирала на дорозі хмиз, щоб було чим затопити в печі.

Увечері Миколка тихо, щоб слуги не бачили, подався до комори. Набрив у торбину борошна, налив пляшечку олії, набрав повні кишені яблук, відшукав у своїй скриньці пару нових шкарпеток, нові постолоки – усе це склав у велику торбину і сховав під своїм ліжком. Коли в домі всі поснули, він тихенько вислизнув із ліжка, пробрався до Олександрової хатини, поклав там торбину й чкурнув додому.

Вранці старий Олександр не міг натішитися щедрими дарунками. Але хто це міг зробити? Кому подякувати?

З того часу Миколка часто робив такі дарунки бідним сусідам. Люди молили Бога за невідомого, який їм допомагає. Та ніхто не здогадувався, що то був Микола.

Миколині слуги стали помічати, що зникають харчі, одяг, паливо з комор. Стали пильнувати. Одного разу, коли Миколка тільки-но склав торбинку і вийшов із свого подвір'я, його наздогнав старий слуга. Думав, що то злодій. Тоді й стало відомо всім, хто піклується про бідних.

Минули роки. Микола вивчився, став священником. Усе своє добро роздав бідним людям і служив їм, як тільки міг. За це Господь дав йому силу творити добро ще більше.

Приміром, в однієї жінки помер чоловік, і було тій вдові дуже тяжко жити. Вона сама утримувала малих дітей та хворих старих батьків. Одного разу прокинувшись, жінка під подушкою знайшла вузлик, набитий грішми. Здивувалася вона дуже. Помолилася Господу Богу, подякувала щиро за те добро, а сама одразу мала на думці, що то робота Святого Миколая. І відтоді тій вдовиці велося дуже добре, бо Миколай допоміг їй від щирого серця. Тож вона і дітей поставила на ноги, і її батьки одужали.

Було ще багато схожих випадків. Ось ще один. Давно, давно, ще за княжих часів, відбулася ця історія. Пізно ввечері човном по Дніпру поверталася молода родина з гостин. Тато веслував, а мати з немовлям на руках задрімала. Аж тут дитина випала з материних обіймів! Як плакала молода жінка, як страждала! Дніпро, здається, навки поглинув немовля. Мати, мов чайка-небога, квилула на човні: "Святий Миколай! Врятуй моє дитя!". Тільки диво могло порятувати дитину. Горю батьків не було меж. Аж уранці в соборі Св. Софії знайшли немовля. Воно було живе і чомусь тихенько посміхалося. Ніхто не знає, як воно опинилося у храмі. Батьки ж були понадміру щасливі! Художник із Києво-Печерської Лаври навіть намалював ікону за цією історією. А в Києві та й по всій Україні будували церкви в ім'я Святого Миколая.

Отож, з того часу і до сьогодні ми святкуємо свято Св. Миколая, і нині, може дасть Бог, до нас прийде Миколай. Адже ви знаєте, що він приходять до чемних, слухняних, добрих, працьовитих дітей.

Додаток 3

Правила добра

*Щоб добрим чоловіком стати,
Потрібно правила добра всім знати.
Найперше з правил цих чудесних
Уміння бути добрим, чесним.*

*А друге правило таке:
Шануй ти маму й тата,
Люби сестер, братів, людей,
Добро сам будеш мати.
А третє правило просте,
Щоб мати серце золоте,
Зла на людей ти не тримай,
Учителів не забувай.*

*Ці правила виконувати мусиш,
Тоді закону доброти ти не порушиш!*

(На кольорових телефонах розкидані слова з номерами і потрібно впорядкувати їх та прочитати уривок із правил).

Додаток 4

Високо-високо в небі жило маленьке янголятко.

Там йому було дуже весело. Воно стрибало з хмарки на хмарку, спускалося вниз із сонячним промінням і бігало під небесним дощем. А коли ставало холодно, ловило сніжинки і робило з них блискучі ланцюжки. Воно було дуже щасливе!

Янголятко особливо полюбляло зиму, бо в цей час на небі все мінялося. Починався рух і метушня: старші янголи бігали, щось носили, складали, прикрашали; великі небесні робітні відкривалися, і там всі завзято працювали.

Так! Наближався час, коли Святий Отець Миколай завітає до всіх чемних дітей зі своїми дарунками. У небі аж кипіло. Всі янголи старалися бути найкращими і зробити якнайбільше, щоб Святий Миколай саме їх вибрав допомагати йому обдаровувати дітей.

І маленьке янголятко теж старалося. Воно знало, що Святий Миколай його аж через кілька років зможе обрати, бо ще зовсім маленьке.

Але воно мало добре серце і дуже хотіло всім допомагати.

Бувало, піде янголятко до фабрики, де виробляють смачні шоколадки і цукерки, загорнуті у срібні папірці, стане біля казана розтопленого шоколаду і почне мішати. Всі янголи довкола обприскані шоколадом, мале янголятко з голови до ніг бронзове, і навіть головний янгол-кухар має велику шоколадну пляму на фартусі.

Тоді янголи випихають маленького з фабрики:

– Краще йди допомагай у друкарні!

А там друкували цікаві книжки для дітей та дорослих, які із задоволенням читали й самі янголи. Стане янголятко помагати при машині, що зшиває сторінки книжок. І раптом з'являються книжки з перемішаними сторінками, з малюнками, оберненими догори ногами, і з плямами чорнила на обкладинках.

– Нам більше допомоги не треба, – випроваджують його. – Йди допомагай на фабриці іграшок!

Та коли янголятко допомагає на фабриці іграшок, дивні випадки трапляються: пожежне авто чомусь на синє помальоване, лялька має тільки одне око, а ведмедик волохатий загубив свій козушок. І на фабриці іграшок йому не раді.

Бідне янголятко так хотіло допомагати, а його завжди відсиляли в інше місце і сварили за якісь чудернацькі випадки.

Зажурилося янголятко. Сіло під хмаринку і гірко заплакало з відчаю. У цей

час відчинилися великі золоті ворота і вийшов Святий Миколай. Янголятко дуже любило Святого Миколая. Він завжди мав лагідне слово для кожного янгола, усіх пильнував, усім допомагав. Маленьке янголятко Миколай при зустрічі часто гладив по голівці і поправляв йому ореол.

"Святий Миколай дуже добрий, – думало маленьке янголятко. – Він про всіх дбає, дарунки всім роздає". Серце янголятка так наповнилося любов'ю до Святого Миколая, що воно хотіло йому зробити щось приємне, щось надзвичайне. Але що?

Довго думало янголятко, аж поки вирішило, що найкращим подарунком для Святого Отця будуть теплі капці, бо ж йому доводиться багато мандрувати взимку, у пекучий мороз, щоб вручити всім дітям дарунки.

Але з чого їх зробити? Аж тут незвичайна думка промайнула у його голівці, і янголятко швиденько кудись подалося...

У переддень Святого Миколая старші янголи почали сварити янголятко:

– Хто тобі дозволив?! – грізно запитували вони.

– Нитки веселки! Тому вона наче зблідла. Ой буде тобі, буде! – говорили всі. – Святий Миколай, напевно, за це покарає.

У ту ж хвилину ввійшов Святий Миколай.

Маленьке янголятко не знало, де й заховатися. Воно не хотіло жодної шкоди наробити, бажало тільки добра, а тепер за це ще й покарають. Раптом маленьке янголятко почуло, що Святий Миколай його кличе. Може, хоче сварити? Підійшло воно до Святого.

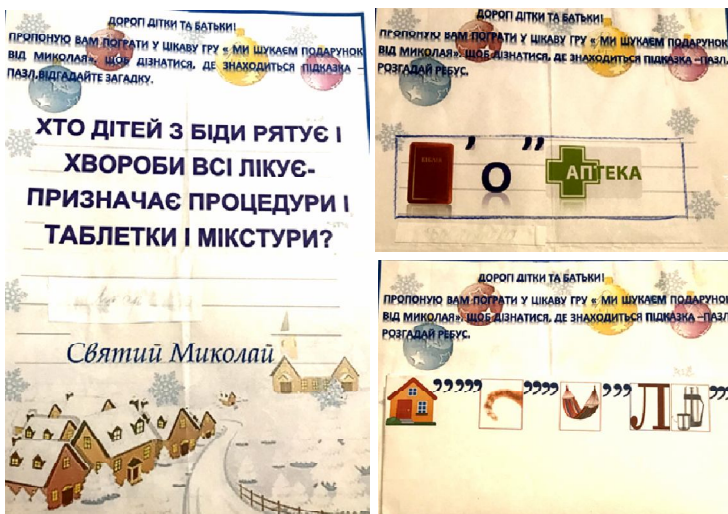
А ні, Святий Миколай взяв коробку, витягнув капці і взув. Ще й хвалить-вихваляє, які вони тепленькі, які м'якенькі. Янголятко не вірило вухам своїм.

Тоді Святий Миколай взяв янголятко на коліна і сказав:

– Ти, маленьке янголятко, показало цим дарунком своє добре серце і свою любов до мене, тому я візьму тебе з собою на землю, допоможеш мені роздавати дітям дарунки!

Маленьке янголятко не тямлося з радості, навіть забуло подякувати. Воно сиділо в Святого Миколая на колінах і до всіх весело усміхалося.

Додаток 5

МОЇ МАЛЕНЬКІ ТРЕТЬОКЛАСНИКИ!
ЩОБ ОТРИМАТИ ПАЗЛИВКУ,
ПАЗЛИВКУ ВІКОНАЙТЕ
ЗАВДАННЯ!

Завдання в кількостях: Дітячий дружок, вертепчик (на той зображений свято-святковий)

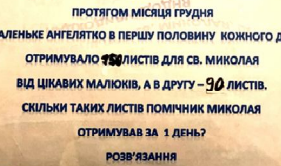
розеттати. Листок предствити немов на картоні. Загоріти загли.

Миколай сонце мішок дощ вуса очі
 бант ворона борода сіно дарунки

3 Днями святого Миколая!

МОЇ МАЛЕНЬКІ ТРЕТЬОКЛАСНИКИ!
ЩОБ ОТРИМАТИ ПАЗЛИВКУ,
ДОПОМОЖІТЬ АНГЕЛИКОВІ ПОРАХУВАТИ
КІЛЬКІСТЬ ЛИСТІВ ДЛЯ СВ. МИКОЛАЯ,
ЩО НАДХОДИЛИ ЩОДНЯ

ПРОТЯГОМ МІСЯЦЯ ГРУДНЯ
 МАЛЕНЬКЕ АНГЕЛЯТКО В ПЕРШУ ПОЛОВИНУ КОЖНОГО ДНЯ
 ОТРИМУВАЛО 40 ЛИСТІВ ДЛЯ СВ. МИКОЛАЯ
 ВІД ЦИКАВИХ МАЛЮНКІВ, А В ДРУГУ – 90 ЛИСТІВ.
 СКІЛЬКИ ТАКИХ ЛИСТІВ ПОМІЧНИК МИКОЛАЯ
 ОТРИМУВАВ ЗА 1 ДЕНЬ?
 РОЗВ'ЯЗАННЯ

3 Днями святого Миколая!

МОЇ МАЛЕНЬКІ ТРЕТЬОКЛАСНИКИ!
ЩОБ ОТРИМАТИ ПАЗЛИВКУ,
ВИКОНАЙТЕ ЗАВДАННЯ!

ВІКОНАЙТЕ ЗАВДАННЯ!

СКЛАСТИ СЕНКАН
МИКОЛАЙ

.....

.....

.....

.....

3 Днями святого Миколая!

МОЇ МАЛЕНЬКІ ТРЕТЬОКЛАСНИКИ!
ЩОБ ОТРИМАТИ ПАЗЛИВКУ,
ДОПИШИТЬ ВІРШИК ПРО СВ. МИКОЛАЯ

ВСІ ДІТКИ ЙОГО ТАК ЧЕКАЮТЬ
 І СПАТКИ ШВИДЕНЬКО.....
 ВЕСЬ РІК ВОНИ БУЛИ ЧЕМНЕНЬКІ,
 ЧИМ ТІШИЛИ БАТЬКА І НЕНЬКУ!
 ТОМУ ТИ СВЯТИЙ НЕ БАРИСЯ -
 СПУСТИСЯ.
 ЗАВІТАЙ,
УКРАЇНСЬКИЙ КРАЙ!

3 Днями святого Миколая!

Сон у Різдвяну ніч

Одного разу в Різдвяну ніч мені наснився Ангел. Тихенько відчинив двері, зайшов і сів поруч.

- Що сталося? Чому ти тут?
 - Сьогодні ж незвичайна ніч, тому я вирішив прийти.
 - Прийти? Я думала, що Ангели літають.
 - Літають. Але інколи наші крила потрібні людьми.
 - І ви даєте свої крила?
 - Так. Ангел завжди поруч з людиною. А коли не вистачає сил і вона просить про допомогу, віддає свої крила.
 - І мені? Мені також ти віддавав крила?
 - Так. Хіба ти не відчувала мою допомогу? – Ангел усміхнувся. Бувають дороги, які ти сама не здолаєш. Тому я віддаю крила і йду поруч.
 - Ідеш? Це тому у тебе поранені ноги?
 - Так. Не всі твої дороги бувають простими.
 - Зрозуміло... Ти так мені допомагаєш. Дякую... А скажи, якщо мені потрібна проста порада?
 - Тоді я спілкуюся з тобою. Тільки ти не завжди слухаєш...
 - Не слухаю... я ж не знала, що Ангели з людьми розмовляють.
 - Так... тільки людина має нас почути.
 - Я буду прислухатися... дякую, що сказав.
 - Що ж, скоро вже ранок. Мені час іти.
 - Ти ще прийдеш?
 - Тільки у снах. Але я завжди з тобою. Просто вір мені і нічого не бійся.
- Прокинулася. Справді, після цієї незвичайної розмови десь зникла зайва тривога, і вже не лякали звичні проблеми. Тепер я точно знала, що десь поруч зі мною йде мій Ангел, який завжди допоможе, а коли буде потрібно – віддасть свої крила.

Казка про двох братів

Одного разу батько покликав до себе двох синів і дав кожному три золоті монети.

– Діти мої! Ви вже дорослі. Пора вчитися жити самостійно. Даю кожному з вас поле і три золоті монети. Купіть зерно, засійте поле і зберіть власний урожай. А ще даю свою пораду: якщо в житті захочете багато мати, навчіться іншим допомагати.

Брати подякували батькові і вирушили кожен своєю дорогою. Ішли та міркували над його словами. Старший думав: "Як я буду багато мати, якщо буду з іншими ділитися. Ні, дякую батькові за гроші, а от порада його мені точно не знадобиться".

А молодший син вирішив її дотримуватися. Тому, коли дорогою зустрів бідного чоловіка, який просив милостиню, не відвернувся, а підійшов розпитати, як йому допомогти.

– Я недавно став жебраком. Усе життя працював. Але прийшла негода, зруйнувала мій дім і я опинився на вулиці.

– Що ж, з кожним може статися. Ось тримай золоту монету. За неї ти можеш купити собі їсти не на один день.

– Дякую. А куди ти мандруєш?

– Тут, поруч, моє поле. Хочу вчасно зорати та засіяти його.

– Що, помагай тобі, Боже!

І пішов молодший син далі. Тут бачить сидять біля дороги бездомний котик і песик. Вони жалібно дивилися на перехожих і поглядом просили їсти. Хлопець довго не думав, пішов у найближчу крамницю і купив хліба. Нагодував тваринок, а вони, вдячні за допомогу, пішли за ним слідом. Так і прийшли втрюх до хатинки. Юнак купив зерно та взявся копати свою нивку. І тут бачить, іде до нього чоловік, якому він допоміг. Він вирішив віддячити за доброту і напросився копати разом. Удвох вони швидко засадили всю нивку. Хлопець подякував за допомогу, і чоловік пішов далі.

Минув час, нивка щедро заколосилася та дала гарний урожай. Молодший син зібрав зерно та склав у комору. Хитрі мишки побачили його і вирішили гарно поживитися. Та тут допоміг котик. Він швидко прогнав мишей та весь час пильно стеріг урожай. Згодом хлопець відвіз зерно до млина, змолів і мав уже багато муки. Та прийшло нове лихо: злодії захотіли її вкрати. Тут уже на допомогу прийшов песик. Він сміливо відігнав непроханих гостей. Радів юнак: він мав їду на цілий рік. Тепер зрозумів, якою цінною була порада батька. Може, цінніша за золоті монети.

А старший брат вирішив ні з ким не ділитися золотом і купив на три монети зерна. Садив він сам, тому досить довгенько. Ніхто не поспішав на допомогу, і юнак не встиг вчасно зорати, не встиг вчасно зерно в землю кинути. Та все ж який-не-який урожай він зібрав. Поскладав зерно в комору, а туди внадилися миші. Десь третину врожаю поїли. Зібрав старший брат залишки та повіз до млина. Змолів, але тільки привіз муку, її вкрати злодії. Нікому було допомогти юнакові. Почув про брата молодший і поспішив у гості.

– Чому ти залишився без хліба? Тобі ж батько також дав три золоті монети?

– Не знаю. Я старався, працював, але нічого не вийшло.

– А пам'ятаєш татові слова?

– Які?

– Якщо хочеш багато мати, вчися іншим допомагати.

– Та ні. Про них я забув.

– Ось тому такий результат. Я поділюся з тобою хлібом і зерна на наступний рік дам. Тільки тепер не забувай татову науку. Не втомлюйся допомагати іншим, тоді і в тебе все буде гаразд.

Методи на повторення вивченого матеріалу

Запропоновані методи та ігри на повторення допоможуть перевірити знання з вивчених тем, розділів. Також їх можна інтерпретувати, використовувати на підсумковому уроці як повторення вивченої теми, під час опитування, підсумку уроку.

Повторення

Розділ "Уроки доброти" (4 клас)

Метод: аукціон

Матеріали: аркуші А7 з написом 50, 100, 200 гривень, видрукувані на А4 дари Святого Духа; кожне слово на окремому аркуші; крижмо, свічка, біблійна цитата, молитовник, ікона Тайної Вечері, Святе Письмо, обручки, хрест, видрукуване зображення священничого одягу (молитовник чи книжечка на подарунок).

Вступ

На сьогоднішньому уроці ми проведемо святковий аукціон, на якому хтось з вас може виграти чудовий приз.

– Що потрібно мати, щоби брати участь в аукціоні?

Ви правильно думаете! Потрібні гроші! Так як метою сьогоднішнього уроку є повторити вивчені теми з розділу "Уроки доброти". Тому ви повинні дати якнайбільше правильних відповідей на питання.

Правила

За кожну правильну відповідь на питання ви отримаєте в першому турі 50, у другому – 100, а у третьому – 200 гривень. Завдання: заробити якнайбільше грошей для того, щоб на аукціоні купити СУПЕРПРИЗ!!!

I-й тур

Педагог показує велику яскраво прикрашену коробку, усередині якої знаходиться вже перша підказка. Учні повинні заглянути й подумати, з якою саме притчею асоціюються ці предмети. Той, хто знає, піднімає руку; хто був першим і дав правильну відповідь, отримує 50 гривень. I-й тур продовжується до тих пір, поки не будуть використані всі підказки. (Після кожної правильної відповіді педагог переставляє предмети (підказки) у коробці).

Підказки:

1. Бинт, олива, вино. (Притча про доброго самарянина).
2. Видрукувані слова з притчі: "Батьку, дай мені частину майна, що належить мені". (Притча про Блудного сина).
3. Каміння, бур'ян, зерно (Притча про сіяча).

II-й тур

Хто з учасників підняв першим руку і дав правильну відповідь, отримує 100 гривень.

1. Що таке притча?
2. Як потрібно слухати притчу?
3. Що таке мудрість?
4. Що означають слова "прости нам... як і ми прощаємо..."
5. Що таке "милосердя"?
6. Назвіть учинки милосердя для тіла.

7. Назвіть учинки милосердя для душі.
8. Як ви розумієте "Бути милосердними до ворогів – це...".
9. Чому Євангеліє називається доброю новиною?
10. Як ми можемо ділитися радістю?
11. Радість – невід'ємна риса християнина. Чому?
12. Поясніть Біблійну цитату: "Усе, що ви зробили одному з Моїх братів найменших, ви Мені зробили" (Мт. 25:40).
13. Назвіть дві заповіді любові.
14. Хто є нашим ближнім?

III-й тур

Питання у III-му турі складніші, тому за правильні відповіді учасники отримують вже 200 гривень.

1. Розкажіть, чого навчає нас притча про милосердного батька?
2. Як ви розумієте вислів: "Світ потребує нашого милосердя". Наведіть приклади з життя.
3. Розкажіть Притчу про загублену драхму. Яка її мораль?
4. Розкажіть, чого навчає нас притча про милосердного самарянина?
5. Що означає бути милосердним? Наведіть приклади, коли байдужість призвела до неприємних наслідків.

Далі всі учасники беруть участь в аукціоні. Той учасник, котрий на аукціоні запропонував більшу суму, виграє приз! Призом може бути книжечка, молитовник чи образочок.

Тема. Заповіді Божі

Метод: важливі професії.

Матеріали: ватман, аркуш А3, кольорові олівці, фломастери.

Підготовка

Поділити учасників на три команди:

1-ша – учителі;

2-га – журналісти;

3-тя – дизайнери реклами.

Роздайте кожній групі потрібні засоби.

Учителі: аркуш А3, кольорові олівці і фломастери.

Журналісти: 3–4 аркуші А4, ручки.

Дизайнери реклами: ватман і кольорові олівці, фломастери.

Правила

Кожна група відповідно до своєї ролі виконує завдання і представляє його перед іншими учасниками.

- Завдання.

Учителі

Запропонуйте учасникам уявити себе вчителями і розповісти, як саме Бог дав Мойсею та всьому ізраїльському народові Десять Божих Заповідей. Щоб розповідь була цікавою, учасники команди повинні представити її у вигляді малюнка (або символу), зробити цікавий плакат, який буде їхньою презентацією теми.

Журналісти

Запропонуйте учасникам уявити себе в телевізійній студії одного з каналів українського телебачення. Працюючи у групі, вони повинні придумати назву передачі і тему програми (яка обов'язково має стосуватися Заповідей Божих).

Для виконання завдання слід вибрати одну особу в ролі журналіста (чи ведучого) та підготувати декілька питань для інтерв'ю, а також іншу особу – гостя програми, що дасть обґрунтовану відповідь на запитання.

Дизайнери реклами

Запропонуйте учасникам групи уявити себе дизайнерами, котрі працюють над створенням банера: "Виконуй Заповіді Божі та будь щасливим!" Учні повинні продемонструвати свій ескіз банера і прокоментувати його.

Коли час для виконання завдання спливе, групи по черзі представляють результати своєї праці та обговорюють свої напрацювання.

Метод: коробка з питаннями.

Матеріали: яскраво прикрашена коробка, карточки з питаннями (розділу, чи тем на повторення вивченого матеріалу).

Правила

Запропонуйте учасникам стати в коло. Скажіть, що зараз буде грати весела музика, під яку вони повинні передавати коробку. Коли музика перестане звучати, учасник у руках якого коробка, витягає одну карточку, читає питання і дає на нього відповідь. Ця гра на повторення продовжується до тих пір, поки не завершаться питання.

Метод: так чи ні.

Підготовка

Підготуйте до тем на повторення вивченого матеріалу питання і три варіанти відповідей. Лише одна відповідь має бути правильною. Наприклад:

– У якій святій тайні кожен з нас отримав Ангела-хоронителя?

А) У тайні Миропомазання.

Б) У тайні Хрещення.

В) У тайні Євхаристії.

Правила

Запропонуйте учасникам стати біля парт чи в одну лінію. Прочитайте питання і варіанти відповідей на нього (роблячи паузу після кожної відповіді). Якщо, на думку учасників, відповідь правильна, вони стоять і піднімають руки вгору; якщо вони думають, що неправильна, присідають. Укінці кожного питання педагог каже, яка відповідь була правильною, хто впорався із завданням.

Метод: змагання.

Матеріали: аркуш кольорового картону А3, кольоровий папір, клей, фломастери, аркуші А7 з написом 5, 10, 15.

Підготовка

На картоні А3 приклеїти вирізані з кольорового паперу три кишеньки. На першій кишеньці написати фломастером цифру 5 і всередину поставити 10 аркушів А7 з надписом 5; на другій – цифру 10 і всередину поставити 10 аркушів А7 з надписом 10; на третій – цифру 15 і всередину поставити 10 аркушів А7 з надписом 15. Підготуйте питання відповідно до тем на повторення вивченого матеріалу.

Питання слід згрупувати від найлегшого до найважчого: цифра 5 – найлегші питання на повторення; цифра 10 – середньої важкості; цифра 15 – найважчі питання.

Поділити учасників на дві або три команди. Кожна з них вибирає капітана.

Правила

По черзі кожна команда вибирає цифру, слухає питання, маючи 30 секунд на обговорення. Поясніть учасникам, що, чим більша цифра на кишеньці, тим важче питання. Після того, як час вийшов, капітан від імені команди озвучує відповідь на запитання. Якщо вона правильна, учасники витягають з кишені карточку з цифрою, яку вони вибрали. У випадку, якщо команда дала неправильну відповідь, команда суперників матиме можливість дати відповідь на запитання та отримати додаткову карточку з балами. Завдання команд ? якомога більше заробити своїми правильними відповідями карточок з балами. У кінці бали підраховуються: у кого їх більше, той переміг!

Метод: слово – речення – запитання – відповідь.

Підготовка

Підготуйте ілюстрації до тем на повторення.

Правила

Усі учасники стають у коло чи рядами біля парт. Педагог тримає у руках ілюстрації, показує спочатку одну і повертається до учасника, котрий стоїть праворуч, чи підходить до когось з учнів, котрий буде розпочинати. Перший учасник має сказати слово (хто чи що там зображено). Продовжує гру наступний учасник із завданням "Речення", складає речення з названим словом. Третій учасник ставить запитання до цього речення. П'ятий / відповідає. Тоді педагог показує другу ілюстрацію, але вже змінює напрям. Перший учасник буде той, хто стоїть ліворуч. Щоб не брали участі одні і ті самі учні, педагог говорить слово "перебудова", тоді усі змінюють своє розміщення та знову стають у коло чи на інші місця біля парт. Гра продовжується до тих пір, поки не завершаться ілюстрації.

Приклад

А) Адам і Єва.

Адам і Єва – це перші люди, котрих створив Бог.

Яку заповідь Бог дав першим людям?

Не їсти плоду з дерева, що росте посеред саду.

Б) Марія.

Марія – це Мати Божа.

Хто приніс Марії радісну звістку про те, що Вона стане Матір'ю Сина Божого?

Радісну звістку приніс Ангел.

В) Ісус.

Ісус є Сином Божим.

Які чудеса робив Ісус?

Ісус зцілював недужих (сліпих, кульгавих, глухих), воскрешав померлих.

СХОДИНКАМИ ВЕЛИКОГО ПОСТУ НАБЛИЖАЄМОСЬ ДО СПАСІННЯ

Виховне заняття

Мета: розширити уявлення та поглибити знання дітей про Великий піст.

Завдання: учитися працювати в парах, плекати духовні чесноти.

Хід заняття

• Вправа "Чарівна коробочка". (Учитель у коробочку ставить яблуко; діти по черзі беруть її в руки, оглядають, потрушують і мають поставити питання про цей предмет так, щоб він міг відповісти лише "так" або "ні".

Наприклад, він червоний, чи квадратний і так далі. Відгадують що це яблуко).

Учитель. Діти, як ви вважаєте, чому саме яблуко було заховане у коробочці?

Яку біблійну історію можете пригадати, де говориться про цей плід? Так, це історія про Адама і Єву та те, як через спокусу, скуштували заборонений плід із Дерева пізнання і цим самим згрішили.

Що таке гріх?

Пригадайте, будь ласка, у якому часі ми зараз є? Так, розпочався Великий піст. Сьогодні ми з вами помандруємо сходами Великого Посту, пригадаємо, що це таке, зробимо для себе постанову на час Великого Посту.

Це завдання ви виконуватимете у парах. Пригадаймо правила роботи у парі (*додатки*).

(Для роботи у парах учитель роздає учням картки, де є табличка з днями тижня і колонка, у яку мають записати, з ким запланували зустріч).

Діти, кожному з вас потрібно запланувати зустріч з однокласниками на кожен день. Наприклад, Даринка хоче у понеділок зустрітися з Глібом тоді навпроти понеділка пише "Гліб" і, відповідно, Гліб пише собі у понеділок "Даринка". Так домовляється на весь тиждень.

(Дається декілька хвилин, щоб діти заповнили табличку).

Оголошується ПОНЕДІЛОК (діти пересідають у пари).

На дошці зображено сім сходинок без назв та постать Ісуса вгорі.

• Завдання "Складанка". (Учитель дає кожній парі слова, з яких мають скласти вислів святого про піст (*додатки*)).

У кінці завдання зачитують вислови і обговорюють, учитель прикріплює на першу сходинку слово Терплячість.

Оголошується ВІВТОРОК (діти формуються у пари).

• Завдання: скласти асоціативний куц до слова ПІСТ. (На карточках (4 шт.) кожна пара записує одну асоціацію. Тоді на дошку по черзі прикріплюють довкола листочки зі словами про піст, які не повторюються).

Учитель прикріплює на третю сходинку слово Працелюбність.

Оголошується СЕРЕДА (діти пересідають в обрані пари).

• Завдання: скласти сенкан про піст.

Учні зачитують свої сенкани і обговорюють. Учитель прикріплює на другу сходинку слово Милосердя.

Оголошується ЧЕТВЕР (діти пересідають у пари).

• Завдання: розгадати ребус (*додатки*).

Учитель прикріплює на четверту сходинку слово Смирення.

Оголошується П'ЯТНИЦЯ (учні міняються парами).

• Руханка. (Учитель називає по черзі добрі і погані вчинки, а діти плескають у долоні оди чи два рази відповідно).

Часу даром не марнуй,

Ти сходинками мандруй.

Ці сходинки – це дорога,

Що наближає нас до Бога.

Учитель прикріплює на 5 сходинку слово Доброта.

Оголошується СУБОТА (діти пересідають в інші пари).

• Завдання "Шифрувальник". (Шукаємо зашифровані слова, які пов'язані з Тайною Вечерею).

Учитель прикріплює на шосту сходинку слово Послух.

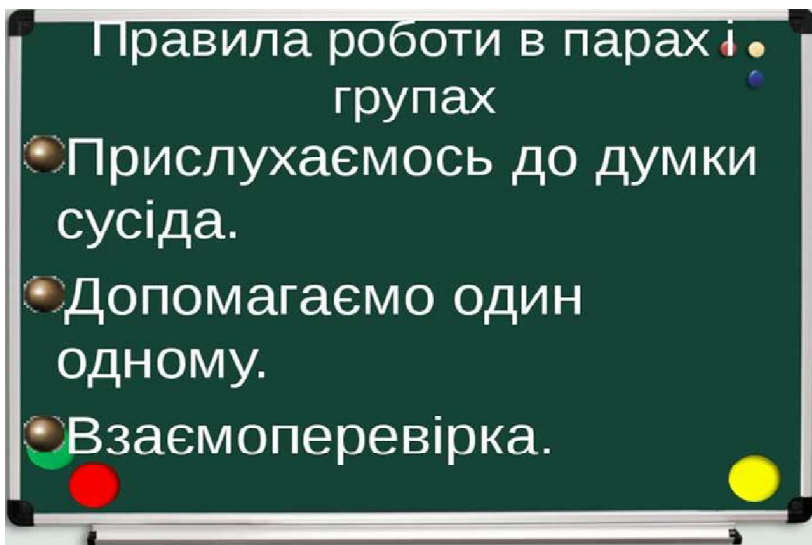
Оголошується НЕДІЛЯ (учні пересідають у пари).

• Завдання: створення "Скарбнички на Великий піст". (Учитель роздає шаблон кубика, який діти розмальовують і заповнюють кожен грань).

Учитель прикріплює на сьому сходинку слово **Любов**.

Учитель. Ось ми і завершили свою мандрівку і склали сім сходинок, через які у часі Великого посту наближаємось до спасіння, до пізнання великої Божої любові до нас. (Діти ще раз називають ті чесноти, які записані на сходинках, обговорюють). Бажаю всім, щоб наша дорога сходинками Великого посту була легкою і добре підготувала всіх до очікуваного свята – Воскресіння Господнього.

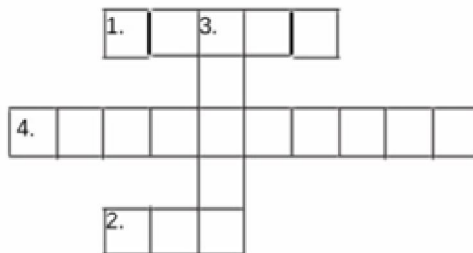
Додатки

ВЕЛИКИЙ ПІСТ

А. Використовуйте слова з уривку, щоб розгадати ребус.

1. Піст підготовляє нас до Страсного тижня і Пасхи
2. Церковний рік має особливий час тиші – Великий піст.
3. Піст триває сорок днів перед Страсним тижнем.
4. Постимо перед прийняттям Євхаристії

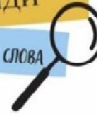
ТАЙНА ВЕЧЕРА

А першого дня Опісноків, коли жертвували Паску, кажуть до нього учні: "Де хочеш, щоб ми йшли й приготували, - щоб ти їв Паску?" І послав двоє із своїх учнів, і сказав їм: "Ід'ть у місто; і стріне вас чоловік, що нестиме жбан води; йд'ть лишень за ним, і куди він увійде, скажіть господареві дому: Учителю питає: Де моя світлиця, в якій я міг би спожити з учнями моїми Паску? І він вам покаже світлицю велику, вистелену килимами та готову. Там приготуйте нам." Учні пішли, прибули до міста і знайшли, як він сказав їм, та й приготували Паску. Яке настав вечір, - приходить з дванадцятьма. І коли вони сиділи за столом та споживали, Ісус промовив: "Істинно кажу вам, один з вас, який їсть зо мною, мене видасть." Вони засмутились і один по одному заходились його питати: "Чи не я?" Він відповів їм: "Один з дванадцятьох, що амчає зо мною руку в миску. Син Чоловічий іде, як написано про нього, але горе тому чоловікові, що зрадить Сина Чоловічого. Краще було б не родитись чоловікові тому!" І коли вони їли, Ісус узав хліб, благословив, розломив і дав їм, кажучи "Беріть, це моє тіло." Потім узав чашу, воздав хвалу, дав їм, і пили з неї всі. Та й сказав їм: "Це моя кров Заівту, що проливається за багатьох. Істинно кажу вам, що не питиму вже від плуду винограду аж по той день, як новим буду його пити в Царстві Божім." І, проспівавши, вийшли на гору Оливну.

ЗНАЙДИ

ЗАШИФРОВАНІ СЛОВА

МАРКА 14, 12- 26

ШУКАЙ:

- по горизонталі
- по вертикалі
- по діагоналі

дцукаомтбжзеучнівтарпидвюєс
нджоплдудждбьялпвіркпртще
ямвмопоашпльмольчоловікшн
пзрчііссющрврклмтуорііінегон
йзуаіусвітлицяубсщгойцгдгпег
йсмпрщтлиблвпаььесбкдалігм
вапмистаонувьльвлбнпаксщвуі
ясчмсмтьлклвьабстуішігктмвг
тмоасзробиимккрвкликьлирд
иомьасбдбадвечірьюлькньогощ
свідповівльиьоарпавііопагкек
заровслролепиогіорщцаитрархі
рнблагословенниветгелкилллі
анапенрвиноградуаингнвмлевіу
давпчиталміотелірвкпрдуклібі
ііакіагшлтщрнртонкенщнароцм
тітгашилетіеуеипнрщцирикгощч
ьніоіуребуєвсреістинноиголбвю

1. Піст – дар давній, який не старіє, але постійно оновлюється і квітне в усій красі. (Св. Василій Великий).
2. Користь посту не обмежуй лише одним стриманням від їжі, тому що справжній піст полягає в тому, щоб уникати злих справ. (Св. Василій Великий).
3. Піст – колісниця, що виводить на небо. Піст – мати здоров'я. (Прп. Єврем Сирін).
4. У кого в серці є лукавство, ненависть і осудження, той спочатку нехай очистить душу свою, і тоді вже приходить поститися і молитися. (Прп. Єврем Сирін).
5. Не думай, що піст є важким, тому що він провадить тебе до вічного весілля. (Прп. Єврем Сирін).
6. Люблю піст, тому що він – мати смирення і джерело всякої мудрості. (Св. Іоан Золотоустий).
7. Нам не буде користі від багатьох трудів і подвигів посту, якщо ми не будемо в стані спожити Священної трапези – Причаститися з чистою совістю. (Св. Іоан Золотоустий).
8. Хто віддається тільки їжі і задовольняє пристрасть шлунку, той втрачає духовний плід душі; а хто постом висушує плоть (тіло) і уникає переїдання, той приготував себе, як скарб, до надії на краще. (Св. Іоан Золотоустий).
9. Мета посту полягає не в тому, щоб ми не їли, але в тому, щоб те, що приготували для себе, з'їв бідний. (Св. Іоан Золотоустий).
10. Якщо ти за бажанням постишся, то не будь сумним, але радій, бо він очищає твою душу від отрути. (Св. Іоан Золотоустий).

ЛЮБОВ

ПОСЛУХ

ДОБРОТА

СМИРЕННЯ

МИЛОСЕРДЯ

ПРАЦЕЛЮБНІСТЬ

ТЕРПЛЯЧІСТЬ

СХОДИНКИ ВЕЛИКОГО ПОСТУ

У ПОШУКАХ РІЗДВЯНОЇ ЗОРІ

Дійові особи: Ангел 1, Ангел 2, Марія, Йосиф, два пастушки, три царі, дівчинка-вереда, вітер, віхола, три ялиночки, лисичка, білочка, вовчик, зайчик, ворона.

Сцена 1

Входять ведучі: Ангел 1 та Ангел 2.

Ангел 1. Тихо-тихо зорі сяють,
Тиша срібна навкруги...
Сніг біленький покриває
Міста, села і луги...

Ангел 2. Ах! Ця ніч так особлива!
Все красою аж блищить!
Всі чекають диво-дивне!
Всі чекають на ту мить...

Ангел 1. На ту мить, коли на землю
Прийде ніч Різдва свята
Й згине вся печаль лукава,
Згине горе і біда.

Ангел 2. Бо сам Бог прийде на землю,
Як малесеньке дитя.
І постукає легенько
В людські душі і серця.

Ангел 1. Не лякайся цього стуку –
Бог чекає за дверми.
Відчини ти своє серце...
Ну ж бо, скорше відчини!

Сцена 2

Ангел 1. Відчини, як відчинила
Дівчинка маленька,
І засяяла душа її
Чисто і ясенько.

Ангел 2. Все це відбулося
В дні передріздвяні...
Тож розкажем вам усім!
Слухайте слухняно...

Ангел 1. В місті гарнім та величнім
Добра там жила сім'я:
Тато мама і дитинка
(та, щоправда, – вереда).

Ангел 2. Ті батьки – ох і любили
Квіточку малу свою!
А вона все вередує:

Хочу те!.. Це не люблю...

Ангел 1. Що робити з цим дитятком,
Як добра навчити,
Щоб батьків все поважати,
Ближніх всіх любити?

Ангел 2. Це дівча хотіло все!!!
Все завжди й одразу!
Забаганку не здійснив –
То тікай же зразу!

Ангел 1. Крики, зойки та ще й плач...
Коли їй буде не в лад.
Все свіженьке й наймодніше...
Чи то вдома, чи то в школі –
Ох, біди було доволі!

Ангел 2. Все для неї принеси,
Щонайкраще догоди!
А що мама? а що тато?
Вони мусять працювати!

Ангел 1. Чи наука, чи робота,
Чи то друзі, чи сім'я...
А дівча любило тільки
Все своє велике Я!

Ангел 2. Тож і цього року,
Незадовго до Різдва,
Сіла дівчинка писати
Превеликого листа...

Ангел 1. На Різдво вона б хотіла
Подарунки гарні мати –
Усього-всього багато –
Треба швидко записати.

Сцена 3

На сцені дівчинка-вереда. Походжаючи, провадить монолог.

Дівчинка.

Я – розумничка й прекрасна...
Я гадаю, всім це ясно?!
Маю все, чого бажаю!
Та чогось не вистачає.
Що б собі ще побажати?
Що б такого написати?
Щоби в шоці були всі –
Рідні, друзі і чужі!!!

Ходить... думає...

Може, новий айфон...
Може, модний лук...
А можливо, ще й прикрасу...
Що личитиме до... (*думає*) до рук?
Може щось таке... Не знаю...
Ніяк на думку не спаде...

Щось таке, що успіх, славу
Мені негайно принесе.
Нудно... Я аж розгубилась!
Як те написати?
Я не знаю, що робити,
Як і що гадати.
Ох-ох-ох! Я вже втомилась,
Так я написалась.
Звідкіля у мене втома
Вже сьогодні взялась?

*Сідає... думає... дивиться навколо, розглядається... Погляд зупиняється
на зорі... швидко встає...*

Еврика!!! Я знаю!
Знаю, що попрошу!
Я усіх здивую!
Ти ж моя хороша...

Простягає руки до зорі.

На Різдво я мати хочу
Зірку гарну й непросту
Ту зорю ясну й чудесну,
Що належить самому Різдву.
Хай вона буде лиш в мене,
Зірка та прекрасна.
Яка стану я щаслива
Зразу в мить цю ясну!

Захоплено потирає руки.

І тоді я буду...
Ох! Украй щаслива!
Бо без мене не прийде
Це Різдвяне диво.
Все! Я вирішила! Хочу
Вже! Таки негайно!
Хочу цей собі дарунок
Гарний, незвичайний!
Але що Різдва чекати?
Ні, це довго! Я не хочу!
Вирушаю вже й негайно!
Встигну ще й до ночі.

Сцена 4

Зустріч Пресвятої Родини з Вітром та Віхолюю.

Ангел 1. От, й пішла ця дівчинка
Зірочку шукати.
Захотілося малій
Коштовність цю мати.

Ангел 2. А тим часом на узліссі
Двоє подорожніх –
Чоловік із жінкою,
Ніби не з заможних...

Ангел 1. Самі-самісінькі ідуть
Під покровом ночі,
Тихо спочивають
Ось тут, при дорозі.

Йосиф. Небо зоряне і чисте...

Глянь, Маріє,
Як ось це широке поле
Блискотить, біліє.
Спить лісочок цей зимовий
В тиші лісовій.
Скоро, вірю, скоро
Ми знайдемо постій.

Марія. Так, і справді, ніч прекрасна,
Мила й особлива,
Так, неначе саме зараз,
Десь стається Диво.
Не хвилюйся, о, мій друже,
Бог нам помагає.

Вірю: ми прибіжище
Для нас відшукаєм.

Йосиф. Не пустили нас ті люди...

Та ми їх прощаєм.
Віримо, що щось чудове
На нас вже чекає.

Марія. Уставаймо та ідімо
Лісочком зимовим.
Щось знайдемо, відпочинем
В спокої чудовім.

Ідуть... можливо, спускаються зі сцени. У той час на сцену виходять Вітер і Віхола.

Вітер. Ой, як весело й прекрасно
Бігати й шуміти!
Нагинати пишні, гарні
Ці зимові віти!

Віхола. Й не кажи, мій милий друже,
Нам це все смакує!
Коли я не бешкетую,
То сили не чую!..

Вітер. Тож берімо усі сили!
Танцюймо, співаймо!
І веселим шумом- гулом
Усіх налякаймо.

Віхола. Глянь, хтось йде...
І чого це раптом
Самі серед ночі.

Вітер. Нумо, зараз розпитаймо,
Бо мене аж з незнання
Цікавість лоскоче...

Підходять до Марії та Йосифа...

Вітер. Здрастуйте, шановне панство.
Хто ви? І куди йдете?

Віхола: А може, щось цінне
В торбі несете?

Йосиф. Вас вітаєм щирим серцем
Й просим допомоги...
Ми, здається, заблукали,
Збилися з дороги.

Марія. Найцінніше – це Дитятко,
Що ось-ось прийде у світ.
Щиро просим, будьте милі,
Нам допоможіть.

Вітер. Ох, не знаю, що й казати...
Всюди треба грошей...
Ви, так ніби, й не погані,
Але хто захоче
Вас до себе нині взяти...
Та ще й серед ночі?!
Ну, не знаю, ну, не знаю...
Нема тут помочі.

Віхола. От, далєбі, здивували!
Ми навіть не знаєм...
Тут немає, де спочити,
В лісовім цім краї.

Вітер. Та щасливої дороги
Вам в лісних просторах!
А нам час обом летіти
У високі гори.

Відходять від Йосифа та Марії.

Сцена 5

Зустріч Пресвятої Родини з дівчинкою-вередою.

Ангел 1. А тим часом Верєда
Гірко так ридала,
Бо у лісі темному
Зірка дєсь пропала.

Ангел 2. І не знає, що робити...
Згубила дорогу.
Тут айфон не ловить –
Бити би тривогу.

Ангел 1. Та зі страху перед ніччю
Й лісовим народом,
Заховалась під ялинки,
Стишила тривогу.

Дівчинка. Ну нічого, що у лісі
Зірка та пропала.
Я затє затишне місце
Собі відшукала.
Тут сухенько і тепленько,

І звірів немає.
А вже завтра я ту зірку
Точно відшукаю...

Надходять Йосиф та Марія...

Йосиф. Подивись, Маріє,
Ось ростуть ялинки...
А під ними заховалась
Дівчинка маленька.

Марія. Може, й ми отут спочинем,
Бо вже відчуваю,
Як останні мої сили
Мене покидають...

Йосиф. Дівчинко маленька й мила,
Доброї ти ночі!
А чи пустиш нас до себе?
Погрітися хочем...

Марія. Ми не будем заважати,
Станем в допомозі...
Завтра будем всі разом
Мандрувать в дорозі.

Дівчинка. Що? Йдіть геть! Не хочу
Нікого приймати!
Я сама знайшла це місце.
Йдіть собі шукати!
От які... Мене знайшли!
Думали... гадали...
Як мене оці дорослі
Вже усі дістали!

Проганяє їх геть...

Сцена 6

Танцюючи, входять ялинки. Опісля з'являються звірята та дівчинка-вереда.

Ялиночка 1. Я – ялиночка-красуня,
Гарна і пухнаста.
Я сніжком прикрашена,
Я зірочка ясна.

Ялиночка 2. Я також красиво
Узимі прибралась!
Як же гарно й мило
Тут навколо стало.

Ялиночка 3. В мене платтячко зелене,
Срібляста спідниця!
Я у ньому, як з балету, –
Справжня танцівниця.

Ялинка 1. Затанцюймо всі гурточком.
Звіряток скликаймо!
І веселе наше свято
Тай розпочинаймо!

Ялинка 2. Гей! Звірята, всі ходіть
До нашого кола!
Затанцюймо, заспіваймо
Весело, з любов'ю.

Ялинка 3. Гей, лісочку, звеселися!
Сніжинки, злетіте!
І разом із нами
Танок закрутіте!

Приходять звірята. Усі танцюють.

Дівчинка. Ей, ви! Ви чого розгаласувались?

Снігом холодним
Та порозкидались?
Я ж бо спала – сни дивилась...

А тут сміхи, танці!
Мені ж за зіркою мандрувати
Завтра рано-вранці.

Ялиночка 1. Ти – та дівчинка плаксива,
Що в ліс приблукала?

І так міцно спала,
Що забули ми про тебе
В сні міцнім.

І собі розтанцювались...
Дівчинко, пробач нам всім...
Незвично й радісно нам стало...

Ялиночка 2. Ти ж під нами заховалась!

Ялиночка 3. Нам так прикро,
Ялиночка 1. Просто так чогось...

Ялиночка 2. Що й не спам'ятались –
І затанцювали...

Ялиночка 3. Треба таки в когось справді запитати,
Що за мить це особлива?
Що в лісі чувати?

Дівчинка. Так, це звісно, треба

Когось розпитати,
Але, може, нам всім зараз

Слід щось пригадати...
Темна ніч. Не гоже діло,

Щоб ми так схопились
І пішли хтозна-куди.

Тож, гадаю, слід чекати,
Відпочити, сил набратись,

А тоді вже буде знак

Йти куди... І що, де, як...

Усі підтакують і затихають...

Сцена 7

Пастушки. Пресвята Родина. Народження Дитятка. Поклін пастушків і царів.

Ангел 1. Пастушки поблизу

Вогнище палили,
Всі овечок пильнували,
Про щось говорили.

Пастушок 1. Яке вогнище красиве,
Як же гарно сяє!
Так неначе щось собі
Думає-гадає...

Пастушок 2. Ось овечки тихо-тихо
Зовсім не шумлять.
Наче ждуть когось у гості, –
Всі спокійно сплять.

Пастушок 1. Глянь, мій друже, хтось іде,
Голос якийсь чути.

Пастушок 2. Тож вставаймо подивитись,
Хто це може бути?

Пастушки вибігають назустріч святим.

Пастушок 1. Доброї Вам ночі.

Щиро вас вітаєм!
Що ж ви, самотні,
В лісі заблукали?

Пастушок 2. Заходьте в печеру.
В нас дуже тепленько.
В нічку цю холодну
Зігрійтесь гарненько.

Йосиф. Щире вам спасибі,
Наші милі друзі.
Що допомогли нам
Радо у цій стужі.

Марія. Трішки відпочинем
І далі підемо.

Заважати вам ми
Зовсім не будемо...

Пастушок 1. Що ви, що ви, що ви...
Нам приємно буде,
Як ви спочинете у нас.
Ви ж бо добрі люди.

Пастушок 2. А тим паче, що надворі
Вітер й Віхола гудуть,
То ніякі подорожні
Вже дороги не знайдуть!

Йосиф. Тож велике вам спасибі
За теплу стаенку.
Бог пошле благословення
У ваші серденька.

Гасне світло... лунає колядка... світло урочисто запалюється. Настає Різдво!

Ангел 1. Світе тихий! Люди милі!
Сталася новина!
Діва Сина народила
В яслах днесь на сні!

Ангел 2. Слава Во Вишніх Богу!!!

Зійшла у світ перемога!

Пропали болі й жалі.

Народився сам Бог на землі!

Ангел 1. Народилось у убогій стаєнці Дитя!

Над ним засяяла світла зоря.

Тож радо усі до Дитятка ходіть!

Йому своє серце у дар принесіть.

Йосиф. Народилось у убогості Боже Дитя.

Прийшла до кожного

Щаслива пора.

Бо сам Бог з великої любові

Дарує нам себе знову і знову.

Марія: Мій Сину... Маленький Ісусе...

Як крихітка Хліба Пресвятого...

Хто тебе прийме до себе,

Нездоланна того дорога.

Нестрашні йому біль і тривога.

Ти Дар для людей –

Син самого Бога.

На поклін приходять пастушки...

Пастушок 1. Дозволь, святий Йосифе,

І ти, чиста Мати,

Пресвятого Бога

В Дитяті вітати.

Пастушок 2. У поклоні щирім

Душі посихляймо.

В маленькій Дитині

Всі Бога вітаймо!

Пастушок1. Ми убогі пастушки,

Прийшли, милий Боже,

Прийми наші ось дари,

Пане найдорожчий!

Марія. Бо ми дуже хочемо

Щиро повітати.

Тебе, Царя й Бога,

Будем прославляти!

Пастушок 2. І хай радість ця

Світом понесеться,

Щоб зраділо щиро-щиро

Кожне добре серце.

Пастушок 1. Хай зрадіють люди всі!

Згинула тривога!

Ви не бійтесь, а прийдіть

До свого Бога!

Марія. Спасибі, милі пастушки,

За любов велику.

Вам віддячить сам Господь

І Небес Владика.

Входять царі. Схиляються в поклоні...

Цар 1. Ми – царі зі Сходу,
Йдемо за зорею,
Що веде до Бога.
Тож прийшли за нею.

Цар 2. Довгий шлях ми подолали,
Бурі й перепони,
Втому, розпач й безнадію...
Чужинські кордони.

Цар 3. Та надія – зірка,
Світла, промениста,
Сяяла так ясно!
І так чисто-чисто!

Цар 1. Вела за собою,
Так Віру вселяла,
Що тяжку дорогу
Ми усі здолали.

Цар 2. А тепер радієм,
Бачим Бога-Сина.
Разом з Ним – Марію,
Пресвяту Родину.

Цар 3. То ж схилім коліно,
Разом припадимо
І дари сердечні
Щиро всі зложимо.

Цар 1. Милий Боже, Світе ясний,
Сонце золотисте,
Я в дарунок ось приношу
Золото це чисте.

Цар 2. Я, як Богові святому,
Ладан цей дарую.
Хай всі люди, милий Боже,
Тебе адорують.

Цар 3. Миро це тобі вручаю
В ніч оцю величну,
Щоб всі люди жили в мирі,
Царю наш Всевишній.

Йосиф. Дякуємо Вам, Царі,
За дари чудові.
Хай завжди Бог буде з вами
В мирі та любові.

Сцена 8

Ялинки на сцені, прилітає ворона...

Ворона. Бла-бла-кар!!! Бла-бла-кар!!!

Я великий маю дар!
Всіх я помічаю,
Бо уважність маю.
Я весела й щебетуха.
Люблю мудрості науку.
Я новини геть всі знаю,

Бо усюди я літаю.

Звертається до всіх...

Ви тут танцюєте й не знаєте,
А в нас є новина!
Зірка в небі засвітила
Так яскраво й мило! (*Летить геть*)

Вовчик. Що? Невже?

У чім причина
Ясності такої?

Нам всім треба поспішати
До зорі ясної!

Дівчинка. До зорі? Її шукаю

Пильно та завзято!

Це мені її найперше

Треба відшукати!

Білочка. Тож ідемо всі хутчіше,

В дорогу збираймося.

І з ялинками всі дружньо

Щиро попрощаймося.

Лисичка. А дорогу хто покаже?

Я її не знаю...

Ой, а може, в Бла-бла-кар

Зараз розпитаю.

Зайчик. Та вона вже полетіла

Й хвилі не чекала,

Наче там якась пружинка

Їй не дозволяла.

Вовчик. В мене є крутий айфон.

З нього задзвонімо,

Із нашою вороною

Швиденько зв'яжімося.

Телефонують. Ворона наче бере слухавку...

Білочка. Гей, подруго, прилітай-бо,

Нам ти так потрібна.

Лисичка. Ти ж у цій важливій справі

Просто необхідна.

Зайчик. Ми чекаєм дуже-дуже,

Швидше прилітай!

Дівчинка. Вірю, нам ти допоможеш!

Справу виручай!

Ворона. Я потрібна?! Знаю! Знаю!

Завжди на сторожі!

Бла-бла-кар завжди у тренді.

Швидко допоможе!

Ялинка 1. Ой, ти ж наша прехороша,

Швидше розкажи.

Ялинка 2. Як цим всім малятам

Прийти до Зорі?

Ялинка 3. Як дорогу відшукати

У сніжному лісі?

Вовчик. І добратись до Зорі,
Що там на узліссі.
Ворона. Я, звичайно, допоможу
В хвили цій важливій,
Бо й для мене це питання
Вкрай є особливим.

Всі йдуть за Вороною.

Сцена 9

Дитятка вітають Вітер, Віхола та звірята.

Вітер. Ох-ох-ох!..
Прости нам, Маріє,
Прости, Чиста Мати.
Прости і ти, Обручнику,
Пиху ту завзяту.

Віхола. Ми в покорі й покаянні
До Бога припадаєм.
Всі гріхи і смутки
Тут Йому складаєм.

Йосиф. Не хвилюйтесь, посміхніться.
Бог вам все прощає.
Хто за гріх шкодує щиро,
Того гріх щезає.

Приходять звірята.

Вовчик. Ми, звірята лісові,
Новину почули.
І швидесенько усі
Та й до вас прибули.

Білочка. Хочем й ми дари вручити
Маленькій Дитині.
Щоб йому було приємно
І його родині.

Лисичка. Подарую я Дитятку
Шапочку гарненьку.
Щоб було йому завжди
Затишно й тепленько.

Зайчик. А я щиро подарую
Рукавички й капчики пухнасті,
Щоб було йому
На радість і на щастя.

Вовчик. А я, Вовчик, подарую
Кожушок тепленький.
Щоб було йому затишно
Й завжди веселенько.

Білочка. А я – Білочка, рада все стрибати!
Я смачненьке і корисне
Дарую маляті.
Це горішки лісові і печиво здобне,
Щоб було йому завжди
Мило все і добре...

Марія звертається до дівчинки.

Марія. А ти, дівчинко гарненька,
Підійди близенько.
Ти замерзла й, бачу, плачеш...
Що сталось, маленька?

Дівчинка. Я не знала, що на світі
Добро пробуває...
Я гадала, що на мене
Лиш усе чекає...
Я хотіла все й одразу,
Всіх не шанувала...
І швиденько за Зорею
Ось помандрувала.
А тепер все зрозуміла:
Бог – найголовніше!!!
Він – прекрасне і все світле,
Над все найцінніше!

Марія. Добре, дівчинко прелюба,
Це велике диво!
Що свої ти вчинки сама осудила.
Бо для тебе це Дитятко
Прагнуло прийти.
І Себе Самого
В жертву принести.

Йосиф. За те, що ти покаялась щиро –
Ось, бери Різдвяну Зірку!
Ти ж бо заслужила.

Марія. І неси її усім –
Дорослим і дітям.
Щоби разом могли щиро
На землі радіти!

Дівчинка бере зорю.

Ангел 1. Взяла дівчинка Зорю
І нам всім звістила,

Ангел 2. Що Пречиста Діва Мати
Сина породила.

Ангел 1. Тож спішімо до церков
Бога повітати.

Ангел 2. Щоб Його у серце чисте
Ми могли прийняти!

Дівчинка. Ця зоря – це світло з неба,
Що завжди сіяє.

Шлях до Бога всім охочим
Завжди відкриває.

Всі ідіть до цього світла,
Бога привітайте

І Його у своє серце

Люди, всі приймайте!

Бо, як Бог є в вашім серці, –
Нічого не треба.

Нам всміхається весь світ,
А в душі в нас – Небо!

Лунає колядка.

Різдво (акровірш)

Рипить сніг і завірюха,
Іній вкрив усе навкруг.
Знову йде та мить блаженна,
Дивом стане для нас тут.
Вічний Бог, мале Дитя
Обіймає все життя.

Василь Гринчук

Чудове свято (акровірш)

Разом ми усі святкуймо,
І кутю щедро смакуймо.
Знову прийде свято в дім,
Добре буде нам усім.
Вийдемо колядувати,
Ох, яке чудове свято!

Катерина Зубач

Прийшло Різдво

Прийшло Різдво
І радість дітям принесло:
Христос наш народився!
Прославимо Його!

У стайні, де жили овечки,
Марія народила Сина.
Зоря в небі засяяла –
Зраділа Україна!

Всі діти колядують
І весело святкують.
Співають, засівають,
Щиро Бога прославляють.

Ольга Герасимчук

Що за диво

Ранком встала до схід сонця
І поглянула в віконце:
За вікном рипучий сніг,
Диво дивнее настало.
Всюди радість, всюди сміх...
Всі навкруг колядували.
В небі ж зірка засяяла,
Із Різдвом всіх привітала.

Анна-Марія Бадулін

ЧУДЕСА СВЯТОГО МИКОЛАЯ

Дійові особи: Віра, Надія, Любов, Шумотуха, Гнів, Заздрість, Вереда, Лінощі, 10 ангелят, ангел-директор, маленьке ангелятко.

Грає ніжна музика. Входять три дівчинки - Віра, Надія, Любов.

Віра. Я – ангел віри, що в серцях
Запалить те, що не вмирає.

Я та, що вкаже добрий шлях,
Слуга Господня в тихім раю.

Надія. А я – надія. Між людей
Несу я мир і сподівання.

Я не згасаю, в мить останню
Засвічу вогники очей.

Любов. Любов – моє ім'я земне.
Я та, що у серцях іскриться.

Зі мною все завжди вершиться –
Прекрасне, щире, осяйне.

Віра. Сьогодні, в цей святковий час,
Історію розповімо для вас.

Надія. Тож слухайте уважно, пильно,
Бо вас чекає диво-дивне.

Любов. Хай те, що станеться сьогодні,
Відкриє ваші душі

й запалить ніжністю серця.
І хай ця наша оповідка

Наблизить всіх нас до Творця.

Віра. Зима прийшла і білим снігом
Оповила поля й ліси.

І стала наша Україна

І сніжно-біла, й осяйна.

Надія: З небес летять пухкі сніжинки,
Й мороз щипає щічки й ніс.

Знають дорослі та малята,
Що йде до нас чарівна ніч...

Любов. Ця ніч прекрасна й незвичайна,
Ніч торжества і доброти,

Коли всі діточки щасливі,
І усміхаються батьки.

Віра. Отож в Франківську, славнім місті,
Незвична школа є і клас.

Тут всі веселі і привітні,
Панує радість повсякчас.

Надія. А клас оцей "Любов" зоветься,
Тут вчаться милі діточки.

Тут мир і щастя, квітнуть квіти,
І веснам тут ще цвісти...

Любов. Напередодні свята Миколая
Ангелятка з класу цих малят –

Всі дуже пильно готувались,
Щоб Миколая привітати.
Віра. І все було би дуже добре,
Якби не сталася біда...
Якось про це приготування,
На лихо, вчула Шумотуха і її сім'я.

Сцена 1

Вбігають Шумотуха, Гнів, Заздрість, Вереда і Лінощі.

Шумотуха. Ой, лихо, милі друзі!

Ви чули?! Сталася біда!

Скоро свято Миколая,

А подарунків в нас катма!

Гнів. Ох! Ох! Ці ангелята знахабніли,

Усе живуть ось так без нас.

Та що це за такі тут діти!?

Та що це за такий тут клас!?

Заздрість. Там, в цій "Любові", дітки чемні,
і чемні й мудрі їх батьки.

Ні заздрощі, ні гнів ніколи,

Ані нахабства... Навпаки!

Вереда. А милі всі, що вже й казати!

Ні, не люблю я цього свята.

Турбота! Радість! Це не для нас!

Давайте підемо в цей клас

І зробим ангелятам цим біду:

Хай знають місіс Вереду!

Лінощі. А це надовго? Цього я не знаю...

Ви йдіть, а я тут зачекаю...

Ці діти вчатьсЯ й слухають батьків і вчителів.

Я з такими ніколи не дружу!

Я їм тут нашкодить поспішу!

Шумотуха. Цитьте! Цитьте! Розшумілись!

Давайте підемо туди

І заберемо подарунки.

Наробимо ми їм біди!

Гнів. Я – гнів, підтримую ідею!

Бо доброта мене сердить.

Ідилію я цю порушу!

Я у гурті! Мене ведіть.

Заздрість. Я – заздрість, заздрю всім підряд!

Мене ці дітки всі сердять.

Вони старанні і люблять Бога,

Їм успіх, слава й перемога.

Вереда. А я? А я? А я?

Вередувати всіх навчаю!

Та діти ці на мене не зважають...

Лінощі. Тебе підтримую і я.

Я – лінь! А тут така зневага!

Шумотуха. Вперед ми разом ідемо!

І план свій до кінця доведемо!

Сцена 2

На сцені четверо ангелят складають подарунки. Під сценою троє інших вовтузяться із санками. А троє ангелят складають бантики, вирізають, працюють з фарбами.

Ангелятко 1. Яке це гарне свято Миколая!

Всі дітки його з радістю чекають.

Чекає мама і чекає татко,

Чекає кожне миле ангелятко.

Ангелятко 2. За добрі справи й усмішку щасливу

Чекає кожну сьогодні диво.

Несподіванка із неба від Святого,

Від Миколая й від самого Бога!

Ангелятко 3. Бо справжнє щастя в доброті

І в щирості, і у турботі.

За добрі справи нагорода

І подарунок від Святого.

Ангелятко 4. Тут книжки, фарби й олівці,

І іграшки, та мандаринки,

І шоколадки, й апельсинки –

Про що до Миколая написав,

Отримав все, як і чекав.

Ангелятко 8. Коли ці дітки листи писали,

Батьки їм в цьому допомагали!

Ангелятко 9. А ми листи ці відсилали,

Вночі з вікон тихенько забирали,

Як спали солодко всі малюки,

Й коли заснули їх батьки.

Ангелятко 10. Трудились пильно та завзято,

Так, як лиш вміють ангелята.

Ми і за транспорт тут відповідали,

Листи всі вчасно доправляли.

Ангелятко 5. І зорі в небі ми світили,

Щоб було видно вам хатки,

Щоб до святого Миколая

Скоріш потрапили листи.

Ангелятко 6. І снігу білого трусили,

Щоб запорошити сліди,

І морозця ми попросили,

Щоб червонілися щічки.

Ангелятко 7. Зима навколо – біла чарівниця.

Хай розпускаються її сади

І хай скоріше прийде свято,

Щоби раділи малюки!

Пісня "Чи то пір'я з подушок".

Ангелятко 1. Ми, ангели, не дармуєм,

А складаєм подарунки.

День і ніченьку працюєм,

І пакуємо пакунки.

Ангелятко 2. Пильнуємо, аби в порядку
Усе було, усе, як слід.

Щоб кожний-кожний подарунок
Був щонайкращим, від душі.

Ангелятко 3. Ми працюєм для малят,
Всіх, що в класі є "Любов".

Щоб до кожної дитини
Миколай святий прийшов.

Ангелятко 4. Хай ці диво-подарунки
Будуть лиш початком,
Щоб стали враз щасливі
Хлопчики й дівчатка.

Ангелятко 8. А ми свої сани
Приберем в дзвіночки,
Намалюємо на них
Сніжинки й квіточки.

Ангелятко 9. Наші коники біленькі,
Коники крилаті,
Привезуть ці подарунки
До кожної хати.

Ангелятко 10. Тож зрадіють діточки
З своїми батьками.
І зрадіє цілий світ
Нашими дарами.

Ангелятко 5. А я небо прикрашу,
Щоб було шовкове,
Щоб всі дітки міцно спали
Із класу "Любові".

Ангелятко 6. Я ж зірки всі розмалюю
В кольори срібlistі,
Щоб від них в дітей були
Душі чисті-чисті.

Ангелятко 7. Я ж насиплю снігу, снігу
На ліси й діброви,
Щоб було красиво, ніжно
В ніч оцю казкову.

Входить ангел-директор.

Ангел-директор. Всіх вітаю, ангелята,
Як в нас справи?

Молодці! Всі ви друзі у труді.

Буде вам і нагорода
Від святого і від Бога.

Та в нас зараз є нарада,
Справи трішки припинім,

Бо збирає Миколай

Нас у свій великий дім.

Тож швиденько відлучімось.

Хто ж нам лишиться отут?

А, згадав! Гей, ангелятко!

Ангелятко маленьке. Я – ось тут! Я – ось тут!

Я все вам посторожу,
Я нікого не пропущу.
Не хвилюйтесь, що мала,
Я ангелик-доброта.

Усі виходять. Маленьке ангелятко залишається.

Ангелятко маленьке. Цього свята я чекало,
І не їло і не спало.
Та біда – я ще мале.
До роботи ніхто не бере.
"Ти іди! Не заважай!
Ще нашкодиш..."
– Ох, печаль!
Та тепер я доведу,
Все я пильно встережу.

Співає пісню "Я маленьке ангелятко..."

Під час пісні Шумотуха і її друзі викрадають усі подарунки зі сцени. Після завершення пісні заходять всі ангели.

Ангелятко 1. Ото лихо! От біда!

Де всі подарунки?

Ангелятко 2. Боже милий, що ж робити?

Ангелятко 3. Хто їх взяв? Де їх шукати?

Ангелятко 4. Що ж це сталось?

От біда! Що везти малятам?

Ангелятко 8. Де наші дзвіночки?

Де наші санчата?

Ангелятко 9. Хтось їх взяв?

Ох, мої крилята!

Ангелятко 6. А у нас всі фарби

Хтось забрав?..

Ангелятко 7. Ножиці і клей зі сріблом,

Де він їх сховав?

Ангелятко 8. Все, кінець...

Вже Миколай святий

На землю скоро зійде.

Діточкам із класу "Любов"

Що ж він принесе?

Ангелятко 1. Це все винне це маля!

Це маленьке янголя!

Ангелятко маленьке. Я не винне, я старалось!

Просто щиро заспівалось

Й не помітило, коли,

Хто все викрав і куди...

Ангелятко 2. Ангеле-директоре, що ж тепер робити?

Як наших дітей та й не засмутити?

Ангелятко-директор. Що ж, це прикро,

І не просто все це розв'язати.

Але ж не слід марно нарікати.

Як вже сталася біда,

Треба помолитись

І уважно до біди

Пильно придивитись.

Усі ангели стають у коло і промовляють.

Добрий Боже, в слухний час
Вислухай, благаєм.
Нам всім прикро й страшно враз.
Що робить, не знаєм!
Хай всі наші вороги
Зміняться на друзів,
Щоб із нами всі змогли

Стоять у дружнім крузі.

Заходять Віра, Надія, Любов.

Віра. Не хвилюйтесь, янголята.

Бог почув щиру молитву.

Той, хто вірить, нехай знає.

Він вже виграв свою битву!

Надія. Хто надіється на Бога,

Навіть в прикрий час, –

Нездоланна та людина!

Біда зникне враз!

Любов. І згадайте про чудесне,

Те, що в нас в серцях.

Тож згадайте – ми діти Божі!

Любов серед нас!

Ангелятко-директор. Ой, і справді! Знаю! Знаю!

Ось що ми зробімо.

Ми духовні подарунки

Швидко приладімо.

Ангелятко 3. Подаруємо ми дітям

Ласки із небес.

Мир і радість, і натхнення,

І чеснот букет.

Ангелятко 5. І здоров'я, щастя, добрість

Діткам понесімо.

Ангелятко 6. Успіх, творчість і таланти щедро роздарімо.

Ангелятко 7. Хай де смуток – буде радість.

Де журба – там сміх.

Ангелятко 8. Щоб раділи наші діти,

Щоб зник всюди гріх.

Ангелятко маленьке.

Я ж для дарів цих чудесних

Дещо таки маю.

Ось сердечка. Інколи я їх вирізаю.

Віра. Це чудово! В ці сердечка

Дари розложімо!

Надія. Й кожній сім'ї, в кожную хату

Швидко понесімо.

Любов. Бо ж насправді у це свято

Багато не треба,

Лиш любити всіх навколо,

Щоб сміялось небо.

Входять Шумотуха і всі її друзі.

Шумотуха. Ох, простіть! Ми нарobili лиш собі біди...

Гнів. Ми насправді не хотіли лиха вам зробити...

Вереди. Просто ми хотіли з дітьми подружитись.

Лінощі. Ми вертаєм подарунки, бо не гоже діло.

Заздрість. Хочемо також і ми, щоб усі раділи.

Ангелятко-директор. Якщо так, так тому й бути.

Ви тепер є серед нас,
Бо де щирий жаль і правда,
Доброта там повсякчас.

Пісня "Доброта".

Віра. Ви тепер усі змінились,
Свято починаймо!

Надія. І з новими іменами
Друзів привітаймо!

Любов. Шумотуха – це порядок.
Лінь – старанність осяйна.
Ну, а заздрість – це зичливість,
Справжня доброта.

Віра. Гнів – ласкавість серця.

Вереди – слухняність,
Наші друзі вже віднині
Принесуть нам радість!

Надія. Усіх друзів цих нових
Малята полюблять
І до своїх серденьток
Ніжно приголублять.

Любов. А тепер всі подарунки
Поскладаймо в саночки,
Хай їх завтра рано-вранці
Знайдуть любі малюки.

Ангелятко-директор.
Чуєте? Дзвіночки дзвонять.
Їде Миколай.
Тож відкріймо наші душі –
Свято зустрічай!

Входить святий Миколай з ангелятами.

Миколай. Всіх вітаю тут малят!

Всіх маленьких ангелят!
Всіх дорослих, що зібрались.
Всіх, хто щиро так старались,

Щоб у світі доброти
Стало більше й теплоти!
Я все бачив і все знаю,
Й ангели доповідають,
Як жили ви цього року,
Як старались вірити Богу,
Як надіялись, любили,
Відкривались в доброті
Світу, ближньому й собі.

Звертається до маленьких ангеляток.

А малі ці ангелята
Вчили віршики завзято,
Тож їм слово ми надаймо,
Оплесками привітаймо!

Маленькі ангелики розказують вірші.

Маєм тут ми на хмаринці серденька чарівні,
Для батьків їх зготували ангелятка рідні.
Все, що краще, ми сьогодні щиро Вам бажаєм,
Лист для вашої душі нині подаруєм.

Роздає з дітьми виготовлені сердечка.

А ще старше ангелятко щиро я благаю.
Подаруй усім нам пісню, що співаєш в раю.

Ангел-директор співає пісню.

Чув, що ангели хороші із класу "Любові"
Люблять танцювати у цій гарній школі.
Тож ми щиро попросімо, щоб затанцювали,
Нехай радість запанує, щезнуть всі печалі!

Діти танцюють таночок ангелів.

Ой, спасибі, мої милі, за всі привітання,
За всі ваші добрі справи, за усі старання!
Головне, щоб ми збагнули. щастя – дарувати!
І любити щиро, вірно, усіх шанувати!
Там, де смуток, – нести радість, де незгода – мир,
Пам'ятати, що Бог з нами завжди, в кожному мить.
Ось і настала та пора, що чекала дівтора!
Подаруночки приймайте і мене не забувайте!
Щоб на другий рік прийшов і до вас знову зайшов!

Миколай роздає подарунки.

Миколай

Миколай, Миколай,
Ти до нас завітай!
Були чемні цілий рік,
Щоб прийти до нас Ти зміг.
Жили в мирі усі ми,
Добрими були дітьми,
Гарно проводили час.
Прийди нині Ти до нас.

Марія Новицька

Свято Миколая

Є таке чудове свято,
Люблять його мама й тато.
Миколаєм воно зветься,
Чудо у ночі стається.
Дітлахи радіють всі –
І великі, і малі.
Хто чемненьким, гарним був –
Подаруночок здобув.

Миколай до всіх приходить,
Щастя, радість він приносить.
А іще – смаколики,
Іграшки і ролики.

Катерина Зубач

Вірш про Святого Миколая

Справжнє диво в цю ніч красиву.
Миколай ходить у кожну хатину.
Діток слухняних він дуже любить,
Кожну дитину приголубить.
Малеча й дорослі завжди пам'ятають
Щедрі дарунки від Миколая.
Здоров'я і щастя для мами і тата,
Гору мандаринок чекають малята.

Андрій Дмитрук

Святий Миколай

Ура! Ура! Ура!
Стрибає дівтора,
Бо прийде Миколай –
Дарунки розбирай!
Молились всі старанно,
Щоб в цю святкову ніч,
Нам ангели принесли
Таку прекрасну вість.
І вчилися всі старанно,
Й слухняними були,
Щоб відбулося диво
Із чемними дітьми.
Ура ! Ура! Ура! –
Стрибає дівтора.
Прийшов вже Миколай –
Пакунки розглядай.

Ангеліна Музика

Миколаю, Миколаю,
Щиро я Тебе благаю.
Принеси мені дарунки
Із самого Раю.
Для себе прошу небагато.
Щоб було здоров'я в хаті.
Зішли мир на Україну,
Благослови кожну родину.

Іван Пронюк

Весела зима

Ось прийшла до нас зима!
Мабуть, кращої нема.

Принесе нам свят чудових
Й подарунків загадкових.
Миколай до нас спішить
Через луги і поля.
На санчатах Він примчить,
Тож пиши скоріш листа.
Нашій неньці-Україні
Миру попроси,
Щоби воїни скоріше
Додому прийшли.

Софія Балагура

Молитва до святого Миколая

Замело навколо гай –
Скоро прийде Миколай.
В кожен дім, в кожную хатину,
Завітає у гостину
З подарунками для нас
В цей святий блаженний час.
Просим щиро. "Миколаю,
Принеси нам мир із Раю,
Подаруй нам для родини,
Школи й неньки-України.
Заступайся Ти за нас
В цей лихий воєнний час.
Пошли з неба нам любов,
Щоби зупинити кров.
Мудрість нам подай із неба
І зішли нам все, що треба.
Стережи нас всіх від лиха –
Це моя молитва тиха.
Микола Балагура

Миколай спішить, спішить,
Білий сніг рипить, рипить...
Подарунки всім несе –
В нього серце золоте.
В санях Миколай сидить,
Сніг, як зірка, мерехтить.
Всім на світі діточкам
Мрії Він сповняє сам!
В небі ангели літають
І Святому помагають.
А я, добрий Миколаю,
В молитвах Тя прославляю.

Віталій Бурдиляк

Свято Миколая

Прийшла пора зимова,

Принесла холоди
І снігом притрусила
Дороги і мости.
Дерева в іній вбрала,
Калюжі в кришталі.
Летять до нас із неба
Ангелики малі.
Із кожної хатини
Візьмуть вони листи,
Листи до Миколая,
Що пишем я і ти.

Кметюк Софія

ТРИ ПОСЛАННЯ БОЖОЇ ЛЮБОВІ

Дійові особи: 6 дітей, хлопчик і дівчинка, Ангел Слова, Ангел Євхаристії, Ангел Вервиці, Ісус і вісім апостолів, Богородиця, Луція, Жасинта, Франциск, мама, священник, автор.

Під урочисту мелодію виходять шестеро дівчаток.

Дитина 1. Врочиста мить –
Неначе не було гріха,
Неначе не було і болю,
І рай відкритий знов,
І Бог поряд з тобою.

Дитина 2. Врочиста мить.
І ось все знову
В блаженнім мирі,
В святості й любові.
Немає злих негод,
Бо з нами поряд Бог.

Дитина 3. Врочиста мить!
Він завжди поряд буде.
Це той Господь, що нас створив.
Прийдім в Причасті ми до Нього, люди,
В смиренні чистім припадім.

Дитина 4. Врочиста мить!
Немає вже розлуки з Богом!
Блаженна радість! І любові день!
Сьогодні ми зустрілися із Богом,
Що так смиренно все людину жде.

Дитина 5. Врочиста мить!
І серце сповнене любові,
І хороше так зараз на душі.
І Бог так близько!!!
У тобі, в мені, навколо,
І радості акорди линуть по землі.

Дитина 6. Врочиста мить!
Нас Бог знайшов,
А ми, було, сховались...
Ісус нас міцно пригорнув,
І біди всі пропали.

Усі разом. Врочиста мить!

Дитина 1. О, люди, втіштеся, збагніте...
Бог любить нас крізь всі віки...

Дитина 2. Відкрийте очі, приступіте...
Він кличе нас завжди!

Дитина 3. Чекає всіх Він нас, прийдіте!
Прийдіть, так просить Бог,
Щоб міг Він нас звільнити
Від всіх-усіх тривог.

Дитина 4. У тиші тій животворящій,

В смиренності відкріймо всі серця.
Дитина 5. Торкнімось світла миру і любові!
В святім Причасті – жертва ця!
Дитина 6. Ісуса приймемо з любов'ю
І припадемо щиро, від душі
До свого Бога знову й знову...
Хай лине пісня по землі!

Сцена 1

Входять хлопчик і дівчинка, ведуть розмову.

Хлопчик. Я такий щасливий,
Що годі передати!
Я так чекав...
І Бог прийшов,
Радіє мама й тато,
І цілий клас "Любов"!
Дівчинка. Я рада теж, що у святім Причасті
До серденька прийшов Христос.
Тому цю радість, що сьогодні,
Підтримую і я також...
Але так жаль, що швидко радість ця мине...
Хлопчик. Ні-ні, я так не думаю...
Гадаю... Бог завжди буде з нами...
Дівчинка. Так кажуть всі батьки
Й дорослі ...але я не знаю...
Мені здається, що все це лиш мить
Короткочасна...
Хлопчик. Сестричко, ми втомились...
І я так думаю, гадаю,
Слід відпочити, ...потім запитаєм
Про свято це і про цю мить щасливу...
Можливо, прийде диво!..

*Засинають... Сцена розсувається... на сцені столик зі Святим Письмом,
чашею та вервицею...*

Лунає голос Бога. "Споконвіку було Слово, і з Богом було Слово, і Слово
було – Бог.

З Богом було воно споконвіку.
Ним постало все, і ніщо, що постало, не постало без Нього.
У Ньому було життя, і життя було – світло людей...

Було у світі, і світ ним виник – і світ не впізнав Його ... Котрі ж прийняли
його, – дано їм право дітьми Божими стати, які в ім'я Його вірують..." (ЙО. 1.
1–12).

Я сотворив людину
На свій образ і подобу
І дав їй рай, і все для неї я створив.
Вінець на голову дитині
Своїй в любові положив...
Але гріха людина забажала –
І відійшла...

Її шукав я в Раю,
Хоч знав, де вона є...
Бажав, щоби до мене
У покаянні щирім підійшла,
Я б пригорнув...
Та були лиш гіркі докори...

Я – Батько! Я – Творець! Я не покину,
Хоч грішную... але мою дитину,
Її поверну із лихих доріг...
Закличу, як Отець зове дитину, –
З любов'ю... Я притулюся до всіх ран,
Лише щоб забажала...

Входять три ангели.

О, ангели мої!
Ось перед вами я кладу дари людині!
Хай пригадає...
Хай відчитає знаки ці запрошень,
Я ж бо близько...
Я так чекаю...
Приступіте ...

Перший дар – то моє Слово!
Живе, пульсує від любові.
Його, читаючи, людина пригадає
Все, що було в тім раю.
І всю історію спасіння...
І так в душі тремтіння...
Розбудиться
З глибоких снів гріха...
Неси ж, мій ангеле,
Це Слово.
Неси з відвагою й любов'ю...

Ангел 1 бере Євангелію і відходить.

Голос Бога. Немає більшої любові,
Як життя своє за друзів дати
І в частці хліба пресвятого
Себе щораз усім роздати.
Прийду до кожної людини,
В Кивоті жду я щохвилини.
Як з вірою приймуть,
То голос мій почують.
І душі всі свої від розпачу врятують.
Ти, другий Ангеле, іди!
Іди й неси всім людям
Звістку радісну й щасливу!
Бог живий! Всіх чекає світле диво!
Собою наповню – лиш хай прийдуть
З далеких тих країв у царській покої...
Хай пригадають,

Ким лиш були і можуть стати.
Іди... годі чекати.

Ангел 2 бере чашу і відходить.

Голос Бога. Як на хресті висів, в муках страшних вмирав
За кожного з моїх людей,
То за матір я лишав
Марію...

Мою земну матір, що в непорочності була зачата,
Вона ж бо, неустанна в молитвах
Й заступництві, за всіх благає.
Цю матір кожний знає.

Така бо превелика її посвята і любов
Серед буденності й печалі...

Тож, ангеле, бери цей знак її любові
І йди поміж людей... благай
Молитися щоденно, щиро
На вервиці, що є святою силою й знаменням.

Ангел 3 бере вервицю і відходить...

Сцена 2

Діти прокидаються, здивовано ведуть розмову.

Хлопчик. Я дивний сон побачив, неначе Бог...

Дівчинка. Неначе Бог... говорив до ангелів?

Хлопчик. І ти це бачила? Й тобі це снилось?

Дівчинка. Так, так!!!

Хлопчик. Оце ж бо диво...

Дівчинка. На двох один сон?

Не знаю...

Щось тут дивного... ти не гадаєш?

Хлопчик. А може це від хвилювання?

Ми ж багато готувались –

І батьки, і рідні всі переживали...

Тут раптом бачать ангела, він несе Біблію...

Хлопчик. Сестричко, ти це бачиш ?

Дівчинка. Бачу!

Хлопчик. Ми ще спимо?

Дівчинка. Та ні, так не гадаю!

Ангел (вістун Слова). Діти, я вістку для вас маю!

Не бійтеся! Це ж бо не сон!

Я наяву до Вас прийшов

Й приношу вість благу!

Хлопчик. А як же бачимо тебе?

Дівчинка. Що сталося із нами?

Ангел. Бог наділив вас своїми дарами!

Бо хто з вірою й любов'ю серця відкриває,

Той бачить світ інакше.

Бог Правду об'являє!

Я маю знак Слова Пресвятого –

Біблію живу!

Її несучи я кожному, щоб міг почути Бога.

Хлопчик. І чують всі?

Дівчинка. Це так чудово!

Ангел. На жаль, не всі... хтось не приймає,
У когось часу бракує... а хтось забуває,
Що це не просто книга.

А слово Боже! – в нім спасіння!!!

Хлопчик. О, ангеле, ти не сумуй!

Ми Біблію завжди читаєм...

Дівчинка. Над словом Божим думаєм і розважаєм...

До серця Слово це беремо...

Ангел. Погляньте, я Вам покажу людей.

Дивіться й слухайте серцями

Бо де ваш скарб, там буде серце з вами.

Ангел показує на сцену, де діти пантомімою під слова автора показують сценку про важливість читання Біблії.

Пантоміма

Автор. Ви коли-небудь ставили собі запитання. якби ми зверталися до Біблії так само, як ми звертаємося до нашого мобільного телефону...

Люди обіймають, хто Біблію, хто телефон.

• Що було б, якби ми носили її з собою, куди б не йшли, у наших сумках і в наших кишенях?

Люди переходять з місця на місце, тримаючи телефон чи Біблію.

• Якби ми прочитували її сторінки по кілька разів на день?

Люди гортають: хто мобільний, хто Біблію.

• Якщо б ми бігли назад, щоб забрати її, якщо б десь її забули..

Люди перебігають з місця на місце.

• Якщо б ми дарували її своїм знайомим і близьким як найцінніший подарунок...

Люди дарують одні одним Біблії, а хтось телефони.

• Якщо б ми зверталися до неї так, неначе ми не можемо без неї жити

Пригортають Біблію до серця.

Хлопчик. Але ж люди і справді не можуть жити без Біблії!

Ангел. Тому читайте Боже Слово –

І відступить від вас зло!

І Бог оновить вас з любов'ю,

Щоб так було! Щоб завжди так було!

Хлопчик. Біблія – це голос Бога,

Це як веселка на небі грозовім.

Це слово Того, Хто полюбив нас.

Хай Словом буде повен кожен дім!

Дівчинка. Тож понесемо ми це Слово

До кожного засмученого в дім.

Хай любов буде, хай лунає слава

Й Господь наповнить радістю усіх!

Сцена 3

Зустріч дітей з ангелом Євхаристії. Діти сходять зі сцени - їм назустріч ангел Євхаристії.

Ангел (вісник Пресвятої Євхаристії). Несу я знак присутності живої
Самого Бога...

Він в Причасті є.

І в кожній краплі Крові Пресвятої
Життя Він віддає.

Спогляньте. це є знак смирення,
А більшого знаку немає.

Приходьте всі! Бо нас Бог чекає!

Хлопчик. Тебе, напевно, всюди ж бо чекають.

Дівчинка. Приймають і радіють повсякчас!

Ангел. На жаль, засмучу я ж бо вас...

З людей багато хто не хоче

Відкривати для Бога життя своє.

Тому я неустанно ходжу

І по землі усій несу я вістку,

Закликаю.

Прийдіть до Бога, він чекає!

Хлопчик. О, ангеле, ти не засмучуйся, благаєм...

Дівчинка. Ми до Господа прийдемо,

Що в Євхаристії завжди чекає ...

Хлопчик. В Любові вірні ми будем!

Ангел. Ось гляньте. правду вам відкрию,

Що крізь віки була і є,

Щоб кожен жив – хто із любов'ю

І з вірою її прийме...

Ангел рукою показує на сцену. Завіса розкривається. На сцені Ісус з апостолами...

Ісус. Я – виноградина правдива

А мій Отець – Виноградар...

Перебувайте ви в моїй любові –

Й одержите найбільший дар!

Апостол 1. Мій Господи ,чому тривожно так бо на душі?

Ісус. Вже час настав... я мушу відійти,

Щоб сповнить Волю Отця Небесного мого.

Апостол 2. Але ж чого? Ти любиш нас?

Ісус. Ніхто не спроможний любити більше , ніж тоді, коли він за друзів своє
життя віддає.

Апостол 3. А як же ми, що нам робити?

Ісус. Я вас вибрав і призначив, щоб ви йшли і плід принесли, та щоб
тривав ваш плід, а щоб усе, про що б ви тільки попросили в Отця в моє ім'я,
дав вам.

Апостол 5. Ісусе, невже потрібно відходити й помирати тобі тепер?

Ісус. Пшеничне зерно, коли не впаде на землю і не завмре,

Залишиться лише одне;

Коли ж завмре, то рясний плід принесе.

Апостол 6. Господи! Не знаємо, куди йдеш. І як нам знати тую дорогу?

Ісус. Я – дорога, правда і життя. Ніхто не приходять до Отця, як тільки
через мене.

Апостол 7. Що нам робити, коли відійдеш?

Ісус. Це моя заповідь, щоб ви любили один одного, як я вас полюбив.

Апостол 8. Ісусе, Боже, все навколо в глибокому смутку...

Ісус. Оце й ви нині у журбі. Але я вас побачу, і зрадіє ваше серце, і ніхто ваших радощів від вас не відбере.

Я – пастир, а ви – мої овечки...

Що горнутья до серця і душі.

Я буду з вами завжди,

На всі віки і на всі дні...

Апостол 4. Коли Ти, Господи, наш Пане, відійдеш, то лишимося ми самі...

Ісус. Я завжди буду з вами в Тайні Пресвятій... *(Бере чашу).*

– Беріть, їжте. це моє Тіло. *(Потім узяв чашу).*

– Пийте з неї всі, бо це Кров моя Нового Завіту, яка за багатьох проливається на відпущення гріхів.

Це робіть на мій спомин!

Кожен раз, коли будете приймати мене з вірою в Причасті, приходитиму до Вас.

Хлопчик. Це дар великий – бачити Ісуса,
Що у Причасті учням Він себе дає.

Дівчинка. Ми завжди шануватимем Ісуса,
Хай в серцях наших Він буде.

Сцена 4

Зустріч дітей з Ангелом вервиці. Сценка про з'яву Богородиці у Фатімі.

Хлопчик. Поглянь – ось третій вісник!

Дівчинка. Швидше приступім...

Ангел. Я – ангел Миру.

Несу щасливу вістку від Марії.

Вона дарує всім надію,

До Неї ви усі спішіть...

Хлопчик. Вервицю ми молимося вдома й у школі,

Про неї знаємо доволі.

Дівчинка. Це знак єднання з Богом!

Запорука опіки Божої й благословення,

Це миру знак й спасення.

Ангел. Так було не завжди.

Погляньте в глибину віків.

Не завжди люди вервицю приймали, розуміли.

Ось Фатіма! Там сталося це диво...

Автор. У 1917 р. на просторах Португалії в невеликому селищі Фатіма троє маленьких дітей стали вісниками доброї новини для всього людства.

Жасинта. Мамо, мамо!

Ми бачили ангела.

Він нас просив молитись...

Франциск. Ми ж домовлялись не говорити...

Мама. Що? Діти, який ангел?

Що за бешкетування?

Чи знаєте, що це гріх – брехати?

Гріх! І то без вагання.

Жасинта. Ні, мамусю. Ми говорим правду.

Франциск. І Луція скаже, що це правда.

Мама. Я з Луцією поговорю завтра!

Автор. Діти стали до молитви,

Помочі шукають.

Їм не вірять.

Що робити? Маленькі не знають...

Сяє світло, з'являється ангел.

Ангел. Моліться багато. Найсвятіші серця Ісуса і Марії мають виявити через вас своє милосердя. Приносьте Всевишньому жертви та молитви.

Луція. Як ми повинні жертвувати собою?

Ангел. Усе, що можете, приносьте Господеві як жертву, відшкодування гріхів, якими Він є зневажений, благаючи про навернення грішників.

Добувайте таким способом мир для вашої батьківщини. Я – Ангел-хоронитель вашої держави. Самовіддано та з покорою приймайте всі страждання, Бог посилатиме вам.

Автор. Діти в дивнім хвилюванні

Роблять постанови.

Жасинта. Що робити? Як нам бути?

Франциск. Сестричко, відкинь тривоги,

Наші всі переживання покладім на Бога.

Луція. Ми маєм запоруку із самого неба,

Тож тримаймося усі віри, так бо треба.

Автор. Після розмов з дітьми

Стривожена мати пішла до отця

Пораду питати.

Мама. Я не знаю, отче, що й казати...

Мої діти

Говорять дивні речі,

Починають фантазувати.

Вже й люди говорять...

Що маю робити?

Я їх дуже люблю, але як маю чинити?

Отець. Не хвилюйся, Боже дитя.

Бог має свої плани,

Його намір завжди чистий,

Завжди бездоганний.

Цю подію я опишу єпископу своєму,

А він вже, як пастир, дасть раду дому.

Як від лихого ці діла – зразу розпадуться...

А як від Бога знак – то люди зійдуться.

Автор. І відійшла потішена мати,

А діти молились – їм треба чувати...

Ангел. Пресвята Трійце, Бог Отець, Божий Син, Бог Дух Святий, глибоко вам вклоняюся і жертвую Тіло, Кров, Душу і Божественність Ісуса Христа, присутнього в усіх Кивотах на землі, в надолуженні образ і байдужості, якими Він є зневажений. І ради безконечних заслуг Його найсвятішого серця й Пречистого серця Марії прошу навернення бідних грішників.

Потім звертається до дітей.

Прийміть і їжте Тіло і Кров Ісуса Христа, зраненого та зневаженого людською

невдячністю.

Надолужуйте їхні злочини й утішайте Бога.

Автор. З ангелом зустрілись діти,
Їм би радіти...

Та знову збоку підозріння
І докори гіркі, терпіння.

Мама. Годі, діти, цю неправду всюди розпускати.
Хіба вас учили Бога зневажати?

Отець. Милі Божії ягнятка!

В душі придивіться
Чи це Божа справа?
В серці помоліться...

Луція. Отче, мамо. Ми говорим правду...

Франциск. Ангел нам з'являється!

Жасинта. Він просить молитися,

В правді об'являється.

Автор. Діти до молитви знову стали,
Ще сильніше, ще ревніше розради шукали.

Сяє світло, з'являється Богородиця.

Богородиця. Не бійтеся. Вас не скривджу.

Луція. Звідки є Ваша милість?

Богородиця. Я є із Неба.

Луція. Що Ваша милість бажає від мене?

Богородиця. Я хочу, щоб ви приходили сюди протягом шести місяців, Із числа, о цій самій годині. Пізніше скажу вам, хто Я та що бажаю... Чи хочете жертвувати себе Богу?

Діти. Так ми хочемо!

Богородиця. Будете мати багато терпінь, та Ласка Божа буде вашою підтримкою. Моліться на вервиці щодня, щоб досягти миру та кінця війни.

Автор. І відійшла прекрасна пані.

А діти розмову стишену ведуть...

Луція. Будемо все тримати в таємниці.

Надходить мама, Жасинта підбігає, говорить.

Жасинта. Мамо, Мамо.

Ми бачили красиву пані.

Мама. Це вже годі. Все!

З дому ні ногою.

Найстарша Луція – це все вона!

Хай з нею поговорять...

Франциск. Ні, мамусю, ні.

Автор. І ось священник бесіду веде з Луцією.

Її питає і над словами дівчинки в смиренні розважає.

Виходить отець і Луція.

Отець. Луціє, ви знову бачили Богородицю?

Луція. Так, отче.

Отець. Ти впевнена, що це була Богородиця?

Луція. Так.

Отець. Ти знаєш, що інколи зло сплутує людей і насилає різні видіння?

Луція. Я боюся... я не знаю...

Отець. Молися – і Бог тебе попровадить...

Автор. І Бог провадив.

Богородиця з'являлась тим діточкам малим...

І було диво!

Все гарно так і красиво.

І люди сходились на чудо.

Під час слів автора ще раз з'являється Богородиця, підходить гурт людей, і всі здивовано дивляться на чудо, моляться. Лунає тривожна мелодія, виходять воїни і йдуть до трьох дітей, котрі моляться.

Воїн 1. Нам наказано вас забрати

За розповсюдження неправди...

Воїн 2. Вас допитають за всі ті "об'явлення"

Й за баламучення людей.

Воїни забирають дітей.

Мама. Боже, і Ти Пресвята Мати, бережіть їх.

Воїн 1. Признайтеся, що ви збрехали!

Ми зразу вас відпустим.

Воїн 2. Все буде добре – обіцяєм!

Луція. Ми бачили Прекрасну пані,

Богородицю Марію,

Що закликала нас молитись,

Всяляла надію...

Воїн 1. Мовчати. Це неправда.

Що за Божа мати?

Воїн 2. Невже ви гадаєте, що й нас

В неправді зможете тримати?

Воїни виштовхують дітей зі сцени.

Автор. Багато усього було, багато й стало,

А Діва мати все з'являлась,

З дітьми молилась за весь світ.

І люди правду розпізнали,

І вервицю молитись стали,

І чудом сповнився весь світ...

І сонце в небі танцювало,

І люди злічувались від хворіб,

І Фатіма – як зірка миру стала,

А вервиця – як небозвід.

Богородиця. Я – Мати вервиці. Моліться щодня на вервиці.

Війна закінчиться, і скоро всі військові повернуться до своїх домівок.

Ангел. Кілька разів з'являлась Богородиця

Цим дітям.

Багато страждань

Довелося їм перетерпіти.

Та діти ці відвагу сильну мали,

Що бачили і чули,

Те усім звіщали.

Хлопчик. Тож і нам слід на вервиці

Молитись й пам'ятати,

Дівчинка. Як сильно й незбагненно нас

Любить Божа Мати.

Ангел. Тож завжди, мої маленькі,

Про це пам'ятайте
І хвалу Богові святому
За усе воздайте.

Усі сходять зі сцени.

Хлопчик. От і зустріч!

Дівчинка. Повна дива й здивування!

Хлопчик. Ці ангели принесли всім
Важливі послання.

Дівчинка. Слово Боже, що наповнить
Життям кожну людину.

Хлопчик. Євхаристія – завіт Бога І Його дитини.

Дівчинка. І вервиця – сили знам'я, що завжди сіяє.

Хлопчик. Я вже знаю – Бог завжди з нами пробуває.

Дівчинка. І я також, це мій, брате, щиро відчуваю.

Входять шестеро дівчаток.

Дитина 1. Христос між нами
Нині пробуває!

Дитина 2. Христос між нами!
Ми Його вітаєм!

Дитина 3. Усі заповіді й постанови
Щиро ми приймаєм!

Дитина 4. У наших серцях – сам Бог,
До Нього пригорнімось!

Дитина 5. З ним єднаймось,
В радості лучімось!

Дитина 6. І собі збагнім
Ту річ. Бог завжди з нами,
Коли ми живемо Його дарами.

Пісня "Боже, дякую Тобі".

МОЛИТВА МОЄЇ ДУШІ

Виховний захід

Дійові особи: ведуча 1, ведуча 2, Ісус, апостоли, молільниця, четверо ангелів.

На сцену урочисто під мелодію виходять дві ведучі.

Сцена 1

Ведуча 1. Із серця до неба наш голос до Тебе –
До нашого Бога, що в душах живе.

Ведуча 2. Розмова дитини до Батька полине,
У щирій молитві вона настає.

Ведуча 1. Молитва – це що? –
Запитає людина.
Пережиток віків?
Чи дивні слова?

Ведуча 2. А може, молитва –
Це кнопка предивна?
Її натисни –

І почнуться дива.
Без затримок і бід
Отримаєш з неба
Заповітне й чарівне,
Що серденьку треба?

Ведуча 1. У чому ж секрет молитви тієї?
Яка з них дієва?
І як це без неї?

Як треба молитись, щоб не помилитись?
Щоб не була справа ця марна й лукава?

Ведуча 2. А може, нам треба звертатись до неба
Словами святих, що жили перед нами?
Чи в гуглі шукати?..

У кого спитати?
У чім таємниця?
Хто може це знати?

Ведуча 1. Гадаю, найкраще, щоб все зрозуміти,
Слід серце своє перед Богом відкрити.

Ведуча 2. І душею полинати в далеч віків,
Де Господь і апостоли розмову вели...

Сцена 2

Ісус та апостоли...

На сцені Ісус з апостолами веде діалог.

Ведуча 1. Яюсь, коли Ісус молився,
І лик Його, як сонце, променився,
Учні до нього приступили
І попрохали щиро.

Петро. Господи, навчи нас молитись...

Ведуча 2. А Він до них промовив.

Ісус. Коли ви молитесь, кажіть.
Отче, нехай святиться Твоє ім'я,
Нехай прийде Твоє Царство,
Дай нам хліб щоденний.
І прости нам провини наші,
Бо й ми прощаємо кожному, хто нам винен;
І не введи нас у спокусу.

Іван. Ісусе, вдячні ми Тобі
За ці слова, що ти промовив.

Тома. А з яким натхненням слід молитися?

Ісус. З великою ревністю й вірою.
Тільки тоді отримуєте те, про що просите.

Пилип. А яке серце слід мати, молячись?

Ісус. Серце, сповнене довіри й покори;
Очищене від усякого зла і лихих помислів.

Андрій. А як же серце своє очистити, скажи?

Ісус. Мій сину, серце очищається щирим каяттям і добрими ділами.

Лука. Скільки часу слід молитися, Господи?

Ісус. Неустанно, адже все, що ви робите з добротою, – і є молитва.
Чи ви відпочиваєте, а чи трудитесь – усе робіть на славу Божу.

Марко. Але ж коли нас ображають і кривдять, чи не слід попросити про пімсту для ворогів?

Ісус. Діти мої, ви всі є для Бога цінні й люблені. Тож і вам слід ставитися один до одного з добротою. І в молитві просити не злої кари для ворога, а, радше, ласки покаяння й навернення.

Матей. Ісусе, будь завжди поряд... бо без тебе ми розгублені й налякані...

Ісус. Любі мої, ніколи вас не покину – ні на землі, ані в небі.

Усе бо, про що просите з вірою, буде вам дано, бо у Бога нема нічого неможливого.

Отож просіть – і дасться вам, стукайте – і відчинять вам!

Пісня "Молитва".

Сцена 3

Діалог ведучих.

Ведучий 1. Як гарно, що Бог навчив нас молитись...

Ведучий 2. Бо молитва – це єднання Бога і його творіння...

Ведучий 1. Чудово, що ми маємо ось цей безцінний дар...

Ведучий 2. Це неймовірно. Тож покірно

Свої серця ми перед Богом отворімо.

Ведучий 1. Є ще багато важливого про молитву "Отче наш".

Ведучий 2. Поділишся знаннями?

Ведучий 1. Так, звісно. Я пропоную тобі і всім, тут присутнім, переглянути слайди, які й розкриють важливі особливості цієї молитви.

Перегляд слайдів про 7 прохань у молитві "Отче наш".

Після перегляду слайдів...

Ведучий 2. Неймовірно, і я, і, гадаю, усі ми збагатилися чудовими знаннями про Господню молитву та більше зрозуміли слова, які промовляємо щодня.

Ведучий 1. Так. Мати можливість говорити з Богом – це, напевно,

неймовірно.

Ведучий 2. Я думаю, не всі усвідомлюють, що молитва – це розмова з Творцем.

Ведучий 1. Уяви, а як би почувалися люди, коли чули б реально голос Бога?

Ведучий 2. Ооо, я дуже хотіла б це побачити й почути. Цікаво, як би це виглядало?..

Сцена 4

Сценка про молитву дівчинки "Не перебивай мене, Господи, я молюся"

*Дівчинка виходить на сцену, вклякає молитися.
Чути голос Бога з-за куліс.*

Молільниця. Отче наш, що єси на небесах...

Бог. Так?

Молільниця. Не перебивай мене, я молюся!

Бог. Але ти ж зверталася до Мене!

Молільниця. Я зверталась? Е... ні, зовсім ні. Я просто так сказала. "Отче наш, що єси на небесах..."

Бог. Ось, знову! Ти кличеш Мене, щоб розпочати розмову, або...? Ну що, про що мова?

Молільниця. Нехай святиться ім'я Твоє...

Бог. Ти це серйозно?

Молільниця. Що серйозно?

Бог. Ти дійсно хочеш, щоб Моє ім'я було святим? Що це означає?

Молільниця. Це означає, це означає... О, Господи, я не знаю, що це означає...

Бог. Це означає, що ти хочеш Мене прославити, що Я єдиний є важливий для тебе, що тобі цінне Моє ім'я.

Молільниця. А... Гм, це я розумію. Нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля Твоя як на небі, так і на землі...

Бог. Ти справді цього хочеш?

Молільниця. Щоб була воля Твоя? Справді! Я регулярно ходжу до церкви, роблю пожертвування.

Бог. Я хочу більшого. Щоб у твоє життя прийшов порядок, щоб зникли твої звички, які впливають на інших, щоб ти навчилась думати про інших і щось робити для ближніх. Я хочу, щоб хворі видужали, голодні наситилися, ті, що плачуть, утішилися, засуджені були визволені... Так, все, що ти робиш для людей, ти робиш для мене.

Молільниця. Чому Ти вимагаєш це тільки від мене? Дивись, скільки інших ходить до церкви!

Бог. Я думав, ти справді молишся про те, щоб прийшло Моє царство і виконувалася Моя воля. Тільки, якщо ти захочеш того ж, що і Я, ти зможеш стати вісником Мого царства.

Молільниця. Ясно. Можу я, нарешті, молитися далі?.. Хліб наш насушний дай нам сьогодні.

Бог. Твоє прохання має зобов'язання щось зробити для голодних, щоб сьогодні вони отримали хліб.

Молільниця. І прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям

нашим.

Бог. І твоєму товаришу теж?

Молільниця. А це йому за що? Ти ж бачив, як він мене при всіх висміяв?

Бог. Я знаю. А як твоя молитва?

Молільниця. Я не це маю на увазі... І не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого.

Бог. З радістю! Назви людей чи ситуації, де Я міг би тобі допомогти.

Молільниця. Що Ти маєш на увазі?

Бог. Ти ж сама знаєш свої слабкі сторони. жадібність, агресивність...

Молільниця. Ти знаєш, я думаю, що це найтяжча молитва в моєму житті.

Бог. Чудово! Тож продовжуй. Молися спокійно до кінця.

Молільниця. Бо Твоє є Царство, і сила, і слава на віки вічні. Амінь.

Бог. Знаєш, це чудово, коли такі люди, як ти, починають серйозно згадувати Мене, серйозно молитися, іти за Мною. Коли вони розуміють, куди йдуть, стають найщасливішими.

Клайд Лі Херенг

Сцена 5

Діалог ведучих та Бога (голос з-за сцени).

Ведуча 1. Молитва закінчилась... От і все?

Ведуча 2. Що ти маєш на увазі?

Ведуча 1. Ну, тут Бог говорив... А як же далі?.. Адже ми не чуємо голосу Бога так реально...

Ведуча 2. А, ти про це!? Ти ж знаєш, що наш Бог цінує віру людини в Нього, присутній завжди і всюди. Він добре бачить наші серця і чує всі наші молитви, а тому людям слід молитися, плекаючи дитинне довір'я до Творця.

Ведуча 1. Тепер зрозуміло...

Ісус. Дівчатка, ви тут?

Ведуча 1 і Ведуча 2. Так!

Ведуча 2. А хто це говорить?

Ісус. Я – ваш Господь.

Ведуча 2. А ми говорили про молитву. Пригадали, як ти вчив апостолів молитися "Отче наш".

Ведуча 1. Також ми ретельно розглядали кожний момент цієї молитви.

Ведуча 2. І стали свідками твоєї розмови з людиною.

Ведуча 1. Начебто все...

Ісус. О, ви зробили велику роботу і добре діло.

Мені дуже приємно.

А чи знаєте ви, які є види молитов?

Ведуча 2. Ні, Господи...

Ісус. Тоді Я вам посилаю на допомогу своїх ангелів – вони вам допоможуть пізнати і зрозуміти ще багато речей...

Сцена 6

Вихід ангелів на сцену.

Ангел прослави. Ми, ангели, несемо вість

Ангел подяки. Від Господа – усім народам!

Ангел перепошення. Ми йдемо, щоб навчити всіх,

Ангел прохання. Як молитись перед Богом.

Ангел прослави. Чотири є шляхи розмови з Богом.

Розмова кожна цінна і важлива.

Ангел подяки. І кожна має незбориму силу,

І кожна сяє ясно, як зоря...

Ангел перепрошення. Кожна серденько людини

Відкриває для Творця!

Ангел прохання. Тож відкрийте ваші душі

І прийміть важливий дар,

Що палає, наче сонце, –

Святості безцінний жар.

Ангел прослави. Прославимо Бога за світ, що навколо,

За всю неймовірну красу

Й за те, що Він поряд і завжди

Говорить людині "люблю".

Прославимо Бога за опіку й турботу

За ласки, що линуть з небес,

За жертву Ісуса

Для світу й людини,

Бо Він задля нас вмер і воскрес.

Прославимо Бога, що Він не залишив

Нас на поталу злих бід.

За хрест, що несемо в житті, а опісля

Подарує нам вічності світ.

Прославимо Бога сьогодні і завжди,

Молитву прослави несім,

І лихо та біди будуть оминати

Всю нашу родину й наш дім.

Пісня "Подивись на світ навколо нас".

Ангел подяки. В молитві ми радо і щиро

Подяку сердечну зложім.

За любов і безмежну турботу,

Що завжди огортає нас всіх.

За кожну хвилину і все, що ми маєм,

Подякуймо зараз усі.

І навіть за труднощі,

Що нас скріпляють,

Подяку Творцеві складім.

Бо навіть коли ми

Не можем збагнути,

Чому так стається і як,

Подякуймо Богу,

Котрий усе знає, –

Йому довіряймо життя.

Пісня "Ми дякуєм Тобі".

Ангел перепрошення. Прийдім до Бога у смиренні –

Він є любов, і Він чекає всіх.

Звільнімось у Його обіймах

Від всіх гріхів, від бід і лих.

Бо Бог – любов. Він все прощає.

У щирій сповіді й в молитви час

Його благаймо у смиренні:

О Господи, прости всіх нас.
Пісня "Бог є Любов!".

Ангел прохання. В молитві всі до Бога приступім
І серце у смиренні ми відкріймо,
З дитячою довірою скажім,
Зложімо всі прохання щиро.
Просімо за весь світ,
За рідних, за країну,
За мир в державі дорогій,
Щоб встала Україна із руїни!
Просімо щиро, із натхненням,
В покорі, з вірою щоденно –
По вірі нашій дасться нам.
Й збудуємо в душі ми храм,
Де буде завше Бог і всі його святі.
Хай стане мир на всій землі!

Пісня "Моя молитва нехай лине".

Ведуча 1. Молитва – це дар,
Що ось в Божих долонях.
Для тебе, людино,
Це Світло сія.

Ведуча 2. Та лише від тебе
Залежить, чи нині
те Світло засвітить –
Молитви зоря.

Ангел прослави. Моліться, люди, скрізь і всюди,
Молитва сил нам дасть, наснаги,
Лише молитва, щира молитва
Додасть і певності, й відваги.

Ангел подяки. Моліться, люди, щоб світ зберігся,
Не розламався на шматки.
Лише молитва, щира молитва
Тримає людство вже віки.

Ангел перепошення. Моліться, люди, щоб навернулись
До Господа народи всі.

Лише молитва, щира молитва
Знищить нам гріхи усі.

Ангел прохання. Тоді настане радість всюди,
Прийде мир Божий і благодать.
Лише молитва, щира молитва
Нам може це подарувать.

Дитячі молитви

Ісусику любий.
Ісусику милий.
Пробач нам, будь ласка,
Що ми нагрішили.
Я щиро молюся,
В гріхах зізнаюся,
На тебе, мій Боже,

Щоденно дивлюся.
Любов моя сильна
І серденько щире.
Ми свічку надії
Тобі засвітили.
Наш, Отче Всесильний,
Спасибі за сонце,
За воду і хліб,
І за весь любий світ.

Остап Масляк

Мій Боже, до Тебе мої слова -прохання щирі.
В першу чергу -за мир в Україні.
А ще, щоб всі діти у сім'ях зростали,
мали маму і тата, і не сумували.
Всесильна Трійце - надія моя.
В дитячій молитві - правдиві слова.

Богдан Дмитришин

Боже, Творче, Отче мій.
Дякую Тобі за рідний дім.
Дякую, що серце б'ється.
І на землю сонце промениться.
Дякую, що дихаю, що я живий.
Дякую, що я є Твій.
Дякую, що є матуся й тато.
І за рідного мого брата.
І за світ оцей чудовий -
Дякую тобі з любов'ю!

Віталій Бурдиляк

ПРИГОДИ БУКВАРИКА

Дійові особи: Буквар, Сова, Гавеня, Ведмідь, Хом'ячок, Білочка, Лисичка, Зайчик, Їжачок, Айстра, Гладіолус, Едельвейс, Конвалія, Незабудка, Орхідея, Ромашка, Тюльпан, Фіалка, 2 дітей, Природознавство, Математика, Читанка, Українська Мова, Пані-добродійка.

Сцена 1

Сова. Який чудовий день! Який чарівний день!

А скільки вже гостей на нашім святі!

А скільки прозвучить тут радісних пісень!

Їх заспівають першокласники завзяті!

Сьогодні свято в них, лунати буде сміх!

Вони вже букви вивчили й читають.

Тож свято це для них і свято це для всіх!

Для тих, які вершини підкоряють!

Гавеня. Я – маленьке Гавеня.

Дуже хочу вчитись я!

До Сови ходжу до школи,

Маю знань уже доволі.

Сова. Щоб ще більше ти дізналось,

Ось буквар бери до справи.

Пильно книгу зберігай

І ретельно все вивчай.

Тут є букви – в них секрет,

Знань великих ось букет.

Пісня "Мій букварик".

Гавеня. Я пізніше повивчаю!

Трішки зараз подрімаю...

А опісля ще пограюсь...

А буквар ось тут лишаю.

Сова. Гавенятко, де ти? Де?

Гавеня. Я ось тут! А що таке?

Сова. Де Буквар?

Гавеня. Я тут лишило.

Сова. З ним же сталося дивне диво!

Буквар. З мене букви повтікали,

Бо мене не шанували.

А тепер я ось сумую

І без буквочок нудьгую.

Гавеня. Я ж на трішки відлучилось...

Буквар. Ти не вчилось...

Де нам букви всі шукати?

Що робить? З чого почати?

Сова. Ой, малятко Гавеня,

Справа ця є не проста!

Але тут я вихід знаю,

Ось всі букви пошукаю!

Гавеня. З тобою я піду шукати,
Букварик хочу врятувати!
Буквар. О, спасибі за це щиро!
Вирушаймо в добре діло!
Сова. Те, що сталося, – неспроста!
І проблема ось яка!
Ми всі можемо помиляться,
Та негоже сумувати.
Тож рушаймо у дорогу!
Нас чекає перемога!

Сцена 2

Входять звірятка.

Ведмідь. Всі за мною! Раз-два-три!
Ритм веселий збережи!
Виходімо на зарядку,
Всі малесенькі звірятка!

Зарядка...

Сова. Здрастуйте, милі звірята,
Дозвольте вас запитати.
Гавеня. У нас горе – букви пропали...
І посумнішав мій Букварик!!!
Ведмідь. Що ж, це справа є глобальна!
І важлива, й актуальна!
Треба думати й гадати,
Як Букварик рятувати!!!
Хом'ячок. В мене чудова ідея.
Ми перші букви із імен
Подаруємо Букваріку.
Зробим ось такий експеримент!
Ведмідь. Я – як командир загону
Й всієї дружньої сім'ї – скажу.
Ми допоможемо цій справі.
Давайте буквочки сюди!!!
Білочка. Букву Б я подарую!
Букву Б я так шаную!
Бо я Білочка гарненька,
Вся красива, чепурненька.
Букву цю ви бережіть
І в Букварик бе-беріть!
Їжачок. Хоч колючий я, та знаю.
Букву Ї всі поважають.
Довга паличка й краплинки
Сяють, наче намистинки.
З нею дружать всі завжди –
В ній два звуки Й та І.
Лисичка. Я Лисичка – мила леді.
Букву Л даю в потребі.

З нею ваш Буквар
Осягне великий дар.
Бо ж слів так багато
Буква Л вміє почати!

Єнот. Буква Є єнотів любить.

Вам її я подарую,
Буква Є усім потрібна,
А найперше – Букварю!
Букву цю усі чекають,
Бо без неї – нікуди!

Що пропало – Є знаходить,
Без неї – хоч ти пропади!

Мурашка. А я – Мурашка працьовита.

Я на лінь завжди сердита!
Мудрість, мужність, мир – краса!
Буква М – буква моя.
Букву цю ви бережіть,
В Буквар ніжно покладіть!

Зайчик. Я – Зайчаточко маленьке!

Букву З я подарую.
З неї слів почніть багато,
Всі потрібні Букварю.

Хом'ячок. Ось і я – мале звірятко,
Хома... Хома... Хом'ячок.

Букву Х я подарую –
Я – смугастенький бочок.
З нею всім нам веселіше,
Знають навіть малюки.
Букву Х всі полюбляють,
Бо хихочем залюбки.

Ведмедик. І я, Ведмедик, В дарую –
Мою букву дорогу.

Але з нею ваш Букварик
Зустріне весело весну!

Сова. Дякуємо вам, звірята,
За допомогу вашу й доброту.

Багато радості принесли
Ви нашому Букваруку.

Ґава. Куди ж нам далі мандрувати?
Де інші буквочки шукати?

Зайчик. Я знаю! Зовсім недалечко,
Там, де гуляю я весною,
Живуть собі прекрасні квіти,
Цвінуть й всміхаються з любов'ю.

Сова. О, це прекрасно! То й вони
Всі зможуть нам в пригоді стати.

Ну, що ж, звірята, ідемо!
Дорогу треба показати!

Ґава. І нам усім до друзів-квітів
Негайно треба завітати!

Сцена 3

Звірятка приходять на галявину з квіточками (танок квітів).

Сова. Привіт вам, діти сонця,
І усмішки веселки на землі!

Ведмідь. У наших друзів пропали букви
Великі і малі!

Гава. Чи можете нам букви
Свої подарувати,
Щоб у всіх малят було
Велике гарне свято?!

Айстра. Звісно, для мети такої
В допомогу Букварю
Подарую свою букву –
Букву першу чарівну!

Гладіолус. Гладіолус – гарна квітка,
Ніжна, мила, і ясна,
Букву Г я подарую.
Хай завжди цвіте весна!

Едельвейс. Так, буквар – це мудра книга.
Тож для високої мети
Я, Едельвейс, Е подарую,
Щоб діти всі розумними росли.

Конвалія. Квітне квітонька моя,
Пахне ніжним ароматом.
Конвалія тендітна, чарівна,
Її всім треба поважати.
Ось подарую буквочку свою і я,
Щоб називали всі моє ім'я.

Незабудка. Що ж, Конваліє моя,
Мила подруго найкраща,
Незабудки ми, і друзів
Не забудемо нізащо.

Виручимо у біді
Й для мети такої
Подаруєм букву Н,
Щоб зраділи в школі!!!

Орхідея. О – це буква знаменита!
О в букварик я даю!
Орхідея участь візьме
В допомозі Букварю.

Ромашка. Я – Ромашка, квітну квітом
Сонечка і простоти...
ЕР Букварику дарую,
Щоб раділи малюки!

Тюльпан. Я – Тюльпан. Т подарую
Букварю і школярам.
Нехай радо потанцюють
У таночку усім нам!

Фіалка. Ми – Фіалки ніжні, милі,

Квітнем квітом запашним.
Ф Букварику даруєм
В гурті з квітами і ми.
Гавеня. Моя мила вчителько Сова!
Букв багато маю я!
Чи це все? Бо я не знаю.
Ось букварик погортаю.
Сова. Ні, малятко Гавеня.
Букв нам ще не вистачає.
Хоч всі друзі поділились,
Та такі всіх букв немає!
Буквар. Що ж робити? Куди йти?
Сова. Не хвилюйтеся, малята!
Й ти, Букварику, наш друже!
Є ще тут бюро знахідок
А там люди небайдужі!

Сцена 4

Сова. Доброго дня, вам, панночко мила.
Чи могли б Ви нам допомогти?
Гавенятко з Букваря букви загубило.
Гавеня. І ми разом ось усі кілька буквочок знайшли.
Буквар. Та всіх букв не вистачає,
Часом їх у вас немає?
Пані-добродійка. Ваші буквочки знайшли,
Ангелята привезли.
Та щоб їх дістати,
Слід загадки відгадати!

Загадки

Буквар. Все одно я відчуваю.
Тут всіх буквочок немає...
Сова. Що ж, Гавенятко,
Чи ти здогадаєшся,
Про які ще букви
Букварик питається?
Гавеня. Знаю-знаю!
Тут наших букв немає!
Сова. Так! Ось букви С і Г
Хай Букварик в нас візьме.
Буквар. О, який я вдячний вам, малята,
Ви допомогли всі буквочки зібрати.
Ви кожну-кожну полюбили
І гідну справу завершили!
Трудилися пильно і завзято,
Читати вмієте й писати.
Чекають інші вас книжки
Ну, а мені пора іти...

Дитина 1. Зачекай ще трішки, не йди.

Хай ще з тобою побудемо ми!

Дитина 2. Ми вже ось-ось перейдемо в другий клас,
Чи прийдеш ти ще колись до нас?

Дитина 3. Чи нагадаєш усім нам, батькам і вчителям,
Як пильно вчилися і завзято,
Старались буквочки вивчати?

Буквар. Я буду рад завжди прийти,
Щоб були друзями всі ми.

Ось бачу я. підручники
До вас вже інші йдуть,
Вони покажуть далі путь.

І знань, і вмінь вас ще багато чекають,
Тож друзів нових привітаєм!

Математика. Привіт, хлопчики й дівчата!

Ми прийшли до вас на свято.

Хочем з вами подружитись.

А чи хочете ви вчитись?

ДІТИ. Так, хочемо!

Математика. Я – Математика, наук цариця!

Зі мною кожен легко вчиться.

Тому, хто ретельний та старанний,

Хто в усьому бездоганний, –

Цифри, приклади, задачі...

Тільки перші! Тільки кращі!

Мова. Я – мова українська,

Батьківська, материнська.

Краси письма навчу, і погляду ясного...

Зі мною всі вперед – до перемоги!

Читанка. А я читання відкриваю двері

В цілу книжкову епопею.

А хто любить читати, тому дано пізнати

Мудрість і смак, розуму глибини.

Читай, дитино!

Природа. Я – Природознавство, наук початок,

Про природу й людину сповнене загадок.

Вивчай, дитино!

Дитина 4. Ми так радіємо, що нам

Випав такий чудесний шанс

Вивчати, пізнавати, розуміти...

Чи не так, діти?

ДІТИ. Так! Звичайно!

Маленький хлопчик. Ми майбутні першачки.

По букварик ми прийшли.

З нього будем пильно вчитись.

Нам не страшно так трудитись!

Маленька дівчинка. Нас чекають інші діти,

Щоб з буквариком зустрітись.

Нам його ви передайте

І з ним щиро попросіть.

Дитина 5. Лине час так швидкоплинно

І мережкою біжить.

Пам'ятай же ти, дитино,

Світлу й радісну цю мить.

Хоч з буквариком прощання

Незворотний час настав,

Ми радіємо, що нині

Бог цю мить подарував!

Скільки ж труднощів здолали,

Скільки шляху ми пройшли -

Сяють зіроньки прекрасні

До високої мети.

Вдячні всім, хто допомогу

У навчанні нам складав.

Пам'ятатимем ми завжди

У молитві ми за вас!

Пісня "Острівець любові".

СВЯТО РОДИНИ

Мета: прищеплювати любов, повагу, пошану та вдячність до батьків, родини, Батьківщини, прагнення знати і вивчати свій родовід.

Ведуча. Одного ранку я прокинулась від ніжного дотику. Повільно розплющила очі і на своїй щоці відчула теплий промінь сонця, який заглядав до мене крізь шибку... Я подумала, який добрий Бог, що створив сонце, яке дає нам світло і тепло.

Ведучий. Одного ранку я прокинувся від ніжного дотику. Повільно розплющив очі і побачив, що біля мене стоїть мама і каже: "Синку, вставай". Я подумав, який добрий Бог, що дав мені маму, котра дарує мені тепло і любов свого серця.

Ведуча. Який добрий Бог, що дав нам найбільший скарб на землі – наших матерів.

Ведучий. Який добрий Бог, що дав нам сильних і мужніх батьків, братів і сестер, бабусь і дідусів.

Ведуча. Який добрий Бог, що дав нам сім'ю, родину, церковну спільноту або християнську родину, а весь наш багатостраждальний народ ми називаємо українською родиною.

Ведучий. Взірцем для нас є Пресвята родина з Назарету: Марія, Йосиф та Ісус.

Ведуча. Вони разом переносили труднощі та негаразди, долали випробування. І ніколи не нарікали, бо знали, що це Божа воля.

Пісня "Родина"

Читець 1. Ліси виростають
родинами в горах,

Чайки відлітають у вирій гуртами,
Родинами плавають риби у морі,
І хмари гуртами летять над
містами;

А десь астронавт у безмежнім
просторі,

І десь мореплавець у чорну годину,
І сивий дідусь у самотньому горі, –
Усі вони мріють про рідну родину...
Ста друзів не стане у справжньому
горі,

Заваляться плани, мільйони й
палати,

Та сяйвом рятунку в життєвому морі
Завжди для нас будуть родина і
мати.

Читець 2. Що є в світі наймиліше,
Як своя родина?
Любить рідних маму й тата
Кожная дитина.
Бо ж хто є ще найдорожчий
Від батьків рідненьких?
Вони ж всіх нас доглядали
Немічних, маленьких.
Усім дітям треба знати
Заповідь четверту:
Своїх батьків шанувати
До самої смерті.
А в неділю, любі діти,
До Святого храму
Йдїть до Бога помолитись
За тата і за маму.
Ще – за спокій у родині,
За Україну-неньку,
За всіх ближніх просїть Бога
Всім своїм серденьком.

Ведучий. Хто першим посміхається до немовляти? Хто вдень і вночі чатує над колискою, прислухаючись до подиху дитини? Хто накриває Боже творіння, коли рученята ще зовсім безпомічні? Хто витирає сльози малюку й пригортає до серця, щоб загоїти його болі та жалі в поцілунку батьківської любові?

Ведуча. Хто від себе відриває, тільки б дитині було вдосталь, і навчає робити перші кроки в житті? Хто першим складає дитячі рученята до молитви?

Ведучий. Наші батьки, наші тати і мами.

Ведуча. Тож відплачуймо теплотою серця за батьківську любов, недопускаймо, щоб будь-яка образа була вчинена нами найдорожчим людям.

Ведучий. Батьки і діти! Діти і батьки!

Нероздільне і довічне коло,
Ми засіваємо житейське поле,
І не на день минувший – на віки.
Батьки і діти... Діти і батьки...
Нам нічого ділить на спільнім полі.

Ведуча. Мій отчий дім!

Ти дав усе мені.

Моя Україна піснею багата
Ввійшла у серце співом голосним,
Як та любов, яку дарує мати.

Ведучий. Мама – найближчий і вірний порадник, перший учитель і друг. Народ завжди високо цінував матір. Вона берегиня роду, сімейного затишку, вірна дружина, захисниця дітей.

Ведуча: Мати заходить у мир, Буде ним дихати, жити. Буде той мир хоронити Мати – її Величність.

Ведучий: У нашім краї на землі
Нічого кращого немає.

Як тая мати молодая
З своїм дитяточком малим.

Пісня про маму

Читець 3: Дитина і Мати. Картина звичайна.

А все ж наче сонця промінням осяяна
Блакитом мальована, сонцем залита,
І стежками чаром веселки сповита...
Загорнена в вічність... в безмежні простори
І краща, ніж зелених митців архитвори.
В ній все те найкраще, що має Вселена,
Її малювала рука божественна.
Чисті звуки серця – і біль, і сліз море,
Посвята і розкіш, і щастя, і горе...
Дитина і Мати. Картина звичайна.
Життя все нового – велика тайна.

Читець 4. Розкажи мені, мамо, як я

Виростала у твоїх долонях,
Як спліталася доля моя
У журбі у твоїй, у безсонні.
Розкажи мені, мамо, про те,
Як летіли за вітром дороги,
Як калина, що в лузі цвіте,
Повертала до твого порогу.
Розкажи про квітучі сади,
Де мені у колісці співала,
І стежиною знов поведи,
Що весна лиш тобі дарувала.
Розкажи про пташині пісні,
Про чумацькі шляхи над рікою,
І про те, що приходять у сні,
І вкривається рано рососою...

Читець 5. Я знайду найтепліші слова

Для єдиної в світі людини,
Я вклонюся тобі, бо дала
Ти життя для своєї дитини.
Може, я не завжди розуміла
Твої погляди, зрідка сумні...
І не знала, що серце боліло –
Ти віддала би душу мені!

Пісня "Які слова знайти для тебе, мамо"

Ведуча. Кажуть, рука, що рухає колиску, рухає світ. Ніжна лагідна рука. Мамина рука. Багато літ мамина сила і любов не дають загинути нашому роду, нашій нації, нашій неньці - Україні.

Ведучий. Не дає загинути мамине серце, таке сильне й велике у своїй любові. То ж бережимо його, бо воно таке вразливе до нашої байдужості і образ!

Читець 6. Пірнаю в глибини, як в пам'ять життя,
І згадую руки матусині милі,
Бо мама – найвищі святі почуття,

Яких вже ніхто замінити не в силі.
Життя перед нею схилиє чоло,
Вона передчасно сивіє.
Матуся – це тепле чарівне крило,
Що в холод шалений зігріє.
Дарує дитині літа молоді,
Черпає від цього собі насолоду,
Бо мама незрадна в добрі і в біді,
Продовження нашого щастя і роду.

Ведуча. А чи ти хоч раз помолився за свою маму? Чи ти задумувався над тим, яке в неї життя, скільки клопотів вона має щодня?

Ведучий. Пригадай і просвітися вдячністю до неї. Запам'ятай: усе в нашому житті буває лише один раз. І мама одна-єдина у цілому світі!

Ведуча. Коли б хто у світі підрахувати міг усі сльози материнські на Землі,
Коли б хто біль, що знала кожна мати
Розкласти міг на часточки малі,
Напевне, всім удосталь би дісталось.
Аби ж хто витримати зміг.

Ведучий. Шануймо наших матерів! Не забуваймо! Адже й наші болі приймають матері в свої серця. Не прибавляйте їм зморшок на чолі та сивини на скронях. Моліться за своїх матерів.

Читець 7. Є у мене найкраща у світі матуся,
За неї до тебе, Пречиста, молюся,
Молюся устами, молюся серденьком,
До Тебе Небесна Ісусова ненька.
Благаю у тебе дрібними сльозами
Опіки і ласки для рідної мами.
Пошли їй не скарби, а щастя і долю,
Щоб дні їй минали без смутку і болю,
Рятуй від недуги матусеньку милу,
Даруй їй здоров'я, рукам подай силу,
Щоб нами раділа, пишалась усюди,
Маленьких дітей, щоб вивела в люди.
За це я складаю в молитві долоні
До Тебе, Царице на сонячнім троні.

Читець 8. О, Мати Божа, Мати єдина,
І в Тебе була любя дитина.
Ти свого сина ревно любила,
До свого серця щиро тулила.
Тобі, о Мати, найкраще знати,
Ким для дитини є рідна мати,
Чим для дитини є серце матірне –
Добре, зичливе, щире та вірне.
Тому до тебе шлю мольби щирі:
Дай нашим мамам прожити в мирі,
Дай їм здоров'я, дай їм сили,
Щоб від нас потіхи й слави дожили.

Читець 9. Земля дочекалась і рясту, і сонця, і цвіту,
Дума, мов калина, росте і цвіте від тепла,
Нічого не треба, нічого не хочу від світу,

Лишень аби мати на білому світі була.
З-за гір віє вітер, в степах повмирили морози,
Шумлять осокори, весняно зітхають гаї,
А мати старенька стоїть на високім порозі,
Тай думає мати, як маються діти її.
А діти світами, а діти у веснах та в зимах,
Прийдуть і скажуть: " Нам двері, матусю, створіть".
І доти всі діти живуть по світах молодими,
Допоки чекають, допоки живі матері.

Читець 10. Вертаючись з віддалених країв,
Після тривожних мандрів і розлуки
Цілуймо руки наших матерів,
Натруджені й ласкаві рідні руки.
Ніщо не вічне – вічні матері!
Уже й тоді як нікому стрічати.
Допоки сонце сяє нам вгорі,
У кожного живе у серці мати.

Звучить пісня про матір

(Вірш читає молода мама).

Непомітно проходять роки,
Поступово дорослі стаєм
І самі ми вже нині батьки,
І ростуть в нас свої малюки.
Та матусенька рідна й ласкава –
Найдорожча найкраща моя,
Вона завжди, завжди із нами
В круговертях земного життя.
Із пеленок вона нас ростила,
В люди вивела, в світ дорогу дала,
І завжди, завжди віддавала,
Віддавала усе, що могла.
Ми і зараз для неї маленькі,
Назавжди залишились дітьми,
Мов лебідка вона захищає
Лебедяток своїми крильми.
І сьогодні ми дуже вам вдячні
За турботу, за ласку й тепло
І дуже вас просим, пробачте,
Коли в нас не так щось було.

Читець 11. Пробач мені, матусю мила,
Мою печаль, думки сумні,
Добро, котре я не зробила,
І лихо скоєне тобі,
Усе, що зморшками врізалось
У твоє стомлене чоло,
Все, що у мене не складалось,
На думку каменем лягло.
Пробач, що в мене друзів мало,
І що з'явилися вороги,

Що в чомусь знань забракувало,
Не вистачило десь снаги.
Пробач, що іноді хворіла
І самолюбкою була,
Тебе часом не розуміла,
Від прикрощів не берегла.
А ти мій біль завжди втішала,
Гоїла сльози ти з любов'ю,
З сльозами тими утікали
Від тебе сили і здоров'я.
Я не старатимусь – даремно,
Довіку буду боргувати,
Дозволь вклонитися доземно
І руки твої цілувати.

Читець 12. Маєш маму – шануй її свято,
Богу Сину на вічнім путі
Бог Отець на землі вибрав матір,
Як же жити без мами в житті?
Маєш маму – тепло її хати
Прийме щемнії болі твої,
Будь щасливим, щоб горя не знати,
Бо те горе на долю її.
Вік матусі продовжити хочеш,
Ощасливити далеч життя –
Так живи, щоб не мусили очі
Слізно в мами просить каяття.

Читець 13. Люблю тебе, матусенько єдина,
Любов'ю щирою, як любить лиш дитина.
І Господа щоденно я молю,
Щоби зберіг він матінку мою.
Люблю Тебе, хоч, може, любя ненько,
Непослухом раню твоє серденько.
Що вражене до болю давить грудь,
Прости мені, матусенько, забудь,
Прости мені, ти вмієш все прощати,
Ласкава, добра, терпелива мати,
Ти Ангел мій, що злинув просто з неба,
Люблю Тебе – і більше слів не треба.

Ведуча. І скільки б тобі не було років – 5 чи 50 – тобі завжди потрібна мама, її ласка, добрий погляд. І чим більше любові до мами ти маєш, тим світліше і радісніше її життя.

Ведучий. Борг перед мамою не можна виміряти ніякою міркою, не можна заплатити повністю. Умійте відчувати серце матері. Умійте бачити в її очах мир і спокій, радість, тривогу і хвилювання.

Ведуча. Тато, як і мама, піклується і любить нас. Але татова любов стримана. Недарма в народі кажуть, що дитину треба любити так, щоб вона про це не знала. Саме такою і є батькова любов.

Ведучий. Батько – це захисник, годувальник. Кожна дитина хоче, щоб її батько був людиною сильною і справедливою, мудрою і мужньою.

Читець 14. Уклін тобі, наш рідний тату,

За те, що ласка в тебе є,
Нехай же рідну нашу хату
Біда і горе омине.
За те, що можем мирно жити,
За те, що все ти бережеш,
За те, що вмієш нас любити
То ж будь щасливим ти без меж.
Читець 15. Батьку любий, тату милий,
Нинішньої днини
Ти прийми слова подяки
Від своєї дитини.
Ці слова - це щира мова,
Щире побажання,
Щоб прожив ти многі літа,
Не зазнав страждання.
Щоб усе тобі велося,
Щастя не минало,
Щоб твоє любляче серце
Смутку не зазнало.
Щоб благословив Всевишній
Твій доробок всюди,
Щоб перемагав ти,
Перешкоди й труди.
Щоб ти вивів нас у люди
Та втішався нами,
Щоб гордитись міг своїми
Донями й синами.
Щоб навчив нас здобувати
Щастя боротьбою,
Щоб весь народ український
Тішився з тобою.

Ведуча. Діти мріють ласкою зігріті,
Щоб ніколи не було біди,
Щоб були рідніші в цілім світі
Тато й мама поруч назавжди!

Ведучий. Які ми щасливі, що у нас є любі та дорогі батьки. Мама – то ніжність, ласка і тепло, а батько – впевненість, мужність, сміливість.

Пісня "Де згода в родині"

Ведуча. Нам потрібні однаковою мірою обоє батьків. А якщо в сім'ї немає одного з них, то ми як птах без крил, як пісня без слів, як соловей без пісні, як квітка без сонця.

Ведучий. У наших матусь і татусів є їхні мами і тата, а наші бабусі та дідусі.

Ведуча. Бабуся і дідусь... Які красиві, ніжні, лагідні і теплі слова. Вони прожили на світі більше, знають і вміють більше.

Читець 16. Не сумуйте, миленькі,
Що піввіку прожито,
Що на скроні лягла сивина,
Ви для нас найдорожчі у світі,

Ви для нас, як те сонце сія.

Читець 17. Свою бабусю знаю

Я з давніх, давніх пір.

Її обличчя любе,

Її ласкавий зір.

Замислиться бабуся,

Зажуриться на мить,

І знов, дивись, сміється,

Ласкаво гомонить.

Та над усе на світі

Сподобались мені

Її ласкаві руки,

Умілі та міцні.

О, цій руці хорошій

Робота неважка,

Бо шиє, варить, пише

Бабусина рука.

Читець 18. Дідусь – найстарший член сім'ї,

Він, як старійшина роду,

Завжди допоможе, підкаже мені,

Дасть добру й корисну пораду.

Він дуже любить онуків своїх,

Бажає їм щастя й удачі,

Радіє за кожен маленький їх успіх,

Разом з ними переживає невдачі.

Читець 19. Кожен день раненько руки в небо зношу,

Господа Святого і Пречисту прошу,

Я до них звертаюсь такими словами:

"Ісусе й Пречиста! Змилуйся над нами.

Дай нам, Мати Божа, здоров'я і силу,

В праці величати Україну милу,

Щоб ми прислужились Вітчизні для слави,

Змилуйся, Пречиста, змилуйся над нами.

Злі спокуси й лихо дай нам оминати,

В рідній Україні щастя осягнути,

Щоб ми проживали щасливо з батьками,

Змилуйся, Пречиста, змилуйся над нами!"

Пісня "Перед іконою Твоєю"

Ведучий. Ми горді зватися українцями. Поклик рідної землі завжди відчували наші прадіди й діди, наші батьки і діаспоряни. Бо де б не був українець, захвилюється аж до сліз, почувши рідне слово.

Ведуча. Зацвітає калина, зеленіє ліщина,

Степом котиться диво-луна.

Це моя Україна, це моя Батьківщина,

Що як мама, як тато одна.

Читець 20. Є на світі різні країни:

Чудові й прекрасні вони,

Та серцю нашому мила Вкраїна,

Бо тут народилися й вирости ми.
Немало горя й біди зазнала вона,
Не раз чобіт чужинця топтав наші землі,
Та вона не померла, не загинули ми, Україна воскресла!
Бог почув молитви, що зсилали до неба
Сотні років нескорені люди,
Й дарував незалежність й свободу нам дав,
І ми вірим Вкраїна квітучою буде!

Читець 21. Не розчаровуйсь в Україні –
Немає єдності у нас.

То наша головна провина
За весь неволі довгий час.
Не розчаровуйсь в Україні
І зрозумій її печаль.
Що робиш ти для неї нині
У себе спершу запитай.
Не розчаровуйсь в Україні,
Вона – свята, а грішні – ми.
В її недолі часто винні
Її ж бо дочки і сини.
Не розчаровуйсь в Україні,
Ідеї волі певним будь,
Бо тільки той є справжнім сином,
Хто вміє неньки біль збагнути.
Не розчаровуйсь в Україні,
Вір, що мине важка пора,
Розквітне пишний цвіт калини
В садах достатку і добра.

Читець 22. Чи ти в лузі не калина, Україно?

Чи не твій то голос лине солов'їно?
Не калина ти на плахтах материнських,
Не калина ти на рушниках сестринських.
Чи мости не прокладала калинові?
Не цвіла у калиновім дивослові?
Чи ти в лузі не калина, Україно,
В синє небо не задивлена дитино?
Чи віками не страждала ти, калино,
Чи Чорнобилем не згірчена полинно?
Синє ж небо і криниця повновода,
Де відбилась, Україно, твоя врода.
Віти й трави тихо моляться уклінно:
Невмируща будь, калино-Україно!

Виходить Україна (дівчина в українському костюмі)

Я не окраїна, я не руїна,
Я – Україна, я – Україна!
Навік обрала собі дорогу:
Іду до Бога, іду до Бога.
Мій шлях ізмірить єдина міра –
Святая Віра, Святая Віра.

Не знаю, хто там у центрі світу,
Я ж в центрі світла, і в серці світло.
Кличу Вас, люди, зліва і справа,
В Святу Державу, в мою Державу,
В країну сонця, добра й свободи
Рушай, народе, рушай, народе!
Нас порятує від зла і крові
Голос любові, голос любові.
Вже час позбутись лиха-сваволі,
Плекаймо волю, плекаймо волю!
Пора звільнитись нам від прокляття.
Єднаймося, сестри, єднаймося, браття.
Плакати годі, годі тужити –
Нумо творити, нумо творити!
Будем служити Богу одному
І більше нікому, більше нікому!
Лиш перед Богом я на колінах
Я – Україна, я – Україна!

Читець 23. Горнись до тебе, Україно,
Як син до матері горнись,
За тебе, рідна і єдина,
Щодня я Богові молюсь.
Щоби послав щасливу долю,
Тобі – народу моему,
Щоб освятив жадану волю,
Що дарував тепер йому.
Горнись до тебе, Україно,
Щоб нас ніхто не роз'єднав,
Підставмо плечі, щоб калину
У лузі вітер не зламав.

Ведучий. Життя іде. Барвистими маминими рушниками стеляться в широкий світ дороги. Дорослішають діти, сивіють батьки – такий закон життя. Але ніколи не старітиме наша квітуча українська земля.

Ведуча. З дня у день вона радує щасливим галасом дівчорі, синім небом, теплим сонцем, щебетом пташок.

Ведучий. Людина залишається справжньою людиною доки в її серці живе любов до рідних і близьких, до Небесної Матері та Господа Бога, до того куточка землі, де вона народилася.

Читець 24. Всевишній Боже, світу Володарю,
Прийми молитву, мого серця спів:
До стіп Твоїх складаю щирю дяку,
Що українцем Ти мене створив.
І що така велика і багата
Моя земля рідна, немов рай,
За те, що я героям стався братом,
Що, як вони, кохаю рідний край.
За те, що Ти народові моему
Ніколи щедрих ласок не скупив,
Що дав йому чарівну нашу мову,
Чарівну пісню, наче диво з див.

Не опускай його з своєї власті,
Йому на власній поможи землі,
Здобути кращу долю і покласти
Вінець нев'ялий слави на чолі.
Моїй душі дай, Боже, твердість криці,
Будь сторожем думок і справ моїх,
Зроби, щоб честі рідної землиці
Поганим вчинком я не сплямив ввік.

Пісня "Віра у нас єдина"

Читець 25. Щоб не мати на серці злого,
Прошу любові, Боже,
Не зробити нічого лихого –
Дай доброти мені, Боже.
І ще не бути байдужим у світі,
Не цуратися власного роду.
Я нічого не буду просити,
Дай мені тільки свободу!

Благословенні будьте небеса,
І ясне сонце, будь благословенне!
Нехай панує на землі краса,
І не гуляє полум'я шалене.
Нехай панує на землі добро,
Співає мати пісню колискову,
Хай не вмирає батечко-Дніпро,
А вільно лине в далеч світанкову.

Пісня "Моя Україна"

ОПОВІДАННЯ НА МОРАЛЬНО-ЕТИЧНУ ТЕМУ

Хліб святий

На коридорі гул. Іде перерва. Учні ліцею розбіглися, мов потічки великої річки. Серед коридору лежить кусень хліба – хтось недоїв свою канапку. Діти з цікавістю роззиралися на ту канапку: "Хто загубив?" – питали вони. Лунали відповіді: Костя, ні, Олексійко... А може, Ліда... Її бачили минулої перерви зі схожим бутербродом... Ніхто не зізнався. Володя підійшов до того кусника хліба, підняв його і... поцілував. Так навчила його мати: хліб святий! Володя ніколи не кинув би на підлогу хлібчика. Це зрозуміли всі, хто побачив, як хлопчик бережно підняв той кусень з підлоги. Усі діти замислилися. А найбільше той, хто кинув...

Один у класі

Павлик нині швидко прийшов до школи. Розпочався новий навчальний рік. Сьогодні урочиста лінійка, і хлопчик з хвилюванням чекав на цей день – він бо переходить вже до п'ятого класу. Це ж скільки буде нових учителів!

У класі гамірно: ще б пак, це ж які канікули великі були! Усі галасують. Павлик сидить чемно. Його так завжди наказує мама, щоб він був слухняним і ввічливим.

До класу тихо зайшов новий учитель. Але ж його ніхто і не помітив! Куди ж там до вчителя – усі розповідають про свої пригоди на літніх канікулах. Але Павлик...він помітив. Підійшов до вчителя і тихо промовив: – Доброго дня, вітаю вас у нашому класі!"

– Доброго і тобі ранку, – тихо промовив учитель, – а де ж усі інші діти!

– Та ось же вони – закліпав оченятами Павлик, показуючи на купу однокласників!

– Справді? – усміхнувся учитель. – А я лише тебе одного тут бачу!

Таланти

Оля виробляє дуже гарні речі з бісеру: браслетики, колючка різні. Дівчинка пишається своїм талантом.

Сьогодні Оля прийшла в гості до Оксанки і хвалиться своїми виробами з бісеру. Її подруга тим часом витягнула альбом із своїми малюнками. Он, які гарні та барвисті! Нема ради дівчаткам – оце талановиті! А ви?

Розкажіть про свої улюблені захоплення...

Вчимося бути правдивими

Іванко завжди казав правду – так вчили його батьки! Правду дуже любить Господь Бог. Правда робить людину красивою. А неправда кидає тінь і псує авторитет кожному, про кого зле говорять. Не говорім ніколи неправди! Будьмо схожі на Ісуса, Який вчить любити свого ближнього як себе самого. Будемо любити лише тоді, коли з наших уст злітатимуть лише правдиві та добрі слова!

Чесне ім'я

Не говори ніколи про когось погано. Чи відомо тобі, що наші слова

записуються у Книгу життя. Колись на Страшному Суді наш Ангел-Охоронець даватиме за нас звіт. А особливо, чи не заплямували ми чиєсь чесне ім'я своєю брехнею. О, скільки б то гріхів люди уникли, якби вміли стримати свого язика.

Працюємо сумлінно

На уроці діти вчаться виготовляти коробочки. Щоб можна було там щось зберігати, слід акуратно скласти сторони і закріпити їх.

Миколка нудиться. Хлопчик не дуже переймається тим, що відбувається у класі. Його руки аж сверблять від бажання дістати свого смартфона із сумки. Поки він роздумує над своїм планом, увесь клас працює під пильним наглядом Михайла Миколайовича.

Педагог зауважив розсіяного хлопчика на останній парті:

– Миколко, не відволікайся! Ану, покажи, що в тебе вийшло?

Коля нашвидкуруч зліпив чотири сторони коробки:

– Я ... вже, у мене майже вийшло! – Учитель з недовірою подивився на хлопчика, але нічого не сказав.

Ось прийшла мить, коли треба продемонструвати свій виріб. У класі гамірно, кожен із захопленням показує свою коробку і щось у неї кладе, щоб переконати всіх у міцності та надійності коробочки, яка має бути ще й подарунковою. Он, Оля навіть бантик на коробочку причепила. Прийшла черга Миколки. Він лише взявся демонструвати свою роботу аж раптом коробка просто розвалилася йому в руках. Звісно ж, хлопчик не чув, що боки треба акуратно і рівно згинати, усе має бути міцно прикріплене, пришпилене, заклеєне і прикрашене. Он, що може трапитися у того, хто робить усе абияк!

Стриманість і скромність

Катруся прийшла до школи і, як завжди, тихенько, не привертаючи увагу зайняла своє місце за партою. Дівчинка була дуже тихою і скромною. Оля ж, навпаки: язик її, схоже, відпочивав лише тоді, коли вона вночі міцно спала на своєму ліжечку. В інший час Оля не сумувала. Та то не зовсім зле. Лишень погано, що Оля дуже любить хвалитися своїм розумом, одягом, навіть своїми іграшками.

Сьогодні на уроці математики трапилася несподіванка: Оля отримала зауваження за погано виконану задачу. А Катя, навпаки, почула похвалу на свою адресу. Увесь клас не розумів, як мовчазна Катруся краще зробила задачу, ніж говірка Оля. Як ви думаєте, яким чином їй це вдалося?

Творимо добро

Грудень. На уроці основ християнської етики педагог розповідає про Святого Миколая. Скільки ж доброго зробив він! Діти у класі замріялися.

На перерві весь клас відправився на прогулянку. Шкільне подвір'я наповнилося дитячим щебетом. Пізніше всі побігли годувати горобчиків. На шкільному подвір'ї так багато годівничок. Хлопчики і дівчатка з радістю залишали там крихти хліба, булочок, які залишилися від сніданку. Як добре творити добро! Після розповіді про Святого Миколая бажання робити добрі справи загорілося в дитячих серденьках з новою силою.

Прощення велике

Катруся прийшла до школи сердитою: ще від учора дівчинка гнівалася на

Петрика. Той десь загубив її лінійку. Ледве знайшли! Ще б пак, розбишака Петрусь знаний! Нема чому дивуватися. Дівчинка намірилася "тріснути" його по чолі тією ж лінійкою. Дарма, що ту лінійку приніс Святий Миколай, кривда дуже засіла в серці Катрусі. Перший урок – основи християнської етики. Учителька розповідає про страждання Ісуса Христа. Катруся слухає про те, як Господь прощає своїх кривдників. "Отче, прости їм, бо не знають що роблять..." – линуть слова із Святого Євангелія. А ще їй відлунюють слова з "Отче наш": "... і прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим...". Ах, а я така сердита на Петрика. А хіба гарною я буду, коли надуюся на когось, а ще хочу вдарити.

Катруся порівнювала себе з Ісусом і зрозуміла, що хоче бути схожим на нього. Але для цього треба зробити зусилля і ... простити завдану кривду. Аж тепер Катеринка згадала, що саме вона розпочала вчорашню сварку, що через неї Петрусь вихопив лінійку і пожбував нею за шафу... Дівчинка все зрозуміла. Треба слідкувати за своїми вчинками...

Заповідь любові

"Люби ближнього, як себе самого"... Олексійко думав про почуту нині Заповідь любові. Хлопчик роздумував, як і той юнак у Біблії, а хто ж то мій ближній? Раптом хлопчик почув плач. Дівчинка з другого класу, яка поверталася з уроку трудового навчання, випадково випустила з рук свою композицію з камінчиків, які розлетілися по підлозі. Олексійко, недовго думаючи, кинувся допомагати. За мить усе було зібрано. Дівчинка посміхнулася і подякувала хлопчикові за його допомогу, сказавши, що він справжній друг! Олексійкові стало так приємно! За мить він уже пострибав до свого класу. Увечері, лягаючи спати, Олексійко знову згадав заповідь. Раптом він зрозумів: ближній – це той, хто біля тебе, кому ти допомагаєш, кому ти можеш допомогти...

Милосердя

А ви знали, що милосердя складається з двох слів – "милий" і "серце". Милий серцю, або миле серце. Як це красиво: хто робить вчинки милосердя той має миле серце. А в тебе миле серце?

Схожа на маму

Софійка та Андрійко прибігли зі школи. Вони – першокласники. Сьогодні вже другий день навчання. Уроки закінчилися. Діти пішли додому. Щойно татко їх привів додому. З радісним окликом діти кинулися в материні обійми.

Пані Галя дуже любить своїх дітей! Та й вони обожають свою матусю.

– Як пройшов день у школі, – спитала пані Галя.

– Ой, матусю, у нас така розумна вчителька – вона все знає! – вигукнула Софійка.

– Так-так, – вторить їй Андрійко, – вона розумна.

– А ще вона вміє робити так багато всього гарного! – не вгаває дівчинка.

– Так-так, – підтверджує Софійчин братик, – вона – всевмійка!

– А ще вона така красива, добра-добра і ласкава, як ти, мамо! – запевняє Софійка!

– Так-так, – посміхнувся Андрійко. – Наша вчителька схожа на тебе, мамо!

Он, яка гарна вчителька у дітей!

А на кого схожа ваша вчителька?

Страшні букви

Іде урок. Усі першокласники вчать писати літери. Комусь виходить краще, а комусь гірше. Хтось з легкістю виводить букви, а комусь непереливки: уже надто складно написати акуратно. За другою партою сидить Олесь. І що ж я маю робити з тими буквами, бідкався першокласник Олесь: якісь такі гачки треба вимальовувати. Ех! Зітхнув... Та й навіщо до тієї школи ходити.

Все одно мені це не вивчити. Аж раптом відчув, як хтось пильно дивиться на нього. Це вчителька. Олександра Дмитрівна турботливо схилилася до хлопчика, усміхнулася і промовила: он, дивись, як треба, не поспішай, у тебе все вийде. Учителька ще раз привітно посміхнулася Олексійкові, і хлопчик глянув на неї з довірою. Потім подивився у зошит. "Ти, ба, а й справді це не так уже й важко". Олексійко взяв у руки ручку і зауважив, що вона чомусь стала краще виписувати букви. А чому, він і не здогадався одразу. А ви як думаєте, чому?

**ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ
"ОСНОВИ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ЕТИКИ" У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ
(З досвіду роботи)**

Програма курсу "Основи християнської етики"

У Новій українській школі застосовується інтегрований підхід до організації освітнього процесу, що передбачає інтеграцію змісту і видів діяльності різних освітніх галузей навколо тем та проблемних питань природничого і соціокультурного змісту, які мають бути враховані також при викладанні інших навчальних предметів. Беручи до уваги, що вчитель може змінювати модельні навчальні програми в частині порядку вивчення пропонованого змісту, формулювання тем (узгоджено з іншими вчителями), проблемних питань, пропоную певні зміни.

1-й клас. Хочу пізнавати світ

Порядок розділів

Розділ 1. Хочу пізнавати дивосвіт

Розділ 2. Пізнаю себе

Розділ 3. Хочу пізнавати Бога

Розділ 3.1. Пізнаю себе

Розділ 3.2. Хочу пізнавати дивосвіт

Розділ 3.3. Хочу пізнавати Бога

Порядок теми занять (*відповідно до тематичних тижнів і орієнтовних дослідницьких запитань, "Основи християнської етики. 1 клас. Хочу пізнавати світ. Тематичні паралелі"*).

Теми занять

Тиждень 9. Ігри – тема "Біблійні ігри"

Тиждень 20. Спорт – тема "Я пікуюсь про своє здоров'я"

Тиждень 28. Світ рослин – тема "Рослини Біблії"

Тиждень 29. Світ тварин – тема "Тварини Біблії"

Тиждень 33. Літо (Канікули) – тема "Канікули з Богом"

2-й клас. Живу і навчаюсь у родині

Порядок розділів (без змін)

Розділ 1. Моя сім'я і родина

Розділ 2. Мій рід і народ

Порядок теми занять (*відповідно до тем місяців і орієнтовних дослідницьких запитань, "Основи християнської етики. 2 клас. Живу і навчаюсь у родині. Тематичні паралелі"*).

Тема 6. Дитина в сім'ї та родині (на тему 4)

Тема 14. Вдячність дітей своїм батькам (на тему 12)

Тема 15. Спішімо творити добро (на тему 14)

Тема 15. Різдво Ісуса Христа – свято єдності родини

Тема 16. Узагальнювальний урок (*можна зробити корегування відповідно до кількості занять у I семестрі*)

Тема 25. Гостинність та щедрість українців (на тему 28–29)

Тема 30. Славні українські роди (на теми 26–27)

Кількість уроків на вивчення теми *(оскільки теми у II семестрі доволі об'ємні і деякі з них розглядаються два уроки, пропоную додати ще по одному уроку на такі теми):*

Тема 21. Земля мого народу

Тема 25. Роль духовних провідників у житті нашого народу

Тема 27. Славні українські роди

Тема 29. Гостинність і щедрість українців

Тема 31. Великодні звичаї в українській родині *(можна зробити корегування відповідно до кількості занять у II семестрі)*

3-й клас. Прагну робити добро

Порядок розділів (без змін):

Розділ 1. З радістю творимо добро

Розділ 2. Життєвий дороговказ

Розділ 3. Шляхом добра

Порядок теми занять *(відповідно до тем місяців і орієнтовних дослідницьких запитань, "Основи християнської етики. 3 клас. Прагну робити добро. Тематичні паралелі")*.

До розділу 1. З радістю творимо добро додати шість уроків і завершити його у I семестрі:

Тема 5. Наставники в житті людини

Тема 6. Уміння слухати і почути *(з розділу "Шляхом добра", теми 25, 26)*

Тема 7. Узагальнювальний урок

Тема 10. Покликання людини *(додала ще один урок на вивчення)*

Тема 13. Я вибираю добро *(нова тема чи як варіант: Мій вибір)*

Тема 14. Узагальнювальний урок

Тема 15. Радість Різдва Христового *(із розділу Життєвий дороговказ тема 17)*

Тема 16. Повторення навчального матеріалу за I семестр *(можна зробити корегування відповідно до кількості занять у I семестрі)*

З розділу 2 "Життєвий дороговказ" вилучила тему 22 "Радіємо успіхами ближніх".

4-й клас. Вчимося мудрості

Порядок розділів (без змін)

Порядок теми занять *(відповідно до тем місяців і орієнтовних дослідницьких запитань тижнів, "Основи християнської етики. 4 клас. Вчимося мудрості. Тематичні паралелі")*.

Узагальнювальний урок: створення колажу, лепбука, виконання соціальних проєктів чи інших завдань практичного спрямування.

Інтегроване навчання

Інтеграція в освіті – це організація процесу пізнання, коли учні можуть використовувати знання і вміння, отримані у школі, у реальних життєвих ситуаціях.

Стрижнями інтегрованого підходу є теми тижня/місяця та проблемні/дослідницькі запитання, які мають бути враховані також при викладанні інших навчальних предметів.

Стосовно курсу "Основи християнської етики" ідеться про інтеграцію змісту

(тематичний підхід). Учні отримують можливість пов'язати зміст двох або більше предметів чи дисциплін у межах однієї теми. Водночас це й інтеграція горизонтальна, тобто вивчення одного поняття на уроках з різних предметів впродовж деякого часу.

Для вчителя початкових класів, котрий викладає більшість предметів у цьому класі, не викликатиме труднощів.

Учителю, котрий викладає тільки "Основи християнської етики", слід звернути увагу на певні особливості:

добре вивчити тематичні тижні і теми місяців, проблемні/дослідницькі запитання;

детально ознайомитися із змістом підручників, посібників і робочих зошитів, відповідно до яких здійснюватиметься навчання у цьому класі;

опрацювати й узгодити тематику, підібрати додаткові матеріали.

Також при вивченні основ християнської етики доцільно проводити інтеграцію на рівні способів (навичок) (діяльнісний підхід), використовуючи набір щоденних видів діяльності – ротаційну модель "Щоденні 5", основними компонентами якої є читання для себе, письмо для себе, читання для когось, робота зі словами, слухання.

Для прикладу: 1) читання для себе: учні самостійно обирають текст для читання; учитель може підготувати кілька уривків зі Святого Письма з теми; 2) письмо для себе: учні письмово висловлюють свої думки, ідеї та враження (це може бути праця над завданнями на робочих листках: мене вразило... мені цікаво... мене здивувало... (метод незакінчених речень), або робота на вільних листках, де учні у довільній формі і порядку роблять свої записи); учитель визначає час для написання (під час формування вмінь висловлювати свою думку письмово варто звертати увагу на простоту, доступності, чіткості, логічності й обсягу тексту, але не обмежувати його; наприклад, вправа "5 слів"); 3) читання для когось: учні читають разом ("ланцюжком" або в парах чи групах); учитель готує уривок зі Святого Письма чи оповідання з інших християнських джерел, завдання для роботи над усвідомленням прочитаного (основний наголос – читати разом, щоб краще читати і розуміти прочитане, при цьому можна підводити до головної думки, висновку, цитати чи ключового вірша, що варто запам'ятати); 4) слухання: учні слухають учителя і виконують завдання на розуміння та інтерпретацію прослуханого; учитель готує матеріали для слухання і завдання до них (на уроках основ християнської етики важливо формувати вміння слухати Слово Боже); 5) робота зі словами: учні навчаються пояснювати значення слів, добирати слова; учитель готує словники, добирає слова і їхнє пояснення (особливої уваги потребують біблійні слова).

При використанні на уроках основ християнської етики ротаційної моделі "Щоденні 5" здійснюється інтеграція наскрізних умінь у навчальний процес (читати з розумінням, висловлювати думку усно і письмово, критично і системно мислити, логічно обґрунтовувати позицію, конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими, творчість).

Найкраще інтегрувати "Основи християнської етики" з такими предметами, як українською мовою, "Я досліджую світ", мистецтвом.

Проведення інтеграції вимагає багато зусиль і ретельної підготовки. Потрібно узгодити свої дії з учителем початкових класів, вияснити, що учні вже вміють і можуть виконати, які навички потрібно формувати і які очікувані результати навчання. Це також стосується і виконання певних завдань, щоб

уникнути повторення на різних уроках (наприклад, виготовлення закладок для книжок).

Організація освітнього простору Нової української школи

(наказ МОН від 23.03.2018 року № 283).

Потрібно розглянути два варіанти:

1. Якщо заняття з основ християнської етики проводяться у класній кімнаті – дитячій класній бібліотечці, до неї варто додати Біблію для дітей (хоча б один примірник), книжки і журнали на християнську тематику (наприклад "Зернятко");

- змінні тематичні осередки, в яких розміщуються дошки/фліп-чарти/стенди тощо (спільне використання з учителем);
- осередок художньо-творчої діяльності з полицями для зберігання приладдя та стендом для змінної виставки дитячих робіт (спільне використання з учителем).

2. Якщо заняття з основ християнської етики проводяться в окремому кабінеті, тоді за можливості створити максимально комфортні умови, які сприятимуть розвитку творчої особистості дитини, мотивації до навчання.

Перший урок. Про головне

Підготовці до першого уроку потрібно приділити особливу увагу.

Знайомство. Створення правил і рутин

Особливістю проведення першого уроку є його обов'язкові складові: знайомство і створення правил спільної праці. Ще до початку занять варто заочно познайомитися, наскільки це можливо, з дітьми класу (*кількість, уподобання, особливості*). Це допоможе при підготовці матеріалів занять, зокрема першого.

Якщо "Основи християнської етики" буде викладати вчитель початкових класів, який веде більшість предметів, можна не проводити знайомство (оскільки воно фактично вже відбулося, або провести його у якихось інших формах, щоб краще запам'ятати). А ось створення правил спільної праці необхідне через специфіку предмета. Це можуть бути вже раніше обговорені з доповненнями, що стосуються тиші, молитви, читання Святого Письма, але стислі, чіткі та зрозумілі. Їх складають спільно з дітьми. При розробці доцільно скористатися матеріалом <https://edera.gitbook.io/glossary/organizaciya-klasu/rutynu>

Учителю, котрий викладає тільки "Основи християнської етики" у цьому класі, проведення знайомства дуже потрібне, але слід дізнатися, у якій формі воно вже проходило у класі, щоб урізноманітнити їх.

Молитва

Особливістю занять є спільна молитва. Варто розпочати з Господньої молитви "Отче Наш". На уроці 7 "Люблю спілкуватися" можна ознайомити дітей і з іншими короткими молитвами та їх видами. Перед молитвою варто пригадати учням, як виконуємо знак святого хреста. Слова промовляємо вголос разом з учнями.

Ранкові зустрічі

Неабияке значення має створення спільноти. Проведення і форма залежить від конкретного класу, учителя, ситуації.

Щоденник вражень

Учителю початкових класів доцільно навчити учнів вести щоденник для запису

їхніх вражень від навчання, пізнання світу як Божого творіння і Бога.

Учителю, котрий викладає тільки "Основи християнської етики", варто добре обміркувати його доцільність, оскільки заняття проводиться тільки раз у тиждень, та узгодити з учителем початкових класів.

Матеріали

При використанні відео чи презентацій обов'язково попередньо ознайомитися із змістом, обміркувати мету використання (запропонувати багаторівневі запитання до матеріалу). Якщо матеріал з Інтернету, слід упевнитися в надійності джерела, завантажити для безперебійного перегляду, дотримуватись авторських прав.

Також велику увагу потрібно приділити підготовці наочних і роздавальних матеріалів для учнів (залежно від зміни видів діяльності). Їх непотрібно багато. Зважаючи на те, що увага учнів цього віку не стійка, вправи мають бути різноманітні, короткотривалі, приклади – близькі до реального життя і тісно пов'язані з їхнім особистим досвідом. На першому уроці слід акцентувати на головному – цей предмет відрізняється від інших, оскільки учні пізнають себе, світ як Боже творіння, пізнають Бога і Його любов.

Урок. Територія творчості "Скільки людей, стільки ідей"

- Створюю урок для кожного класу зокрема.
- Розробляю для дітей робочі тематичні листки (*формат А4*).

Ресурси

1. Закон України "Про освіту".
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Державні стандарти.
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
3. Державний стандарт початкової загальної освіти.
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>
4. Навчальні програми для 1–4 класів.
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
5. Типові освітні програми для 1–2 класів НУШ.
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf>
6. Типові освітні програми для 3– 4 класів НУШ (Савченко О. Я., Шияна Р. Б.)
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Savchenko.pdf>
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Shiyana.pdf>
7. Концепція Нової української школи.
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
8. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України.
<https://mon.gov.ua/ua/news/sistema-osviti-zatverdzheno-zahodi-shodonacionalno-patriotichnogo-vihovannya-ditej-ta-ta-molodi?=print>
9. Нова українська школа: порадник для вчителя. Навчально-методичний посібник.

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-246>

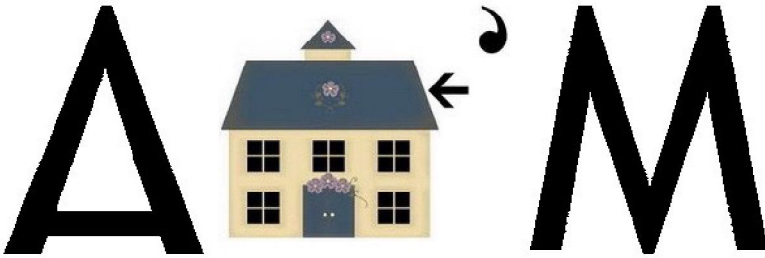
2018rekviz.pdf

10. Навчальні програми курсів за вибором. 1–4 класи.

Програми курсів за вибором для початкових класів. Варіативна складова Типових навчальних планів. Книга 2 / упоряд.: Л. Ф. Щербаківа, Г. Ф. Древалі. – Тернопіль: Мандрівець. – 248 с.

<https://drive.google.com/file/d/1zd8KiSW8ObnkLb9UAdtbYdnWXLkRwSi9/view>

РЕБУСИ

(Адам)

(Ангел)

(Біблія)

(Бог)

В, ” А

(Віра)

 ” ”

(Гріх)

 Б Р

(Добро)

Є ”

(Єва)

4 = Т

Я

(Життя)

ЯТТЯ

(Каяття)

В

(Любов)

ДіЯ

(Надія)

ПЗ „

(Пізнання)

Ѕ „

(Прощення)

1 = Д

Ь

(Радість)

Щ

(Рай)

Р,

””

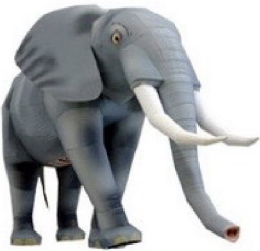
А

(Родина)

”

(Сім'я)

4 = В

О

(Слово)

””

”

Ц”

(Сумління)

ПРАВИЛА КЛАСУ

Дружи з усіма

Заходь до класу
з посмішкою

**КУЛЬТУРНО
СПІЛКУЙСЯ**

**Поважайте
один одного**

**Порадій
за свого
однокласника
(однокласницю)**

**Розрадь
засмученого**

**Твори добро,
бо ти Божа
ДИТИНА**

